

**EURÓPA 2000 GIMNÁZIUM
IGAZGATÓJÁNAK
2/2026. SZÁMÚ HATÁROZATA
Az egységes szerkezetbe foglalt PEDAGÓGIAI PROGRAM
MÓDOSÍTÁSÁRÓL**

Nevelőtestületi elfogadás dátuma: 2026.08.31.

Fenntartói jóváhagyás: 2026.08.31.

Hatályba lépésének ideje: 2026. szeptember 01.

Érvényesség: a módosított pedagógiai program visszavonásig érvényes

Tervezett felülvizsgálat dátuma: 2026.08.30.

EURÓPA 2000 GIMNÁZIUM

Pedagógiai Programjának egységes szerkezetbe foglalt módosítása

„Az iskola arra való, hogy az ember megtanuljon tanulni,
hogy felébredjen a tudás vágya,
megismerje a jól végzett munka örömét,
megízlelje az alkotás izgalmát,
megtanulja szeretni, amit csinál,
és megtalálja azt a munkát, amit szeretni fog.”
Szent-Györgyi Albert

ZÁRADÉK

Az Európa 2000 Gimnázium Pedagógiai Programját a nevelőtestület a **2/2026. (VIII. 31.)** nevelőtestületi határozattal elfogadta.

A Pedagógiai Programot a Fenntartó Kuratórium a **08/2026. (IX. 08.)** számú kuratóriumi határozattal jóváhagyta.

A Pedagógiai Program rendelkezései a 2026/2027. tanév kezdetétől 2026. szeptember 1. napjától alkalmazandók.

Bori Márk
Digitálisan aláírta: Bori Márk
Dátum: 2026.09.21 15:57:24
+02'00'

Bori Márk
Kuratórium elnöke

Papp András
Digitálisan aláírta: Papp
András
Dátum: 2026.09.21 15:57:41
+02'00'

Papp András
Igazgató

Tartalomjegyzék

1. Az iskola nevelési programjának fő pontjai	12
1.1.1 Helyzetelemzés, törvényi háttér	12
1.1.2 Az iskola küldetése	12
1.1.3 Az iskola alapelvei:	12
1.1.4 Az Európa 2000 Gimnázium építőkövei a XXI. században:.....	13
1.1.5 Családias Közösségformáló Iskola	13
1.1.6 Digitális oktatás	14
1.1.7 „7 szokás életvezetési program”	14
1.1.8 A Bilingual Kétnyelvű Oktatási Program.....	14
1.1.9 Komplex Gyermekevédelmi Program	14
1.1.10 A Nemzeti alaptantervben (a továbbiakban: NAT) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának kidolgozása	15
1.1.11 Állampolgári és demokratikus értékek képviselője.....	16
1.1.12 Tudás háza (A tanulás kompetenciáinak fejlesztése).....	16
2. A nevelő-oktató munka alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	16
2.1. Az iskolában folyó nevelő- oktató munka céljai és feladatai	16
2.1.1. A „családias iskola” alapelveinek megvalósításához rendelt pedagógiai célok és feladatai	16
2.1.2. A „7 szokás” program.....	2
2.1.3. Komplex gyermekevédelmi program.....	2
2.1.4 Közösségfejlesztés.....	3
2.1.5. Szülő-iskola kapcsolatának erősítése a közös nevelés érdekében.	3
2.1.6. A „Tudás Háza” alapelv megvalósításához rendelt célok és feladatok.....	3
2.1.7. Az „Állampolgári és demokratikus értékek képviselője” alapelv megvalósításához rendelt célok és feladatok.....	5
2.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai, eszközei, eljárásai	5
2.2.1 Digitális írástudás fejlesztése	5
2.2.2. A kommunikációs kultúra hatékony, komplex, gyakorlatban való alkalmazási stratégiáinak és készségeinek kiemelt szintű fejlesztése	6
2.3.1. Sokoldalú és komplex pályaorientációs tevékenység megvalósítása	7
2.3.2. A kompetenciaterületek fejlesztése, mint kiemelt pedagógiai feladat.....	7
2.3.2.1. A tanulás kompetenciái	8

2.3.2.2. Idegen nyelvi kompetenciák:	8
2.3.2.3. Matematikai gondolkodási kompetencia:	8
2.3.2.4. Személyes és társas kapcsolati kompetenciák.....	8
2.3.2.5. Médiaismeret, mint kompetenciaterület	9
2.3.2.6. Digitális kompetenciák.....	9
2.3.2.7. A kompetencia alapú oktatás megvalósításának eszközei és módszerei:	10
2.4. A demokratikus magatartásformák és a hatékony egyéni- és csoportos érdekvédelemhez szükséges készségek és képességek fejlesztése.....	10
2.4.1. A nemzeti értékek megóvásának és tiszteletének megvalósítása	11
2.4.2. A nemzeti és az európai identitás összhangjának fejlesztése a tanulók személyiségében	12
2.4.3. Az európaisághoz és a globális kultúrához kapcsolódó új szemléletmód kialakítása.....	13
2.5. Közösségi gondolkodás, társadalmi felelősségvállalás kialakítása	13
2.5.1. A testi és lelki egészség, a rekreáció és az ehhez kapcsolódó készségek és szemléletmód megismertetése és elsajátíttatása	14
2.5.2. Környezeti és esztétikai nevelés, a környezeti kultúra és az ehhez kapcsolódó egyéni belső igényesség megteremtése érdekében.	15
2.5.3. Tudatos magatartás kialakítása mind állampolgárként, mind egyénként, mind fogyasztóként	15
2.5.4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	15
2.5.5. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	16
2.5.5.1. Fizikai biztonság környezete	16
2.5.5.2. Szellemi környezet	16
2.5.5.3. Leleki biztonság.....	17
2.5.5.4. A stratégia operatív megvalósítása.....	17
2.5.5.5. Az elsősegélynyújtással kapcsolatos iskolai terv; az elsősegélynyújtás alapismeretek elsajátítása.....	18
2.6. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	19
2.6.1. Általános közösségfejlesztési feladatok.....	19
2.6.2. A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok:.....	20
2.6.3. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:	20
2.6.4. A diák-önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:	20
2.6.5. A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai	21
3. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai	21

3.1. A pedagógusok helyi feladatai	21
3.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre.....	22
4. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	22
4.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek.....	22
4.2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program	23
4.3. Iskolapszichológus bevonásának lehetséges területei	24
4.3.1. Az iskolapszichológus legfőbb beavatkozási szinterei:	24
4.3.2. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése.....	25
4.3.3. Az ifjúságvédelemi feladatok ellátása.....	25
4.3.4. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	26
4.3.5. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje.....	27
4.4. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel	28
4.4.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák	28
4.4.2. A tanulók egymás közötti kapcsolattartásának formái.....	28
4.4.3. A szülők közösségét érintő együttműködési formák	28
4.4.3.1. Szülői értekezlet.....	29
4.4.3.2. Egyéb szülői kapcsolattartási lehetőségek.....	29
Boomer Börze	29
7 szokás szülői tréning	29
Fogadóóra	29
Nyílt tanítási nap.....	29
Írásbeli tájékoztató	29
4.4.4. Külső szervezetekkel történő kapcsolattartás	29
5. A tanulmányok alatti értékelési rendszer, a vizsgák rendszere és a tanév zárásának eljárásrendje	30
5.1. A vizsgaszabályzat hatálya, célja	30
5.2. Általános minden vizsgára érvényes rendelkezések.....	31
5.3. Az osztályozó vizsga rendje, nyelvvizsga miatti kedvezmények	31
5.4. Az osztályozó vizsgák értékelési rendszere.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
5.5. Az javító vizsgák, különbözeti vizsgák típusai 7 - 12. évfolyam.....	33
5.5.1. A javító vizsgák értékelési rendszere	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

5.6. Az évközi értékelés módjai, az év végi jegyek megalkotásának szabályai:	34
5.6.1. Egyéb kiegészítések a tanév értékelése szempontjából:	35
5.7. Az év végi vizsgák rendszere	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
5.8. Digitális tanrendi kiegészítés.....	35
5.9. Az SNI-s és BTM-es diákok esetében alkalmazott eljárások:	38
6. Az iskolaváltás, valamint a tanuló más iskolából való átvételének szabályai	39
6.1. A felvételi eljárás különös szabályai.....	39
6.1.6. A rendkívüli felvételi eljárás.....	42
6.1.7. A jogorvoslati eljárás.....	42
6.2. Külföldi állampolgárságú, nem magyar anyanyelvű tanulók felvétele és oktatása	42
6.2.1. Interkulturális program	42
6.2.2. Az interkulturális program helyi tartalma, feladataink.....	43
6.2.3. A külföldi tanulók értékelése, továbbhaladása.....	44
6.2.4. Eltérés az értékelésben, osztályozásban.....	44
7. Hiányzások adminisztrációja	44
8. Az intézmény helyi tanterve.....	44
8.1. Időbeli hatálya.....	44
8.3. Tagozatok és egyedi folyamataink.....	54
8.6 A nemzetközi vállalkozási tagozat tanterve.....	75
9. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei	98
9.1. Kiválasztási elvek.....	98
9.2. Ingyenes tankönyvellátás.....	99
10. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	99
10.1. Az erkölcsi nevelés pedagógiai célként való megfogalmazása	100
10.2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés és az Állampolgárságra, demokráciára nevelés pedagógiai céljai	101
10.3. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	102
10.4. A családi életre nevelés.....	102
10.5. A testi és lelki egészségre nevelés	103
10.6. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	103
10.7. Fenntarthatóság, környezettudatosság.....	103
10.8. Pályaorientáció	104

10.9. Gazdasági és pénzügyi nevelés	104
10.10. Médiatudatosságra nevelés.....	104
10.11. A tanulás tanítása.....	104
10.12. További nevelési feladatok	105
10.13. Kulcskompetenciák	105
11. Mindennapos testnevelés	111
11.1. Az iskolai sportkör foglalkozásai	111
11.2. A sportkör és a vezetőség kapcsolatai	112
12. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai.....	112
12.1. Nem kötelező tanórai foglalkozások rendje	112
12.2. Projektoktatás.....	113
13. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	113
13.1. Az iskola gyermekvédelmi irányelve, az iskolai bántalmazás megelőzése.....	114
14. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái.....	116
14.1. A helyi mérési, értékelési rendszer.....	116
14.2. Bemeneti mérés.....	117
14.3. Átvétel másik iskolából:	117
14.4. Folyamatmérés	117
14.5. Számonkérések formái.....	117
14.6. Az év végi vizsgák rendszere	118
14.7. Próbaérettségi.....	118
14.8. Választható közép-, és emelt szintű érettségi vizsgatárgyak.....	118
14.9. Az ellenőrzés-értékelés módja és formái.....	119
14.10. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	120
14.11. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei	121
15. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek.....	121
15.1. Az iskola egészségnevelési elvei	127
15.2. Fizikai biztonság környezete	129
15.3. Szellemi környezet	129
15.4. A stratégia operatív megvalósítása.....	131
15.5. Komplex intézményi mozgásprogram.....	131
15.6. Hosszú távú iskolai drogreprevenációs stratégia.....	132

15.7. Az iskola környezeti nevelési elvei	133
15.8. Erőforrások	134
15.9. Jövőkép- alapelvek-célok	135
15.10. Hosszútávú célok	135
15.11. Az iskola jövőképe.....	135
15.12. Alapelvek.....	135
15.13. Rövidtávú célok.....	136
15.14. Tanulásszervezési és tartalmi keretek	137
15.15. Módszerek	138
15.16. Taneszközök.....	138
15.17. Kommunikáció	138
16. Minőségfejlesztés és továbbképzés	138
17. A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelési.....	139
17.1. Szorgalom értékelésének egységes szabályai.....	139
17.2. Magatartás értékelésének egységes szabályai	139
17.3. A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei	139
17.4. Fegyelmezés iskolai elvei	140
17.5. Az iskola fegyelmező fokozatainak rendje és a jóvátételi eljárás	140
17.6. A fegyelmi vétség, a fegyelmi eljárás a fegyelmi működése	142
18. Felnőttoktatás	144
18.1. Az iskola pedagógusainak küldetésnyilatkozata	144
18.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	144
18.3. A felnőttoktatásban személyiség- és közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladataink:	145
18.4. A tanórán kívüli nevelés szerepe	145
18.5. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység.....	145
18.6. A tehetség, a képesség kibontakozását segítő tevékenység	146
18.7. Osztályfőnök és szaktanárok ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatai:	146
18.8. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	146
18.9. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	146

18.10. Együttműködés a tanulókkal.....	147
18.11. A felnőttek tantárgystruktúrája	147
18.12. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv ingyenes igénybevétele biztosításának kötelezettségét.....	149
18.13. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei	149
18.14. Beszámoltatás és számonkérés az iskola felnőttoktatási tagozatán	149
18.15. Jelentkezés a felnőttoktatási tagozatra	150
18.16. A felnőttképzési tagozat óraterveire vonatkozó rendelkezések	150
18.17. A NAT-ban szereplő kulcskompetenciák.....	150
18.17. A felnőttoktatás vizsgaszabályzata	151
19. Az integráltan nevelhető – sajátos nevelési igényű tanulókra vonatkozó – fejlesztő programok	156
19.1. A látássérült tanuló	157
1.1.13 A látássérült tanulók iskolai fejlesztése.....	157
1.1.14 Fejlesztési területek - nevelési célok.....	159
1.1.15 Az egyes műveltségi területekre vonatkozó ajánlások:	162
1.1.16 Pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitáció, rehabilitáció	164
1.1.17 A gyengénlátó és a látásukat praktikusán jól használó aliglátó tanulók iskolai fejlesztése	165
1.1.18 A kulcskompetenciák fejlesztése.....	167
1.1.19 A Nat és a választott kerettanterv alkalmazása a helyi tanterv készítésénél	168
1.1.20 Pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitáció, rehabilitáció	171
1.1.21 Kiemelt fejlesztési feladatok	173
1.1.22 A kulcskompetenciák fejlesztése.....	175
1.1.23 A nagyothalló tanulók pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációja	176
1.1.24 A beszéd fogyatékos tanulók iskolai fejlesztése	178
1.1.25 Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai.....	179
1.1.26 A NAT alkalmazása	179
1.1.27 A NAT és a kerettantervek alkalmazása a helyi tanterv készítésénél	183
1.1.28 A halmozottan sérült beszéd fogyatékos tanuló.....	186
1.1.29 Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei	186

1.1.30	Pszichés fejlődési - súlyos tanulási, figyelem- zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése	187
1.1.31	A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai specifikus tanulási zavarok esetén.....	188
1.1.32	Diszgráfia - az írás grafomotoros jellemzőinek zavara	189
1.1.33	Diszkalkulia - a számolási képesség specifikus zavara.....	189
1.1.34	Hiperaktivitás és figyelemzavarok.....	190

1. Az iskola nevelési programjának fő pontjai

1.1.1 Helyzetelemzés, törvényi háttér

2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról,
20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról,
A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. Rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról
245/2024. (VIII. 8.) Korm. rendelet a tiltott és használatában korlátozott eszközök használatáról
A tankönyvellátásról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény
2019. évi LXX. törvény a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény módosítása

Az utóbbi években alapvetően megváltoztak az iskola külső környezeti és belső érdekeltségi viszonyai. A társadalmi változások felgyorsultak, a tanulási környezet és a motiváció megváltozott. A korábban nem tapasztalt mennyiségben rendelkezésre álló információk, új tudásátadási módszerek bevezetését tették szükségessé. Ennek következtében, és ehhez alkalmazkodva, iskolánkban 2018/19. tanévtől az alábbi NÉGY alappillérré építjük nevelésünket és oktatásunkat.

Az Európa 2000 Gimnázium szakmai munkája 4 alappillérré épül.

Pilléreink: a digitális oktatás, a 7 szokás program, a bilingual program, valamint az egyedülálló komplex gyermekvédelmi program, mely a családias iskola fókuszát erősíti intézményünkben.

Pedagógiai munkánkat folyamatos módszertani és technikai megújulás jellemzi. Oktatási, nevelési alapelveink: kooperatív tanulás, projekt módszer, kiscsoportos foglalkozások, IKT eszközök, blended learning, valamint a kompetencia-alapú képzés.

Intézményünk kiemelt területe továbbá az érzelmi és szociális tanulás és fejlesztés, melynek bázisa a 7 szokás életvezetési program. Ezt a területet támogatja a gyermekvédelmi program és az IKSZ program is.

Célunk, hogy olyan nyitott gondolkodású önreflektív diákokat neveljünk, akik képesek ön- és mások elfogadására, együttműködésre, valamint rendelkezzenek azzal a kompetitív tudással, és készségekkel, melyeket a munkaerőpiac igényel.

1.1.2 Az iskola küldetése

Az Európa 2000 Gimnázium egy innovatív, alapítványi fenntartású nevelési-oktatási intézmény, mely a XXI. századi pedagógiai módszerek és a személyiségfejlesztő programok alkalmazásával biztosítja, hogy minden diák felfedezhesse, kibontakoztathassa az egyedi tehetségét és kreativitását. Az európai értékek és a digitális kor kihívásai mellett, Magyarország és az Európai Unió oktatási irányelveihez igazodva arra törekszünk, hogy a tanulás ne csak kötelezettség, hanem élmény legyen. Az iskolánkban tanuló diákokat arra inspiráljuk, hogy nyitott gondolkodású, kulturális sokszínűséget értékelő és közösségi szemlélettel bíró fiatal felnőttekké váljanak.

Célunk, hogy az iskolánkban eltöltött idő minden diák és kolléga számára egy közös, életre szóló, meghatározó és inspiráló utazás legyen.

1.1.3 Az iskola alapelvei:

Hagyomány és Innováció:

Iskolánk több évtizede stabil alapokon álló, hagyományokra épülő, működésében és pedagógiájában következetes és kiszámítható Intézmény. Ugyanakkor proaktívan reagálunk a XXI. századi kihívásokra, hogy diákjainknak a legjobbat nyújthassuk.

Közösség és Bizalom:

Alapelvünk a bizalomra épülő, egymást támogató és elfogadó tanár-diák kapcsolat, mely az iskolai közösség erősítésének alapja. Az iskolai közösség építésében korszerű életvezetési és személyiségfejlesztő programokat alkalmazunk.

Korszerű Pedagógia és Technológia:

Alapelvünk, hogy tantestületünket magasan képzett, motivált és egymást segítő pedagógusok alkossák, akik aktívan alkalmazzák a legújabb technológiai és pedagógiai módszereket.

Tolerancia és Esélyteremtés:

Pedagógiai munkánk központjában a tolerancia, a nyitott gondolkodás, tehetséggondozás és az esélyteremtés áll, biztosítva, hogy minden diák felfedezhesse és kibontakoztathassa egyedi tehetségét.

Biztonságos Környezet:

Iskolánk elkötelezett amellett, hogy erőszakmentes és biztonságos iskolai légkört biztosítson minden diák és dolgozó számára.

Élethosszig Tartó Tanulás és Személyes Fejlődés:

Hiszünk abban, hogy a tanulás egy életre szóló utazás. Bátorítjuk diákjainkat, hogy legyenek proaktívak, kíváncsiak, folyamatosan törekedjenek az önfejlesztésre, és keressék az új lehetőségeket az élet minden területén.

1.1.4 Az Európa 2000 Gimnázium építőkövei a XXI. században:

Felkészültség a Jövőre: Olyan oktatást biztosítunk, amely nem csak az érettségi vizsgára és a továbbtanulásra készít fel, hanem a valós élet kihívásaira is.

Nyelvi Kompetencia: Eredményes nyelvoktatási programunkkal valódi, gyakorlatban alkalmazható nyelvtudást biztosítunk diákjainknak.

Éltrevaló Tudás: Olyan tudást és készségeket adunk át, amelyek a munka világában is hasznosíthatók és értékesek.

Biztonság és Jólét: Elsődleges célunk, hogy iskolánk polgárai biztonságban érezzék magukat, és pozitív környezetben tanulhassanak.

Modern Oktatás: A XXI. századi pedagógiai módszerek és digitális technológiák alkalmazásával biztosítjuk a diákok számára a legmodernebb oktatást.

1.1.5 Családias Közösségformáló Iskola

Környezet:

Nyugodt, biztonságos és családias légkör, amelyet összetartó tantestületünk garantál.

Közösségi Programok:

Tanulást támogató foglalkozások, sport- és szabadidős tevékenységek, hagyományteremtő ünnepek és rendezvények, diákok, szülők és tanárok aktív részvétellel.

Szülői Kapcsolattartás:

Aktív kommunikáció a szülőkkel, betekintést nyújtva oktatói és nevelői munkánkba, támogatva a diákok egyéni fejlődését.

Közösségi Értékek:

Az iskola képviseli az olyan értékeket, mint a tolerancia, lojalitás, az egymásra való odafigyelés és a közösségi gondolkodás.

1.1.6 Digitális oktatás

A Kormány MAGYARORSZÁGI DIGITÁLIS OKTATÁSI STRATÉGIÁJA kimondja, hogy:

„Napjainkban a digitalizáció a versenyképesség, a fejlődés és a jólét egyik legfőbb hajtóereje, ezért a magyar kormány elkötelezett a digitális fejlesztések mellett. A Kormány által az internetről és a digitális fejlesztésekről kezdeményezett 2015. évi nemzeti konzultáció (InternetKon) során a polgárok akaratnyilvánítása a magyar internet jövőjét illetően világos és egyértelmű volt: a világháló legyen mindenki számára hozzáférhető és megfizethető, segítse az oktatást és a fiatalokat, és ne jelentsen fenyegetést gyermekeink biztonságára.”

A programot és az annak részeként elkészült Magyarország Digitális Oktatási Stratégiáját (DOS) az a felismerés hívta életre, hogy a digitális átalakulás nem választás kérdése: olyan elkerülhetetlen jelenség, amelyre mindenkinek fel kell készülnie, hiszen 20. századi tudással senki nem lehet versenyképes a 21. században. A digitális eszközöket és szemléletmódot be kell vinni a tantermekbe, mivel napról napra mélyebben integrálódnak a hétköznapi életünkbe is. A felnövekvő generáció versenyképessége, munkaerőpiaciesélyei szempontjából is elkerülhetetlen az oktatási rendszer azonnali és radikális digitalizálása: most dől el, hogy a magyar fiatalok milyen szerepet töltenek majd be az európai munkaerőpiacon, ahogy az is, hogy a magyar nemzetgazdaság milyen szerepet kaphat a nemzetközi versenyben. A felkészülés legjobb eszköze természetesen az oktatásban való tudatos részvétel, az egész életen át tartó tanulás. Ennek megfelelően a DJP kiemelt területei közé tartozik Magyarország Digitális Oktatási Stratégiájának elkészítése, hiszen a 21. században nem lehet múlt századi módszerekkel tanítani és tanulni.”

A fentiek és a társadalmi elvárásoknak megfelelően iskolánk a 2019-20-as tanévtől bevezette a „digitális iskola programját”.

1.1.7 „7 szokás életvezetési program”

Az iskola nemcsak oktatási, hanem nevelési feladatokat is ellát. Fontosnak tartjuk, hogy olyan hosszú távon alkalmazható szellemi útravalót kössünk diákjaink útibatyujába, mely túlmutat a szaktantárgyakhoz kapcsolódó tudáson. A 7 szokás életvezetési program alapvetően két fókuszú. Célunk, hogy diákjaink megtalálják azt a területet, ahol szakmailag sikeresen ki tudnak bontakozni, valamint, hogy olyan emberekké váljanak, akik képesek mély, tartós emberi kapcsolatokat kialakítani.

A 7 szokásból álló életvezetési rendszer a személyiségfejlesztést, a személyközi kapcsolatok minőségét és működését, valamint a személyes feltöltődés dimenzióit tárja fel a diákok előtt.

A 7 szokás program alapvetően az osztályfőnöki munkát támogatja, de valójában átítatja a teljes intézményi struktúrát és a szervezeti kultúrát is.

1.1.8 A Bilingual Kétnyelvű Oktatási Program

A program kulcsa a Bilingual Kétnyelvű Oktatási Programban már évek óta rendkívül sikeresen alkalmazott CLIL-módszertan (Content and Language Integrated Learning – Tartalmi és nyelvi integráció a nyelvoktatásban), melynek során az angol nyelvi fejlesztés angol anyanyelvi környezetben és szaktantárgyi tartalomba beágyazva történik.

Nyelvi célkitűzésünk a Cambridge Nyelvvizsgarendszer C1-es szintjének elérése érettségiig, amely a magyar nyelvizsgarendszer felsőfokú nyelvizsgájával egyenértékű. Az angol nyelvi fejlesztés mellett programunk az élet minden területén alkalmazható kompetenciák fejlesztését célozza meg.

1.1.9 Komplex Gyermekevédelmi Program

Az Európa 2000 Gimnázium elkötelezett a gyermekek védelme iránt, így tevékenységébe professzionálisan emelte be a jelenleg elérhető, leghatékonyabb eszközöket. Iskolai gyermekevédelmi irányelvet készített. Célja, hogy tovább erősítse, az iskolában alkalmazott gyermekevédelmi szemléletet és gyakorlatot, a pedagógusok szociális/gyermekevédelmi kompetenciáit tovább képezze, hogy a jövőben is a legnagyobb biztonsággal tudják képviselni a gyermekek védelmét. Gyermekevédelmi programunk a Pedagógiai Program mellékletét képezi.

A fenti változások a személyiségre, egyéniségre épülő, alapvetően tehetséggondozó és felzárkóztató, hátránykompenzáló programok beindítását, illetve a gimnáziumi tagozatok bővítését igénylik.

A közoktatási intézmények évszázadok óta ugyanazokra a kérdésekre keresik a választ:

Kinek, milyen műveltséganyagot, milyen módszerekkel adhatunk át?

Hogyan tudjuk a leghatékonyabban tanítani-nevelni a diákokat abban a reményben, hogy tehetségének, szorgalmának, érdeklődési körének a legmegfelelőbb módon tanulhasson és készülhessen az életre?

A fentiek ismeretében az alábbi alapelvek köré csoportosultak a Pedagógiai Program módosításának legfontosabb tételei.

Jogszabályi megfeleltetés igénye vezetett a tanév során elindított programok beépüléséhez a Pedagógiai Programba, különös tekintettel a vizsgarendre, a követelményszintre, az évfolyamszintű differenciált oktatásra, a fakultációkra, a nyitott iskola programra, a 7 szokás programra, a Bilingual kétnyelvű programra, a gyermekvédelmi irányelvekre és az új tantárgyi programelemekre, a digitális oktatásra, a XXI. századnak megfelelő pedagógiai módszerekre, a NAT módosításának és az új kerettantervek bevezetése következtében történt változásokra.

Nagyobb szerepet szánunk a nevelésben a közösségi gondolkodásnak és a tudatos életnek. Ennek beépülése a Nevelési Program alapelveiben, pedagógiai céljaiban és a kapcsolódó feladatokban is megtalálható.

A nyitott iskola programjának meghirdetése után annak beépülése a Pedagógiai Programba, különös tekintettel a kialakított szakmai kapcsolatok alapján elindított programokra, modulokra, kiegészítő szolgáltatásokra (vállalkozói készségfejlesztés, sportegyettműködések, testvériskola kapcsolatok, nemzetközi együttműködések, tehetségpont)

Nagyobb szerepet tulajdonítunk a kompetenciafejlesztésnek, különös tekintettel a szövegértés-szövegalkotás, forráselemzés, logikai, szociális- és életpálya építési készségterületre, a tanulás kompetenciáira.

1.1.10 A Nemzeti alaptantervben (a továbbiakban: NAT) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának kidolgozása

- az aktív tanulás, a tanulói kompetenciafejlesztés
- az egyénre szabott tanulási lehetőségek
- a tanulói együttműködésen alapuló tanulás, differenciált tanulásszervezési eljárások,
- multidiszciplináris órák,
- a teamtanításnak alkalmazása,
- a digitális technológiával támogatott korszerű oktatási módszerek

a NAT-ban szereplő új kompetenciák:

- A tanulás kompetenciái
- Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi
- Digitális kompetenciák
- Matematikai gondolkodási kompetencia
- Személyes és társas kapcsolati kompetencia
- Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság
- Munkavállalói, vállalkozói kompetencia

1.1.11 Állampolgári és demokratikus értékek képviselője

Nemzeti és európai identitástudattal rendelkező tudatos állampolgárokat nevelünk, akik tisztelik a hagyományokat, tisztában vannak és alkalmazzák a demokrácia szabályait, akiket következetesség, kötelességtudat, felelősségtudat, kulturált, önmagára és környezetére igényes magatartás jellemez. Mindezeket nemcsak tanórai, hanem tanórán kívüli tevékenységeken is képviseljük.

Célunk, olyan identitású, másokat elfogadó, a világra nyitott, világos jövőképpel és értékrenddel rendelkező tudatos polgárok nevelése, akik felnőttként képesek képviselni saját, és közösségük érdekeit, aktívan és felelősen részt vesznek kisebb és tágabb közösségük életében, környezet- és egészségtudatosan élnek.

Fenti célok megvalósítása érdekében a Diákönkormányzat, az osztály ill. a teljes iskolaközösség keretében a tanulóknak lehetősége van a demokratikus magatartásformák elsajátítására, önmaguk kipróbálására.

1.1.12 Tudás háza (A tanulás kompetenciáinak fejlesztése)

Oktatási intézményként alapvető küldetésünknek tekintjük az élethosszig tartó tanulás igényének kialakítását. Tanáraink alapos szakmai felkészültséggel és módszertani sokszínűséggel (kooperatív tanulás, projekt módszer, kiscsoportos foglalkozások, IKT eszközök használata, kompetencia-alapú képzés) biztosítják a kor kihívásainak megfelelő általános műveltség és szakmai tudás elsajátításának lehetőségét.

Mindennapos tevékenységünk része a közép- és emelt szintű érettségire, a szakirányú és felsőoktatási továbbtanulásra, valamint a munkaerő-piaci elhelyezkedésre való felkészítés. Oktató-nevelő munkánkban nagy szerepet kap a tehetséggondozás, felzárkóztatás és a nyitott, érdeklődő, a tudást tisztelő személyiségek nevelése.

Fontosnak tartjuk az egyéni képességek figyelembevételét és maximális kibontakoztatását, melyet a különböző szakkörök, iskolán kívüli programok, egyéni differenciált képességfejlesztés segíti.

Iskolánkban a közép- ill. emelt szintű érettségi bizonyítvány megszerzéséig diákjaink középfokú nyelvvizsgát szerezhetnek. A Bilingual programban a Cambridge Nyelvvizsgarendszer C1-es szintjének elérése a cél.

2. A nevelő-oktató munka alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.1. Az iskolában folyó nevelő- oktató munka céljai és feladatai

Célunk a szakszerű kompetenciafejlesztés, melyben a módszertanilag felkészült tanárok korszerű eszközökkel, a tanulókat alkotásra, egyéni és egyedi munkára ösztönzik.

2.1.1. A „családias iskola” alapelveinek megvalósításához rendelt pedagógiai célok és feladatai

Alapvető emberi értékek felmutatása (közösségtudatos magatartás, a tolerancia, lojalitás, az egymásra való odafigyelés, a közösségi gondolkodás, testi-lelki egyensúly) ORSI

Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.

Közösségfejlesztés.

Sokoldalú képesség- és személyiségfejlesztés.

Személyiségfejlesztés.

Szeretetteljes, barátságos hangulat megteremtése, a családias iskola jegyében.

A diákok szabadidejének tartalmas eltöltése iskolai kereteken belül, és azon kívül is.

2.1.2. A „7 szokás” program

A 7 szokás program egy olyan életvezetési program, melynek hosszútávú célja, hogy a diákjaink olyan attitűdöt, képességeket sajátítsanak el, melyek rendszeres gyakorlásával sikeresek lehetnek majd a hivatásukban és tartós mély emberi kapcsolatokat lesznek képesek létrehozni. A program nemcsak a szociális és érzelmi fejlesztés területeit célozza a diákoknál, hanem a teljes intézményi kultúrára kihat. Az egész iskolát átformáló folyamat során, a vezetés és eredményesség elveit a diákok életkorához illeszkedő nyelven integrálja az iskolai tananyagba. Közös nyelvet, értékek azonosítását, személyes életvezetési rendszert, stratégiát, valamint élethelyzetek átlátását és értékelését segítő tudást nyújt. Alapvető meggyőződése a felhatalmazás, mely szerint minden gyermek képes ön maga irányítására és stabil kapcsolatok kiépítésére. Ennek jegyében – többek között – a következő területek fejlesztését tűzi ki célul:

- aktív kezdeményezés,
- felelősségvállalás,
- jövőkép és értékek meghatározása,
- a teendők rangsorolása,
- eredményes együttműködés,
- asszertív kommunikáció,
- kölcsönös megértés,
- egyéni különbségek értékelése,
- egyensúlyteremtés az élet különböző területei között.

A program várható előnyei:

- közös nyelvet és kultúrát teremt az iskolai jövőkép és küldetés megvalósításához
- jellemfejlesztést elősegítő keretprogramot integrál a már meglévő tananyagba
- növeli a tanárok sikerélményét
- javítja a tanulmányi eredményt
- csökkenti a magatartási problémákat
- elkötelezetté teszi a szülőket és a helyi közösséget
- visszaadja a tanárok hivatásukba vetett hitét.

A program átítja az iskolai kultúrát és a szaktantárgyak oktatását is. Az aktuális életkornak megfelelő fejlesztési megoldásokkal, módszertannal tudatosan alakítja ki a szokásokat, melyek később attitűddé és - hitünk szerint - hosszú távon a személyiség részévé válik.

A program a diákokon túl a háromlábú szék alapelvein keresztül a pedagógusokat és a szülői közösséget is megcélzza. A belső, tanári tréningeken túl, szülői tréningek is elősegítik az edukációs folyamatokat és az eredményes együttműködést.

2.1.3. Komplex gyermekvédelmi program

Az Európa 2000 Gimnázium elkötelezett a gyermekek védelme iránt, így tevékenységébe professzionálisan emelte be a jelenleg elérhető, leghatékonyabb eszközöket. Iskolai gyermekvédelmi irányelvet készített, mely tartalmazza:

A gyermekek védelmében alkalmazott jogszabályokat

A gyermekek bántalmazásának legfontosabb jeleit és felismerésüket

A gyermekvédelmi jelzőrendszer működését

Az iskolában elvárt biztonságos környezet megteremtésének feltételeit

Egyértelmű felelősségi köröket a gyermekvédelmi irányelvvel és konkrét esetek kezelésével kapcsolatban

A gyermekvédelmi irányelv elkészítésével egyidejűleg, illetve azt kiegészítve:

- információs,
- szociális készségfejlesztő,
- érzékenyítő,
- bullying prevenciók tréningeket, csoportfoglalkozásokat szervez mind a tanulók, mind a pedagógusok számára.

Célja, hogy tovább erősítse, az iskolában alkalmazott gyermekvédelmi szemléletet és gyakorlatot, a pedagógusok szociális/gyermekevédelmi kompetenciáit tovább képezze, hogy a jövőben is a legnagyobb biztonsággal tudják képviselni a gyermekek védelmét.

Az iskolai bántalmazás megelőzése, anti bullying:

Az előzőekben ismertetett elemeken túl, az Európa 2000 Gimnázium magas szinten biztosítja a tanulók informálását a közösségi együttélés szabályairól, a bántalmazással szembeni zéró toleranciáról.

Az intézményen belül:

- bántalmazás ellenes belső pedagógus csapatot működtet
- plakátokat helyez el a bullying ellenes szemléletről
- lehetőséget biztosít a gyermekek számára névtelen jelzésre
- kommunikál a diákönkormányzaton keresztül
- kommunikál közvetlenül az osztályközösségeken belül
- életkori sajátosságokhoz igazítva szervezi a bullyingal kapcsolatos csoportfoglalkozásokat a tanulók számára

A gyermekvédelmi irányelv program megvalósítását, felülvizsgálatát, a bántalmazás ellenes csapatok és csoportfoglalkozások működését pszichológus szakember, iskolai szociális segítő és az iskola által megbízott szociálpedagógus végzi.

A fegyelmi eljárásokban is alkalmazza az iskola a gyermekvédelmi szemléletet. Minden olyan diáknak, aki fegyelmi vétségeket követ el, lehetősége van segítő szolgáltatást igénybe venni, annak érdekében, hogy tanulmányait lehetőség szerint biztonságban és nyugalomban, fegyelmi vétségektől mentesen tudja folytatni. Az iskolai fegyelmező intézkedéseibe beépítette a jóvátételi eljárást és összhangba helyezte a gyermekvédelmi irányelvben megfogalmazottakkal.

2.1.4 Közösségfejlesztés

A gyermekvédelem eszközeivel a szociálisan, vagy más módon hátrányos gyermek esélyegyenlőségének biztosítása. Gyermekvédelem a káros környezeti és társadalmi hatásoktól.

Preventív pedagógiai szemlélet és gyakorlat megvalósítása a szociális problémák megoldására.

Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység.

Gyermek- és ifjúság védelemmel kapcsolatos feladatok meghatározása és működtetése.

A „7 szokás” program közösségfejlesztésével kapcsolatos módszereinek működtetése, alkalmazása.

2.1.5. Szülő-iskola kapcsolatának erősítése a közös nevelés érdekében.

Különösen fontos területe ez az iskolai kultúrának. A szülőkkel való kapcsolattartás, egyben egyfajta felhatalmazás is, melynek következtében erősödik a szülői lojalitás. Ennek színtere a szülői VT (Világító torony) csoport, mely az SZMK-val együttesen képviseli a szülők közösségét. Alapvetően ennek a két szervezetnek integrálása, egybeolvasztása a cél.

2.1.6. A „Tudás Háza” alapelv megvalósításához rendelt célok és feladatok

Az általános műveltség elsajátíttatása mind a természettudományok, mind a humán területek vonatkozásában.

A feladat megvalósításának eszközeit a Helyi Tanterv tartalmazza

Felkészítés a közép- és az emelt szintű érettségire.

Érettségi felkészítés (A feladat megvalósításának eszközeit a Helyi Tanterv tartalmazza)

Magas szintű nyelvi készségek kialakítása, legalább egy nyelv középszintű és egy nyelv alap szintű ismerete.

Nyelvvizsgarendszer (A feladat megvalósításának eszközeit a Helyi Tanterv tartalmazza)

Érettségi felkészítés (A feladat megvalósításának eszközeit a Helyi Tanterv tartalmazza)

Bilingual (kétnyelvű) program működtetéséhez a feltételek megteremtése. A Bilingual Nonprofit Kft. – vel való szoros együttműködés a tananyag átadása és a nevelési, pedagógiai feladatok terén egyaránt.

Digitális írástudás fejlesztésének céljai, hogy:

- minden diák és tanár digitális eszközökkel (sajáttal vagy iskolaival) digitális hálózatra kapcsolódik;
- digitális módszertannal, digitális tananyagokat digitálisan felkészült tanárok oktatnak
- az oktatás-adminisztráció és
- a tanárok továbbképzése is digitális alapon történik.

Fontosnak tartjuk, hogy a digitális oktatás ne a hagyományos oktatás digitális eszközökkel támogatott változata legyen, hanem szemléletmódjában, módszertanaiban, követelményrendszerében is új, a digitális kor kihívásaira reflektáló nyitott oktatási környezet jöjjön létre.

Ennek érdekében megvalósítandó feladataink, hogy:

- a pedagógusok IKT-tudása, módszertani kultúrája, motivációja és használata feleljen meg a digitális oktatás követelményeinek,
- a digitális tartalomkínálat, módszertani támogatás, tudásmegosztás tegye lehetővé, hogy az IKT-eszközhasználat minden tantárgy esetében beépüljön a tanítás-tanulás és az értékelés folyamatába;
- a tantermek internet-és eszközellátottsága feleljen meg a digitális oktatás követelményeinek;
- tanulóink alkalmazkodási képességének megalapozása az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges készségek elsajátításának elősegítése révén, annak érdekében, hogy a jövő állampolgárait felkészítse a 21. századi folyamatos technológiai fejlődéssel és az információs és kommunikációs technológiák óriási térhódításával járó változásokra.
- felkészítés az eredményes és sikeres pályaválasztásra, a munkaerőpiacon való sikeres megfelelésre.

Sokoldalú kompetenciafejlesztés.

Kompetenciaterületek fejlesztése, mint kiemelt pedagógiai feladat

- A tanulás kompetenciái.
- Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi.
- Digitális kompetenciák.
- Matematikai gondolkodási kompetencia.
- Személyes és társas kapcsolati kompetencia.
- Kreativitás, önkifejezés, kult. tudatosság.
- Munkavállalói, vállalkozói kompetencia.

A tanulás kompetenciái

- Nyitott, érdeklődő, a tudást tisztelő személyiségek nevelése.
- Tehetséggondozás.
- A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program.
- A kommunikációs kultúra hatékony, komplex, gyakorlatban való alkalmazási stratégiáinak és készségeinek kiemelt szintű fejlesztése.

2.1.7. Az „Állampolgári és demokratikus értékek képviselője” alapelv megvalósításához rendelt célok és feladatok

- Demokratikus állampolgári magatartásformák és készségek kialakítása és fejlesztése.
- A demokratikus magatartásformák és a hatékony egyéni- és csoportos érdekvédelemhez szükséges készségek és képességek fejlesztése.
- A nemzeti értékek megóvásának és tiszteletének megvalósítása.
- A nemzeti és az európai identitás összhangjának megteremtése a tanulók személyiségében.
- Az európaisághoz és a globális kultúrához kapcsolódó szemléletmód kialakítása.
- Közösségi gondolkodás, társadalmi felelősségvállalás kialakítása.
- A kulturális és társadalmi sokszínűségekre nyitott állampolgár nevelése.
- Tudatos polgár (pl. környezettudatosság, egészségtudatosság, tudatos vásárlói magatartás, tudatos média fogyasztói magatartás, hatékony érdekvédelmi képesség) kialakítása.
- A testi és lelki egészség, a rekreáció és az ehhez kapcsolódó készségek és szemléletmód megismertetése és elsajátíttatása
- Környezeti és esztétikai nevelés, a környezeti kultúra és az ehhez kapcsolódó egyéni belső igényesség megteremtése érdekében.

2.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai, eszközei, eljárásai

2.2.1 Digitális írástudás fejlesztése

A digitális (számítógépes) írástudás fogalma tartalmazza azokat a készséggé fejlesztett ismereteket, amik lehetővé teszik a felhasználó számára a számítógép által nyújtott lehetőségek kihasználását. Szorosan kapcsolódik az internet, és általában a hálózatok ismerete, és egyre inkább nő a multimédiás alkalmazások jelentősége is. Fokozatosan nő az e-közigazgatás, e-önkormányzatok szerepe is. Az új lehetőségek a hagyományos tanulást is átalakítják, egyre terjed az e-learning, ami lehetőséget biztosít arra, hogy mindenki otthonában, saját maga által megszabott időben tanuljon.

Az infokommunikációs társadalomban elengedhetetlen az ún. digitális írástudás elsajátítása, ismerete. E nélkül nem lehetséges lépést tartani a folyamatos fejlődéssel.

A középiskolai informatikaoktatás célja az informatikai alapképzettség („informatikai írástudás”) kialakítása.

A digitális kompetencia fejlesztése, illetve a meglévő digitális kompetencia használata, kiegészülve a médiatudatosságra neveléssel, szervesen beépül az összes tantárgy oktatásának feladatai közé.

A tanulók számára biztosított az IKT-eszközök használatának lehetősége a tanulási folyamat támogatásához. Az intézményi IKT-eszközhasználat és az informatikai tantárgy tartalmi és kimeneti követelményrendszere tükrözi a gyorsan változó technológiai trendeket és lehetőségeket. A tanítás-tanulás folyamatát mind a pedagógusok, mind a tanulók felé támogatja az iskolánkban használt Office 365 elektronikus platform, amely biztosítja az elektronikus tananyagok létrehozását, szerkesztését, megosztását, lejátszását, valamint mérés-értékelési feladatok kiosztását és az eredmények begyűjtését, illetve –amennyiben ezt a feladat jellege lehetővé teszi –kiértékelését.

A digitális mérés-értékelés beépül a tanítás-tanulás gyakorlatába, és támogatja az intézményi minőségirányítási folyamatokat is. Az intézményünkben használt digitális tananyagok széles kínálata támogatja az eltérő tanulási igényeket.

A digitális iskola jegyében a TEAMS, ONENOTE keretprogramokon túl mintegy 16 teljes értékű kiegészítő programot is használunk (pl. a Socrative, Mentimeter, Playposit, Kahoot, Quizlet, Learningapps stb...).

Az újfajta tanulásszervezési folyamatok miatt előnyben részesítjük a csoportos, páros, egyéni projekt alapú munkaformákat, melyeket a digitális eszközök használatával teszünk kompetencia alapú és kommunikációt, együttműködést fejlesztő tevékenységgé. Azaz a lexikális tartalom helyett a megvalósításra, a munkáltatásra és az együttes tevékenységek fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt.

A tanórákon az egyéb appok, programok mellett fontosnak tartjuk a Blended Learning használatát, továbbá erősítjük és alkalmazzuk a tudásmegosztást egymás között a OneNote használatával.

Az ilyen módszereket alkalmazó tanítás-tanulás folyamata segíti és támogatja a sajátos nevelési igényű tanulókat a felzárkóztatásban és az esélyegyenlőség megteremtésében, illetve saját képességeik kiteljesítésében, kihasználva az IKT lehetőségeit.

Pedagógusaink által fejlesztett digitális óravázlatok és tartalmak létrehozását, valamint azok egymás közötti megosztását ösztönözzük.

A pedagógusok, diákok, valamint az oktatást támogató egyéb szereplők (adminisztráció, eszköztámogatás) rendelkeznek a megfelelő felhasználói eszközökkel. Az eszközrendszer támaszkodik a tanulók saját eszközeire, pl. laptop, tablet, okostelefonok amellet, hogy biztosítja az egyenlő hozzáférés esélyét. Az informatikai eszközök állandó szolgáltatási színvonalát –a tanórák megtartásához és az azokra való felkészüléshez – biztosítsa rendszergazdai szolgáltatás, karbantartás és az eszközállomány rendszeres frissítése.

A fentiek elérését segíti, hogy iskolánk eszközrendszere (internet-elérés, belső hálózat, munkaállomások, szerverek) és tanulóink saját eszközökkel való ellátottsága megfelelő. Pedagógusaink mindegyike rendelkezik azon alapkészségekkel, melyek segítik őket az új programok, és korszerű oktatási formák használásában.

Folyamatos feladatunk, hogy a már megszerzett MS Showcase School címet évről-évre megújítsuk.

Az iskola a tanulói értékelés, a digitális napló és a Microsoft 365/Teams platform pedagógiai célú használata során a GDPR (2016/679/EU rendelet), az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény, valamint a nemzeti köznevelésről szóló törvény adatkezelésre vonatkozó rendelkezései szerint jár el. Az adatkezelés részletes szabályait az intézmény adatkezelési szabályzata és tájékoztatója tartalmazza.

2.2.2. A kommunikációs kultúra hatékony, komplex, gyakorlatban való alkalmazási stratégiáinak és készségeinek kiemelt szintű fejlesztése

Minden tantárgy alapvető feladata, hogy az anyanyelvi neveléshez kapcsolódva sajátosságai és lehetőségei szerint részt vegyen a diákok kommunikációs képzésében. Felkészítse őket a tantárgyi műveltségterület jellegzetes beszédhelyzeteiben - élőbeszédben és írásban való sikeres kommunikációira és tudatosítsa a sajátos szóhasználatát, szókincset és szaknyelvét a hétköznapiól eltérő jelentéseket.

A kommunikációs kultúra megalapozása és fejlesztése ezért többretegű feladatok elvégzését kívánja meg, az életkori sajátosságokat és a tanulók képességét, előképzettségét figyelembe véve.

Szükséges mind a verbális, mind a non-verbális készségek tudatosabb használata, helyes értelmezése és irányítása a másokkal folytatott interperszonális kapcsolatokban és az egyénnek az önmagával folytatott pozitív intraperszonális viszonyában is.

Ugyancsak szükséges a hagyományos információhordozó eszközök /könyvek - könyvtár/ használatának megőrzése mellett, a korszerű elektronikus és digitális- műholdas információs csatornák és csatornarendszerek és a hozzájuk kötődő információhordozó eszközök készségszintű alkalmazásának elsajátítása /Számítógép - Internet/.

2.3.1. Sokoldalú és komplex pályaaorientációs tevékenység megvalósítása

A karriertervezés lépései

- **A tanuló megismerése, „feltérképezés” – információgyűjtés,**
- **A kapott információk rendszerezése, adatbázis létrehozása**
- **Az eredmények alapján a közösen kialakított célok meghatározása**

Kiemelten kell foglalkozni, a hátrányos helyzettel, vagy sajátos nevelési igénnyel rendelkező diákokkal, hiszen ők vannak legjobban kitéve a jövőben eléjük kerülő nehézségeknek. Nekik külön odafigyelés kell a problémák kezelésében.

A pályaaorientáció szintén kiemelt jelentőségű és prioritással bíró terület iskolánk pedagógiai tevékenységében. Ennek megvalósítása során az egyéni felkészítés sikeressége és eredményessége mellett hasonló jelentőségű, hogy az iskolánk által preferált szakmai orientáció összhangban legyen a mindenkori, aktuális munkaerő-piaci igényekkel és elvárásokkal. Tanulóinkat a képzésben olyan pályák felé indítjuk el, amelyek személyes sikerességet és egzisztenciális biztonságot nyújtanak nekik, és összhangban vannak a társadalmi realitásokkal is.

A pályaaorientációs felkészítésbe olyan tantárgyakat vontunk be, amelyek kiegészítik egymást, ugyanakkor EU-konform végzettséget és tudást biztosítanak tanulóinknak.

Közvetlenül kapcsolódó területek:

- Gazdasági ismeretek
- Innovatív vállalkozói tagozat
- Média tagozat
- Kiemelt óraszámú nyelvi képzés
- Informatikai ismeretek
- Kommunikáció
- Önismeret
- “7 szokás” program

A megvalósítás tanórán kívüli területei és eszközei:

- Munkaerő-piaci tréningek
- Önismereti szakkör, tréningek
- Szakmai interjúk készítése
- Sikeres szakmai karriert befutott volt növendékek, és sikeres emberek meghívása. “Boomer” börze

2.3.2. A kompetenciaterületek fejlesztése, mint kiemelt pedagógiai feladat

Célunk a szakszerű kompetenciafejlesztés, melyben a módszertanilag felkészült tanárok korszerű eszközökkel, a tanulókat alkotásra, egyéni és egyedi munkára ösztönzik.

Iskolánk kiemelt pedagógiai feladata, hogy oktató-nevelő tevékenysége kiterjedjen az alábbi kompetencia-területek fejlesztésére. Órai differenciálással, az órai munka sokrétű, hatékony megszervezésével, sokoldalú pedagógia módszertan (projekt-munka, csoport-munka, pár-munka, kooperatív tanulási módszerek) bevezetésével és alkalmazásával érjük el, hogy a diákokban kialakuljanak

és megerősödjenek azon kompetenciák, készségek és képességek, melyekre a mindennapi és később szakmai életükben is szükségük lesz.

2.3.2.1. A tanulás kompetenciái

Kommunikációs kompetenciák, szövegértési és szövegalkotási kompetenciák:

- Funkcionális írás-olvasás képessége
- szóbeli és írásbeli önkifejező szövegalkotás képessége
- Kiemelkedő anyanyelvi verbális képességek
- Stílusosan igényes és gazdag szókincsú és választékos beszédkultúra.
- A non-verbális és a metakommunikációs készségek tudatosabb használata, helyes értelmezése és irányítása a másokkal folytatott interperszonális kapcsolatokban, valamint az egyénnek az önmagával folytatott pozitív intraperszonális viszonyában.
- Mind ezek fejlesztése érdekében 9. osztályban szövegértési kompetenciafejlesztő órákat tartunk.

2.3.2.2. Idegen nyelvi kompetenciák:

- Szövegértés és szövegalkotás idegen nyelven szóban és írásban
- Kommunikációs szándékok megértése és érthető kifejezése
- Az adott idegen nyelvhez kapcsolódó, az eredményes nyelvhasználathoz szükséges szociokulturális ismeretek és azok alkalmazása
- Összetett kommunikatív képességek üzleti szituációkban.
- Fentieket szolgálja a Bilingvális kétnyelvű oktatás is.

2.3.2.3. Matematikai gondolkodási kompetencia:

- A mindennapi élet problémáival, az egyén szükségleteivel összekapcsolódó matematikai képességek fejlesztése
- A problémaazonosító és -megoldó képesség fejlesztése.
- A rendszerelvű gondolkodás fejlesztése
- A logikai képességek fejlesztése
- Mindezek fejlesztése érdekében matematikai kompetenciafejlesztő órákat tartunk 9. évfolyamon.

2.3.2.4. Személyes és társas kapcsolati kompetenciák

Az egyén szintjén:

- a pozitív, reális énkép kialakításának képessége
- a frusztráció elviselése
- a reális egyéni célok kitűzésének és követésének képessége
- a szabályok és a vágyak összehangolásának képessége
- a cselekvési alternatívák meglátásának képessége
- a döntési képesség
- a kezdeményezőkézség
- az akaraterő és a kitartás
- az önmotiváció fejlesztése

A társas viselkedés terén:

- az empátia
- a kommunikációs és kooperációs készség
- a vitázó és érvelő képesség
- a konfliktustűrő, -kezelő, -megoldó képesség
- a vezető és szervező képesség.

Ezeket a kompetenciákat kívánjuk fejleszteni a „7 szokás” életvezetési program segítségével.

2.3.2.5. Médiaismeret, mint kompetenciaterület

A film és média képzés szerepe túlmutat a kulcskompetenciák fejlesztésén, hiszen olyan képességeket is fejleszthetünk vele, amelyeket más tantárgyakkal sokkal nehezebb.

„Nincs még egy olyan nem szülői hatás, amely annyira áthatná a gyermek életét, mint a televízió”
(Dorothy és Jerome Singer)

Mediatizált világunkban a gyermekeket érő információk jelentős része audiovizuális jelként érkezik. Legfontosabb hordozói a televízió, Internet, mozi. Az információk mennyisége és megfogalmazása miatt a feldolgozásuk, szelektálásuk, értelmezésük is sokkal bonyolultabb lett. Ráadásul mára a „közönség” már nem pusztán befogadója ezen információknak, hanem önmaga alkotóvá, létrehozóvá is válik, azaz médiaszereplő lesz. A kulcskompetenciák fejlesztése mellett a film és média tantárgy ezen új kihívásoknak próbál megfelelni akkor, amikor olyan készségeket fejleszt, amelyek szükségesek ahhoz, hogy tudatos, médiafogyasztóvá, alkotóvá váljunk, mert csak így lehetünk egy demokráciában tudatos állampolgárok.

A képzés lehetőséget ad a diákoknak, hogy kreativitásukat, művészi kifejezőkészségüket fejlesszék, miközben megismerkednek egy olyan művészeti ággal, amellyel a legtöbbet találkoznak hétköznapijaik során, de amelyről talán a legkevesebbet tudnak. A befogadás és alkotás örömét ráadásul csoportban élik át, fejlesztve ezzel a szociális kompetenciájukat.

Közvetlenül kapcsolódó tantárgyak:

- Minden tantárgy

A megvalósítás tanórán kívüli területei és eszközei:

- DÖK
- Iskolai versenyek, rendezvények
- Projekt napok
- Szakkörök
- Iskolán kívüli programok

2.3.2.6. Digitális kompetenciák

A hagyományos információhordozó eszközök /Könyvek - könyvtárak/ és korszerű elektronikus információs csatornák és csatornarendszerek, valamint hozzájuk kötődő technikai információhordozó eszközök készség szintű alkalmazása. /Számítógépek - számítógéprendszerek – Internet, digitális platformok/

A fentiek kreatív használata a munkavégzés során és a hétköznapi életben egyaránt.

Fentieket szolgálják a digitális iskola programunk.

Munkavállalói, vállalkozói kompetencia

Komplex társadalmi, gazdasági és ipari készségek – életpálya-építési kompetenciák

- A társadalmi berendezkedés szerkezete, intézményeinek és folyamatainak működése regionális, országos és nemzetközi szinten - Európában és globális méretekben.

- A gazdasági, ökonómiai folyamatok ismerete és értése.
- Az ökonómiai rendszerek és működésük.
- Felelős egyéni magatartás a szakmai fejlődés tekintetében.
- Vállalkozói szellem és gondolkodás az egyén képességei vonatkozásában.
- Rendszerelvű gondolkodás a társadalmi folyamatok vonatkozásában.
- Egyéni felelősség - önmenedzselés a magánéletben és a szakmai sikeresség érdekében.
- Az egész életen át tartó tanulás egyéni folyamatában saját tettek és teljesítmények reflektív módon való értékelése.
- A fentiek nagy hangsúlyt kapnak osztályfőnöki órákon és a nemzetközi vállalkozási tagozat óráin egyaránt.

2.3.2.7. A kompetencia alapú oktatás megvalósításának eszközei és módszerei:

- Ajánlott együttműködő (kooperatív) tanulási módszerek, amelyek a helyi tantervben jelennek meg:
- Kérdésekre adandó válasz páros, kiscsoportos megvitatása, tisztázása.
- Problémafelvetéshez kapcsolódó páros és csoportos véleményformálás.
- Témához kapcsolódó tanult ismeretek csoportos visszakeresése, koncentrációja.
- Szövegértelmezés, lényegkiemelés és annak megvitatása.
- Kulcsszó, kulcsmondat, kulcsesemény, kulcsfolyamat keresése, értelmezése.
- Páros munka: tényanyag gyűjtése és jegyzetelés.
- Jegyzetek, feladatmegoldások összehasonlítása, elemzése.
- Új ismerethez kapcsolódó kérdések megfogalmazása csoportosan.
- Információrögzítés együttműködéssel.
- Csoportos asszociációs feladatok.
- Esszé kidolgozása csoportosan (ötletgyűjtő, kidolgozó, véleményező feladatok munkamegosztással).
- Házi feladatok megvitatása a közös és az eltérő válaszok vagy a legérdekesebb részek tükrében.
- Tesztkészítés, tesztértékelés.
- Követelmények megfogalmazása.
- Problémamegoldó gyakorlat ötletrohammal, értékeléssel.
- Adatgyűjtés, feldolgozás és azok felhasználásával kiselőadás tartása társas munkamegosztásban.
- Fogalmak, jelenségek, összefüggések, törvényszerűségek kollektív definiálása, pontosítása, tisztázása.
- Írásbeli értekezések, vitairatok, készítése, vélemények, beadványok, javaslatok megfogalmazása és értelmezése csoportos munkában.
- Vélemények, gondolatok társítása poszttereken, „tacepaokon”.
- Könyvtári, adattári kutatás, „cédulázás”, adatbázis kezelés, adatfeldolgozás.
- Egy téma különböző megközelítésű és nézőpontú feldolgozása.

2.4. A demokratikus magatartásformák és a hatékony egyéni- és csoportos érdekvédelemhez szükséges készségek és képességek fejlesztése

A demokratikus magatartásformák gyakoroltatásához és elsajátításához az iskola – mint működő intézmény és szervezeti forma - és az iskolai élet, mint ennek színtere, az egyik forma és lehetőség a pedagógiai munkában.

Egy iskola működése mindig a társadalom működését modellezi. A demokratikus magatartásformák megismertetésében és az érdekvédelem tanításában alapvetően mértékadó az iskolai élet példaadása. Fontos, hogy az iskolába járó tanulók megismerjék saját iskolájuk szervezeti és érdekvédelmi struktúrájának felépítését, és az általuk gyakorolható jogok és kötelességek gyakorlásával fejlődjenek a polgári magatartáshoz szükséges készségeik.

A diákok közvetlen érdekképviselői szerve az iskolai diákönkormányzat. (DÖK)

Alapvető szempont, hogy az iskola minden dolgozója azonosuljon azzal a szemlélettel, hogy ez az a fórum, ahol tanítványaink közvetlenül gyakorolhatják és érvényesíthetik jogaikat az oktatás és nevelés területére vonatkozóan.

Minden területen és minden formában támogatólag működünk együtt az DÖK helyi szervezeteivel - osztály és iskolai szinten egyaránt, ennek köszönhetően fejlődnek tanítványaink pozitív szociális-közösségi készségei, és ez kedvezően hat vissza a jövőben az oktatás és nevelés folyamatának egészére. A DÖK szervezett és hatékony működésével javul az iskolán belüli információcsere, és ezzel párhuzamosan tovább javul a tanárok és diákok kapcsolata.

Ennek megvalósítása érdekében minden kolléga és munkatárs segíti a mindenkori megbízott DÖK referens tanár munkáját, valamint személyesen is partnerként támogatja a diákoknak az iskolai élet jobbítására és fejlesztése irányában tett kezdeményezéseit.

Minden osztály rendelkezik az iskolai Házirend adta kereteken belül olyan demokratikus lehetőségekkel, hogy a tanító-nevelő munka demokratikus kereteken belül, a saját elképzeléseiket is integrálva valósuljon meg.

Közvetlenül kapcsolódó tantárgyak:

- Osztályfőnöki órák; „7szokás” órák.
- Történelem, társadalom és állampolgári ismeretek órák

A megvalósítás tanórán kívüli területei és eszközei:

- Tanulmányi versenyek és pályázatok.
- Szabadidős foglalkozások és egyéb rendezvények.
- Részvétel a vezetői értekezlet munkájában.
- Részvétel a Diáktanárszövetség munkájában.
- Kapcsolattartás a kerületi önkormányzati diákképviselővel.
- Diák-önkormányzati táborok, szakmai fórumok.

2.4.1. A nemzeti értékek megőrzésének és tiszteltetésének megvalósítása

A társadalmi- és gazdasági változások következtében rendkívüli módon megnőtt a külső multikulturális hatások térhódítása Magyarországon. Ennek negatív következményei már jól láthatóak és érzékelhetőek a mindennapi pedagógiai munka során a tanulók érdeklődésének és magatartásformáinak változásában. Az iskolai oktató és nevelő munkájában kiemelt hangsúllyal képviseljük a hon- és népismeret kérdéskörét és a magyarság történelmileg specifikusan sokszínű, tradicionális értékeinek megőrzését és ápolását. Európai Unió országként is nagy hangsúlyt fektetünk a nemzeti identitásunk megőrzésére.

Közvetlenül kapcsolódó tantárgyak:

- történelem
- magyar nyelv és irodalom
- társadalomismeret
- ének - zene
- művészettörténet

A megvalósítás tanórán kívüli területei és eszközei:

A nemzeti ünnepekről személyes élményt és átélést adó korszerűbb megemlékezési formák megvalósítása külső helyszíneken is.

- Filmvetítések
- Élménybeszámolók
- Vetélkedők
- Kiállítások
- Dramatizált megemlékező műsorok

A nemzeti-népifolklór hagyományokról való megemlékezés, szinten a személyes, élményszerű átélést lehetővé tevő formákban:

- hagyományőrző rendezvények
- kulturális rendezvények

2.4.2. A nemzeti és az európai identitás összhangjának fejlesztése a tanulók személyiségében

Az új követelményrendszerek megvalósításakor kiemelt hangsúlyt fektetünk arra, hogy kapcsolódva a nemzeti identitás ápolásának kérdésköréhez, valamint a nemzetközi integrációs folyamatokhoz, segítsük tanulóinkat abban, hogy belső értékrendjükben egészséges összhangot tudjanak teremteni a kétoldalú elvárások és megfelelés tekintetében.

Ennek kapcsán az alábbi területeket tartjuk kiemelt jelentőségűnek:

Tudatosítani kell, hogy a magyarság történelmileg mindig is Európa része volt, és kiemelkedő szerepet játszott annak az európai szellemiségnek a megteremtésében. Tanulóinkkal meg kell ismertetni azokat a kiemelkedő személyiségeket, politikusokat, tudósokat, művészeket, gondolkodókat, szakmájukban kiválót alkotó mesterembereket, akik munkásságukkal az egész emberiség ügyét szolgálták, és kiemelkedő érdemeket szereztek az egész világ tudományos- technikai - és kulturális haladásának fejlődése tekintetében.

Tudatosítjuk a tanulóknak, hogy a most pályára lépő generáció előtt nyitva áll majd az európai országok munkaerőpiaca is - ha tudásával, szakmailag megfelel a rendkívül magas nemzetközi követelményeknek.

Közvetlenül kapcsolódó tantárgyak:

- Történelem
- Magyar nyelv és irodalom
- Biológia
- Fizika
- Kémia
- Természettudományos szakmai blokk
- Gazdasági ismeretek
- Idegen nyelvek

A megvalósítás tanórán kívüli területei és eszközei:

- Múzeumok, kiállítások rendszeres látogatása
- Szakkör szervezés
- Irodalmi estek, színház- és zenei rendezvények látogatása
- Pályaorientációt szolgáló szakmai börsék
- Régi növendékek sikeres egyéni szakmai életútjának megismerése.

2.4.3. Az európaisághoz és a globális kultúrához kapcsolódó új szemléletmód kialakítása

Az Európai Unióhoz való csatlakozás elengedhetetlen feltétele volt országunk fejlődésének. Ennek szükségességét és megértését integráljuk a napi pedagógiai munkába. Beépítjük a tantárgyi képzésbe a globalizációhoz kötődő folyamatok megismerését.

Az önfelelősség és a társadalmi felelősség feltárásával távlatot és választási lehetőségeket kell felmutatni tanulóinknak saját jövőképük kialakításához és megteremtéséhez.

Közvetlenül kapcsolódó tantárgyak:

- Történelem
- Földrajz
- Gazdasági ismeretek
- Idegen nyelvek

A megvalósítás tanórán kívüli területei és eszközei:

- Magyarországon megrendezésre kerülő eseményeken való részvétel:
- Hazánkban fellépő külföldi vendégelőadók kulturális rendezvényei.
- Művészeti jellegű kiállítások, ipari- szakmai kiállítások, vásárok, termékbemutatók.
- Magyarországon megrendezésre kerülő nemzeti és nemzetközi rendezvénysorozatok: filmhetek, kiállítások, színházi rendezvények látogatása.
- Idegen nyelvű sajtótermékek, egyéb dokumentumok bemutatása.
- Cserekapcsolatok kiépítése partnerországok iskoláival, különös tekintettel az iskolában tanított nyelvekhez köthető országokkal
- Hagyományteremtő rendezvénysorozat az iskolában: "Nemzetek Napja" címmel - mely minden évben más-más országokat mutat be, így tanulóink közvetlenül megismerkedhetnek az adott ország történelmével, kultúrájával, az ott élő emberek szokásaival, hagyományaival és jelenével.
- Kiállítások
- Irodalmi estek
- Táncházt
- Termékbemutatók
- Kóstolók - az idegen kultúrák étkezési szokásainak megismerésére
- Különböző szakkörök

2.5. Közösségi gondolkodás, társadalmi felelősségvállalás kialakítása

Feladatunknak tartjuk diákjaink szűkebb családi, iskolai, baráti közösségükben, és tágabb társadalmi közösségükben való felelős gondolkodás kialakítását, a társadalmi problémák iránti érzékenység növelését, a szolidaritás erősítését, valamint a konfliktusok elemzéséhez szükséges képességek fejlesztését.

Fontosnak tartjuk, hogy az iskolai élet programjai irányt és lehetőséget mutassanak arra, hogyan lehet egy-egy társadalmi, környezeti, közösségi problémát megvizsgálni, megközelíteni.

Olyan diákok nevelését tartjuk feladatunknak, akinek látóköre kiterjed a lakóhely, az ország, Európa és az egységesülő világ problémáira, akik érzékenyek és nyitottak az életkoruknak megfelelő társadalmi

problémákra, környezetükért, és közösségeikért felelősséget éreznek és vállalnak. Célunk, hogy diákjaink részt is vegyenek akár iskolai, akár más, civil szervezetek által nyújtott programokban, melyek a környezeti, társadalmi problémákra keresnek megoldásokat.

Közvetlenül kapcsolódó tantárgyak:

Osztályfőnöki órák

„7 szokás” órák

Történelem és társadalomismeret

A megvalósítás tanórán kívüli területei és eszközei:

Hagyományok kialakítása (ünnepek)

Közös kirándulások

Tantestületi kirándulások

Iskolagyűlések, iskolanap (DÖK)

Gólyanap

Együttműködés civil szervezetekkel

DÖK

2.5.1. A testi és lelki egészség, a rekreáció és az ehhez kapcsolódó készségek és szemléletmód megismertetése és elsajátíttatása

Iskolánk egyik legalapvetőbb feladata, hogy tanulóinkat az egészség megőrzésére, az egészséges állapot megbecsülésére neveljük és körültekintő munkával figyelmet fordítsunk a betegségek és balesetek elkerülésére.

Mivel a fiatalok életvitelüket minták követésével alakítják ki, ezért különösen jelentős a pedagógusok, a pedagógusközösség példaadó élet- és viselkedésmódja. Az iskola, mint élettér is befolyásolja a növendékek egészségi állapotát, ezért az iskolai környezetnek szinten meghatározó szerepe van az egészségnevelésben.

Az iskolánk egészségnevelő munkájának célja olyan ismeretek közvetítése és jártasságok kialakítása, amelyek pozitív irányban befolyásolják a tanulók privát magatartását, és felkészíti őket a testi-lelki és szociális harmóniát megteremtő életvitel megvalósítására.

Különösen kiemelkedő jelentőségű az iskolai nevelésben a rekreációs és preventív módszertani formák felé fordulni, a szenvedélybetegségek, a drogfogyasztás és az ezekhez sajnos gyakran kötődő antiszociális magatartás helyes és célirányos kezelése érdekében.

Az egészségnevelésben alapvető a családokkal való együttműködés, és az iskolának tudatosan fel kell vállalnia e kérdéskörben a kezdeményező szerepet.

Testi-lelki-szellemi egység tudatosítását célozza a pszichológiai tudás fejlesztése, a tanulók önreflektív készségének fokozása (pszichológia szakkör, tematikus osztályfőnöki órák keretein belül)

Az osztályfőnöki órai keretben fejlesztőpedagógus és iskolapszichológus vezetésével:

Stressz érzést, életesemények stressz értékei, stressz, mint építő, vagy hátráltató folyamat, evolúciós haszna). Stressz kezelés lehetőségei.

Megküzdési stratégiák: érzelempőzpontú megküzdés, problémaközpontú megküzdés, alkotás jelentősége, művészetek szerepe

„Értesz?” A társas kommunikáció lélektana (verbális, nonverbális kommunikáció)

Meggyőzés, befolyásolás, reklám pszichológiája (tudatos médiafogyasztói magatartás segítése)

Közvetlenül kapcsolódó tantárgyak:

Osztályfőnöki órák - külön kidolgozott ajánlott helyi tematika szerint

Pszichológus, fejlesztő pedagógus, gyermekvédelmi szakember bevonásával tartott osztályfőnöki órák:

Biológia

Testnevelés

7 szokás órák

A megvalósítás tanórán kívüli területei és eszközei:

Önismereti tréningek - diákoknak és szülőknek (pszichológus vezetésével)

Drog-prevenációs foglalkozások tanulóknak - szülők részére előadások

Rendszeres tanórán kívül szervezett sportprogramok - szülők bevonásával

Házi és egyéb sportversenyek - alkalmanként a szülők bevonásával
Túrák, kirándulások - a szülők bevonásával

2.5.2. Környezeti és esztétikai nevelés, a környezeti kultúra és az ehhez kapcsolódó egyéni belső igényesség megteremtése érdekében.

A környezet esztétikájának fontosságát, mint pedagógiai szemléletet komplex módon kezeljük, párhuzamosan egy intenzív környezet-higiénés nevelési program megvalósításával.

Gondot fordítunk a közvetlen tanulói környezet, a tantermek, gyakorlati helyiségek és nyelvi, számítástechnikai laborok és természetesen az egész iskola igényes környezet-esztétikai és környezet-higiéniai feltételeinek biztosítására, az ergonómiai szempontok figyelembevételével.

A jobb teljesítmény és a jó iskolai közérzet megvalósítása érdekében azonosulunk a tudományos szemlélettel, hogy a tárgyi környezet feltételei befolyásolják az ott tanulók és dolgozók mentális állapotát, motivációját, és közvetlenül hatnak teljesítményükre. Tudatosan kezeljük ezt a kérdést az iskolai környezet harmonikus megjelenítése érdekében.

Közvetlenül kapcsolódó tantárgyak:

Testnevelés

Biológia

Vizuális kultúra

A megvalósítás tanórán kívüli területei és eszközei:

Osztályok közötti dekorációs verseny

Faliújságok, időszakos kiállítások

Szakkörök működtetése

Iskolánk külső környezetének folyamatos rendben tartása, ápolása

Szelektíven gyűjtjük a műanyag és papír hulladékokat.

2.5.3. Tudatos magatartás kialakítása mind állampolgárként, mind egyénként, mind fogyasztóként

Nevelési céljaink közül kiemelt szerepe van azon törekvésünknek, hogy diákjainkban tudatos magatartásformákat alakítsunk ki. Célunk, hogy az iskolánkat elhagyó diákok rendelkezzenek mindazon motivációkkal, tudással, attitűddel, melyek segítik őket az élet minden területén a felelős döntéshozatalban. Legyen szó országos, vagy helyi szintű választásokról, szűkebb, vagy tágabb környezetükről, egészségükről, vásárlásról, avagy média-fogyasztásról.

Fontosnak tartjuk, egy körültekintő, a problémákat komplexen szemlélő, és az alapján döntéseket hozó magatartás kialakítását. Ennek érdekében tanórák és tanórán kívüli tevékenységeinkben is felvázoljuk a fenntarthatósági és környezeti problémákat, melyek tudatosulásával megváltoztathatók fogyasztói és életviteli szokásaink.

Közvetlenül kapcsolódó tantárgyak:

Minden tantárgy

A megvalósítás tanórán kívüli területei és eszközei:

Tanulmányi kirándulás, kulturális programok

Terem és folyosó díszítése

Szelektív hulladékgyűjtés

DÖK

2.5.4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk kiemelt területként kezeli a személyiségfejlesztést, amely az alábbi célok köré csoportosul.

A tanuló szocializációjának elősegítése - különös tekintettel az iskolai szocializációs folyamatokra és a személyes élményekre.

A kommunikációs kultúra fejlesztése: az önkifejezés és a véleményformálás képességének kialakítása, a mindennapi kommunikációs gyakorlat viselkedési és nyelvi szabályainak betartása, betartatása. A

metakommunikációs eszközrendszer, közte a testbeszéd-jelrendszerének megismerés, értelmezése, kontrollált alkalmazása és az asszertív kommunikáció elsajátítása.

A tanulók önismeretének, kapcsolatteremtő és empatikus készségének fejlesztése. Az értékelés és önértékelés képességének kialakítása. Az alternatív, nyitott gondolkodás képességének kialakítása, a "másság" elfogadása, a tolerancia-szabály érvényesítésére való nevelés.

A személyiségfejlesztés alapvető része az érzelmi intelligencia fejlesztése, mely 3 fókuszú: A diákok képesek legyenek a saját érzéseiket detektálni, a diákok képesek legyenek az érzelmeiket irányítani és képesek legyenek mások érzelmeinek felismerésére és arra adekvát reakciót adni.

A megvalósítás területei:

7 szokás program

7 szokás óra

Osztályfőnöki óra

Reflect alkalmazása

2.5.5. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

2.5.5.1. Fizikai biztonság környezete

Ez a tényező együttesen jelenti a már adott, épített és természeti fizikai környezetet és a hozzáadni kívánt, céljaink között meghatározott új tervek megvalósításait. A biztonsági komponens keretét az évente felülvizsgált, megújított és a hivatalos hatóság által jóváhagyott tűz-, és balesetvédelmi szabályzat adja.

A fizikailag biztonságot nyújtó környezet terén adott, az iskola felújított, elkerített, „védő” épülete, udvarával, tantermeivel, folyosóival és barátságos udvarával. Ehhez az épített környezethez társul a szűk természeti közeg (fák, virágok, növények). Ez utóbbi területen az iskola felé vezető járdán és közvetlenül az iskola kapujának környékén és előkertjében természetes növényzet kialakítását valósítottuk meg. A balesetmentes közlekedés elősegítése és fenntartása érdekében, útburkolati felfestések segítségével kívánjuk segíteni a balesetmentes közlekedést, figyelmeztetni a forgalomban résztvevő járműveket a tanulók jelenlétére.

Változatos, tanulási időn kívüli iskolai programok, lehetőségek (iskolai mozi, malom, sakk és ping-pong játék lehetőségek) biztosítunk diákjaink számára.

Az adott fizikai környezetet kiegészíti az ún. „hozzáadott környezet”, ami diákok munkáival (pl. teremdíszítés, poszterek) létrehozott és általuk gondozott környezetet jelenti. Ez nemcsak színesíti a komplex iskolai képet, de közösségi szervezővé is válik, növelve ezzel biztonságérzetet.

Intézményünkben „Egészségtudatos büfé” működik, amely elvnek megfelelően nincs kóla, nincs energiatital, sem egyéb egészséges táplálkozást nem támogató élelmiszer.

Az egészségtudatos és környezettudatos magatartás terén kiemelt szerepet játszik a fizikai környezet terén, a korábbi években bevezetett szelektív hulladékgyűjtési programunk és annak eredményes alkalmazása. Végző célunk, hogy az iskolai környezet – úgy a természeti, mint a mesterséges - a harmóniát, a kiegyensúlyozottságot sugallja.

2.5.5.2. Szellemi környezet

A meghatározás közérthetőbben a pedagógiai környezet biztonságát szolgáló szabályok, módszerek és eljárások rendszerét jelentik. Ezek biztosítják iskolánk szűk és széles körben vett közösségének (diákok, pedagógusok, szülők, valamint a belső és külső szervezetek szereplőinek) a biztonságát.

Közülük elsődleges, és az iskolai rendszer keretét adja intézményünk házirendje. Ebben nemcsak az intézmény alapműködése van szabályozva, de külön hangsúly helyeződik szigorú szabályok (dohányzás, alkohol- és egyéb tudatmódosító szerek fogyasztása ellen való szigorúan következetes fellépés, a káros, személyiség-, és közösségromboló hatások hangsúlyozásával) által a biztonságra és az egészséges környezet biztosítására. Iskolánk nagy hangsúlyt helyez a következetes, és jól felépített fegyelmi

pontrendszerre, ami garantálja a diákok egymáshoz való jó viszonyát és a tanulók-pedagógusok nyugodt mindennapi életét.

Ehhez szorosan kapcsolódik, hogy iskolánk jogi környezetét tekintve egy demokratikus elvek alapján működő oktatási intézmény, amely lehetőséget biztosít a diákoknak, diákközösségeknek szabad véleménynyilvánításra. Iskolánkban aktívan működő Diákönkormányzat – DÖK van, melynek házirendben rögzített szerepe és lehetőségei vannak az iskolai életben való erős szerepvállalásra (programszervezés és lebonyolítás, tantestületi értekezleteken való részvétel, fegyelmi eljárásban való megfigyelés, véleményezés stb.). Iskolánk nyitott az alternatív vitarendezés alkalmazására. Honlapunkon (www.europa2000.hu) működő chatszolgáltatás révén lehetőség van a nyílt, az internet adta lehetőségeket alkalmazó, szabad véleménynyilvánításra, amely mindenki számára (diákok, szülők) elérhető.

Biológia tantárgy keretében valósítjuk meg az egészség tantárgyi modul alkalmazását (egészségfejlesztés, egészségtudatos magatartás kialakítása).

Szakköri lehetőségeknek – iskolaidő utáni diákfoglalkozások – köszönhetően a gyerekek foglalkoztatása túlnyúl a hagyományos iskolai idő keretein. Ezt egészítik ki és teszik színesebbé, a már említett szórakoztató iskolai programok (iskolai mozi és ping-pong, valamint egyéb játék lehetőségek a DÖK koordinációjával). Külön kell hangsúlyozni az aktív és eredményes iskolai sportszakkört, az egyesületi sportolási lehetőségeket, melyek az egészségtudatos szemlélet egyértelmű megvalósulásai.

Ezen programok, illetve az általunk is széles körben elsajátított és alkalmazott eljárások és módszerek közé építettük be az egészségtudatosság és agressziómentesség terén alkalmazott modern módszerek bevezetését, mely újszerű szemléletek megvalósítása, illetve iskolánk e szemléletben történő átalakítása megkezdődött a diákok, a pedagógusok és a szülők együttes bevonásával. Az alkalmazott módszerek és eljárások terén széles körben is alkalmazható módszertani sokszínűsége törekszünk.

2.5.5.3. Lelki biztonság

Egyik fő célunk az iskola rendszerének pszichés védelmét szolgáló folyamatok, szemléletek, módszerek tervezése és erősítése. Megteremtjük, illetve tovább fejlesztjük iskolánkban a szervezet egészét (diák-tanár-szülő) érintő, pszichés egyensúlyt szolgáló attitűdöket, inter- és intrapszichikus folyamatokat. Kortárskapcsolatok fokozott figyelmével egyértelmű cél a nyílt kommunikáció és a konfliktuskezelés.

Működtetünk egy Komplex gyermekvédelmi programot.

Az itt említettek, többek között a következő területeket fejlesztjük:

A konstruktív konfliktuskezeléshez szükséges képességek

Értékkonfliktusok, erkölcsi dilemmák

Önismeret, pozitív énkép kialakítása

Egészséges önérvényesítés (asszertivitás)

Mások elfogadása (sztereotípiák, előítéletek, diszkrimináció)

Eredményes kommunikáció (gátló jelenségek, segítő technikák)

Együttműködés és versengés

A problémamegoldó stratégia lépései, gyakorlása

2.5.5.4. A stratégia operatív megvalósítása

„Jó gyakorlat” adoptálása és beépítése a tanmenetekbe, különös tekintettel az agresszió-, és konfliktuskezelés terén elért új eredményeket és kidolgozott modern eljárásokat ideértve.

Együttműködés az iskola utcájában élő lakókkal és itt működő vállalkozókkal karöltve, diákjaink munkáját alkalmazva az egészséges és tiszta utcai környezet kialakítására.

Fokozott figyelmet fordítunk a rendfenntartásra (parkosítás, szemétyűjtés stb.)

Együttműködések erősítése (szülők, diákok, szociális szféra)

A pedagógusok konfliktus megoldó készségeinek fejlesztése

A gyermek- és ifjúságvédelem alapeszközeinek, a szakellátás intézményeinek nagyobb szerepvállalása

Inkluzív iskolai nevelés kialakítása;

Az iskola életében is megjelenő alternatív vitarendezés, a mediáció gyakorlatának elterjesztése; Személyiség- és képességfejlesztésen alapuló iskolai nevelés kiterjesztése minél magasabb évfolyamokra;

Segítő szakemberhálózat (iskolaorvos, védőnő, pszichológus, mentálhigiénés szakember, gyermekvédelmi koordinátor, iskolai szociális munkás, családsegítők stb.) kiépítése;

Hatékony szabadidős tevékenység működtetése. Az önkéntes és elsősorban stresszoldó pedagógiai eszközként működő művészeti és sporttevékenységek gyakorlásához szükséges személyi és tárgyi feltételek megteremtése;

Tudatos szociális kompetenciafejlesztés, életpálya építés segítése hivatásos tanácsadók közreműködésének biztosítása révén.

Az imént említett feladatok során elsődleges szempont, egy olyan komplex, intézményi szinten alkalmazott szemlélet megvalósítása, amely elsődleges működtető elvként szolgál a jövő iskolája számára.

2.5.5.5. Az elsősegélynyújtással kapcsolatos iskolai terv; az elsősegélynyújtás alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia, kémia, fizika és testnevelés óra). és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

Az elsősegélynyújtás célja

Az elsősegélynyújtásnak azt kell biztosítania, hogy a bajba jutott ember orvosi ellátást kapjon, és addig is, amíg az orvosi segítség megérkezik, megakadályozza a bajba jutott állapotának romlását.

Az elsősegélynyújtás elemi szabályai

Alapvető emberi tulajdonság, hogy segíteni szeretnénk azokon, akik bajbajutottak. Sokszor azonban akarattunk ellenére is árthatunk a bajbajutottnak, ha nem ismerjük az elsősegélynyújtás elemi szabályait. A segélynyújtónak néhány általános magatartási szabályt is be kell tartania. Ehhez segítséget nyújt az iskolai védőnő.

Főbb szabályok:

A sérültet az orvosnak kell ellátnia, nekünk gondoskodnunk kell a mentők értesítéséről, valamint arról, hogy a segítség megérkezéséig ne romoljon a sérült állapota.

További szabályok:

Először villámgyorsan tájékozódunk kell. A tájékozódás során öt kérdésre kell választ kapnunk:

Mi történt?

Hogyan történt?

Hány sérült van?

Milyen sérüléseik vannak?

Van-e még valamilyen veszélyforrás, ami további sérüléseket okozhat?

Ha ezeket a kérdéseket meg tudjuk válaszolni, pontosabb adatokkal tudunk szolgálni a mentőknek, másrészt könnyebben meg tudjuk határozni azokat a teendőket, amit a sérült állapotromlásának megakadályozásáért tennünk kell.

A helyszínt úgy kell biztosítani, hogy önmagunkat, a sérültet és a segítőinket ne érhesse további baleset. Gondoskodni kell a mentők hívásáról.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

Az elsősegély-nyújtási ismereteket elsősorban testnevelés, biológia, fizika, kémia osztályfőnöki órákon sajátítják el a tanulók a pedagógusok és a védőnő segítségével.

Az egyes tantárgyak keretében azokkal a veszélyforrásokkal, sérülésekkel ismerkednek a tanulók, amelyek az adott tantárgyra jellemzőek.

Testnevelés:

Az ízületek és a csontok sérülései

Rándulás

Ficam

Törés

Biológia:
belső sérülések,
eszméletvesztés,
sokk ,
vérzések
Kémia
Égési sérülések,
Mérgezések
Fulladás
Fizika
Zúzdások

Osztályfőnöki órákon az egymásra való odafigyelést, a segítségnyújtás az egymás iránti felelősség fontosságát kell a tanulókkal megbeszélni, szituációs játékokkal gyakoroltatni. A helyes magatartás szabályait kell kialakítani.

A 2024/25-ös tanév során az állam által elindított járművezetői oktatás során iskolánkban is bevezetésre kerül az ingyenes egészségügyi képzés.

2.6. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

2.6.1. Általános közösségfejlesztési feladatok

A pedagógusközösség számára a legnehezebb feladat a tudatos közösségfejlesztés, mivel az iskolai teljesítmény, a jövő építése alapvetően individuális tevékenység: az iskolai tételes, következményekkel járó értékelés az egyéni teljesítményt méri, s ezt látszólag nem befolyásolja a közösségben elfoglalt hely.

A napi munka során a személyre szóló fejlesztés a leghatékonyabban alkalmazott nevelési módszer. Ennek feltétele a tanár részéről olyan szintű empátia, amely segítségével minden tanítványának hiteles cselekvési mintát tud felkínálni.

Mind a közösségfejlesztés, mind a személyiségfejlesztés sikerének alapja a pedagógustestület műveltsége, intelligenciája, érzelmi intelligenciája, kommunikációs készsége, fegyelmezett céltudatossága, meleg -megengedő igényessége, humorérzéke, következetessége. E tulajdonságok biztosítják hitelességét. A tantestület ezen munkáját nagymértékben segíti a „7 szokás” életvezetési program, ami nemcsak a diákok, hanem a kollégák egyéni személyiségfejlődését is segíti.

A közösség és személyiségfejlesztés során közös cél, hogy

- az egyén közösségi magatartása kialakuljon (a valahová tartozás élményét átélhesse, képes legyen egyéni és kollektív felelősségvállalásra, közös élményei legyenek társaival)
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képessége fejlődjön
- a közösség etikai értékrendjét elfogadja (szükséges egy egységes morális alap, melyet mindenki kötelezőérvényűnek tart magára nézve)
- a másságot képes legyen elfogadni, tudja kezelni (nagyfokú tolerancia szükséges)
- együttérző magatartása kialakuljon
- harmonikus emberi kapcsolatokat tudjon létrehozni, ápolni (meg kell ismerni a társas együttélés szabályait)
- az egyén képes legyen összeegyeztetni egyéni érdekeit a közösségi érdekekkel
- Iskolánkban, mint minden középiskolában a közösségfejlesztés fő területei:
 - tanórák (szaktárgyi, osztályfőnöki)
 - tanórákon kívüli foglalkozások
 - diákönkormányzati munka
 - szabadidős tevékenységek

Ezek a területek természetesen nem választhatóak el egymástól, ezernyi szállal kötődnek, forrnak össze. A közösségfejlesztés szoros, állandó együttműködést igényel iskolában foglalkoztatott valamennyi

dolgozó, az iskolavezetés, a diákönkormányzatban dolgozók, a szülők, az iskolát segítőszervezetek között. A gimnázium valamennyi dolgozója megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, társas kapcsolataival példaként áll a diákok előtt. Éppen ezért nagyon fontos az iskolában dolgozó felnőttek önismertete, szakmai továbbképzése, felkészülése az állandóan változó világban felnövekvő újabb gyermekek nevelésére. Fontos, hogy a pedagógus előítéletek nélkül, jóhiszeműen forduljon mindenki felé, meggyőzze tanítványait arról, hogy szükség van rájuk. Minden tanulónak testreszabott feladatokat kell, és erről rendszeres visszajelzést kell kapnia. A pedagógusnak meg kell nyernie a közösségekben lévő hangadókat, akik mozgósítani képesek társaikat a jó ügyekben. Alaposan meg kell ismernie az egyes diákokat, érdeklődésüket, kíváncsiságukat felszítani, nyitottá tenni lelküket, szellemüket. Megerősíteni önbizalmukat.

Az osztályfőnököknek és minden pedagógusnak segítséget jelent az iskolapszichológus, és a fejlesztő pedagógus jelenléte, és a „7 szokás” program mindennapokban való használata.

2.6.2. A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok:

A tanórákon, a „7 szokás” osztályfőnöki órákon osztályközösség formálódik, melyben közös érdek, közös cél, közös értékrend tartja össze a tanulókat. Ebben megtanulnak tanulni, közös értékrendet követni, az egyes diákok társaik segítségével visszanyerhetik elvesztett önbizalmukat, megerősödhet önmagukba vetett hitük, valamelyest pótlódhat, erősödhet fellazult családi kötelékük, oldódhat magánérzetük, tanácsstalanságuk. A kezdeti nehézségek áthidalása és az új osztályközösség formálódásának segítése érdekében a belépő osztályokban tanév kezdéskor célzott közösségfejlesztő tréninget tartanak az osztályfőnökök a pszichológus segítségével. A Komplex Gyermekevédelmi Program a konfliktuskezelésben jelent segítséget.

2.6.3. Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

Iskolánkban a közösségfejlesztés és a személyiségfejlesztést az alábbi tevékenységi formák segítik:

- múzeumi, foglalkozások,
- Könyvtári foglalkozások
- „rendhagyó” irodalomórák
- „rendhagyó” szaktárgyi órák
- szakkörök,
- sportnap, egészségnap,
- március 15-i sírkerti séta
- „7 szokás” órák
- osztályfőnöki órák

A Határtalanul testvériskolai programban lehetőségük van tanulóinknak, hogy megismerjék a külhoni magyarság (Erdély) életét, mindennapjait, sikereit, nehézségeit. Közös programok segítségével barátokat szereznek, amellyel, hogy megismerik egymás értékeit, kultúráját.

2.6.4. A diák-önkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

A diákönkormányzat hozzájárul a közéleti szereplés előfeltételeinek megteremtéséhez az egyéni és közös érdek összefüggéseinek tapasztalataival gazdagítja, fejleszti a személyiséget, különböző korcsoporttól független baráti körök kialakulásának kedvez - hatására a tanulók éber figyelemmel szemlélik környezetüket, nyitottá válnak emberi értékek megbecsülésére, megvédésére.

A félévet követően megrendezett iskolagyűlés lehetőséget ad az osztályoknak eredményeik közzétételére, valamint arra, hogy az osztályok képviselői megismertessék nyilvánosan az iskola diáksága és tantestülete előtt osztályuk eredményeit és kívánságait.

A diákönkormányzat szervezésében a jótekonysági gyűjtések erősítik a másság elfogadását, az egymás iránti felelősség, a társadalmi problémák iránti fogékonyság kialakulását.

2.6.5. A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

- tanórákon múzeumok, kiállítások, könyvtárak látogatása,
- színházlátogatások osztály és iskolai keretben
- osztályonként szervezett ünnepek pl. karácsony, stb.
- iskolai ünnepek, rendezvények: évnyitó, évzáró, szalagavató bál, mikulás, farsang, gólya-nap, hálaadás ünnep, Cseho nap, sportnap, Boomer börze, Adventi készülődés
- osztálykirándulások
- ünnepekre közös készülődés, szülők, tanárok, diákok együtt sportrendezvények /korcsolyázás, evezés/, sportversenyek, sportköri tevékenység, sítábor

3. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

3.1. A pedagógusok helyi feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel, gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakelektárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása,
- az iskola által alkalmazott digitális felület (Teams, Onenote) alkalmazása

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

3.2. Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Az osztályfőnöki órák keretében vezeti a „7 szokás” programot osztályában.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, írásbeli értékelését a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

4. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

4.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A szintfelmérések alkalmával, majd később a napi munka során természetesen hamar kiderül az is, hogy kik azok, akik kiemelkedően jó képességűek. A velük való foglalkozás hasonló jelentőségű iskolánk pedagógiai elvei szerint, mint a felzárkóztatás és az esélyegyenlőség megteremtése minden tanuló számára.

A tehetséggondozásnak külön teret adunk a tanórán kívüli tevékenységekben, de használjuk a tanórai foglalkozások adta lehetőségeket is. Differenciált nehézségi fokú, külön feladatokkal, egyéni házi dolgozatok elkészítésével és tanórai kiselőadások megtartásával, egyéb az egyéni képességeknek megfelelő, egyénre szóló feladatokkal fejlesztjük a tehetséges tanulóinkat.

Külön foglalkozások keretében, fakultatív módon lehetőséget biztosítunk számukra egyéni kibontakozásukhoz - tantárgyhoz kötötten ill. speciális egyéni képességeikhez igazodva.

Az egyéni kreatív tehetséggel bíró, humán- irodalmi és művészeti jellegű tevékenységek iránt érdeklődő tanulókat a szabadidős tevékenységi formák felé orientáljuk, és esetenkénti egyéni kiállításokkal, önálló alkotói estékkel lehetőséget biztosítunk számukra arra, hogy szélesebb körben is megismerjék őket társaik.

Intézményünk 2012-ben regisztrált Tehetségpont. 2015-ben kiváló akkreditált tehetségpont címet kapott. 2021-ben elnyertük az Európai Tehetségpont” címet. Ezek jegyében tehetséggondozással kapcsolatosan továbbképzéseket szervezünk, ösztönözzük kollégáinkat arra, hogy módszereiket megújítsák, aktívan részt vállaljanak a tehetséggondozó munkában.

Az iskola valamennyi tanulója jogosult arra, hogy tanulmányi ideje alatt képességeit a lehető legnagyobb mértékben kibontakoztathassa.

Ennek érdekében:

Érdeklődésének megfelelően saját kezdeményezésére és a szaktanára támogatásával, irányításával szakköri munkában vehet részt.

Az egyes műveltségi /tantárgyi területeken kiemelkedő teljesítményt mutató tanulók országos, területi, városi vagy iskolai szervezésű versenyeken, vetélkedőkön indulhatnak – önkéntes jelentkezés, vagy szaktanári javaslat alapján – felkészülésüket a szaktanárok egyéni foglalkozásokkal is segítik.

A tehetség, a képességek kibontakoztatását segítik elő az iskola igénybe vehető lehetőségei, szolgáltatásai: (pl.: Iskolai könyvtár, Számítógépes term, Média stúdió, másolási lehetőség, internet). MAKERSPACE, PERGOLA KÖZÖSSÉGI TÉR.

A tanórai foglalkozásokon differenciált nehézségi fokú külön feladatokkal, egyéni házi dolgozatok elkészítésével, tanórai kiselőadások megtartásával, projekt-munkával s egyéb egyénnek szóló feladatokkal fejlesztjük a tehetséges tanulóinkat.

Az egyéni, kreatív tehetséggel bíró humán, irodalmi és művészeti jellegű tevékenységek iránt érdeklődő tanulókat a szabadidős tevékenységi formák felé orientáljuk és esetenkénti egyéni kiállításokkal, önálló alkotói estekkel, színjáték előadásokkal lehetőséget biztosítunk számukra, hogy szélesebb körben is megismerjék őket társaik.

Megvalósítás tanórán kívüli területei és eszközei:

- szabadidős tevékenységek, szakkörök
- iskolai életben való aktív részvétel /DÖK/
- önálló kiállítások,
- önálló irodalmi estek,
- önálló szakmai bemutató,
- pályázatokon való részvétel,
- iskolai és külső versenyeken való részvétel,
- a kiemelkedő képességű tanulók tudásának továbbfejlesztése,
- gondolkodás- és kreativitásfejlesztő tréningek szervezése,
- felkészítés a tanulmányi versenyekre, felkészítés a felsőfokú tanulmányokra.
- pszichológus, mentor, fejlesztőpedagógus.

4.2.A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

Az átlagos képességű gyerekek egy része küzd tanulási nehézségekkel, koncentrációzavarral, néhányan közülük nem ritkán súlyos szövegértési problémákkal, dyslexiával, dysgrafiával, dysorthographiával is.

A szociális helyzetből adódó érzelmi veszélyeztetettség következtében általános jelenség, hogy koncentrációs zavarokkal, motivációs - bevézési problémákkal küszködnek még a jó képességű gyerekek is. Ezeknek a tanulást akadályozó jelenségeknek a korai felismerése, felszámolása az egyik legfontosabb pedagógiai feladatunk. Ezért a megértést és a tanulást segítő pedagógiai tevékenység prioritást élvez iskolánk pedagógiai stratégiai céljai között. Az érintett tanulóknak speciális, személyre szabott támogatásra van szükségük, amely folyamatot gyógypedagógusok, (pszichopedagógus, logopédus, autizmus spektrum pedagógiája szakirányon végzett gyógypedagógus) pszichológus, szociális szakember segít. Iskolánk kiemelten fontos feladata a nevelőtestület felkészítése a magatartási, beilleszkedési, tanulási zavarok és nehézségek kezelésére.

Minden tanár rendelkezik a saját tantárgyára vonatkozó specifikus tanulás-módszertani ismeretekkel és technikákkal, és ezeket alkalmazva tervezi és szervezi meg oktatási tevékenységét.

A fejlesztésre járó, szakértői véleménnyel rendelkező tanulókat egyéni képességeikre és készségeikre alapozva segítjük sikerességükben.

Egyéni és csoportos differenciált feladatokkal segítünk hozzá minden tanulót a tanórákon a siker-élményhez, és lépésről-lépésre megerősítve ösztönözzük őket előrehaladásukban. Szintfelmérést követően felzárkóztató programot állítunk össze, és a szülők bevonásával, együttműködésük megnyerésével ösztönözzük a növendékeket, hogy saját érdekükben eljárjanak a külön foglalkozásokra.

Emellett megnyerjük a jól tanuló növendékeket, hogy tanulópárként rendszeresen segítsék egy-egy társukat a felkészülésben. Ez nemcsak az eredményesség esélyét növeli, de remek alkalom pozitív a szociális-morális értékek tanulására is. Ennek érdekében működtetjük a diák-tanári rendszert.

A munkánk végzése során folyamatosan értékeljük a szerzett információkat, eredményeket, mindezt állandó ellenőrzés mellett. Tanácsadással, fogadóórakkal rendszeres lehetőséget biztosítunk a tanulónak, hogy beszámoljon elképzeléseiről, esetlegesen megváltozott, átalakult céljairól, különös tekintettel a végzős tanulók eseteire, hiszen nekik van legnagyobb szükségük a segítségre. Felkérésünkre alkalmanként iskolán kívüli pályaválasztási szakember látja el tanácsokkal a végzős diákokat.

A fő célunk, hogy a tanulóink elképzelésükhöz, és egyéni képességükhöz leginkább illeszkedő továbbtanulási, illetve munkavégzési területet megtalálják.

4.3. Iskolapszichológus bevonásának lehetséges területei

A diákoknak lehetőségük van pszichés egészségük, lelki harmóniájuk fenntartásához és helyreállításához pszichológusi közreműködést kérni.

Intézményünkben a pszichés megsegítés szakértő bizottsági javaslatral rendelkezőknek és önként jelentkezőknek - egyéni és kiscsoportos formában - egyaránt biztosított.

A szülők, illetve a tanárok jelzésére is elindulhat egy-egy segítő folyamat, de mindig szem előtt tartva az érintett motiváltságát.

Magatartási zavar környezeti tényezőinek felmérése rendszerszemléletű megközelítéssel, iskolapszichológus bevonásával történik. Elengedhetetlen, hogy egy-egy deviánsviselkedés, tünet mögött megvizsgáljuk a tünet, viselkedés funkcióját, a családi, osztályközösség, tanár-diák, társkapcsolatok, tanulási nehézségek viszonylatában.

Iskolapszichológus a diákkal, osztályfőnökkel, szülővel együttesen vitatja meg a deviáns viselkedést, s keresi a megoldási lehetőségeket.

Fontos a szülőkkel folytatott konzultáció, ahol a szakember szülőknek nevelési tanácsadást nyújt, továbbá a krízishelyzetek adekvát kezelését, serdülőkkel folytatott hatékony kommunikációs stratégiák kidolgozását segíti.

Új tanítási módszerek bevezetésével hatékonyabbá tesszük a tanulmányi munkát (Az iskolapszichológus kiemelt feladata a tanárok és a diákok lelki állóképességének folyamatos monitorozása és szükség szerint fejlesztése.

4.3.1. Az iskolapszichológus legfőbb beavatkozási szinterei:

- a „nem vagy egyedül”, „van segítség” biztonságot sugalló üzenet népszerűsítéssel megszólítani a diákokat, tanárokat, szülőket egyaránt;
- a mindennapi kihívások keltette stresszfaktorokat segíteni tudatosítani;
- a különféle szorongásoldó technikákat bemutatni, napi rutinná tenni;
- a felmerülő konfliktusokat, problémákat mindig resztoratív szemlélettel kezelni;
- a támogató folyamatot az utókövetéssel is kiegészíteni.

A gyógypedagógusokkal együttműködve, szükség esetén új tanítási-, tanulási módszerek bevezetését kezdeményezni, segítve a tanulási folyamat hatékonyságát, mint differenciált foglalkozás, egyéni fejlesztés, csoportos foglalkozás stb. Megértést és tanulást segítő specifikus módszertani ismereteket és technikákat nyújtani, így hozzájárulni az arra rászoruló tanulók személyre szabottabb megtámogatásához, illetve felzárkóztatásához. Szorgalmazni a cselekvő típusú tanulási formák gyakoribb alkalmazását a mindennapi oktatási folyamatban.

Az ifjúségvédelmi szakemberrel, a vezetőséggel, a diákkal/diákokkal, tanárral/tanárokkal - esetenként a háttérintézményekkel - összefogva közben tartani a segítő folyamatot, s keresni a legcéltartóbb és leghatékonyabb eljárési és megoldási lehetőségeket.

A szabályt szegő tett vagy magatartászavar környezeti tényezőit rendszerszemléletű megközelítéssel felmérni. Szükségszerű egy-egy házirendet sértő viselkedés mögött mindig megvizsgálni a viselkedés funkcióját a család, osztályközösség, tanár-diák, társkapcsolatok, tanulási nehézség viszonylatát tekintve egyaránt.

Kérésre a szülőkkel konzultálni, tájékoztató, ismeretet nyújtó, nevelést segítő tanácsokkal szolgálni vagy háttérből támogató hozzáállással rendelkezésre állni.

Részt vállalni - a diákok életkori sajátosságaihoz igazodó - szabadidő hasznos eltöltését segítő iskolai programok szervezésében, kivitelezésében.

4.3.2.A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. Tekintettel arra, hogy az iskolarendszerű képzésben résztvevő tanulók egy része hátrányos helyzetű, (családi háttér, csonka család, nevelési problémák, tanulási nehézségek, beilleszkedési zavarok, magatartási zavarok) ezért szükséges olyan módszerek, programok alkalmazása, melyek ezeknek a hátrányoknak a leküzdésében hatékonyan segítik a tanulókat.

Ezek a következők:

- tanítási órákon alkalmazott változatos differenciálási módszerek, csoportbontás (egyéni és kiscsoportos gyakorlási lehetőségek különböző tantárgyakból, képességek szerint is)
- fejlesztő foglalkozások biztosítása (gyógypedagógus/fejlesztőpedagógus által egyéni vagy kiscsoportos foglalkozások)
- egyéni képességekhez és felkészültséghez igazodó reális mennyiségű feladatok
- az IKT eszközök és digitális platformok, digitális tananyagok, korszerű oktatási munkaformák (csoport, páros, projektmunka) használata
- személyiségfejlesztő tréning (önismeret, önértékelés kialakítása, fejlesztése, csoportidentitás erősítése, decentralálás, empátia készség fokozása)
- kulturális programok (esztétikai nevelés, a tanulók saját személyére és környezetére vonatkozó kulturális igény kialakítása, fejlesztése)
- sportolás, kirándulás (egészséges életmódra nevelés, természetszeretet kialakítása, fejlesztése a tanulóknban)
- nemzetközi kapcsolatok kialakítása, külföldi csereprogramok, kiutazások, kihelyezéssel szakmai gyakorlatok (nemzetközi identitástudat kialakítása, fejlesztése, helyes önértékelés kialakítása)
- szakmai szervezetekkel való szoros kapcsolat (Családsegítő Központ, Szakértői Bizottság, Képességvizsgáló Bizottságok, Pályaválasztási Tanácsadó, Alapítványok)

4.3.3. Az ifjúságvédelembeli feladatok ellátása

Az iskolánkba kerülő veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek és a diákok szociális biztonsága érdekében kiemelt feladatként kezeljük az ezzel összefüggő pedagógiai munkát. Intézményünkben Segítő Team működik, melynek tagjai az iskolapszichológus, iskolai szociális segítő, szociálpedagógus.

Feladatok:

- Együttműködés kialakítása a tanárokkal, különös tekintettel az osztályfőnökökre
- Az Iskola és a szülők közötti szoros együttműködés; képzés a szülők részére

- Ennek formái: szülői értekezlet, fogadóóra
- Veszélyeztető okok feltárása, megelőzése
- Preventív célú foglalkozások szervezése (káros élvezeti cikkek, egészségvédelem, család)
- Együttműködés szakmai szervezetekkel, családsegítő központokkal
- Együttműködés a nevelési tanácsadókkal
- Képzéseken való részvétel tanárok és diákok számára (önismereti tréningek, kortárssegítő képzés)
- Egyéni foglalkozások, segítő beszélgetések
- Szabadidős programok szervezése, közösségteremtés
- Gyermekvédelmi koordinátor, szociálpedagógus alkalmazása
- Iskolapszichológus alkalmazása
- Fejlesztő pedagógus alkalmazása
- Addiktológiai terápiás munkatárs alkalmazása
- Iskolai drogprevenciók működtetése
- Együttműködés az iskolaorvossal
- Gyakorlati megvalósítás az Egészségnevelési programmal összhangban

4.3.4. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Kiemelten kezeljük az 1997. évi. XXXI. Gyermekvédelmi törvény kitételét, amely szerint anyagi okok miatt egyetlen tanulónak se kelljen megszakítania tanulmányait, és a szülő gyermeke nevelését anyagi támogatással családi keretek között folytathassa. A veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű tanulók felderítése az osztályfőnökök és a segítő team feladata.

A kulturális hátrányokkal, tanulási nehézségekkel küzdő tanulóknak lehetővé kell tenni, hogy ezeket a hátrányaikat leküzdhessek.

A felzárkózás elősegítését célozzák a tantárgyi korrepetálások.

A problémák helyes kezeléséhez és megoldásához a pedagógusoknak hatékonyan együtt kell működniük a veszélyeztetett helyzetek feltárásában, és széles körű támogatást, és konkrét segítséget kell nyújtaniuk a rászorulóknak.

Növeljük és tudatosítjuk a tanulóknak, az osztályközösségekben és a diák önkormányzati szervezeti formákban a saját maguk és a közösség iránti felelősséget.

A pedagógusoknak önképzéssel és továbbképzéseken elsajátítják a szociális készségek fejlesztésének korszerű tevékenységi formáit, és ezt alkalmazni kell saját pedagógiai gyakorlatukban.

Folyamatosan javítjuk az iskolai tanár-diák kapcsolatokat, tanulóinknak érezniük kell, hogy segítő szándékkal fordulunk feléjük, és hogy megbízhatnak bennünk. Ehhez egy új, pozitív, bátorító pedagógiai szemléletet megvalósító kommunikációs gyakorlatot alkalmazunk a nevelés és oktatás egészében. Iskolapszichológust és fejlesztőpedagógust vonunk be a készségek fejlődésének folyamatába.

Ennek formái:

Osztályfőnökökkel való teammunka a gyerekek védelme érdekében.

Dependens magatartásformák pszichés háttértenyezőinek megismertetése: előadás filmdemonstráció, feldolgozás, vitaalkalmak tartása.

Külön hangsúllyal kezeljük a társadalomra és az egyénre nézve egyaránt rendkívüli veszélyeket magában hordozó dependens magatartási formákat, a drog- és alkoholfogyasztás kérdéskörét.

A drogprobléma helyes kezelése érdekében iránymutatóként elfogadjuk el az ISM és az Oktatási Minisztérium által kiadott erre vonatkozó stratégiai megvalósítást segítő dokumentumokat. Folyamatos együttműködést tartunk fenn az iskola saját drog-preventív munkájában eddig segítséget nyújtó szervezetekkel. Iskolánk hosszú távú iskolai drogprevenciók stratégiát alakított ki a MRE KIMM Drogterápiás Otthonának addiktológiai terápiás munkatársával, aki 25 éves szakmai tapasztalatával segíti iskolánk drogprevenciók munkáját.

Az iskolában folyamatosan napirenden tartjuk a drogokkal kapcsolatos tájékoztatást és felvilágosítást. Az ehhez kapcsolódó programokon kívül már a gólyatáborokban elsődleges preventív tevékenységet valósítunk meg, a 9. évfolyamos növendékek felkészítésekor.

A megvalósítás tanórán kívüli területei és eszközei:

- Az iskola ifjúsági- és gyermekvédelmi programja
- Az iskola személyiségfejlesztési programja
- Az iskola egészségnevelési programja
- Iskolai drogprevenciós stratégia
- Együttműködés az DÖK-kel
- Együttműködés a Szülői Munkaközösséggel
- Felvilágosító programsorozatok diákoknak és szülőknek
- A szabadidő hasznos eltöltését segítő iskolai programok szervezése
- Együttműködés külső partnerekkel, szakemberekkel, szakszolgálatokkal.

4.3.5. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

Minden diákot megillet a jog, hogy a személyét érintő kérdésekről, döntésekről tájékoztatást kapjon osztályfőnökétől, szaktanárától vagy a döntés hozójától. A diákközösséget érintő döntéseket iskolagyűlésen, az iskola honlapján, kifüggesztett hirdetés, és a folyosókon elhelyezett információs képernyők útján kell a diákság tudomására hozni.

A tanulót értesíteni kell a személyével kapcsolatos büntető és jutalmazó intézkedésekről. Bármelyik diákunknak lehetősége van arra, hogy az igazgatóhoz forduljon levélben, e-mailben aláírásával ellátott kérdéseit, felvetéseit, javaslatait megtegye, ezekre 30 napon belül választ kapjon az arra illetékes személytől.

Az igazgató és a nevelőtestület szükség szerinti gyakorisággal iskolagyűlésen tart kapcsolatot a diákokkal. Az iskolagyűlésen részt vesznek az iskola tanárai is.

Az iskola a tanulóival kapcsolatos fegyelmi döntéseit írásban közli a tanulóval, illetve a szülővel. A tanuló, a szülő, az iskola által hozott fegyelmi döntés ellen 15 munkanapon belül jogorvoslati lehetőséggel élhet a fenntartó Kuratóriumnál.

Az Európa 2000 Gimnáziumnak szerves része a diákönkormányzat, amely már az iskola megalapítása óta létezik. A diákönkormányzat fő feladatának a diákok segítését, jogainak védelmét és az iskolai programok megszervezését tekinti.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend és a PP elfogadása előtt

A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt:

- saját működéséről,
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról,

- az iskolai diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, valamint
- a nevelési-oktatási intézményen belül működő iskolaújság szerkesztősége tanulói vezetőjének, felelős szerkesztőjének, munkatársainak megbízásáról

A DÖK-elnök minden hónapban egyszer részt vesz a vezetői üléseken, kifejtheti véleményét, vagy tolmácsolhatja a diákönkormányzat és az iskola tanulóinak kéréseit, észrevételeit. Lehetősége van a diákoktól érkező panaszokat továbbítani a vezetőség felé, és közösen megoldást keresni a felmerült problémákra.

A demokrácia jegyében minden évben a diákok választják meg az új DÖK-elnököt. A választást egy hetes kampányidőszak előzi meg, és a parlamenti választásokhoz hasonlóan történik.

A DÖK egy hónapban legalább kétszer gyűlést tart, amin megszervezik a programokat, megvitatják a felmerülő problémákat. Az üléseket a DÖK-elnök és a patronáló tanár vezeti. A megjelenés minden osztályból legalább egy fő számára kötelező.

4.4. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

4.4.1. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója iskolagyűlésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
- a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.
- a szülői VT-n keresztül alkalmanként

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve szükség esetén e-mailben, írásban) tájékoztatják.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel vagy az szülői munkaközösséggel.

4.4.2. A tanulók egymás közötti kapcsolattartásának formái

- DÖK fórumai
- Iskolai TEAMS felületek
- Iskolagyűlés (a tanév rendjében meghatározott időpontban)
- Iskola honlapja
- Iskolamédia

4.4.3. A szülők közösségét érintő együttműködési formák

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői munkaközösség választmányi ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
- havi 2-3 alkalommal e-mail küldésével,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

- a szülői VT-n keresztül alkalmanként

Együttműködési fórumok

4.4.3.1. Szülői értekezlet

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- szülők és a segítő szakemberek (iskolapszichológus, fejlesztőpedagógus) közötti aktív kommunikáció, tanácsadási formák
- a szülők tájékoztatása
- az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
- az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
- a helyi tanterv követelményeiről,
- az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

4.4.3.2. Egyéb szülői kapcsolattartási lehetőségek

Boomer Börze

A Boomer Börze keretén belül tematikusan, elsősorban pályaorientációs szándékkal szervezünk előadásokat, melyben különböző foglalkozásokat, szakterületeket kívánunk bemutatni.

7 szokás szülői tréning

Melynek keretében megismertetjük a szülőkkel az iskolánkban folyó 7 szokás életvezetési programot, valamint gyakorlati útmutatókat kínálunk a szülő-diák kapcsolat kezelésére.

Fogadóóra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

Lehetőség szülő-fejlesztőpedagógus és iskolapszichológus egyéni konzultációjára, a tanuló személyiségfejlődését érintő kérdések megvitatása, tanácsadás.

Nyílt tanítási nap

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

Írásbeli tájékoztató

Feladata a szülők negyedévente történő tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

A szülői értekezletek, a fogadó órák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével vagy az szülői munkaközösséggel.

4.4.4. Külső szervezetekkel történő kapcsolattartás

Az iskolát külső kapcsolataiban az igazgató, esetenként a szakmai vezető képviseli.

Az iskola rendszeres kapcsolatot tart fenn a fenntartóval, a minisztérium, hatóságok illetékes szerveivel. Az általános, közép- és felsőoktatási intézmények vezetőivel, egyesületekkel. Gyermekjóléti szolgálattal, pedagógiai szakszolgálattal, az országos-, fővárosi, helyi diákönkormányzattal, iskolaorvossal. Az iskolát külső kapcsolataiban az igazgató, igazgatóhelyettesek, szakmai vezető, esetenként igazgató megbízása alapján a pedagógusok képviselik.

Külső partner	Kapcsolat tartója	Kapcsolat módja	Kapcsolat időbeli meghatározása
Fenntartó	Igazgató	Szóban, írásban	Negyedévente, ill. szükség szerint
Minisztérium, hatóságok illetékes szervei	Igazgató, helyettesek, ig. iskolatitkár	Elsősorban írásban, szükség szerint szóban	Szükség szerint
Az iskola-egészségügyi ellátást biztosító egészségügyi szolgáltatóval iskolaorvossal, fogorvossal	Igazgató helyettes, iskolatitkár	Szóban, szükség szerint írásban	Hetente
Általános, közép- és felsőoktatási intézmények vezetőivel	Igazgató, pedagógiai igazgató helyettes, iskolatitkár	Írásban, szóban	Elsősorban a beiskolázás időszakában, illetve szükség szerint
Egyesületekkel, civil szervezetekkel	igazgató	Írásban, szükség szerint szóban	Szükség szerint

5. A tanulmányok alatti értékelési rendszer, a vizsgák rendszere és a tanév zárásának eljárásrendje

A KRÉTA naplóban szereplő átlag csak irányadó, mert több esetben a napló másként számolja a jegyeket, mint az iskola saját értékelési rendszere. A szaktanár a számított matematikai átlagtól szakmai indokolással legfeljebb egy jeggyel eltérhet, figyelembe véve a tanuló tanév közbeni fejlődését, aktivitását és a témazáró dolgozatok súlyozott eredményét.

A tanulmányok alatti vizsgák rendjét intézményünk vizsgaszabályzata tartalmazza.

5.1. A vizsgaszabályzat hatálya, célja

A vizsgaszabályzat célja

Az eddigi vizsga- és értékelési rendszer pozitív vonásait megőrizve, azt továbbfejlesztve a Tanulmányi és Vizsgaszabályzatban az iskola szabályozza a tanév vizsgakövetelményeit. Lehetőséget adunk így a szülőknek és diákoknak arra, hogy előre tervezhető módon és kiszámítható elvárásoknak megfelelően készüljenek a tanév során, s egyértelmű legyen mindenki számára, hogy egymásra épülő ismerethalmazok és elvárások miatt csak a folyamatos munkával és teljesítménnyel lehet elérni a kiváló teljesítményt.

A vizsgaszabályzat hatálya

A vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra vonatkozik, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- javítóvizsgákra
- különbözeti vizsgákra

- évközi beszámolókra

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára, illetve arra

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít
- más intézmények olyan tanulóira, akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

5.2. Általános minden vizsgára érvényes rendelkezések

Ha a tanuló a beszámolóról hiányzik, akkor a kijelölt pótnapon számolhat be tudásáról, amennyiben kérvényt nyújt be. Ha a pótnapon nem jelenik meg, és hiányzását nem igazolja, akkor érdemjegye elégtelen.

Az igazgatónak címzett kérvénnyel bizonyos indokolt esetekben lehetősége van a diáknak a vizsga megismétlésére új bizottság előtt.

5.3. Az osztályozó vizsga rendje, nyelvvizsga miatti kedvezmények

Az osztályozó vizsga rendje

A félévi és év végi tanulmányi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az igazgató felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól;
- az igazgató engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményeinek egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget;
- az adott tantárgyból előrehozott érettségi vizsgát kíván tenni;
- egy tanévben 250 tanítási óránál többet mulasztott, és a nevelőtestület nem tagadta meg az osztályozó vizsga letételének lehetőségét;
- egy adott tantárgyból a hiányzása meghaladta az éves tanítási órák 30%-át, és a nevelőtestület nem tagadta meg az osztályozó vizsga letételének lehetőségét;
- átvétel esetén az intézmény igazgatója az osztályozó vizsga letételét előírja;
- független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Ha az osztályozó vizsgára a tanuló kérelmére kerül sor, a tanuló köteles a kitűzött vizsgaidőpont előtt legalább 10 nappal az oktatási igazgatóhelyettesnél a vizsgára jelentkezni. A vizsgabizottság kijelöléséről, valamint a vizsga időpontjának és helyének meghatározásáról az oktatási igazgatóhelyettes gondoskodik.

A félévi és tanév végi osztályozó vizsgák időpontját az intézmény éves munkaterve tartalmazza.

A félévi osztályozó vizsga az adott tanév első félévének, az év végi osztályozó vizsga az adott tanév teljes tananyagának követelményeire terjed ki.

Az osztályozó vizsga formája tantárgyanként írásbeli, szóbeli, gyakorlati vizsgarész, illetve ezek kombinációja lehet, az intézményi vizsgakövetelmények szerint.

1.1. Az osztályozó vizsga értékelése

Az osztályozó vizsga eredményes teljesítéséhez legalább 50%-os összteljesítmény szükséges.

Teljesítmény	Érdemjegy
0–49%	elégtelen
50–62%	elégséges
63–74%	közepes
75–87%	jó

88–100%	jeles
---------	-------

Humán tantárgyak esetében, amennyiben a vizsga több vizsgarészből áll, a vizsgázónak minden vizsgarészen legalább 25%-os teljesítményt kell elérnie, és a vizsgarészek együttes eredményének el kell érnie az 50%-ot.

Ha az év végi osztályozó vizsga az adott tantárgyból kizárólag írásbeli jellegű, a legalább 25%-ot, de 50%-nál kevesebbet teljesítő tanuló a vizsgát szóbeli beszámolóval egészítheti ki.

1.2. Idegen nyelvi osztályozó vizsga előrehozott érettségi vizsgához

Idegen nyelvből a 11. évfolyam tavaszi félévében az előrehozott érettségi vizsga teljesítése érdekében szervezhető osztályozó vizsga. A jelentkezés feltétele minimum B2 szintű nyelvvizsga igazolása. Az osztályozó vizsga az adott évfolyam teljes éves követelményére terjed ki.

Az osztályozó és javítóvizsgák magyar nyelven zajlanak, függetlenül attól, hogy a vizsgázó bilingual képésben folytatja-e tanulmányait.

Az osztályozó vizsgák rendszerét az alábbi táblázat tartalmazza:

Tantárgy	Első félévi osztályozó vizsga	Év végi osztályozó vizsga	Az egyes vizsgarészeknél a minimum 25%-os eredmény elérése kötelező, az együttes eredménynek kell elérnie az 50%-ot. Ha az év végi osztályozó vizsga csak írásbeli jellegű, a 25%-ot elért, de 50%-alatt teljesítő diákok szóbeli beszámolóval egészíthetik ki vizsgájukat.
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	szóbeli	írásbeli + szóbeli	
Magyar nyelv	szóbeli	írásbeli + szóbeli	
Magyar irodalom	szóbeli	írásbeli + szóbeli	
Szövegértés kompetenciafejlesztés	írásbeli	írásbeli	
Mozgóképkultúra és médiaismeret; Művészetek: Mozgóképkultúra és médiaismeret	írásbeli + szóbeli	írásbeli + szóbeli	
Életvitel és gyakorlat	írásbeli	írásbeli + szóbeli	
Etika / erkölcsan	írásbeli	írásbeli + szóbeli	
Állampolgári ismeretek	írásbeli	írásbeli + szóbeli	
Dráma és színház	írásbeli	írásbeli + szóbeli	
Vizuális kultúra	írásbeli + gyakorlati	írásbeli + gyakorlati	
Technika és tervezés	írásbeli + gyakorlati	írásbeli + gyakorlati	
Ének-zene	szóbeli	írásbeli + szóbeli	
Matematika	írásbeli	írásbeli	
Matematika kompetenciafejlesztés	írásbeli	írásbeli	
Fizika	írásbeli	írásbeli + szóbeli	
Biológia, Biológia egészségtan	írásbeli + szóbeli	írásbeli + szóbeli	
Kémia	írásbeli + szóbeli	írásbeli + szóbeli	
Földrajz	írásbeli + szóbeli	írásbeli + szóbeli	
Testnevelés és sport	gyakorlati	gyakorlati + szóbeli	
Digitális kultúra, Informatika	írásbeli	írásbeli + szóbeli	
Angol nyelv	szóbeli	írásbeli + szóbeli	

Magyar mint idegen nyelv	szóbeli	írásbeli + szóbeli	
2. idegen nyelv (német, spanyol)	szóbeli	írásbeli + szóbeli	
Film- és média tagozat tantárgyai	írásbeli	írásbeli	
Nemzetközi vállalkozás tantárgyai	írásbeli	írásbeli	
Innovatív tagozat tantárgyai	írásbeli	írásbeli	

A kötelező fakultációk esetében a számkérés módja megegyezik a táblázatban szereplő főtantárgy vizsgakövetelményével.

5.5. Az javító vizsgák, különbözeti vizsgák típusai 7 - 12. évfolyam

A javítóvizsga rendje

Javítóvizsgát tesz az a tanuló, akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít. A javítóvizsga témakörei és követelményei az adott tantárgy tantervi követelményeivel egyeznek meg.

A javítóvizsga formája tantárgyanként írásbeli, szóbeli, gyakorlati vizsgarész, illetve ezek kombinációja lehet.

2.1. A javítóvizsga értékelése

A javítóvizsga eredményes teljesítéséhez legalább 50%-os teljesítmény szükséges.

Teljesítmény	Érdemjegy
0–49%	elégtelen
50–62%	elégséges
63–74%	közepes
75–87%	jó
88–100%	jeles

Humán tantárgyak esetében, amennyiben a vizsga több vizsgarészből áll, a vizsgázónak minden vizsgarészen legalább 25%-os teljesítményt kell elérnie, és az együttes eredménynek el kell érnie az 50%-ot.

Ha a javítóvizsga az adott tantárgyból kizárólag írásbeli jellegű, a legalább 25%-ot, de 50%-nál kevesebbet teljesítő tanuló a vizsgát szóbeli beszámolóval egészítheti ki.

2.2. A matematika javítóvizsga speciális szabálya

Matematikából a javítóvizsga 60 perces írásbeli vizsgával kezdődik. Az írásbeli vizsga eredménye alapján:

- 0–24% közötti teljesítmény esetén a vizsga eredménye elégtelen;
- 25–49% közötti teljesítmény esetén a tanuló még ugyanazon a vizsganapon, közvetlenül az eredményhirdetést követően szóbeli vizsgát tehet az eredmény javítása érdekében;
- 50–100% közötti teljesítmény esetén a vizsga eredményes.

Tantárgy	Javítóvizsga	Az egyes vizsgarészeknél a minimum 25%-os eredmény elérése kötelező, az együttes eredménynek kell elérnie az 50%-ot. Ha az év végi osztályozó vizsga csak írásbeli
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	írásbeli + szóbeli	
Magyar nyelv	írásbeli + szóbeli	
Magyar irodalom	írásbeli + szóbeli	
Szövegértés kompetenciafejlesztés	írásbeli	
Mozgókép kultúra és	írásbeli + szóbeli	

médiaismeret; Művészetek: Mozgóképkultúra és médiaismeret		jellegű, a 25%-ot elért, de 50%-alatt teljesítő diákok szóbeli beszámolóval egészíthetik ki vizsgájukat.
Életvitel és gyakorlat	írásbeli + szóbeli	
Etika / erkölcstan	írásbeli + szóbeli	
Állampolgári ismeretek	írásbeli + szóbeli	
Dráma és színház	írásbeli + szóbeli	
Vizuális kultúra	írásbeli + gyakorlati	
Technika és tervezés	írásbeli + gyakorlati	
Matematika	a fentiek szerint	
Matematika kompetenciafejlesztés	írásbeli	
Fizika	írásbeli + szóbeli	
Biológia, Biológia egészségtan	írásbeli + szóbeli	
Kémia	írásbeli + szóbeli	
Földrajz	írásbeli + szóbeli	
Testnevelés és sport	gyakorlati + szóbeli	
Digitális kultúra, Informatika	gyakorlati + írásbeli	
Angol nyelv	írásbeli + szóbeli	
Magyar mint idegen nyelv	írásbeli + szóbeli	
2. idegen nyelv (német, spanyol, francia)	írásbeli + szóbeli	
Film- és média tagozat tantárgyai	írásbeli	
Nemzetközi vállalkozás tantárgyai	írásbeli	
Innovatív tagozat tantárgyai	írásbeli	

A kötelező fakultációk esetében a számonkérés módja a táblázatban szereplő főtárgy vizsgakövetelményével megegyezik.

5.6. Az évközi értékelés módjai, az év végi jegyek megalkotásának szabályai:

Iskolánkban alapvetően negyedéves értékelési rendszert alkalmazunk a 9-12. évfolyamon, kivétel a 7-8. terjedő évfolyamokon, ahol félévente értékelünk, itt viszont az érdemjeggyel történő értékelés mellett szöveges értékelést is kapnak a tanulók.

A tanév során az alábbi munkaformákat értékeljük: felelés, egyéni, páros, projekt- és csoportmunka. Az órai aktivitás és szorgalmi feladatok is értékelésre kerülnek. Egyes csoportokban a gamifikáció és a pontrendszer bevezetését is támogatjuk. Röpdolgozatok és témazáró dolgozatok is jelen vannak az offline és online értékelési gyakorlatban, valamint egyéni szövegalkotási feladatok (esszék) értékelései is.

A tantárgyak nagy részének értékelésnél 5 fokozatú skálát használunk: 5 (jeles); 4 (jó); 3 (közepes); 2 (elégséges); 1 (elégtelen)

Kivételt képeznek az alábbi tantárgyak:

7-8. évfolyam: etika, erkölcstan, szövegértés kompetencia fejlesztés, dráma és színház

9-12. évfolyam: állampolgári ismeretek, életvitel és gyakorlat, etika, szövegértés kompetencia fejlesztés, a fakultációs tantárgyak és a tagozatok tantárgyai.

Ezeknél a jól megfelelt, megfelelt, nem felelt meg szöveges értékelést alkalmazzuk az alábbiak szerint:

Tanév közben %-os értékelést alkalmazunk és negyedévente a százalékos értékelés alapján szöveges értékelést adunk.

25% alatt nem felelt meg;

25-79%: megfelelt,

80%-tól: jól megfelelt

A szöveges értékelés nem felelt meg kategóriája az elégtelen teljesítménynek felel meg. Tanév végi értékelésnél a nem felelt meg értékeléssel zárult tantárgyból javítóvizsgát kell tennie a tanulónak.

A részletes tagozati értékelési rendszert a tagozatok tantervei tartalmazzák, az esetleges kivételekkel együtt.

Az évközi jegyek értékelési rendszere	Évközi témazáró dolgozatok (a Krétában 200%-os súlyú érdemjegyként szerepel)
	0-49%: elégtelen 50-62%: elégséges 63-74%: közepes 75-87%: jó 88-100%: jeles

A szóbeli feleletek esetén, különös tekintettel a prezentációk és előadások, kiselőadások rendszerére ún. Rubrik-értékelést hozunk létre, amit előre ismertetünk a diákokkal a tanév elején és eszerint a szempontrendszer szerint kell készülniük és értékelniük az elhangzottakat a szaktanároknak és diákoknak.

5.6.1. Egyéb kiegészítések a tanév értékelése szempontjából:

A szöveges értékelés nem megfelelt kategóriája az elégtelen teljesítménynek felel meg.

Az év végi vizsgák rendszere

Az intézményi év végi vizsgák az iskola értékelési rendszerének részét képezik. Az év végi vizsga nem minősül osztályozó vizsgának vagy javítóvizsgának. Az év végi vizsgák célja az adott tanévben megszerzett ismeretek rendszerezése, összegzése, valamint a tanulók fokozatos felkészítése az érettségi vizsga követelményeire.

3.1. Az év végi osztályzat megállapítása

A 9–12. évfolyamon az intézmény alapvetően negyedéves értékelési rendszert alkalmaz. Az év végi osztályzat megállapításának alapját a négy negyedéves eredmény, valamint azokból a tantárgyakból, amelyekből év végi vizsgát szervezünk, az év végi vizsga eredménye képezi.

Az év végi vizsga az éves értékelésben két negyedévnek megfelelő súllyal veendő figyelembe. Ha a vizsga eredményeként egy vizsgajegy kerül megállapításra, az az év végi értékelés során kétszeres súllyal számít. Ha az adott tantárgy speciális vizsgaszabálya szerint az írásbeli és a szóbeli vizsgarész külön vizsgajegyet eredményez, azok egy-egy negyedéves eredménynek felelnek meg.

A szaktanár az év végi osztályzat megállapításakor a számított átlagtól egy osztályzattal eltérhet.

3.2. Humán tantárgyak év végi vizsgája a 9–11. évfolyamon

A humán tantárgyakból a 9–11. évfolyamon év végi vizsgát szervezünk. A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll. A tantárgyi vizsgaeredményt a két vizsgarész súlyozott eredménye alapján kell megállapítani.

- az írásbeli vizsgarész a tantárgyi vizsgaeredmény 20%-át adja;
- a szóbeli vizsgarész a tantárgyi vizsgaeredmény 80%-át adja.

A súlyozás során az egyes vizsgarészeken megszerzett pontszámot először az adott vizsgarész maximálisan megszerezhető pontszámához viszonyítva, százalékos formában kell meghatározni. A tantárgyi vizsga százalékos eredményét az írásbeli vizsgarész százalékos eredményének 20%-a és a szóbeli vizsgarész százalékos eredményének 80%-a együttesen adja.

A sikeresen teljesített vizsga írásbeli és szóbeli részének súlyozott eredményéből egy vizsgajegyet kell megállapítani. A vizsgajegy az év végi értékelésben kétszeres súllyal számít (két negyedévet ér).

A vizsga teljesítésének minimumkövetelménye tantárgyanként 25%. A minimumkövetelmény megállapításakor nem szükséges az írásbeli és a szóbeli vizsgarészen külön-külön 25%-os eredményt elérni; kizárólag a két vizsgarész súlyozásával kialakított tantárgyi összeredményt kell figyelembe venni. Amennyiben a tanuló súlyozott tantárgyi vizsgaeredménye nem éri el a 25%-ot, vagy az egyik vizsgarészt nem teljesítette, és határidőre nem pótolta, akkor az éves teljesítménye az adott tantárgyból elégtelen.

Ebben az esetben a tanuló az intézmény igazgatójához benyújtott kérelemben kérheti a vizsga megismétlését a vizsgát követő 2 munkanapon belül. A kérelemről az igazgató dönt, és döntéséről határozatban értesíti a tanulót és törvényes képviselőjét.

3.3. Póttétel magyar nyelv és irodalomból, valamint történelemből

Amennyiben a tanuló a kihúzott magyar vagy történelem szóbeli tételt nem tudja elégséges szinten kifejezni, ugyanazon a vizsganapon póttételt húzhat. Póttétel húzása esetén a vizsgázó legfeljebb közepes osztályzatot kaphat.

Ha a vizsgázó írásban úgy nyilatkozik, hogy nem kíván élni a póttétel húzásának lehetőségével, az adott tantárgyból a vizsgát nem teljesítette, és az augusztusi javítóvizsga-időszakban adhat számot tudásáról. Történelemből az írásbeli és a szóbeli vizsgán történelmi atlasz használható.

A magyar nyelv és irodalom, valamint a történelem írásbeli vizsgája digitális, adatokra fókuszáló vizsga.

A vizsga követelményeit a tanulók legalább három hónappal a vizsga előtt megkapják.

Egy tanuló egy vizsganapon legfeljebb három tantárgyból vizsgázhat. A magyar nyelv és irodalom e rendelkezés alkalmazásában egy tantárgynak minősül.

3.4. Matematika év végi vizsga

- A 7–8. évfolyamon matematikából nincs év végi vizsga.
- A 9–11. évfolyamon matematikából évfolyamszintű írásbeli év végi vizsgát szervezünk.
- A 12. évfolyamon a próbaérettségi van, amelynek értékelése a középszintű érettségi szabályai szerint történik, de kizárólag írásbeli jellegű. 25% alatti teljesítmény esetén nincs mód szóbeli vizsgára, ebben az esetben a próbaérettségi osztályzata elégtelen.

3.5. Természettudományos tantárgyak év végi vizsgája

A 9–10. évfolyamon a tanuló az adott tanévben tanult természettudományos tantárgyak közül egy választott tantárgyból – fizika, biológia, kémia vagy földrajz – írásbeli és szóbeli év végi vizsgát tesz. Az írásbeli és a szóbeli vizsgajegy egy-egy negyedéves eredménynek számít, így az adott tantárgy év végi osztályzatának megállapításakor a négy negyedéves eredmény mellett a két vizsgajegyet is figyelembe kell venni.

Azokból a természettudományos tantárgyakból, amelyekből a tanuló az adott tanévben nem tesz év végi vizsgát, az év végi osztályzatot a négy negyedéves eredmény alapján kell megállapítani.

3.6. Idegen nyelvek év végi vizsgája

Angol nyelvből a 7–11. évfolyamon a tanulók a tanév végén a szaktanárok által összeállított írásbeli és szóbeli vizsgát tesznek.

A második idegen nyelvből a 9–11. évfolyamon – felmenő rendszerben – a tanulók a tanév végén a szaktanárok által összeállított írásbeli és szóbeli vizsgát tesznek.

A 11. évfolyam végén az intézmény javasolja az A2 szintű komplex nyelvvizsga letételét.

3.7. Az év végi vizsgarészek értékelési határai

Teljesítmény	Érdemjegy
0–39%	elégtelen
40–54%	elégséges
55–69%	közepes
70–84%	jó
85–100%	jeles

Ezeket a matematikai, idegen nyelvi és természettudományos írásbeli év végi vizsgák esetében alkalmazzuk, az egyes tantárgyakra meghatározott speciális szabályok figyelembevételével. Kivétel a human tantárgyak, ahol a vizsgarészeket nem értékeljük külön érdemjeggyel, hanem a két vizsgarész súlyozott átlagából számítjuk az eredményt.

3.8. A 12. évfolyam próbaérettségi rendszere

A 12. évfolyamon a tanulók az érettségi évében próbaérettségi vizsgát tesznek magyar nyelv és irodalomból, matematikából, történelemből, idegen nyelvből és egy szabadon választott érettségi tantárgyból. A próbaérettségi írásbeli vizsga, amely az érettségi vizsga követelményeihez és vizsgaleírásához igazodik.

Középszintű próbaérettségi értékelése

Teljesítmény	Érdemjegy
0–24%	elégtelen
25–39%	elégséges
40–59%	közepes
60–79%	jó
80–100%	jeles

Idegen nyelvből, magyar nyelv és irodalomból, valamint történelemből emelt szintű próbaérettségi esetén az emelt szintű érettségi értékelési határait kell alkalmazni.

Teljesítmény	Érdemjegy
0–24%	elégtelen
25–32%	elégséges
33–46%	közepes
47–59%	jó
60–100%	jeles

5.8. Digitális tanrendi kiegészítés

- A tanév során minden hagyományos eljárással értékeljük a diákokat: felelés, egyéni, páros, projekt- és csoportmunka. Az órai aktivitás és szorgalmi feladatok is értékelésre kerülnek. Egyes csoportokban a gamifikáció és a pontrendszer bevezetését is támogatjuk. Röpdolgozatok és témazáró dolgozatok is jelen vannak az offline és online értékelési gyakorlatban, valamint egyéni szövegalkotási feladatok (esszék) értékelései.
- A digitális iskolai haladás érdekében a diákoknak az egyes órák anyagát valamilyen formában az Osztályjegyzetfüzetben / OneNote ClassNote alkalmazásában rögzítenie kell. (pl. kézi jegyzet lefényképezése és feltöltése, digitális jegyzet, kiegészítés, tankönyvi részletek rögzítése stb...)
- Csoportmunkák eredményeit be kell másolni az egyéni jegyzetfüzetbe a CollaborationSpace/Együttműködési területről
- Csoportmunkák esetében a csoporttagok különböző szerepeket vesznek fel, s az adott szerepkörben önmagukat és társaikat is értékelik és a szaktanár külső értékelése mellett kialakul egy

órai szorgalom értékelés is. A csoportszerepeket változtatják és a szaktanár új csoportokat is létrehozhat, akár úgy, hogy kijelöl csoportokat, akár úgy, hogy sorsol diákokat egy-egy csoportba.

- **A csoportmunkában való részvétel megtagadása az órai munka elégtelen értékelését jelenti.**
- Az egyéni és páros, csoportos projektfeladatoknál határidőre el kell küldeni a szaktanárnak az előzetes jegyzeteket, ppt-eket, hogy legyen idő a javasolt javításokat megtenni. A projekt határidejére a kész anyagot mutatja be egyéni munka esetén a diák, **csoportos munka esetén bárki a csoportból, s az ő prezentációjára kap mindenki egy tartalmi és egy formai jegyet** (azaz külön értékeljük a bemutatott anyagot és magát a sikeres előadást, bemutatást. A határidők elmulasztása is értékelhető a szaktanár részéről, illetve a diák utólag nem szólhat fel, ha pontot vagy jegyet veszít azért, mert nem tartotta be a fenti protokollt. A csoport tagjai egymásért felelnek, az együttműködésük és közös készülésük az alapja az értékelésnek. Az iskolai 7 szokás program alapján a csoporttagok figyeljenek egymásra és mindenkit ösztönözzenek a teljes értékű munkára.
- **Amennyiben a csoporton belül valaki nem vesz részt a munkában,** otthoni és projektmunka esetén is, **s ezt a csoportvezető jelzi a szaktanárnak a prezentáció előtt, akkor** a csoport maradék tagjaiból prezentál valaki a fentiek alapján és **a passzív diák értékelése elégtelen az adott feladat kapcsán.**
- A digitális oktatás esetén a jelenlét és aktivitás is értékelésre kerül (hiányzás + órai munka), **a határidővel kiadott feladat elkészítése és megfelelő módon történő visszaküldésre határidőre a diák felelőssége. A késve beadást értékeljük, de az első jegyet is beszámítjuk a szorgalomba. A digitális oktatáson való részvétel technikai háttere és az alkalmazott programok ismerete elvárt, a felkészítésre, ismételésre a tanév elején időt fordítunk, akár egyéni segítséget is adunk.**
- A digitális tanrendben a tanár rögzítheti az órákat, elsősorban a hiányzó tanulók és az ismétlés lehetősége érdekében, de itt előzetes jelzést alkalmazunk, az új anyag tanári magyarázatánál, vagy a tanári összefoglalásnál, diákok tétel felmondásánál alkalmazzuk a fenti technikai segítséget. Ettől az eljárástól egyedi esetben, a diákokat értesítve el lehet térni, ha a tanár indokoltnak látja.

5.9. Az SNI-s és BTM-es diákok esetében alkalmazott eljárások:

Az SNI-s vagy BTM-es tanuló a Pedagógiai Szakszolgálat határozata alapján, vagy a Szakértő Bizottság javaslata alapján jogosult a diák valamilyen egyedi mentességre.

A határozat tartalma alapján, a tanév kezdetén szeptember 20-ig a kiskorú diák esetében a Gondviselő, nagykorú diák esetén a diák egy kérvényt ír az igazgatónak, melyben rögzíti kérését és indokolja.

Az igazgató a beadott kérvényt a határozat alapján elbírálja és megadja a kívánt mentességet (többszöri idő, szóbeli alóli mentesség, helyesírás alóli értékelés mentessége stb...). A határozatot a Kréta rendszerben rögzítjük. A kollégák, az évközi és az év végi értékelés során ezt figyelembe véve értékelik a tanulót.

A végzős évfolyam diákjainak, ha és amennyiben érettségi során mentességet szeretnének szerezni valamilyen formában, szintén már a tanév kezdetén be kell adni a tanévre vonatkozó kérelmüket, majd az érettségi jelentkezés során az érettségire vonatkozó kérelmet is be kell nyújtásuk az iskolában. Kivételt képez ez alól az a tanuló, aki a tanév során kapja meg a Nevelési Tanácsadó határozatát, ott viszont a szülőnek/diáknak a határozat kézhezvételét követő egy héten belül jeleznie kell kérelmét.

A szülő kérésére, vagy nagykorú diák esetében a diák a vizsga kezdete előtt egy hónappal kérvényt adhat le, amennyiben a mentességgel nem szeretne élni.

Az iskola gyógypedagógusai a diák szóbeli vizsgáján jelen lehetnek és támogathatják diákjaikat. Különleges esetben, szakmai indoklással az egyes vizsgarészek alóli mentességet kérhetik az igazgatótól, ha úgy látják, diájuk lelkiileg nincs felkészülve a vizsgára.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 4. § 3. pontjába foglalt törvényi definíció szerint „*az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek*”.

Mivel a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséget (a továbbiakban: BTMN) a törvény egyfelől a gyermek, tanuló óvodai, iskolai tevékenységével, magatartásával kapcsolatos meghatározott negatív jelenségekhez köti (*jelentős alulteljesítés, beilleszkedés, személyiségfejlődés, társas kapcsolatok, tanulás, magatartásszabályozás*); másfelől pedig *a sajátos nevelési igény megállapításának hiányára* utalással határolja el az SNI-t alkotó gyógypedagógiai diagnózisoktól.

Iskolánk alkalmazza az Oktatási Hivatal www.oktatas.hu honlapján közzétett „Irányelv a Sajátos nevelési igényű tanulók óvodai neveléséhez és iskolai oktatásához” című EMMI Közlemény alapján kialakított ajánlásokat.

5.10. A magasabb évfolyamra lépés feltételei (nappali tagozat)

A tanuló magasabb évfolyamra akkor léphet, ha a tanév végén valamennyi kötelező és választott tantárgyból legalább elégséges (2) osztályzatot szerzett, illetve az elégtelen év végi minősítéssel zárt tantárgyakból a jogszabályok szerint sikeres javítóvizsgát tett.

6. Az iskolaváltás, valamint a tanuló más iskolából való átvételének szabályai

Az átvétel a tanulmányi eredmény, iskolai férőhelyek, és az osztálylétszám függvénye.

A 9-12. évfolyamon, ha szükséges az átvétel feltétele a különbözeti vizsgák letétele, ha az igazgató előírja. Minden esetben szóbeli elbeszélgetést tartunk a jelentkező diákkal és családjával. A sikeres beszélgetés után minden esetben 2 hét próbaidőn kell részt venni. Ez alatt az iskolapszichológussal kell legalább egyszer találkoznia. Két hét után az osztályfőnök és az osztályban tanító kollégák véleményének kikérése után az igazgató dönt az átvételről.

A különbözeti vizsgák témakörei megegyeznek az egyes tantárgyak tantervi követelményeivel.

6.1. A felvételi eljárás különös szabályai

Intézményünkben a felvételi eljárás a törvényi előírásoknak megfelelően történik az alábbi részletek szerint.

Minden tanuló felvételi eljárásban köteles részt venni.

Jelentkezés feltételei

A középiskolába a 9.évfolyamra jelentkezhet, aki:

- általános iskola 8. évfolyamos tanulója
- állandó belföldi lakóhellyel vagy tartózkodási engedéllyel rendelkezik
- jelentkezési lapját intézményünkbe továbbította

Az általános iskola igazgatója a 8 általánost végzett tanulókat tájékoztatja a felvételi eljárás menetéről, tantárgyakról illetve a felvételi időpontjáról.

Minden tanuló felvételi eljárásban köteles részt venni.

A 6 évfolyamos gimnáziumba a 7. évfolyamra jelentkezhet, aki:

- általános iskola 6. évfolyamos tanulója
- állandó belföldi lakóhellyel vagy tartózkodási engedéllyel rendelkezik
- jelentkezési lapját intézményünkbe továbbította

Minden tanuló felvételi eljárásban köteles részt venni.

6.1.1. A tanulmányi eredmények beszámításának rendje

Gimnázium 9.évfolyam:

A jelentkező általános iskolai 7. év végi és 8. félévi tanulmányi eredménye a felvételi eljárás **összes pontszámának huszonöt százalékát (25%) (max. 50 pont)** eredményezi.

A figyelembe vett tantárgyak: **magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, idegen nyelv.** Tantárgyi mentesség esetén a Felvételi Bizottság dönt a tantárgyak beszámításáról, figyelembe véve a szakvélemény alapján hozott igazgatói határozatot.

6 évfolyamos gimnázium

A 6. évfolyam félévi értesítőben található összes tantárgy átlaga szorozva 10-zel a felvételi eljárás **összes pontszámának huszonöt százalékát (25%) (max. 50 pont)** eredményezi. Bilingual tagozaton minden évfolyamon az angol nyelvi szintfelmérő eredménye is beszámít a felvételi eredménybe.

6.1.2. A központi, kompetencia-alapú írásbeli felvételi feladatsorral kapcsolatos szabályok

A jelentkezőnek részt kell vennie az írásbeli eljárásban, meg kell írnia a magyar nyelv és irodalom, valamint a matematika feladatsort.

Sajátos nevelési igényű tanuló, illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő tanuló esetében – amennyiben a vizsgaszervezést érintő speciális igénye van – szükséges a szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleményének, valamint a speciális körülmények, illetve eszközök igénylésére vonatkozó szülői kérelemnek a csatolás a jelentkezési laphoz. A Knt. 51.§ (5) bekezdés alapján „a tanuló részére a felvételi vizsgán biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszköz (számítógép stb.) használatát, szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval, vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását, vagy az adott tantárgyból az írásbeli alóli mentességet.

A kérelemben foglaltakról a Gimnázium igazgatója határozatot hoz, amelyet a központi írásbeli vizsga előtt eljuttat a tanulóhoz. Ez a döntés kizárólag a központi írásbeli vizsga letételének körülményeire (pl. időhosszabbítás, segédeszköz használata, az értékelési rendszer egy részlete alóli felmentés stb.) vonatkozhat.

A Gimnázium igazgatója a vizsgázókat az iskola honlapján, valamint az írásbeli vizsga megkezdése előtt a vizsga helyszínén tájékoztatja arról, hogy hol és mikor tekinthetik meg az általuk elkészített és az iskola által kiértékelt dolgozatokat, és tájékoztatást ad az értékelésre vonatkozó észrevételek megtételének szabályairól.

Az írásbeli vizsga kiértékelt feladatlapjait (dolgozatait) a vizsgázó és szülője az iskola képviselőjének jelenlétében, az igazgató által meghatározott helyen és időben megtekintheti, azokról másolatot készíthet, és a hivatalos javítókulcstól eltérő értékelés esetén az értékelésre észrevételt tehet.

A megtekintéshez – az adott írásbeli vizsgát követő nyolc napon belül – egy munkanapot (nyolc órát) kell biztosítani. A vizsgázó észrevételeit a megtekintést követő első munkanap végéig – tizenhat óráig – írásban adhatja le. Az észrevétel benyújtására nyitva álló határidő elmulasztása esetén egy napon belül lehet igazolási kérelmet benyújtani. Az igazolási kérelem benyújtási határideje jogvesztő.

Ha az írásbeli vizsgakérdésekre adott megoldás értékelésére a vizsgázó észrevételt nyújt be, az iskola az észrevételt érdemben elbírálja. Az iskola a bírálat eredményét határozat formájában, megfelelő indokolással, az észrevétel benyújtását követő három munkanapon belül írásban közli az észrevételt tevővel.

Ha az észrevételt tevő az iskola határozatának kézhezvétele után is fenntartja korábbi észrevételét, ezt egy munkanapon belül írásban közli a vizsgát szervező iskolával. A határidő elmulasztása jogvesztő. Az iskola a fenntartott észrevételt az ügyre vonatkozó dokumentumokkal együtt egy munkanapon belül megküldi a hivatalnak.

Az írásbeli vizsga eredményéről a vizsgát szervező iskola – a hivatal által kiadott, a vizsga részletes eredményeit tartalmazó, az iskola körbélyegzőjének lenyomatával, valamint az igazgató vagy az általa kijelölt személy aláírásával hitelesített értékelő lapon – közvetlenül tájékoztatja a vizsgázókat.

A felvételi eljárás eredményének a megállapításánál a központilag szervezett írásbeli vizsgán elérhető eredmény a felvételi eljárás egészében megszerezhető összesített eredmény, az összes pontszám ötven százalékát (50%) jelenti.

Amennyiben az igazgató a felvételizőt mentesíti a központi írásbeli felvételi vizsga alól valamely tantárgyból (magyar nyelv és irodalom vagy matematika), akkor a felvételi pontszám kiszámításánál a szóbeli vizsgán elért eredményét megduplázzuk, így kompenzálva a kieső írásbeli vizsga pontszámát. A mentesített tantárgyból a szóbeli vizsgán nem kell tantárgyi tudásáról számot adnia.

6.1.3. A szóbeli elbeszélgetés rendje

A szóbeli beszélgetést a Felvételi Bizottság folytatja melynek tagjait az igazgató kéri fel.

A tagok:

- tantestület 2 tagja
- DÖK által delegált 1 tag.

A Gimnázium a szóbeli meghallgatás keretében szóbeli vizsgát szervez, a jelentkező szóbeli meghallgatása az általános felvételi eljárás időszakában, az írásbeli vizsga után tartható meg. A szóbeli meghallgatásra az intézmény több napot jelöl ki.

A szóbeli meghallgatásra behívás ponthatárát az igazgató határozza meg a felvételizők száma és eredményeik alapján.

Azt a jelentkezőt, akinek az írásbeli vizsgán elért eredménye, és a hozott pontok összege a maximális szóbeli eredményével sem érné el az adott évre meghatározott minimum felvételi ponthatárt, az igazgató döntése alapján szóbeli beszélgetésre nem hívjuk be.

A felvételi eljárás eredményének a megállapításánál a szóbeli vizsga eredménye a felvételi eljárás egészében megszerezhető összesített eredmény, **összes pontszám huszonöt százalékát (25%)** jelenti.

6.1.4. A szóbeli vizsga az alábbi követelményekre épül:

- e-ellenőrző megtekintése
- füzetek: magyar / történelem / matematika
- megjelenés
- általános műveltség felmérése
- olvasási készség felmérése
 - tiszta beszéd
 - hangsúly
- szövegértés
- jövőkép
- tanuló hozzáállása a feladathoz
- kifejezőkészség
- metakommunikáció
- kreativitás
- logikus gondolkodás

6.1.5. A Bilingual kétnyelvű tagozatok esetében az angol nyelvi szint felmérése írásban és szóban történik.

A Film és média tagozatra a szóbeli vizsga kb. 1- 1,5 óra hosszú, mely tartalmaz az előzőeken kívül néhány csoportban megoldandó kreatív feladatot is.

Minden meghirdetett tagozaton tagozati irányultság mérésén vesznek részt a tanulók.

Amennyiben a felvételiző igazgatói határozat alapján nem vesz részt az írásbeli felvételin, a szóbeli felvételin kell figyelembe venni az írásbeli elérhető pontszámot. Ebben az esetben a fenti követelmények alapján, de nagyobb mennyiségben kell a feladatokat alkalmazni, figyelembe véve a szakvéleményben és az igazgatói határozatban foglaltakat.

A Felvételi Bizottság minősítését és javaslatait rangsorolja a felvételre javasolt tanulókat az elért pontszám alapján. Az iskola igazgatója a Felvételi Bizottság javaslata alapján hoz döntést a felvétel elfogadásáról vagy elutasításáról. Azonos pontszám esetén az iskola biztosítja a felvételi határt elért valamennyi tanuló felvételét. A felvételi eljárás eredményét az iskola - a helyben szokásos módon - legkésőbb az utolsó felvételi vizsganapot követő harmadik napon nyilvánosságra hozza.

Ezzel párhuzamosan az iskola Igazgatója a középiskolába felvett jelentkezők névsorát, sorrendiségét megküldi a KIFIR részére, ahol véglegesítik a felvehető névsorát.

A KIFIR-től visszakapott és megerősített véglegesen felvehető tanulókat illetve az iskolájukat az Iskola igazgatója írásban tájékoztatja, értesíti a további teendőkről. Ugyancsak értesítést kapnak a fel nem vett tanulók is.

6.1.6. A rendkívüli felvételi eljárás

Az iskola igazgatója a jogszabályi kritériumok fennállása esetén rendkívüli felvételi eljárást írhat ki.

A rendkívüli felvételi eljárásban új jelentkezési lapot kell benyújtani a felvételt meghirdető iskola által meghatározott formában és időpontig. A felvételi kérelmekről az iskola igazgatójának kell döntenie.

Felvételi + anyagi vállalás alapján

Tanév közben más intézményből való átjelentkezés esetén a tanuló elért tanulmányi eredménye, és a szóbeli elbeszélgetés alapján az igazgató dönt az átvételről. Minden esetben a végleges átvétel előtt az átjelentkező tanulónak 2 hét próbaidőszakra kell részt vennie abban az osztályban, ahová jelentkezik. Ezen időszak alatt legalább egyszer az iskolapszichológus által kezdeményezett beszélgetésen is részt kell vennie a leendő tanulónak.

6.1.7. A jogorvoslati eljárás

A jelentkezés elutasítása esetén az iskola igazgatójának fel kell hívnia a jelentkező, kiskorú jelentkező esetén a jelentkező és a szülő figyelmét, hogy a döntés ellen jogorvoslattal élhet.

A jogorvoslati eljárást megindító kérelmet az iskola fenntartójához kell benyújtani.

A felvételi eljárást követően a felvétel elutasítása ellen a jelentkező csak a felvétellel kapcsolatos szabályok megsértése vagy törvénysértés esetén fellebbezhet.

6.2. Külföldi állampolgárságú, nem magyar anyanyelvű tanulók felvétele és oktatása

6.2.1. Interkulturális program

Helyzetelemzés

Iskolánk nevelő-oktató munkáját befolyásolja, hogy folyamatosan és mind nagyobb számban vannak jelen a külföldi állampolgárságú, nem magyar anyanyelvű tanulók. Különböző évfolyamokon, különböző osztályokban tanulnak.

Ezek a tanulók a magyar nyelvet vagy egyáltalán nem ismerik, vagy nagyon alacsony szinten, ezért szókincsük a mindennapi életben használatos szavakra, kifejezésekre korlátozódik, a tantárgyak szakkifejezéseinek megértése és használata jelentős nehézséget okoz számukra. Személyi és tárgyi feltételek

Az iskola humán erőforrása biztosítja a megfelelő végzettségű, és az e feladatok ellátásához szükséges munkaerőt. A külföldi tanulókkal való foglalkozást segítik magyar mint idegen nyelv szakos, fejlesztő pedagógus, logopédus és pedagógiai asszisztens kollégáink.

A magyar, mint idegen nyelv oktatásához elsősorban a tankönyvpiacon megjelenő és az iskolai oktatásban is alkalmazható segédleteket megvásároljuk. A magyar, mint idegen nyelv oktatásához a központi kerettantervet használjuk.

Iskolánkba csak Magyarország területén élő, tartózkodási engedéllyel rendelkező diákokat veszünk fel.

A tanulói jogviszony létesítése történhet rendes felvételi eljárásrend alapján, de a legtöbb nem magyar állampolgár tanuló azonban nem adja be a jelentkezési lapját, ezért egyéni eljárás során kerül felvételre.

A nem magyar anyanyelvű tanuló felvételét kérheti a szülő.

A tanulói jogviszony létesítésekor be kell mutatni a közoktatási szolgáltatások ingyenes igénybevételeének lehetőségét biztosító okiratokat (útlevél vagy személyi igazolvány, lakcímigazolvány. TAJ-szám, tartózkodási engedély). Kiskorú esetében továbbá igazolni kell azt, hogy a szülői felügyelettel kapcsolatos feladatokat ki látja el, továbbá, hogy az iskolai tanulmányokhoz szükséges feltételekről ki gondoskodik.

A felvételt nyert tanulókra érvényes az iskola házirendje, Szervezeti és Működési Szabályzata és a Pedagógiai Programja.

A magyar mint idegen nyelv oktatásával párhuzamosan – a magyar mint idegen nyelv órák időkeretében - a tanulóknak a magyarsággal és az európaisággal kapcsolatos szociális-kulturális ismereteket is át kell adni.

Az integrált oktatásban részt vevő, nem magyar anyanyelvű tanulók magyar nyelv és irodalom órák keretében magyar mint idegen nyelv és speciális magyar oktatásban részesülnek. A két résztantárgy keretében megszerzett ismereteiket, készségeiket értékelik a szaktanárok. Egy osztályzatot kapnak, amely a magyar nyelv és irodalom érdemjegye lesz.

A tanügyi dokumentumokba rögzíteni kell még a következő bejegyzést:

A magyar nyelv ismeretének hiánya miatt a tanuló felzárkóztató foglalkozásokon és nyelvórákon vett részt.

Az iskola egyik célkitűzése, hogy a Magyarországon tanuló, nem magyar állampolgárságú diákok is az Európai Unió irányelvében foglaltak szerint részesüljenek az oktatási szolgáltatásokban.

Ezért kiemelten foglalkozunk a magyar, mint idegen nyelv tanulásával rugalmas szervezeti keretek között.

Interkulturális pedagógiai hatásrendszerünk biztosítja a magyar és nem magyar állampolgárok együtt nevelését, oktatását, beleértve azt, hogy külföldi tanulóink megismerkednek a magyar kultúrával, és a magyar tanulók a külföldi állampolgárok származási országaival.

6.2.2. Az interkulturális program helyi tartalma, feladataink

Az integráció érdekében konkrét feladatunk:

Az elemi alapkészségek differenciált fejlesztése.

A magyar nyelvtudás fejlesztése, hogy minél előbb képesek legyenek a magyar iskolai követelmények teljesítésére, és a sikeres tanulás esélyével haladjanak tovább.

A történelmi, nemzeti kulturális értékek megismertetése tanulóinkkal, a honismeret szükségességének megértetése, hagyománymentés, hagyományőrzés és -ápolás, hogy egészséges identitással válhassanak érett személyiséggé.

Segítség az anyanyelv megőrzésében, nyitottság további nyelvek tanulására, hogy későbbi életükben – a nemzetközi kommunikáció nyelvét, a magyar nyelvet és hazájuk nyelvét ismerve, Magyarországhoz pozitív kötődéssel tervezhessék meg személyes életük alakítását.

A tanulási stratégiák meghatározásakor nem magyar anyanyelvű tanulóink esetében is mindenkor a tanuló egyéni adottságaiból, felkészültségéből, motiváltságából kell kiindulnunk, figyelembe véve a szülői, családi háttérrel is. Az iskolába lépéskor a legfontosabb az egyéni foglalkozás, majd az

állapotfelmérés és a legszükségesebb kompetenciák meghatározása után az egyéni foglalkozás, valamint a kooperatív technikák alkalmazása.

A magyar és a külföldi tanulók számára a kooperatív tanulási technikák megtanítása, a tanulás háttérből való irányítása.

Rendszeres tanári konzultációk folytatása (osztályfőnök, szaktanárok, magyar, mint idegen nyelv szakos tanár, fejlesztő pedagógus), melyek egyrészt a külföldi tanulók haladását elemzik és segítségüket hivatottak szolgálni, másrészt belső továbbképzésként is funkcionálnak.

A szaktanárok és a magyar, mint idegen nyelv szakos pedagógus rendszeres konzultációja, a tantárgyi kompetenciák folyamatos nyomon követése, és az ebből fakadó feladatok meghatározása.

A szaktanár a szöveges értékelés, illetve a tantárgyi kompetenciák meghatározásának figyelembevételével egyéni haladási terv szerint készíti fel a tanulót a követelmények teljesítésére. A különböző tantárgyak esetében egyénileg, a tanulók érdeklődése, felkészültsége, a magyarországi tartózkodás tervezett időtartamának függvényében mérjük fel a kompetenciákat, illetve határozzuk meg a feladatokat, melyeket egyéni fejlesztési tervben is rögzítünk.

6.2.3. A külföldi tanulók értékelése, továbbhaladása

Külföldi tanulók tanulmányi előmenetelének értékelése egyénileg történik. Az iskolába lépéskor – az állapotfelmérésnek megfelelően – meghatározott időtartam áll rendelkezésükre a felzárkózáshoz. A konferenciákon a szaktanárok javaslata alapján a nevelőtestület dönt arról, hogy osztályzattal vagy részt vett bejegyzéssel történjen az értékelés.

Az eredményes munka érdekében a hagyományos értékelő, osztályozó konferenciákon (féléves, éves) történik egyeztetés. Itt állapodnak meg arról is, hogy a külföldi tanulók mely tantárgyakból mentesülnek az értékelés alól.

A tanulók eredményes előrehaladása érdekében nagyon fontos a tantárgyak közötti súlyozás, hiszen csak így lehet őket felkészíteni az esetleges magyarországi továbbtanulásra.

6.2.4. Eltérés az értékelésben, osztályozásban

Általánosan igaz, hogy a rendszeres visszajelzés jó hatással van mind a teljesítményre, mind a motivációra.

Alapszabály, hogy a tantárgyi tudásba a nyelvi hiányosságokat nem szabad beszámítani.

További alapelvek:

- az írásbeli és szóbeli ellenőrzés arányát a tanuló számára kedvezően kell alakítani;
- feleltetéskor különösen ajánlott a lassabb beszédtempó, ha szükséges, a kérdések átfogalmazása, pontosítása;
- dolgozatírásra és feleltetésre több időt kell szánni.

7. Hiányzások adminisztrációja

Amennyiben a tanuló igazolatlanul hiányzik, a szülő hiányában a gyámot kell értesíteni, illetve a szülő által írásban meghatalmazott személyt.

A nem magyar anyanyelvű tanulók hiányzásaira és azok igazolására ugyanazok a szabályok érvényesek, mint a magyar tanulók esetében.

8. Az intézmény helyi tanterve

8.1. Időbeli hatálya

2012. szeptember 1-től a mindennapos testnevelést a 9. évfolyamon, azt követően felmenő rendszerben kell megszervezni.

ÚJ NAT: a 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről alapján kiadásra kerülő Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet. . A kerettanterv és elkészítendő helyi tanterv a 2013/2014. tanévtől a 9. évfolyamtól felmenő rendszerben kerül bevezetésre.

NAT 2020: a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló az 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet, amely a címében foglaltak szerint is a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításaként kerül bevezetésre 2020.szeptember 1-től felmenő rendszerben az 5. 7. 9. évfolyamokon.

TANÉV	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
2018-2019	ÚJ NAT	ÚJ NAT	ÚJ NAT	ÚJ NAT	ÚJ NAT	ÚJ NAT	ÚJ NAT	ÚJ NAT
2019-2020	ÚJ NAT	ÚJ NAT	ÚJ NAT	ÚJ NAT	ÚJ NAT	ÚJ NAT	ÚJ NAT	ÚJ NAT
2020-2021	NAT 2020	ÚJ NAT	Új NAT, NAT 2020	ÚJ NAT	Új NAT, NAT 2020	ÚJ NAT	ÚJ NAT	ÚJ NAT
2021-2022	NAT 2020	NAT 2020	Új NAT , NAT 2020	Új NAT NAT2020	ÚJ NAT NAT 2020	ÚJ NAT NAT 2020	ÚJ NAT	ÚJ NAT
2022-2023	----	NAT 2020	NAT 2020	Új NAT NAT 2020	ÚJ NAT, NAT 2020	ÚJ NAT NAT 2020	Új NAT NAT 2020	ÚJ NAT
2023-2024	--	--	NAT 2020	NAT 2020	ÚJ NAT NAT 2020	ÚJ NAT NAT 2020	ÚJ NAT NAT 2020	ÚJ NAT NAT 2020
2024-2025			NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	ÚJ NAT NAT 2020	ÚJ NAT NAT 2020	ÚJ NAT NAT 2020
2025-2026			NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	ÚJ NAT NAT 2020	ÚJ NAT NAT 2020
2026-2027			NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	ÚJ NAT NAT 2020
2027-2028			NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020

2024/25-ös tanévtől a NAT 2020 alapján az érettségi követelmények figyelembevételével történik a számonkérés.

2.2. A választott kerettanterv megnevezése

Az iskola helyi tanterve a hatályos Nemzeti alaptantervre és az ahhoz kapcsolódó, az adott évfolyamokra és képzési formákra alkalmazandó kerettantervekre épül. A helyi tanterv alkalmazása során az intézmény a mindenkor hatályos jogszabályi előírásokat és a felmenő rendszer szabályait veszi figyelembe.

4. melléklet [Kerettanterv a gimnáziumok 7–12. évfolyama számára](#)

5. melléklet [Kerettanterv a gimnáziumok 5–12. évfolyama számára](#)

3. melléklet [Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára](#)

7.6. Magyar mint idegen nyelv kerettanterv 1–12. évfolyam számára (az iskolánkban az érintett diákok osztályának megfelelően)

A magyar nyelvtan és irodalom tantárgy követelményeinek való megfelelés értékelése, illetve minősítése külön történik magyar irodalomból és magyar nyelvtanból.

A választott, választható tanórákon, illetve a tanórán kívüli foglalkozásokon történő részvételről a beiratkozott tanuló szülője, gondviselője a tantárgy, illetve foglalkozás óratervi indulása előtt írásbeli nyilatkozatot tesz. Az iskola a választható órák indítását csoportonként minimum 8 tanulói igény esetén biztosítja.

A kötelező kerettantervi óratervekben szereplő tantárgyakhoz kapcsolódó, azok óraszámát megemelő tanórákon, illetve a kerettantervben szabadon felhasználható 10% időkeretet a törzsanyag ismeret- és készségrendszerének jártasság, illetve alkalmazási szintre történő elmélyítésére használjuk fel.

A tantárgyak kerettantervei közül az alábbiakat alkalmazzuk a gimnáziumi osztályokban:

Tantárgy megnevezése	Változat
I. idegen nyelv (angol) 8 évfolyamos és a 6 évfolyamos gimnáziumban	emelt szintű tanterv
Fizika	A változat
Kémia	B változat
Biológia-egészségtan	B változat
Ének-zene	A változat

2.3. A választott kerettanterv feletti óraszám

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal. A megemelt óraszámokat minden esetben a tananyag elmélyítésére, gyakorlására használjuk fel.

Gimnázium 8 évfolyamos (ÚJ NAT)

- matematika: 12. évfolyam +1 óra
- történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: 12. évfolyam + 1 óra
- idegen nyelv angol: 11.; és 12. évfolyam + 2 óra
- osztályfőnöki: 11.; 12. évfolyamokon +1 óra

A történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek tantárgy tanterve tartalmazza a történelem és a társadalomismeret tantárgyak érettségi követelményeit.

Gimnázium 6 évfolyamos (NAT 2020):

- idegen nyelv angol: 7; 8; 9.; 10.; + 2 óra; 11.; 12. évfolyam +1 óra
- matematika: 10. és 12. évfolyam +1 óra
- történelem: 10. évfolyam + 1 óra
- osztályfőnöki: 7.; 8.; 9.; 10.; 11.; 12. évfolyamokon +1 óra
- matematika kompetenciafejlesztés: 7.; 8.; 9. évfolyam +1 óra
- szövegértés kompetenciafejlesztés: 7.; 8.; 9., 10. évfolyamon +1 óra

Gimnázium 4 évfolyamos emelt angol film-és média, nemzetközi vállalkozás és Bilingual tagozat (NAT 2020)

I. idegen nyelv angol: 9.; 10.; + 2 óra; 11.; 12. évfolyam +1 óra

matematika: 10. és 12. évfolyam +1 óra

történelem: 10. évfolyam + 1 óra

osztályfőnöki: 9;10;11;12. évfolyamon+1 óra

matematika kompetenciafejlesztés: 9. évfolyam +1 óra

szövegértés kompetenciafejlesztés: 9.; 10. évfolyamon +1 óra

a Bilingual tagozaton nyelvvizsga felkészítés 1 óra angol

fenntarthatóság 12. évfolyam +2 óra

Nem magyar anyanyelvű, külföldi állampolgárságú diákok magyar mint idegen nyelvet tanulnak heti 2 órában, nívócsoportban.

Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló az 5/2020. (I.31.) Korm. rendelet, amely a címében foglaltak szerint is a 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításaként kerül bevezetésre 2020.szeptember 1-től felmenő rendszerben.

Ennek alapján készítettük el az Intézmény központi tantervre épülő helyi tantervét.

2.4. Kerettanterv az általános iskola 5–8. évfolyama számára

[Magyar nyelv és irodalom 5–8. évfolyam](#)

[Matematika 5–8. évfolyam](#)

[Történelem 5–8. évfolyam](#)

[Állampolgári ismeretek 8. évfolyam](#)

[Hon- és népismeret 5–8. évfolyam](#)

[Etika 5–8. évfolyam](#)

[Természettudomány 5–6. évfolyam](#)

[Kémia 7–8. évfolyam](#)

[Fizika 7–8. évfolyam](#)

[Biológia 7–8. évfolyam](#)

[Földrajz 7–8. évfolyam](#)

[Élő idegen nyelv 5–8. évfolyam \(angol, német\)](#)

[Ének-zene 5–8. évfolyam](#)

[Vizuális kultúra 5–8. évfolyam](#)

[Dráma és színház 7–8. évfolyam](#)

[Technika és tervezés 5–7. évfolyam](#)

[Digitális kultúra 5–8. évfolyam](#)

[Testnevelés 5–8. évfolyam](#)

2.5. Kerettanterv a gimnáziumok 7–12. évfolyamára

Magyar nyelv és irodalom

[Matematika](#)

[Történelem](#)

[Biológia](#)

[Fizika](#)

[Kémia](#)

2.6. Kerettanterv a gimnáziumok 9–12. évfolyama számára

[Magyar nyelv és irodalom 9–12. évfolyam](#)

[Matematika 9–12. évfolyam](#)

[Történelem 9–12. évfolyam](#)

[Állampolgári ismeretek 12. évfolyam](#)

[Természettudomány 11. évfolyam](#)

[Kémia 9–10. évfolyam](#)

[Fizika 9–10. évfolyam](#)

[Biológia 9–10. évfolyam](#)

[Földrajz 9–10. évfolyam](#)

[Első idegen nyelv 9–12. évfolyam \(angol\)](#)

[Második idegen nyelv 9–12. évfolyam \(angol, német, francia\)](#)

[Második idegen nyelv 7–12. évfolyam \(angol, német, francia\)](#)

[Második idegen nyelv 9–12. évfolyam \(angol, német, francia\)](#)

[Ének-zene 9–10. évfolyam](#)

[Vizuális kultúra 9–10. évfolyam](#)

[Dráma és színház 12. évfolyam](#)

[Mozgóképkultúra és médiaismeret 11–12. évfolyam](#)

[Digitális kultúra 9–11. évfolyam](#)

[Testnevelés 9–12. évfolyam](#)

Fenntarthatóság 12. évfolyam:

https://www.oktatas.hu/koznevelés/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_7_melleklet: az ezen oldalon szereplő Fenntarthatóság kerettanterv a 11-12. évfolyam számára alapján

2.7. A csoportbontások és egyéb foglalkozások megszervezésének elvei.

Új NAT:

Az óratervekben „Nem kötelező tanórai foglalkozások - Szabad órakeret” sorában megállapított órák terhére a következő foglalkozásokat biztosítja az intézmény a tanulói igények, ill. képességek és készségek alapján:

Minden évfolyamon csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelveket.

Minden évfolyamon évfolyamszintű a tanulók képességei szerinti csoportbontásban tanítjuk a matematikát, történelmet, magyar nyelv és irodalmat (évfolyam száma +1 csoport)

A 9. évfolyamon csoportbontásban tartjuk a szövegértés és matematika kompetenciafejlesztés órákat. Hat és nyolc évfolyamos gimnáziumban az ének-zene és a vizuális kultúra két évfolyam tanterveit egy évfolyamra csoportosítottuk.

A művészetek tantárgyon belül mindenhol a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgyat oktatjuk.

A történelem és az állampolgári ismeretek tantárgy tanterve tartalmazza a történelem és a társadalomismeret tantárgyak érettségi követelményeit.

Fenntarthatóság tantárgyat a szabad órakeret terhére a végzős diákoknak 12. évfolyamon lehet választani, heti 2 óra keretében.

A tanulók érdeklődése, igénye szerint a jelentkezések függvényében emelt szintű érettségire felkészítést szervezünk.

NAT 2020

Az óratervekben „Nem kötelező tanórai foglalkozások - Szabad órakeret” sorában megállapított órák terhére a következő foglalkozásokat biztosítja az intézmény a tanulói igények, ill. képességek és készségek alapján:

Minden évfolyamon csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelveket.

Minden évfolyamon évfolyamszintű a tanulók képességei szerinti csoportbontásban tanítjuk a matematikát, történelmet, magyar nyelv és irodalmat (évfolyam száma +1 csoport)

A 9. évfolyamon csoportbontásban tartjuk a szövegértés és matematika kompetenciafejlesztés órákat.

Az 9. és a 10. évfolyamon az ének-zene és a vizuális kultúra két évfolyam tanterveit egy évfolyamra csoportosítottuk.

A művészetek tantárgyon belül mindenhol a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgyat oktatjuk.

A tanulók érdeklődése, igénye szerint a jelentkezések függvényében emelt szintű érettségire felkészítést szervezünk kötelezően választható és a nem kötelezően választható órák terhére.

A természettudomány oktatása a 7-8-9-10. évfolyamon a biológia, a kémia és a fizika, valamint hozzájuk kapcsolódva a földrajz tantárgyak keretében valósul meg. A gimnáziumokban a 11-12. évfolyamokon a természettudományos oktatás diszciplináris bontásban valósul meg.

Természettudományos ismeretek és kiemelten a matematikai, természettudományos, mérnöki-műszaki és informatikai (a továbbiakban: MTMI) készségek fejlesztése érdekében a gimnáziumban a 11. évfolyamon azon tanulóknak, akik nem tanulnak emelt óraszámú vagy fakultáción természettudományos tantárgyat, egy jelenségek vizsgálatán alapuló, komplex szemléletmóddal oktatott, a természettudományos műveltséget bővítő tantárgyat kell felvennie, illetve a fenti elvek mentén oktatott természettudomány integrált biológia, földrajz, fizika, és kémia moduljai közül az egyiket heti két óra időkeretben.

A tervezési elveket részletesen a program 2.10. pontja tárgyalja.

Fenntarthatóság tantárgyat a szabad órakeret terhére a végzős diákoknak 12. évfolyamon lehet választani, heti 2 óra keretében. **12. évfolyamon választott tantárgy alapóraszám összesen: 68 óra.**

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
A gazdasági fejlettség és a fenntarthatóság összefüggései	12
Világot átfogó és mindenre kiterjedő környezeti problémák és azok természeti és társadalmi következményei	16
Szegény gazdagok és gazdag szegények – a fogyasztói társadalom ellentmondásai	16
A települések fejlődésének fenntarthatósági vonatkozásai	14
Összefogás a fenntartható jövő érdekében	10
Összes óraszám:	68

6 évfolyamos - emelt idegen nyelvi óraszámú - gimnáziumi képzés
2020. szeptember 1-től **felmenő rendszerben** (2020NAT)

Tantárgyak	összesen	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	21	3	3	3	4	4	4
Matematika	18	3	3	3	3	3	3
Történelem	14	2	2	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek	2		1				1
Etika	2	1	1				
Természettudomány	0						
Kémia	6	2	1	1	2		
Fizika	8	1	2	2	3		
Biológia	8	2	1	3	2		
Földrajz	6	1	2	2	1		
Első élő idegen nyelv (angol)	20	3	3	3	3	4	4
Második idegen nyelv (spanyol, német, francia)	12			3	3	3	3
Ének-zene	4	1	1	2			
Vizuális kultúra	4	1	1		2		
Dráma és színház	1	1					
Mozgókép kultúra és médiaismeret	2					1	1
Technika és tervezés	1	1					
Digitális kultúra	7	1	1	2	1	2	
Testnevelés	30	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	6	1	1	1	1	1	1
Kötött célú órakeret	172	29	28	32	32	26	25
Kötelezően választandó (1 tantárgy) 11. évfolyam 2 óra						2	
Természettudomány	2					2	
Biológia	2					2	
Fizika	2					2	
Földrajz	2					2	
Kémia	2					2	
Kötelezően választandó (1 tantárgy) 11. évfolyam 2 óra						2	
Magyar nyelv és irodalom	2					2	
Matematika	2					2	
Történelem	2					2	
Első élő idegen nyelv (angol)	2					2	
Második idegen nyelv (spanyol, német, francia)	2					2	
Mozgókép kultúra és médiaismeret	2					2	
Kötelezően választandó (2 tantárgy) 12. évfolyam 4 óra							4
Magyar nyelv és irodalom	2						2
Matematika	2						2
Történelem	2						2
Első élő idegen nyelv (angol)	2						2
Második idegen nyelv (spanyol, német, francia)	2						2
Mozgókép kultúra és médiaismeret	2						2

Biológia	2						2
Fizika	2						2
Kémia	2						2
Földrajz	2						2
Kötelező alapóraszám	180	29	28	32	32	30	29
Szabadon tervezhető óra		2	2	2	2	4	5
Hon- és népismeret	0						
Matematika kompetencia	3	1	1	1			
Fenntarthatóság	2						2
Szövegértés kompetencia/magyar óra	3	1	1	1	1		
Fenntarthatóság	2						2
Történelem	1				1		
Matematika	2				1		1
Maximális óraszámokon felüli órák		2	2	2	2	1	1
Első élő idegen nyelv (angol) emelt	10	2	2	2	2	1	1
Összes tervezett óraszám	205	33	32	36	36	33	35

4 évfolyamos - emelt idegen nyelvi óraszámú - gimnáziumi képzés
2020. szeptember 1-től felmenő rendszerben (2020NAT)

Tantárgyak	összesen	9.	10.	11.	12.
Magyar nyelv és irodalom	15	3	4	4	4
Matematika	12	3	3	3	3
Történelem	10	2	2	3	3
Állampolgári ismeretek	1				1
Etika	0				
Természettudomány	0				
Kémia	3	1	2		
Fizika	5	2	3		
Biológia	5	3	2		
Földrajz	3	2	1		
Első élő idegen nyelv (angol)	14	3	3	4	4
Második idegen nyelv (spanyol, német, francia)	12	3	3	3	3
Ének-zene	2	2			
Vizuális kultúra	2		2		
Dráma és színház	0				
Mozgókép-kultúra és médiaismeret	2			1	1
Technika és tervezés	0				
Digitális kultúra	5	2	1	2	
Testnevelés	20	5	5	5	5
Osztályfőnöki	4	1	1	1	1
Kötött célú órakeret	115	32	32	26	25
Kötelezően választandó (1 tantárgy) 11. évfolyam 2 óra				2	
Természettudomány	2			2	
Fizika	2			2	
Biológia	2			2	

Földrajz	2			2	
Kémia	2			2	
Kötelezően választandó (1 tantárgy) 11. évfolyam 2 óra	2			2	
Magyar nyelv és irodalom	2			2	
Matematika	2			2	
Történelem	2			2	
Első élő idegen nyelv (angol)	2			2	
Második idegen nyelv (spanyol, német, francia)	2			2	
Mozgókép kultúra és médiaismeret	2			2	
Kötelezően választandó (2 tantárgy) 12. évfolyam 4 óra					4
Magyar nyelv és irodalom	2				2
Matematika	2				2
Történelem	2				2
Első élő idegen nyelv (angol)	2				2
Második idegen nyelv (spanyol, német, francia)	2				2
Mozgókép kultúra és médiaismeret	2				2
Biológia	2				2
Fizika	2				2
Kémia	2				2
Földrajz	2				2
Kötelező alapóraszám	123	32	32	30	29
Szabadon tervezhető óra		2	2	4	5
Hon- és népismeret	0				
Pénzügyi és vállalkozási ismeretek	8			4	4
Mozgókép kultúra és médiaismeret	6			3	3
Fenntarthatóság	2				2
Matematika kompetencia	1	1			
Szövegértés kompetencia/magyar óra	1	1	1		
Történelem	1		1		
Matematika	2		1		1
Maximális óraszám felüli órák		2	2	1	1
Első élő idegen nyelv (angol) emelt	6	2	2	1	1
Összes tervezett óraszám	140	36	36	33	35

8 évfolyamos - emelt idegen nyelvi óraszámú - gimnáziumi képzés KIFUTÓ (ÚJ NAT)

Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.	9. évf.	10. évf.	11. évf.	12. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3	4	4	4	4	4
I. idegen nyelv (angol) emelt	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2	3+2
II. idegen nyelv					3	3	3	3
Matematika	4	3	3	3	3	3+1	3+1	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek			2	2	2+1	2	3	3+1
Erkölcstan	1	1	1	1				
Etika							1	

Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek	2	2						
Természetismeret	2	2						
Biológia-egészségtan			2	1		2	2	2
Fizika			2	1	2	2	2	
Kémia			1	2	2	2		
Földrajz			1	2	2	2		
Ének-zene	1	1	1	1	1+1			
Vizuális kultúra	1	1	1	1		1+1		
Hon- és népismeret	1							
Mozgókép-kultúra és médiaismeret						1		
Művészetek mozgókép és médiaismeret							2	2
Informatika		1+1	1	1	1+1	1		
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1					1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki+ „7”szokás óra”	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1
Emelt szintű érettségire felkészítő							2	3
Fenntarthatóság								2

8.3. Tagozatok és egyedi folyamataink

A Bilingual (kétnyelvű) tagozaton a tanórák 80%-a két pedagógus együttes órávezetésével történik, akikből az egyik pedagógus angol anyanyelvű tanár. Az angol anyanyelvű tanár a Bilingual Nonprofit Kft. alkalmazásában áll.

8.4. A film- és média tagozat tanterve

MOZGÓKÉPKULTÚRA ÉS MÉDIAISMERET

A mozgóképkultúra és médiaismeret Az interperszonális és a tömegkommunikáció, az elmúlt évtizedekben, és különösen az utóbbi években alapvető változásokon ment keresztül, köszönhetően a technikai-technológiai fejlődésnek és az ezzel összefüggésben jelentősen átalakuló fogyasztói magatartásnak. Az audiovizuális művészeti alkotások a permanens digitális-technológiai forradalom következtében a mindennapok szerves részévé váltak a fogyasztói társadalomban. A mozgóképkultúra és médiaismeret tanításának célja az alapvető médiaműveltség megszerzése, különös tekintettel a mozgóképi szövegértés fejlesztésére, a média társadalmi szerepének és működés módjának feltárására. Olyan képesség- és személyiségfejlesztő eszközrendszer, amely szükséges ahhoz, hogy a tanulók magabiztosan tudjanak tájékozódni és választani a médiumok világában, hogy az értő, mérlegelő gondolkodással egyenrangú résztvevői lehessenek az új társadalmi színtereken zajló érintkezésnek. A tömegkommunikációs eszközök átalakulása, a közvetített információk mennyiségének folyamatos emelkedése és ellenőrizetlensége új kihívások elé állítja a jelen és jövő felnövekvő nemzedékeit. A tantárgy tanulása során a tanuló megismeri az egyes médiatípusok alapelveit, az általuk közvetített információk közötti szelekciós készség kialakítása, a nemzeti önazonosságtudat és a hazafias érzés megerősítése. A felelős, a családjáért és nemzetéért tenni akaró állampolgárrá váláshoz elengedhetetlen a médiaműveltség megszerzése. A mozgóképi alkotások a művészeti nevelés részeként erősítik a tanulók kulturális identitását, tágítják látókörüket és fejlesztik az esztétikai ismereteiket. A tantárgy tanítása szervesen kapcsolódik a digitális kultúra, a magyar nyelv és irodalom tantárgyakhoz, valamint a művészetek tanulási területéhez. A tantárgy tartalmi elemei és fejlesztési céljai, feladatai között egyaránt szerepelnek művészetpedagógiai, kommunikációs, technológiai, társadalomismereti, valamint az anyanyelvi kultúrával, a hazaszeretetre neveléssel kapcsolatos összetevők is.

A mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgy tevékenységei jelentős szerepet játszanak a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott valamennyi kompetencia fejlesztésében.

A tantárgy fejleszti a tanulás kompetenciáit, mert a tanulási tevékenységei a digitális eszközökkel való egyéni és közösségi tanulási módokat keresztül megélt élményként jelennek meg. Az internet világának, a digitális eszközöknek, a mozgókép formanyelvének valamint ezek működési mechanizmusainak ismerete más tantárgyak tanulását is nagyban támogatja.

A tantárgy alapvető a kommunikációs kompetenciák fejlesztésében. A nekünk szóló vagy a minket elérő üzenetek nagy részét audiovizuális médiaüzenetek formájában fogalmazzuk vagy osztjuk meg, ahogy mondandónk egyre nagyobb részét is ilyen formában tesszük közzé. A kommunikáció folyamatában a tanulók nyitottan, érzékenyen és kritikusan viszonyulnak mások véleményéhez, illetve konstruktív párbeszéd folytatására törekednek. Az egyes projektek megvalósításakor a generációk közti párbeszéd is megvalósul, hiszen sokszor a tágabb társas környezet, a család, a felnőtt segítők világa is bevonódik a munkafolyamatokba.

A tantárgy fejleszti a digitális kompetenciákat, mivel a mozgóképi és mediális kommunikáció ma már döntően a digitális környezetben valósul meg. A mozgókép és médiaismeret a digitális eszközhasználati képességeket a társadalmi nyilvánosságban való részvétel, a digitális állampolgárság szempontjából

kontextualizálja. A tantárgy fejleszti a logikai, gondolkodási kompetenciákat, ami a problémák azonosításában, a kérdések megfogalmazásában, az összefüggések keresésében és értékelésében, a logikus ok-okozati érvelés alkalmazásában, az egyes folyamatok következményeinek a kiszámításában nyilvánulhat meg.

A tantárgy fejleszti a kollaboratív munkavégzési illetve személyes és társas kapcsolati kompetenciákat a kommunikációs gyakorlatok megoldásában, a csoportos együttműködésben. A közös cél érdekében zajló munka erősíti az érdekérvényesítés és az alkalmazkodás dinamikus egyensúlyában zajló konfliktusmegoldások folyamatát.

A tantárgy sajátosságai miatt nagyban fejleszti a kreativitás, kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciáit, hiszen a tárgy tanulása során a tanuló olyan készségeket sajátít el, amelyek magukban foglalják gondolatok, tapasztalatok és érzések befogadását és kifejezését a művészetek és más kulturális kifejezőmódok széles körében.

A tantárgy személyiségfejlesztésben betöltött szerepe, a digitális és a kommunikációs kompetenciák fejlesztése hozzájárul a munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák fejlesztéséhez is.

A tantárgy tartalmi szoros kapcsolatban állnak a magyar nyelv és irodalom, a történelem, az állampolgári ismeretek, a hon- és népismeret, az etika, a vizuális kultúra, a dráma és színház, valamint a digitális kultúra tantárgyak tartalmaival. A tanulóknak ezen tantárgyak tanulása során szerzett ismereteit, tudását a mozgókép-kultúra és médiaismeret tantárgy frissítheti, új összefüggésekbe tudja helyezni. A tanuló előzetes – nem csak az iskolában szerzett – tudását a tantárgy keretei között szükséges rendszerezni, beépíteni a tantárgy tanítási-tanulási folyamatába. Fontos, hogy a tanuló a mozgókép-kultúra és médiaismereti órákon világosan lássa, hogy a tantárgy tartalmi az ő médiafogyasztásának fejlesztését, igényességét célozzák és a tudatos médiafogyasztóvá válását segítik elő. A filmpedógia (a filmmel való oktatás) módszerével pedig a tanulók az egyes – nemcsak humán és művészeti - tudományterületek világához is kaphatnak élmény alapú fejlesztést.

A Nemzeti alaptanterv hét célt fogalmaz meg a tantárgy tanulási céljaiként. Mivel a középiskolások a média és az internet világát gyakorlatilag második otthonukként kezelik, ott jelentős mennyiségű időt töltenek el, elsősorban a médiaismereti rész a hangsúlyos. A mai diákok nevelése szempontjából elengedhetetlenül fontos, hogy kialakítsuk a médiatudatosság képességét. A tanulóknak tisztában kell lenniük a média társadalmi és véleményformáló szerepével, biztos, belsővé tett értékrend alapján kell tudniuk választani annak szövegei, termékei közül, az internet világában magabiztosan és felelősen kell tájékozódniuk, továbbá fel kell hívni a figyelmüket arra is, hogy a digitális világban önreprezentációjuk, saját megjelenésük is a megfelelő értékek mentén, az eszközök értő alkalmazásával történjen, úgy, hogy közben önmagukat, személyiségi jogait, identitásukat is biztonságban tudják.

Az audiovizuális médiaszövegek azonban természetesen nem érthetők a mozgókép formanyelvének (természetének, kifejezőeszközeinek) ismerete nélkül. A Nemzeti alaptanterv célként határozza meg – elsősorban a magyar – értékhordozó audiovizuális művek tanulmányozását is.

A Nemzeti alaptanterv a tanulási célokban megfogalmazottakat jelentős részben alkotói eszközökkel kívánja elérni. A mozgóképi és médiaanyagok megfelelő befogadói attitűdjének kialakításához elsősorban a hasonló anyagok aktív előállítását adja meg eszközként, azaz a mozgókép-kultúra és médiaismeret tantárgy keretei között számos esetben a tanulók rendelkezésére álló eszközök (pl. okostelefonok) gyakorlati használata módszertani szempontból kifejezetten ajánlott. A Nemzeti alaptanterv a gyakorlati tevékenységek hangsúlyozásával arra ad lehetőséget, hogy a mozgóképi és mediális kommunikáció hatásmechanizmusát a diákok az audiovizuális vagy írott médiaanyagok előállításával ismerjék meg. Így ez a tantárgy a befogadói és az alkotói személyiség fejlesztését is szolgálja, valamint lehetővé teszi, hogy a diákok ne csak passzív befogadói, hanem aktív résztvevői is lehessenek a mediális kommunikációnak.

A kerettanterv mindezen célok megvalósításának idő- és tartalmi keretét adja meg.

A szabályozás szerint a 12. évfolyamon kötelezően választandó a mozgókép-kultúra és médiaismeret vagy a dráma és színház tantárgy. A 11. évfolyamon a Művészetek tanulási terület tantárgyai közül (énekezen, dráma és színház, vizuális kultúra, mozgókép-kultúra és médiaismeret) az iskola döntheti el, hogy melyik tantárgy számára biztosítja a heti órakeretet.

Megjegyzendő, hogy az osztálykeretek felbontásával – a 11. és a 12. évfolyamos osztályok számától függően – a tanulói érdeklődésnek megfelelően, továbbá szakos tanár biztosításával a tanulási terület tantárgyai közül több lehetőséget is felkínálhat az iskola.

Ez a kerettanterv a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgyra vonatkozóan tartalmazza valamennyi lehetőségre a tartalmi szabályozást.

Mivel a tantárgy választható a 11. és a 12. évfolyamon, illetve akár mindkettőn is, a tantárgyi témakörök nem változnak évfolyamonként. A mindkét évfolyamon mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgyat tanító iskoláknak és pedagógusoknak a magasabb óraszám miatt lehetőségük van egy-egy témakör elmélyítésére: akár úgy, hogy több órában tanítanak egy témakört az adott évfolyamon, akár pedig úgy, hogy a 12. évfolyamon visszatérnek ugyanazokra a témakörökre további példákkal, feladatokkal és tartalmakkal kiegészítve a korábban tanultakat.

A kerettantervben a témakörök javasolt sorrendje felcserélhető, módosítható. Az egy-egy témakörben megjelenő fejlesztési feladatok és tartalmak hasonlóak. Ezek taníthatók egyik vagy másik témakör keretei között vagy akár mindkettő részeként, a jobb elmélyítés érdekében. A kerettantervben megjelenő szövegpéldák a gyorsan alakuló médiakörnyezetben viszonylag gyakran frissítendőek.

A 11. és a 12. évfolyamon a mozgóképkultúra és médiaismeret tantárgy alapóraszám: 36 /30 óra. A 11. és 12. évfolyamokon együttesen 66 óra.

A tantárgy értékelése: osztályzat

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám 11. évfolyamon	Javasolt óraszám 12. évfolyamon
A média fogalma és kifejezőeszközei: műfajok, eszközök, írott és elektronikus sajtó; a hír fogalma, típusai; a hírérték.	3	3
A tömegkommunikáció fogalma, eszközei: nyilvánosság, hálózati kommunikáció, nonprofit és kereskedelmi, a közszolgálati és a közösségi média szerepe; a tömegtájékoztatás eszközei, felelőssége; az online kommunikáció lehetőségei és veszélyei.	3	3
Tudatos médiahasználat az egyén és a társadalom szempontjából: szellemi önvédelem, a kereskedelmi célú médiatartalmak kezelése – tudatos fogyasztói magatartás kialakítása; az információbiztonság, a közszféra és a magánszféra a médiában.	2	3
A média társadalmi szerepe, használata: médiaetika, médiaszabályozás, információáramlás irányítása, a véleményformálás lehetőségei, feladatai.	4	3
A mozgóképi közlés mód kifejezőeszközei; szövegépítkezés a hagyományos és az új médiában, képi eszközök a digitalizáció előtt és most; az audiovizuális elemek esztétikai szerepe a művészi alkotásoknál és céljai a kereskedelmi célú tartalomszolgáltatásban.	6/4	6
Kultúra és tömegkultúra: hatása az egyénre és a társadalomra; esztétikai minőség és a fogyasztói társadalom kölcsönhatása; jelenségek a médiában és a filmművészetben – sztárok, szerepek, sztereotípiák, életformák; a virtuális valóság.	8/6	4
A magyar film: alkotók és alkotások; a magyar filmművészet jelentősége és értékei a nemzeti kultúrában; a magyar film korszakai, sajátosságai; jeles magyar rendezők és színészek.	10/8	8
Összes óraszám:	36	30

1)

Témakör: A média fogalma és kifejezőeszközei: műfajok, eszközök, írott és elektronikus sajtó; a hír fogalma, típusai; a hírérték.

Tanulási eredmények:

a média természetének ismerete, ezáltal értő használata

a média által közvetített és a média által teremtett valóság szétválasztásának képessége; a reprezentáció fogalmának ismerete

a fikció és a dokumentum különbségének ismerete

a hírek jellemzőinek ismerete, a hitelesség kritériumainak ismerete, a hírmédia szövegeinek értő olvasása és képesség hasonló szövegek megalkotására

a politikai, tudományos és közérdekű hírek, illetve a bulvárhírek közötti különbség ismerete, képesség ezek felismerésére és szétválasztására

a dezinformáció, az álhírek és az áltudományos cikkek azonosítása, ellenőrzött, hiteles internetes tartalmak használata

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

a média fogalmának értelmezése

a média és a valóság viszonya problémájának felvetése: a média mint közvetítő közeg dokumentáló, valóságkövetítő lehetőségeinek és szórakoztató természetének vizsgálata, elemzése

a jellegzetes médiaműfajok ismertetése

a hír és a hírérték fogalmának értelmezése, a hír szerkezeti felépítésének jellemzői

a politikai, tudományos, közérdekű hírek és a bulvárhírek közötti különbségek és hasonlóságok vizsgálata

Fogalmak: médium, média, tömegmédia, nyomtatott és elektronikus média, reprodukció és ábrázolás, dokumentum, fikció, tömegkommunikáció, nyilvánosság, közvélemény, közérdekűség, hír, hírfolyam;

Javasolt tevékenységek:

„A média az üzenet” (Marshall MacLuhan) állítás elemzése, összevetése a média közvetítő csatornaként történő meghatározásával

a média valóságot közvetítő és valóságot teremtő szerepének és ehhez használt eszközeinek összehasonlítása egy esemény élő közvetítése és egy élő showműsor (pl. tehetségkutató) összehasonlításával

a média valóság és sztárteremtő képességének elemzése egy tehetségkutató showműsor és/vagy egy valóságshow műfaji sajátosságainak vizsgálatán keresztül

hírelemzés; a hír szerkezeti felépítése, a narráció, az interjúrészlet és a képi anyag egymáshoz való viszonyának vizsgálata

ugyanazon hír összehasonlítása eltérő szerepű és tulajdonú médiaintézmények és médiaszereplők interpretációiban

egy bulvárhír közvetítési módjának összehasonlítása egy nyomtatott bulvárújságban, egy népszerű weblapon és egy televíziós magazinműsorban

egy hír nyomon követése a hírfolyamban (felbukkanása, vezető szerepe és eltűnése) egy népszerű internetes újság esetében

egy-egy hír megírása interneten, rádióban, televízióban közvetíthető formában

kötött szövegű interjú készítése (pl. okostelefonnal) egy osztálytárssal vagy tanárral kétféle feldolgozásban: egy, az adott embert szimpatikusnak, barátságosnak, értelmesnek bemutató verzióban és annak ellenkezőjében (változtatni csak a felvett képen és a szerkesztés során lehet, az elhangzott szövegen nem)

2)

Témakör: A tömegkommunikáció fogalma, eszközei: nyilvánosság, hálózati kommunikáció, nonprofit és kereskedelmi, a közszolgálati és a közösségi média szerepe; a tömegtájékoztatás eszközei, felelőssége; az online kommunikáció lehetőségei és veszélyei.

Tanulási eredmények:

a tömegkommunikáció fogalmának ismerete

a közönségek, közösségek és fogyasztók, a közvélemény, a társadalmi nyilvánosság fogalmának ismerete

a nonprofit, a kereskedelmi, a közszolgálati és a közösségi média fő jellemzőinek, különbségének ismerete
különbségtétel a nézettség és a közönségarány között

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

a tömegkommunikáció fogalmának ismertetése
a közönségek, közösségek és fogyasztók, a közvélemény és a társadalmi nyilvánosság fogalmának vizsgálata
a médiaszövegek által sugallmazott értelmezési keretek felismerése
a médianyilvánosság sokszínűsége jelentőségének felismertetése
a nonprofit, a kereskedelmi, a közszolgálati és a közösségi média jellemzőinek megismertetése
a médiafogyasztás, a nézettség és a közönségarány fogalmának értelmezése

Fogalmak: tömegkommunikáció, társadalmi nyilvánosság, közönségek, fogyasztók, közvélemény, nonprofit, kereskedelmi, közszolgálati és közösségi média, nézettség, közönségarány, műsorrend, online kommunikáció;

Javasolt tevékenységek:

annak értelmezése, hogy mit jelent az, hogy a tömegkommunikáció a társadalmi nyilvánosság színtere
a média működése mint az eltérő médiaközönségek számára gyártó gazdasági tevékenység
annak vizsgálata, értelmezése, hogy pontosan kinek a véleménye a közvélemény
olyan állítások összegyűjtése, amelyek egyértelműen elfogadottak a közvélemény szerint, de a diákok tudásuk, tapasztalatuk, ismereteik alapján biztosan tudják, hogy alaptalan állítás vagy részgazság
a nonprofit, a kereskedelmi, a közszolgálati és a közösségi média jellemzőinek összehasonlítása (előállítók, fogyasztók, szerepük a társadalmi nyilvánosságban)
internetes kutatómunka annak kiderítésére, hogy melyek voltak az utóbbi hónap legnézettebb televíziós műsorai, milyen magyar nyelvű oldalak érték el a legnagyobb kattintásszámot továbbá annak elemzése, hogy ezek az adatok pontosan mit jelentenek
a nonprofit, a kereskedelmi, a közszolgálati és a közösségi média összehasonlítása a fogyasztási adatok, műsoraik nézettsége és közönségaránya alapján
egy kereskedelmi televízió műsorrendjének elemzése a nézettség optimalizálása szempontjából
annak összehasonlítása, hogy a tömegkommunikáció hagyományos és online médiumai mennyiben élhetnek eltérő lehetőségekkel, ugyanakkor mennyiben élhetnek is vissza ezekkel a lehetőségekkel

3)

Témakör: Tudatos médiahasználat az egyén és a társadalom szempontjából: szellemi önvédelem, a kereskedelmi célú médiatartalmak kezelése – tudatos fogyasztói magatartás kialakítása; az információbiztonság, a közszféra és a magánszféra a médiában.

Tanulási eredmények:

az online hálózati kommunikáció, s különösen az internet közvetítő közegének, sajátosságainak ismerete
a döntési, választási képesség fontosságának ismerete az internethasználatban
a magunkról közölt információ adta lehetőségek és veszélyek ismerete az internethasználatban
gondoskodik a személyes adatai védelméről az interneten, adatai és digitális identitása védelmében óvintézkedéseket tesz
a közösségi médiát tudatosan és felelősséggel használja, különös tekintettel a másokat zavaró, bántó vagy kihasználó kommunikációra

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

az internetnek mint sajátos közvetítő közegnek a vizsgálata
az internet vizsgálata azon szempontok alapján, amennyiben az nem lineáris és aktivitást követel meg a felhasználótól
az önreprezentáció adta lehetőségek és veszélyek felismerési képességének kialakítása
az online térhez kapcsolódó függőségek felismerése

Fogalmak: internet, közvetítő közeg, bullying, gyűlöletbeszéd, kommunikáció, információ és dezinformáció, képernyőidő, digitális lábnyom;

Javasolt tevékenységek:

az internet és a hagyományos média közvetítő közegének jellemző, fő különbségeinek vizsgálata, az egyirányú és a többirányú közvetítő csatorna összevetése

annak értelmezése, mit jelent a „klikkelés szabadsága”

gyakorlati kipróbálása annak, hogy az interneten mennyi információt lehet adott idő alatt fellelni egy sztárral vagy celebbel kapcsolatban és mennyit egy „átlagemberről”

annak átgondolása, hogy egy adott diákról mennyi és milyen információ érhető el az interneten, a hatások és következmények elemzése

annak megbeszélése, hogy miért korlátozzák az internethasználatot egyes cégek (munkahelyek) és egyes államok

annak az állításnak az értelmezése, hogy az interneten senkinek és semminek nem kell szükségszerűen abban a (társadalmi, anyagi, földrajzi stb.) helyzetben lennie amelyben valóságosan létezik (vagyis a virtuális és a fizikailag megtapasztalható közötti különbség hangsúlyozása)

annak vizsgálata, hogy a diákok egy héten keresztül mennyi időt töltenek média- és internethasználattal és ezt az időt milyen konkrét tevékenységekre fordítják

4)

Témakör: A média társadalmi szerepe, használata: médiaetika, médiaszabályozás, információáramlás irányítása, a véleményformálás lehetőségei, feladatai.

Tanulási eredmények:

a média társadalmi szerepeinek, fő funkcióinak ismerete

a médiaoptimizmus és médiapesszimizmus fogalma, a nagy és a korlátozott hatások elméleteinek megértése

a média törvényi szabályozása fő jellemzőinek ismerete

a piac médiaszabályozó képességének ismerete

a médianyilvánosságban megvalósuló véleményformálás etikájának és formáinak ismerete

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

a média társadalmi szerepeinek, fő funkcióinak megismertetése

a médiaoptimizmus és médiapesszimizmus szemléletének, a nagy és a korlátozott hatások elméleteinek értelmezése

annak vizsgálata, hogy mennyiben szabályozza a közönség, azaz a piac és mennyiben a törvényi szabályozás a média működését

a média önszabályozásának vizsgálata

a véleménynyilvánítás formáinak és etikájának vizsgálata, az algoritmikus szerepének felismerése a közösségi médiahasználatban, az algoritmusok hatásainak értelmezése

Fogalmak: médiatörvény, filmtörvény, algoritmszabályozás, médiaetika, közösségi médiahasználatot vezérlő algoritmusok, FOMO jelenség blogger, vlogger, YouTuber, influencer, kommentelés, véleménybuborék, visszhangkamara;

Javasolt tevékenységek:

egy választott médiainstítút és médiaszöveg esetében annak vizsgálata, hogy az mennyiben teljesít információ- és eseményközvetítő (dokumentáló), szórakoztató és véleményformáló (a morális közmegegyezést alakító-módosító) funkciót

kutatómunka azzal kapcsolatban, hogy mi és hogyan szabályozza a média működését Magyarországon (EU-s és magyar törvényi szabályozás)

annak vizsgálata, hogy milyen hatást gyakorol a közönség (a követők) egy médiasztárra egy-egy népszerű influencer példáján

a Facebook önkéntes, etikai alapú önszabályozásának megismerése a Tisztogatók c. film (Hans Block – Moritz Riesewieck, 2018) alapján
a közösségi hálózatokon zajló tevékenységek kockázatainak megvitatása magyar filmalkotások, illetve a Digitális Jólét Program keretében készült kisfilmekre alapozva
egy véleménymegosztó nyilatkozattal vagy filmmel kapcsolatos internetes kommentek és bejegyzések vizsgálata etikai szempontból: mennyiben különbözik egy saját blogban, YouTube-csatornán vagy weblapon megjelentetett vélemény egy mások véleményéhez történő hozzászólástól

5)

Témakör: A mozgóképi közlésmód kifejezőeszközei; szövegépítkezés a hagyományos és az új médiában, képi eszközök a digitalizáció előtt és most; az audiovizuális elemek esztétikai szerepe a művészi alkotásoknál és céljai a kereskedelmi célú tartalomszolgáltatásban.

Tanulási eredmények:

a film formanyelvi alapjainak (a filmelbeszélés, a kép- és hangkonstrukció, a szerepjáték, a montázs és digitális effektek) ismerete, alapszintű alkalmazása az audiovizuális kommunikáció során

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

a filmelbeszélés dramaturgiai egységeinek ismerete és alkalmazása
a képkivágás, kameraállás és kameramozgás jelentésmódosító szerepének vizsgálata
a montázs jelentésteremtő funkciójának megismertetése
mozgóképfelvételek szerkesztési gyakorlatok
a digitális képfelvételek előnyeinek és hátrányainak áttekintése

Fogalmak: montázs, filmelbeszélés, képkivágás, kameraállás, digitális kép;

Javasolt tevékenységek:

a montázs eisensteini meghatározásának (1+1=3) értelmezése filmrészletek felhasználásával
képsorozat alkotása (pl. okostelefonnal) a montázs eszközt használva
a képkivágás, kameraállás és a kameramozgás jelentésmódosító szerepének elemzése filmrészletek felhasználásával
fotók készítése (pl. okostelefonnal) azonos szituációról úgy, hogy a képkivágás, kameraállás és a kameramozgás változtatásával jelentősen eltérőként értelmezze az adott szituációt a képek nézője
a filmformanyelvi elemeinek felismertetése magyar rövidfilmek elemzésén keresztül
ugyanazon fotó változtatása az okostelefon által kínált lehetőségekkel (pl. elszínezés, filterek használata), a kép jelentésmódosulásainak vizsgálata
botrányosan rossznak és kiemelkedően jónak ítélt (akár saját készítésű, akár internetről gyűjtött) szelfik esztétikai, képfelvételek szempontú elemzése
a diákok által a hétköznapijaik során készített fényképek és mozgóképek elemzése funkciójuk alapján (mennyi képet készítenek, milyen szándékkal, mennyiben módosítják azokat az eszközeik segítségével, hol tárolják, mennyiben őrzik meg;)
a montázs, a képkivágás, kameraállások és a kameramozgás használatának elemzése a főszereplő karakterábrázolásának szempontjából a magyar filmtörténet egy remekműve meghatározó jelenete alapján (például a Szerelem c. film zárójelenetében (Makk Károly, 1971) a Szindbád c. film (Huszárik Zoltán, 1971) „Szindbád vacsorája” jelenetében vagy a Mephisto c. film (Szabó István, 1981) „kézfogás az ördöggel” jelenetében)
a montázs, a képkivágás és a kameraállások használatának elemzése a nézőre tett hatás fokozásának érdekében egy-egy televíziós (show)műsor kiválasztott részletében

6)

Témakör: hatása az egyénre és a társadalomra; esztétikai minőség és a fogyasztói társadalom kölcsönhatása; jelenségek a médiában és a filmművészetben – sztárok, szerepek, sztereotípiák, életformák; a virtuális valóság.

Tanulási eredmények:

a civilizáció, a kultúra és a művészet fogalmának árnyaltabb megértése
a szerzői (magas vagy elit) illetve a műfaji (populáris vagy tömegkultúra) fogalmának ismerete, képesség ezen kulturális beszédmódok felismerésére, jellemzésére
a giccs jellemzőinek ismerete, felismerési képessége
képesség a média által generált virtuális valóság felismerésére, jellemzőinek ismerete
a filmsztár, a médiasztár és a celeb fogalmának ismerete, felismerési és elemzési képessége

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

a kultúra fogalmának értelmezése
a civilizáció, a kultúra és a művészet fogalma közötti különbségek megértése
a szerzői (magas vagy elit) illetve a műfaji (populáris vagy tömegkultúra fogalmának vizsgálata
a fogyasztói társadalmat jellemző jelenségének, a giccsnek a megvitatása a mozgóképkultúrában
annak vizsgálata, hogyan közvetít a média sztereotípiákat és életformákat
a média „sztárcsináló” szerepének bemutatása
a sztár, a celeb és az influencer fogalmának elválasztása

Fogalmak: kultúra, civilizáció, művészet, magas-vagy elitkultúra, populáris vagy tömegkultúra, archetípus, kultúraközvetítés, szerzői és műfaji, giccs, sztár, celeb; influencer

Javasolt tevékenységek:

az alábbi, 1924-es állítás mai helytállóságának megtárgyalása:
„Aki kérkedik, hogy azt adja, amit szerinte a közönség kíván, gyakran önmaga hoz létre fiktív, alacsonyrendű igényeket, hogy aztán azoknak eleget tehessen.”
/John Reith, a BBC vezérigazgatója, 1924/
annak vizsgálata, hogy mennyiben tekinthető a civilizáció és a kultúra azonosnak, és annak elemzése, hogy mi a viszony a kultúra és a művészet fogalmai között
annak elemzése, hogy ha a média közvetítő közeg, mennyiben közvetít kultúrát, és milyen értelemben vett kultúrát közvetít
a média kultúraközvetítési gyakorlatának vizsgálata a szappanoperákon, a valóságshow-kon és a televíziós reklámokon keresztül
a tömegkultúra fogalmának vizsgálata az amerikai blockbuster (kasszasiker) filmek alapján
Szerzői (vagy elit) kultúrához sorolható szövegek keresése a médiában és az interneten, ezek megjelenési helyének, idejének, szerepének kapcsán a szerzői kultúra fogalmának ismertetése
a fogyasztói társadalom, a tömegkultúra és a giccs összefüggésének vizsgálata
a média által közvetített sztereotípiák és életmódok vizsgálata népszerű sorozatok fő karaktereinek kapcsán
a sztár, a celeb és az influencer jelenségének vizsgálata egy tehetségkutató show vagy egy YouTube-sztár sikertörténete alapján
celebgyártás az osztálytársakból: amennyiben az osztály tagjai egy valóságshow szereplői lennének, kiből milyen karaktereket alakítanának ki, hogyan mutatnák őt be a diákok, hogy a nézők számára kellően érdekes, érthető, sztereotipikus és sablonos legyen az adott karakter

7)

Témakör: A magyar film: alkotók és alkotások; a magyar filmművészet jelentősége és értékei a nemzeti kultúrában; a magyar film korszakai, sajátosságai; jeles magyar rendezők és színészek.

Tanulási eredmények:

a magyar filmművészet fontosabb alkotóinak ismerete
a magyar filmtörténet fő korszakainak ismerete
a szerzői és a közönségfilm fogalmának, fő jellemzőinek ismerete, képes a kettő megkülönböztetésére
átlátja a szerzői és a közönségfilm változásának folyamatát a magyar filmtörténetben
ismeri a magyar film és a magyar filmalkotók nemzetközi sikereit, elismertségét

átlátja a film szerepét és helyét a nemzeti kultúrában

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

a magyar filmtörténet fő korszakainak és azok jellemzőinek ismertetése

a magyar filmtörténet néhány kiemelkedő alkotásának és azok alkotóinak ismertetése

a szerzői film és a közönségfilm szerepének áttekintése, megítélésének változása a magyar filmgyártás történetében

a magyar filmek helyének és sikereinek ismertetése a nemzetközi filmgyártásban

a magyar film helyének és szerepének ismertetése a nemzeti kultúrában

Fogalmak: fikció és dokumentum, neorealizmus, modern film, Budapesti iskola, szerzői film, kísérleti film, közönségfilm, történelmi parabola, irodalmi adaptáció, filmszatíra, animációs film;

Javasolt tevékenységek:

a mozi megjelenése Magyarországon: az első itt forgatott kisfilmek megtekintése (pl. Lumière tekercsek); ezek kapcsán a dokumentumfilm mint sajátos filmtípus alapvető ismérveinek megismertetése; különbségek keresése dokumentum és fikció között

a film technikatörténeti áttekintése, a technikai változások filmnyelvre gyakorolt hatásainak bemutatása, elemzése filmtörténeti példákon keresztül

a hang mint a film egyik formanyelvi kifejezőeszközének vizsgálata (például az első sikeres magyar hangosfilm, a Hyppolit, a lakáj c. film (Székely István, 1931) vagy a Saul fia (Nemes Jeles László, 2015) c. film kapcsán

a magyar filmalkotók európai elismerésének vizsgálata Jancsó Miklós, Makk Károly, Mészáros Márta, Szabó István vagy Törőcsik Mari cannes-i, Mészáros Márta, Szabó István és Enyedi Ildikó, Tarr Béla berlini sikerei kapcsán

a magyar filmalkotók, alkotások és az Oscar-díj viszonya: kutatómunka a magyar Oscar-jelöltekkel és a magyar származású Oscar-nyertesekkel kapcsolatban

a történelmi parabola fogalmának és jellemzőinek megismertetése a Mephisto (Szabó István, 1981) vagy a Szegénylegények (Jancsó Miklós, 1966) c. film alapján

a hosszú beállítás (a kameramozgások) mint a film formanyelvi kifejezőeszközének vizsgálata és bemutatása a Szegénylegények (Jancsó Miklós, 1966) vagy a Werckmeister harmóniák (Tarr Béla, 2000) c. film felhasználásával

az animációs film műfajának megismertetése A légy (Rófusz Ferenc, 1980) vagy a Macskafogó (Ternovszky Béla, 1986) c. filmek kapcsán

a magyar közönségfilm fejlődéstörténetének ismertetése a Hyppolit, a lakájtól a Bujtor István és Várkonyi Zoltán által rendezett filmekén át a Kontroll (Antal Nimród, 2003), az Üvegtigris (Rudolf Péter - Kapitány Iván, 2001) és a Valami Amerika (Herendi Gábor, 2002) c. filmekig

a közönségfilm vizsgálata a legsikeresebb (legnagyobb hazai jegyeladást elérő) magyar filmek kapcsán a szerzői film vizsgálata egy rendező, pl. Makk Károly, Jancsó Miklós, Enyedi Ildikó, Tarr Béla, Bódy Gábor, Jeles András, Mundruczó Kornél, Hajdú Szabolcs vagy Pálfi György munkássága kapcsán

történelmi témák ábrázolásának vizsgálata a magyar filmekben (pl. Napló apámnak, anyámnak; Megáll az idő, 1945, Saul fia)

irodalmi művek filmes adaptációjának vizsgálata a magyar filmekben (pl. Isten hozta, őrnagy úr!; Hannibál tanár úr; Macskajáték; Szerelem; Witman fiúk, Psyché)

a filmszatíra műfajának ismertetése A tanú (Bacsó Péter, 1969) c. film kapcsán

portré készítése magyar filmszínészekről

A fent említett filmekén túl megtekintésre, elemzésre különösen ajánlott művek a magyar filmtörténetből

Meseautó (Gaál Béla, 1934)

Halálos tavasz (Kalmár László, 1939)

Emberek a havason (Szóts István, 1942)

Valahol Európában (Radványi Géza, 1947)

Körhinta (Fábri Zoltán, 1955)
 Hannibál tanár úr (Fábri Zoltán, 1956)
 Ház a sziklák alatt (Makk Károly, 1958)
 A tizedes meg a többiek (Keleti Márton, 1965)
 Apa (Szabó István, 1966)
 Csillagosok, katonák (Jancsó Miklós, 1967)
 Tízezer nap (Kósa Ferenc, 1967)
 Feldobott kő (Sára Sándor, 1968)
 Magasiskola (Gaál István, 1970)
 Szerelem (Makk Károly, 1970)
 N.N a halál angyala (Herskó János, 1970)
 Fotográfia (Zolnay Pál, 1972)
 Régi idők focija (Sándor Pál, 1973)
 Sisypheus (Jankovics Marcell, 1974)
 Jutalomutazás (Dárdai István, 1974)
 Amerikai anzix (Bódy Gábor, 1975)
 Az ötödik pecsét (Fábri Zoltán, 1976)
 80 huszár (Sára Sándor, 1978)
 Magyar rapszódia (Jancsó Miklós, 1979)
 A kis Valentino (Jeles András, 1979)
 Családi tűzfészek (Tarr Béla, 1979)
 Megáll az idő (Gothár Péter, 1980)
 Pergőtűz (Sára Sándor, 1982)
 Szirmok, virágok, koszorúk (Lugossy László, 1984)
 Eldorádó (Bereményi Géza, 1988)
 Az én XX. Századom (Enyedi Ildikó, 1989)
 Álombrigád (Jeles András, 1989)
 Woyzeck (Szász János, 1994)
 Hagyjállógva Vaszka (Gothár Péter, 1996)
 Hukkle (Pálfi György, 2002)
 Fehér tenyér (Hajdú Szabolcs, 2006)
 Testről és lélekről (Enyedi Ildikó, 2017)

FILM-ÉS MÉDIA TAGOZATI TANTERV

Értékelés: a 9. és 10. évfolyamon szöveges értékelés történik az elméleti és gyakorlati tantárgyaknál is, nem felelt meg (50% alatti teljesítménynél, megfelelt (51 és 80 %-nál), valamint jól megfelelt 81 % felett félévkor és év végén.

A 11. évfolyamon mozgóképkultúra és médiaismeret jegy születik, a magyar filmtörténet tantárgyból félévkor és év végén szöveges értékelés van. A 12. évfolyamon pedig szintén mozgóképkultúra és médiaismeret jegy lesz, a mozgóképkultúra és médiaismeret érettségi előkészítő tárgyból szöveges értékelés van.

KOMMUNIKÁCIÓ-ELMÉLET 9. ÉVFOLYAM

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám 9.évfolyamon

1.A kommunikáció fogalma, tényezői; a nem verbális kommunikáció; a beszédzett; szöveg- és mondatfonetikai eszközök	5
2.A tömegkommunikáció fogalma, eszközei: nyilvánosság, hálózati kommunikáció, nonprofit és kereskedelmi, a közszolgálati és a közösségi média szerepe; a tömegtájékoztatás eszközei, felelőssége; az online kommunikáció lehetőségei és veszélyei.	4
3.Médiaműfajok: információt közlő, tájékoztató publicisztika és véleményközlő műfajok: hír, tudósítás, kommentár, interjú, riport, gyakorlatok	8
4.Beszédtechnika: fonetika és testbeszéd, szövegépítés és megjelenítés, versmondás, műsorvezetési gyakorlatok	8
5.A mozgóképi közlésmód kifejezőeszközei; szövegépítkezés a hagyományos és az új médiában, képi eszközök a digitalizáció előtt és most; az audiovizuális elemek esztétikai szerepe a művészi alkotásoknál és céljai a kereskedelmi célú tartalomszolgáltatásban.	5
6. Projektmunka készítése, prezentációja és értékelése	6
Összes óraszám:	36

Tanulási eredmények:

a média természetének ismerete, ezáltal értő használata
a média által közvetített és a média által teremtett valóság szétválasztásának képessége; a reprezentáció fogalmának ismerete
a fikció és a dokumentum különbségének ismerete
a hírek jellemzőinek ismerete, a hitelesség kritériumainak ismerete, a hírmédia szövegeinek értő olvasása és képesség hasonló szövegek megalkotására
a politikai, tudományos és közérdekű hírek, illetve a bulvárhírek közötti különbség ismerete, képesség ezek felismerésére és szétválasztására
a dezinformáció, az álhírek és az áltudományos cikkek azonosítása, ellenőrzött, hiteles internetes tartalmak használata

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

a média fogalmának értelmezése
a média és a valóság viszonya problémájának felvetése: a média mint közvetítő közeg dokumentáló, valóságközvetítő lehetőségeinek és szórakoztató természetének vizsgálata, elemzése
a jellegzetes médiaműfajok ismertetése
a hír és a hírérték fogalmának értelmezése, a hír szerkezeti felépítésének jellemzői
a politikai, tudományos, közérdekű hírek és a bulvárhírek közötti különbségek és hasonlóságok vizsgálata

Fogalmak: médium, média, tömegmédia, nyomtatott és elektronikus média, reprodukció és ábrázolás, dokumentum, fikció, tömegkommunikáció, nyilvánosság, közvélemény, közérdekűség, hír, hírfolyam;

Javasolt tevékenységek:

„A média az üzenet” (Marshall MacLuhan) állítás elemzése, összevetése a média közvetítő csatornaként történő meghatározásával
a média valóságot közvetítő és valóságot teremtő szerepének és ehhez használt eszközeinek összehasonlítása egy esemény élő közvetítése és egy élő showműsor (pl. tehetségkutató) összehasonlításával
a média valóság és sztárteremtő képességének elemzése egy tehetségkutató showműsor és/vagy egy valóságshow műfaji sajátosságainak vizsgálatán keresztül
hírelemzés; a hír szerkezeti felépítése, a narráció, az interjúrészlet és a képi anyag egymáshoz való viszonyának vizsgálata
ugyanazon hír összehasonlítása eltérő szerepű és tulajdonú médiainstítmények és médiaszereplők interpretációiban

egy bulvárhír közvetítési módjának összehasonlítása egy nyomtatott bulvárújságban, egy népszerű weblapon és egy televíziós magazinműsorban
egy hír nyomon követése a hírfolyamban (felbukkanása, vezető szerepe és eltűnése) egy népszerű internetes újság esetében
egy-egy hír megírása interneten, rádióban, televízióban közvetíthető formában
kötött szövegű interjú készítése (pl. okostelefonnal) egy osztálytárral vagy tanárral kétféle feldolgozásban: egy, az adott embert szimpatikusnak, barátságosnak, értelmesnek bemutató verzióban és annak ellenkezőjében (változtatni csak a felvett képen és a szerkesztés során lehet, az elhangzott szövegen nem)

A tömegkommunikáció fogalma, eszközei: nyilvánosság, hálózati kommunikáció, nonprofit és kereskedelmi, a közszolgálati és a közösségi média szerepe; a tömegtájékoztatás eszközei, felelőssége; az online kommunikáció lehetőségei és veszélyei.

Tanulási eredmények:

a tömegkommunikáció fogalmának ismerete
a közönségek, közösségek és fogyasztók, a közvélemény, a társadalmi nyilvánosság fogalmának ismerete
a nonprofit, a kereskedelmi, a közszolgálati és a közösségi média fő jellemzőinek, különbségének ismerete
különbségtétel a nézettség és a közönségarány között

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

a tömegkommunikáció fogalmának ismertetése
a közönségek, közösségek és fogyasztók, a közvélemény és a társadalmi nyilvánosság fogalmának vizsgálata
a médiaszövegek által sugalmazott értelmezési keretek felismerése
a médianyilvánosság sokszínűsége jelentőségének felismertetése
a nonprofit, a kereskedelmi, a közszolgálati és a közösségi média jellemzőinek megismertetése
a médiafogyasztás, a nézettség és a közönségarány fogalmának értelmezése

Fogalmak: tömegkommunikáció, társadalmi nyilvánosság, közönségek, fogyasztók, közvélemény, nonprofit, kereskedelmi, közszolgálati és közösségi média, nézettség, közönségarány, műsorrend, online kommunikáció;

Javasolt tevékenységek:

annak értelmezése, hogy mit jelent az, hogy a tömegkommunikáció a társadalmi nyilvánosság színtere
a média működése mint az eltérő médiaközönségek számára gyártó gazdasági tevékenység
annak vizsgálata, értelmezése, hogy pontosan kinek a véleménye a közvélemény
olyan állítások összegyűjtése, amelyek egyértelműen elfogadottak a közvélemény szerint, de a diákok tudásuk, tapasztalatuk, ismereteik alapján biztosan tudják, hogy alaptalan állítás vagy részgazság
a nonprofit, a kereskedelmi, a közszolgálati és a közösségi média jellemzőinek összehasonlítása (előállítók, fogyasztók, szerepük a társadalmi nyilvánosságban)
internetes kutatómunka annak kiderítésére, hogy melyek voltak az utóbbi hónap legnézettebb televíziós műsorai, milyen magyar nyelvű oldalak érték el a legnagyobb kattintásszámot továbbá annak elemzése, hogy ezek az adatok pontosan mit jelentenek
a nonprofit, a kereskedelmi, a közszolgálati és a közösségi média összehasonlítása a a fogyasztási adatok, műsoraik nézettsége és közönségaránya alapján
egy kereskedelmi televízió műsorrendjének elemzése a nézettség optimalizálása szempontjából
annak összehasonlítása, hogy a tömegkommunikáció hagyományos és online médiumai mennyiben élhetnek eltérő lehetőségekkel, ugyanakkor mennyiben élhetnek is vissza ezekkel a lehetőségekkel

3)

Témakör: Tudatos médiahasználat az egyén és a társadalom szempontjából: szellemi önvédelem, a kereskedelmi célú médiatartalmak kezelése – tudatos fogyasztói magatartás kialakítása; az információbiztonság, a közsféra és a magánsféra a médiában.

Tanulási eredmények:

az online hálózati kommunikáció, s különösen az internet közvetítő közegének, sajátosságainak ismerete
a döntési, választási képesség fontosságának ismerete az internethasználatban
a magunkról közölt információ adta lehetőségek és veszélyek ismerete az internethasználatban
gondoskodik a személyes adatai védelméről az interneten, adatai és digitális identitása védelmében óvintézkedéseket tesz
a közösségi médiát tudatosan és felelősséggel használja, különös tekintettel a másokat zavaró, bántó vagy kihasználó kommunikációra

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

az internetnek mint sajátos közvetítő közegnek a vizsgálata
az internet vizsgálata azon szempontok alapján, amennyiben az nem lineáris és aktivitást követel meg a felhasználótól
az önreprezentáció adta lehetőségek és veszélyek felismerési képességének kialakítása
az online térhez kapcsolódó függőségek felismerése

Fogalmak: internet, közvetítő közeg, bullying, gyűlöletbeszéd, kommunikáció, információ és dezinformáció, képernyőidő, digitális lábnyom;

Javasolt tevékenységek:

az internet és a hagyományos média közvetítő közegének jellemző, fő különbségeinek vizsgálata, az egyirányú és a többirányú közvetítő csatorna összevetése
annak értelmezése, mit jelent a „klikkelés szabadsága”
gyakorlati kipróbálása annak, hogy az interneten mennyi információt lehet adott idő alatt fellelni egy sztárral vagy celebbel kapcsolatban és mennyit egy „átlagemberről”
annak átgondolása, hogy egy adott diákról mennyi és milyen információ érhető el az interneten, a hatások és következmények elemzése
annak megbeszélése, hogy miért korlátozzák az internethasználatot egyes cégek (munkahelyek) és egyes államok
annak az állításnak az értelmezése, hogy az interneten senkinek és semminek nem kell szükségszerűen abban a (társadalmi, anyagi, földrajzi stb.) helyzetben lennie amelyben valóságosan létezik (vagyis a virtuális és a fizikailag megtapasztalható közötti különbség hangsúlyozása)
annak vizsgálata, hogy a diákok egy héten keresztül mennyi időt töltenek média- és internethasználattal és ezt az időt milyen konkrét tevékenységekre fordítják

MÉDIA ÉS TÁRSADALOM 10. ÉVFOLYAM

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám 10.évfolyamon
1.A médiaszövegek rendszerezése: médiumok és történetük, a valósághoz való viszony: dokumentatív és fikciós, befogadói elvárások, a tv és az internetes helyek valóságfelfogása, médiainstémények, iparszerű és piacelvű működés, a műsoridő mint tulajdon	4

2.Média a mindennapi életben – a társadalmi nyilvánosság: nyilvánosság, közügy-magánügy, a polgári nyilvánosság történelmi folyamata; a társadalmi nyilvánosságot elősegítő technikai fejlődés; a média társadalmiszerepei, tájékoztatás, örkutya, közösség teremtés,értékközvetítés.	6
3.Tudatos médiahasználat az egyén és a társadalom szempontjából: szellemi önvédelem, a kereskedelmi célú médiatartalmak kezelése – tudatos fogyasztói magatartás kialakítása; az információbiztonság, a közszféra és a magánszféra a médiában.	4
4.A média társadalmi szerepe, használata: médiaetika, médiaszabályozás-médiatörvény, információáramlás irányítása, a véleményformálás lehetőségei, feladatai. a nyilvános szereplés során követendő és elvárható etikai szempontok	6
5.A médiatizált információforrások használata és gyakorlata; új mdiatechnológiák, interaktivitás, multimédia, hálózati kommunikáció, virtuális valóság, interaktív játékok	6
6.Média és életmód: műsorrend, csatornaimázs, reprezentatív felmérés készítése—zárt és nyitott kérdések, hipotézis és analízis; fogyasztói szokások, tartalomválasztási preferenciák, a médiaszövegek befogadása, kulturális kompetencia, globalizáció - lokalizáció	6
7.A sztárkultusz: története, aktuális jellege; a sztárípar	4
Összes óraszám:	36

Tanulási eredmények:

a média természetének ismerete, ezáltal értő használata

a média által közvetített és a média által teremtett valóság szétválasztásának képessége; a reprezentáció fogalmának ismerete

a fikció és a dokumentum különbségének ismerete

a hírek jellemzőinek ismerete, a hitelesség kritériumainak ismerete, a hírmédia szövegeinek értő olvasása és képesség hasonló szövegek megalkotására

a politikai, tudományos és közérdekű hírek, illetve a bulvárhírek közötti különbség ismerete, képesség ezek felismerésére és szétválasztására

a dezinformáció, az álhírek és az áltudományos cikkek azonosítása, ellenőrzött, hiteles internetes tartalmak használata

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

a média fogalmának értelmezése

a média és a valóság viszonya problémájának felvetése: a média mint közvetítő közeg dokumentáló, valóságközvetítő lehetőségeinek és szórakoztató természetének vizsgálata, elemzése

a jellegzetes médiaműfajok ismertetése

a hír és a hírérték fogalmának értelmezése, a hír szerkezeti felépítésének jellemzői

a politikai, tudományos, közérdekű hírek és a bulvárhírek közötti különbségek és hasonlóságok vizsgálata

Fogalmak: médium, média, tömegmédia, nyomtatott és elektronikus média, reprodukció és ábrázolás, dokumentum, fikció, tömegkommunikáció, nyilvánosság, közvélemény, közérdekűség, hír, hírfolyam;

Tanulási eredmények:

a média társadalmi szerepeinek, fő funkcióinak ismerete

a médiaoptimizmus és médiapesszimizmus fogalma, a nagy és a korlátozott hatások elméleteinek megértése

a média törvényi szabályozása fő jellemzőinek ismerete

a piac médiaszabályozó képességének ismerete

a médianyilvánosságban megvalósuló véleményformálás etikájának és formáinak ismerete

Fejlesztési feladatok és ismeretek:

a média társadalmi szerepeinek, fő funkcióinak megismertetése
a médiaoptimizmus és médiapesszimizmus szemléletének, a nagy és a korlátozott hatások elméleteinek értelmezése
annak vizsgálata, hogy mennyiben szabályozza a közönség, azaz a piac és mennyiben a törvényi szabályozás a média működését
a média önszabályozásának vizsgálata
a véleménynyilvánítás formáinak és etikájának vizsgálata, az algoritmikusok szerepének felismerése a közösségi médiahasználatban, az algoritmusok hatásainak értelmezése

Fogalmak: médiatörvény, filmtörvény, algoritmszabályozás, médiaetika, közösségi médiahasználatot vezérlő algoritmusok, FOMO jelenség blogger, vlogger, YouTuber, influencer, kommentelés, véleménybuborék, visszhangkamara;

FILMTÖRTÉNET FILMESZTÉTIKA 9. ÉVFOLYAM EGYETEMES FILMTÖRTÉNET

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám 9.évfolyamon
1.A mozgókép megszületése: technikai előzmények, barlangrajzok, krétai kultúra, camera obscura, dagerrotípiák, Muybridge, Plato, Edison, Lumiere-testvérek, a francia filmipar kialakulása; a mozi világméretű elterjedése: Pathé, Nickelodeonok, függetlenek, animáció	4
2.Irány Hollywood: a burleszk, Senneth, Lloyd, Keaton, Max Linder, Chaplin, a sztárrendszer kialakulása	4
3.Az európai avantgarde némafilm: a német expresszionizmus (Murnau, Fritz Lang, Robert Weine) a francia szürrealizmus (Leger, Man Ray, René Clair, Dulac, Duchamp, Bunuel) az orosz montázsiskola (Eisenstein, Vertov, Pudovkin, Dovzszenko). Műfajok kialakulása, a tömegfilm és aművészfilm kialakulása	6
4.A francia lírai realizmus: Marcel Carné és Renoir filmjei, a melodráma műfaji sajátossága, a festészet és a film kapcsolata, az atmoszféra képi elemei. A film noir: John Huston, Billy Wilder, Orson Welles. A femme fatale, a kontrollvesztett hős és a szakaszolt dramaturgia, a hard boyle.	6
5.A neorealizmus: Szóts István stílusjegyeinek alkalmazása, André Bazin elméleti munkássága, tényfilm, szociológiai dokumentum-játékfilm, Vittorio de Sica,Visconti, a korai Fellini filmjei. A neorealizmus továbbgondolói: Pasolini, Fellini, Antonioni. Az amatőr és a natúr szereplők. Az angol free cinema (Karel Reisz, Tony Richardson),a francia cinema verité (Jean Rouch)	6
6,Az újhullámok –francia: Truffaut, Godard, Agnes Varda, Resnais, Chabrol, Rivette; cseh: Forman, Menzel, Vera Chitilova; lengyel, szovjet és magyar: Wajda, Polanski, Kawarelowitz, Elem Klimov és Nyikita Mihalkov; német: Herzog, Wenders, Fassbinder; szerzői film, elbeszélői inkoherencia, mikrorealizmus, mágikus realizmus, groteszk	6
7.A szerzői film: Alfred Hitchcock életműve és formanyelvi, technikai újításai, utóélete és hatása; suspense, vörös hering, drámai képkivágás aszinkron, freudi hatások, fényeffektek.	4
Összes óraszám:	36

FILMTÖRTÉNET FILMESZTÉTIKA 10. ÉVFOLYAM

MAGYAR FILMTÖRTÉNET

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám 10.évfolyamon
1.Filmelméleti és filmtörténeti áttekintés: a filmelemzés szempontjai, archetípusok, konfliktusok és karakterek – dramaturgia, fabula és szűzsé, a formanyelvi eszközök. Korszakok és műfajok, populáris, midkult, szerzői, művészfilm, társzművészetek	6
2.A némafilm és aranykora:Lumiere-ék Magyarországon, Uher Ödön, Janovics Jenő, filmvetítés: forgalmazás és gyártás, Hunnia Filmstúdió, a filmrestaurálás folyamata	4
3.A magyar hangosfilm születése: a harmincas évek glamúrfilmje, műfajok: melodráma, művészfilm, vígjáték, zenés film, „nemzeti film” .Székely István: Hyppolit, a lakáj és Gaál István: Meseautó c. filmjei; fehértelefonos filmek	6
4.A realista törekvések megjelenése a negyvenes években: a koalíciós idők filmjei, Radványi Géza: Valahol Európában, Keleti Márton: A tanítónő; a sematikus filmek: Bán Frigyes: Talpalatnyi föld, neorealizmus	4
5.Az 1953-57 közötti korszak filmjei: katasztrófa filmek, vígjátékok, társadalmi parabolák: Fábri Zoltán:Körhinta, Hannibál tanár úr; Gertler Viktor: Gázolás, Fehér Imre: Bakaruhában, Makk Károly: Liliomfi, Ház a szikák alatt	6
6, A magyar filmtörténet a modernitásban: Filmvilág, Filmtudományi Intézet, Filmkultúra – folyóirat; Jancsó Miklós életműve (Szegénylegények ...), Kovács András: Hideg napok, Huszárik Zoltán,	6
7.A Balázs Béla Stúdió: első generáció:Jancsó Miklós, Gaál István, Szabó István, Sára Sándor, Kósa Ferenc	4
Összes óraszám:	36

FILMTÖRTÉNET FILMESZTÉTIKA 11. ÉVFOLYAM FILMTÖRTÉNET A MODERNITÁSTÓL NAPJAINKIG

A témakörök áttekintő táblázata

Témakör neve	Javasolt óraszám 11.évfolyamon
1.A film a modernitás korában: Orson Welles életműve: Aranypolgár és Shakespeare -adaptációk; Akira Kurosawa életműve és hatása az amerikai és olasz westernre; az olasz modernitás: Antonioni, Fellini, Pasolini világa; Ingmar Bergman egzisztencialista filmvilága	6
2.Az undergrand és a független filmvilág kezdetei, az experimentalista filmek, Cassavetes: New York árnyai, Spielberg: A párbaj, Jim Jarmusch: A halott ember	4
3.A posztmodern korszak: a dán dogma, Lars von Trier és Thomas Wintenber, Quentin Tarantino dramaturgiai újításai és intertextualitása	6
4.A magyar filmtörténet az 1960-as évektől (modernitás, új hullám) a posztmodernig; a BBS 2. generációjának dokumentarista és kísérleti filmjei: Gazdag Gyula, Bódy Gábor, Tarr Béla, Ember Judit	6
5.Az első magyar Oscar-díj és a kortársak: Szabó István: Mephisto, Grünwalsky Ferenc, Szomjas György, Sándor Pál	4

6. A budapesti iskola főbb rendezői: Schiffer Pál, Zolnay Pál, Dárday István, Maurer Dóra, Szirtes András	6
7.A kortárs magyar film: Pálffy György, Mundruczó Kornél, Fliegauf Bence, Hajdu Szabolcs, Enyedi Ildikó, Kocsis Ágnes, Nemes Jeles László, Szász János	4
Összes óraszám:	36

MOZGÓKÉPKULTÚRA ÉS MÉDIAISMERET ÉRETTSÉGI ELŐKÉSZÍTŐ 12. ÉVFOLYAM

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám 12.évfolyamon
1. Az érettségi vizsgakövetelmények tartalmi követelményei, a feladattípusok, a projektfeladatok, az értékelés, a kétszintű érettség	2
2.Mozgóképi szövegértési gyakorlatok: formanyelv, szerepjáték és elbeszélés, cselekményelemzés, dramaturgia	4
3.A médiafeladatok, a médiaesszé tartalmi elemei, média alapfogalmak	4
4.A mozgóképnyelv alapjai, filmpoétikai fogalmai, a látvány mozgóképi megszervezése, a montázs és gondolkodás, montázs és elbeszélés; a mozgóképi elbeszélés: fabula és szűzsé, epizód, fordulat, sztori és téma, üzenet; szerepjáték	6
5.A mozgóképi szövegek jelentése, jelentéstulajdonítási kódok	4
6.Műfajismeret, művészfilm-tömegfilm-szerzői film-midkult; ,korstílusok, szerzők, művek, az egyetemes és a magyar filmtörténet nagy korszakai, a korszakokhoz kötődő műfajok és formanyelvi megoldások	6
7.Média összefoglaló, felkészülés az érettségire: média a mindennapi életben, médiafogyasztás, a befogadást befolyásoló tényezők, médiainstítúciók, a médiaipar ellenőrzése	4
Összes óraszám:	30

Javasolt tevékenységek:

a mozi megjelenése Magyarországon: az első itt forgatott kisfilmek megtekintése (pl. Lumière tekercsek); ezek kapcsán a dokumentumfilm mint sajátos filmtípus alapvető ismérveinek megismertetése; különbségek keresése dokumentum és fikció között

a film technikatörténeti áttekintése, a technikai változások filmnyelvre gyakorolt hatásainak bemutatása, elemzése filmtörténeti példákon keresztül

a hang mint a film egyik formanyelvi kifejezőeszközének vizsgálata (például az első sikeres magyar hangosfilm, a Hyppolit, a lakáj c. film (Székely István, 1931) vagy a Saul fia (Nemes Jeles László, 2015) c. film kapcsán

a magyar filmalkotók európai elismerésének vizsgálata Jancsó Miklós, Makk Károly, Mészáros Márta, Szabó István vagy Törőcsik Mari cannes-i, Mészáros Márta, Szabó István és Enyedi Ildikó, Tarr Béla berlini sikerei kapcsán

a magyar filmalkotók, alkotások és az Oscar-díj viszonya: kutatómunka a magyar Oscar-jelöltekkel és a magyar származású Oscar-nyertesekkel kapcsolatban

a történelmi parabola fogalmának és jellemzőinek megismertetése a Mephisto (Szabó István, 1981) vagy a Szegénylegények (Jancsó Miklós, 1966) c. film alapján

a hosszú beállítás (a kameramozgások) mint a film formanyelvi kifejezőeszközének vizsgálata és bemutatása a Szegénylegények (Jancsó Miklós, 1966) vagy a Werckmeister harmóniák (Tarr Béla, 2000) c. film felhasználásával

az animációs film műfajának megismertetése A légy (Rófusz Ferenc, 1980) vagy a Macskafogó (Ternovszky Béla, 1986) c. filmek kapcsán
a magyar közönségfilm fejlődéstörténetének ismertetése a Hyppolit, a lakájtól a Bujtor István és Várkonyi Zoltán által rendezett filmeken át a Kontroll (Antal Nimród, 2003), az Üvegtigris (Rudolf Péter - Kapitány Iván, 2001) és a Valami Amerika (Herendi Gábor, 2002) c. filmekig
a közönségfilm vizsgálata a legsikeresebb (legnagyobb hazai jegyeladást elérő) magyar filmek kapcsán
a szerzői film vizsgálata egy rendező, pl. Makk Károly, Jancsó Miklós, Enyedi Ildikó, Tarr Béla, Bódy Gábor, Jeles András, Mundruczó Kornél, Hajdú Szabolcs vagy Pálfi György munkássága kapcsán
történelmi témák ábrázolásának vizsgálata a magyar filmekben (pl. Napló apámnak, anyámnak; Megáll az idő, 1945, Saul fia)
irodalmi művek filmes adaptációjának vizsgálata a magyar filmekben (pl. Isten hozta, őrnagy úr!; Hannibál tanár úr; Macskajáték; Szerelem; Witman fiúk, Psyché)
a filmszatíra műfajának ismertetése A tanú (Bacsó Péter, 1969) c. film kapcsán
portré készítése magyar filmszínészekről

A fent említett filmekben túl megtekintésre, elemzésre különösen ajánlott művek a magyar filmtörténetből

Meseautó (Gaál Béla, 1934)
Halálos tavasz (Kalmár László, 1939)
Emberek a havason (Szóts István, 1942)
Valahol Európában (Radványi Géza, 1947)
Körhinta (Fábri Zoltán, 1955)
Hannibál tanár úr (Fábri Zoltán, 1956)
Ház a sziklák alatt (Makk Károly, 1958)
A tizedes meg a többiek (Keleti Márton, 1965)
Apa (Szabó István, 1966)
Csillagosok, katonák (Jancsó Miklós, 1967)
Tízezer nap (Kósa Ferenc, 1967)
Feldobott kő (Sára Sándor 1968)
Magasiskola (Gaál István, 1970)
Szerelem (Makk Károly, 1970)
N.N a halál angyala (Herskó János, 1970)
Fotográfia (Zolnay Pál, 1972)
Régi idők focija (Sándor Pál, 1973)
Sisyphus (Jankovics Marcell, 1974)
Jutalomutazás (Dárdai István, 1974)
Amerikai anizs (Bódy Gábor, 1975)
Az ötödik pecsét (Fábri Zoltán, 1976)
80 huszár (Sára Sándor, 1978)
Magyar rapszódia (Jancsó Miklós, 1979)
A kis Valentino (Jeles András, 1979)
Családi tűzfészek (Tarr Béla, 1979)
Megáll az idő (Gothár Péter, 1980)
Pergőtűz (Sára Sándor, 1982)
Szirmok, virágok, koszorúk (Lugossy László, 1984)
Eldorádó (Bereményi Géza, 1988)
Az én XX. Századom (Enyedi Ildikó, 1989)
Álombrigád (Jeles András, 1989)
Woyzeck (Szász János, 1994)
Hagyjállógva Vaszka (Gothár Péter, 1996)
Hukkle (Pálfi György, 2002)
Fehér tenyér (Hajdú Szabolcs, 2006)
Testről és lélekről (Enyedi Ildikó, 2017)

Médiafogalmak az írásbeli érettségéhez

Média
Médiaműfajok
Médiafogyasztás
Médiatörvény
Multikulturalizmus
Multimédia
Műsoridő, műsorsáv, napirend kijelölés
Nézettség
Nyilvánosság
Portál
Valóságshow
Reklám / hirdetés
sorozatelv
Szappanopera
Tömegkommunikáció
Tömegkultúra
Video klip
Virtuális valóság
werktfilm
befogadó
célcsoport, célközönség
edutainment, infotainment, entertainment
faktoid
fanzin
globális kultúra – lokális kultúra, multikulturalizmus
Gutenberg-galaxis
hipertextualitás
hirdetés, reklám
információs szupersztráda
információs társadalom
kibertés
kulturális kompetencia
manipuláció
morális pánik
nyitott és zárt végű kérdés

GYAKORLATI OKTATÁS

A FILMKÉSZÍTÉS GYAKORLATA 9. ÉVFOLYAM

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám a 9. évfolyamon
1.A fotó: technikai ismeretek, felelős és funkcionális eszközhasználat	8

2.Formanyelvi eszközök: képkompozíciós sémák, fényforrások és fényfajták, térbehelyeződés. tér és háttér, többterű tér	8
3.Fotóműfajok: portré-, csoport-,tárgyfotó, természet-,makro-, rendezvény, street-, dokufotó, fotóriportázs, slide show	12
4.Projektmunka a fotóműfajokból, iskolai rendezvényen való fotózás	8
5.A montázs fogalma, funkciója, jelentősége a mozgóképi elbeszélésben, montázsfajták: lineális, jelentéstulajdonító asszociatív, ritmikus; montázs és tér, montázs és idő, montázs és elbeszélés – gondolati tevékenység	8
6. vágóprogramok ismerete és alkalmazása	12
7.Projektfeladat: csoportos és egyéni munka, egy burleszk vagy western vagy melodramai jelenet vágása	16
Összes óraszám:	72

A FILMKÉSZÍTÉS GYAKORLATA 10. ÉVFOLYAM

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám 10. évfolyamon
1.Mikrofon és kameragyakorlat stúdióban: stúdió és vezérlőrend, adminisztráció, eszközök beállításának módja	4
2.A forgatás előkészítése: ötlet, szinopszis, karakterek, diszpozíció, story board, jelenetezés, technikai forgatókönyv, forgatókönyv; forgatás a stúdióban: interjú vágás, utómunkák, inzertek, stáblista, iskolai etikett és logók használata	12
4. hang: hangfelvétel, hangvágás, atmoszféra, zene	8
5.vetítés, értékelés	8
6.Interjú készítése iskolai rendezvényen külsős látogatóval, teljes utómunkával	12
7.Helyszíni tudósítás külső (nem stúdió) helyszínen, utómunka	16
Összes óraszám:	72

ELEKTRONIKUS MÉDIA 11. ÉVFOLYAM

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám 11. évfolyamon
1.Iskolai hirdető készítése, stúdió előkészítése	4
2. A forgatás előkészítése: ötlet, szinopszis, karakterek, diszpozíció, story board, jelenetezés, technikai forgatókönyv, forgatókönyv; forgatás a stúdióban, green box	12
3.hangfelvétel, hangvágás, atmoszféra, zene,	12
4. vágás, intro, főcím, stáblista, inzertek, logók, vetítés, értékelés	8
5.Magazinműsor összeállítása különböző (iskolai) anyagokból	8
6.Stream: élő beszélgetőműsor készítése illusztrációkkal	12
7.Breaking News: műsorvezető és külső helyszínen levő riporter vagy tudósító, bejátszások, feliratok, intro, főcím, zene	16

Összes óraszám:	72
-----------------	----

A FILMKÉSZÍTÉS GYAKORLATA ÉRETTSÉGI FELKÉSZÍTÉS 12. ÉVFOLYAM

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám 12. évfolyamon
1.Az érettségi projektfeladatok jellege, követelmények, határidők	4
2.Munkatervek, végleges projektválasztás	6
Stúdiógyakorlatok a leendő projektmunkához, anyaggyűjtés, stúdió eszközök kiválasztása, fotósorozatok gyakorlása	10
4. Projekttervezés: munkafolyamatok, stábállítás, szinopszis, storybord, technikai tervek	10
5.Projektkidolgozás: forgatókönyv véglegesítése, munkanapló folyamatos készítése, munkaterv elfogadása,	10
6.Forgatás, vágás, utómunkák	12
7.Prezentáció, értékelés, utolsó javítások	8
Összes óraszám:	60

8.6 A nemzetközi vállalkozási tagozat tanterve

Nemzetközi vállalkozás tagozat
4 éves gimnáziumi képzés

Célok, feladatok:

A tagozat célja a piacgazdaság, illetve a vegyes gazdaság alapvető fogalmainak, működési mechanizmusának megismerése, a gazdasági gondolkodásmód elsajátításán túl diákjaink felkészítése a vállalkozói életre. Nem feltétlenül az a célunk, hogy kis- és középvállalkozókat képezzünk, hiszen fontosabbnak tartjuk a vállalkozói szemlélet átadását diákjainknak, valamint azt, hogy a gazdasági gondolkodásmódjuk fejlődjön. Ehhez nem csak a gazdasági alapok és az etikus vállalkozási ismeretek tantárgyak biztosítanak lehetőséget, hanem a személyiség fejlesztés órai gyakorlatok is.

Alapvetőnek tartjuk, hogy a tantárgy felkeltse diákjaink érdeklődését a gazdaság általános és aktuális problémái iránt, hogy segítse gazdasági-társadalmi világképük formálódását, alakulását.

Fontosnak tartjuk hogy diákjaink minél több ismeretet gyűjtsenek az őket körülvevő gazdasági környezetről, gazdálkodási szabályokról, törvényszerűségekről, a háztartások, az üzleti élet gazdálkodási szokásairól, döntési helyzeteiről.

Ahhoz, hogy diákjaink képesek legyenek a megszerzett ismereteket személyes formában - önálló véleményként – előadni, elmondani a személyiségfejlesztés órákon biztosítunk gyakorlati ismereteket.

Elengedhetetlennek tartjuk azt, hogy a más tantárgyak körében tanult ismeretanyag beépítésére is sor kerüljön, így diákjaink képesek lesznek megérteni azokat az összefüggéseket, amelyeket már hallott, megtanult például a természetismeret és a társadalomismeret tantárgyak körében. Tagozatunkon szerepet kap az előzmények vizsgálata, a gazdaságtörténeti fejlődés egyes állomásainak megismerése, és a környezettudatos gondolkodás is.

A piaci viszonyok, a verseny, a munkavállalói és vállalkozói életpályák lehetősége, a különböző munkapiaci adottságok, mint egymástól lényegesen eltérő alternatívák választhatósága, ahogy majd megjelenik az életben, úgy már a képzés szintjeiben és formáiban is helyet kap.

Céljaink elérésében fontosnak találjuk azt is, hogy diákjaink számára minél közelebb hozzuk a vállalkozói életet, és magát a gazdaságot is. Emiatt fontosnak tartjuk a külső programok szervezést (bank-, tőzsdelátogatás) és versenyeken való elindulás lehetőségét.

Fejlesztendő képességek:

Értelmi képességek: önálló gondolkodás, egyéni ítéletalkotás; vitatkozás; érvelés; következtetések levonása; problémák, események több szempontú vizsgálata; kreativitás; problémamegoldó képesség; döntéshozó készség; információk megszerzése és rendszerezése.

Szociális képességek: önállóság; konfliktuskezelés; viselkedés; fegyelem; másik egyénnel, korcsoporttal való együttműködési készség; szolidaritás, másik egyénnel, nemmel, társadalmi, kulturális és származási csoporttal szembeni empátia, ebből fakadó tolerancia.

Vállalkozási képességek: tapasztalatok és feladatok megosztása és értékelése; elemzés; kockázatfelmérés és kockázatvállalás; jó ítélőképesség; mérlegelés; döntés; probléma felismerése és értelmezése; szervezés; irányítás; kezdeményezőképeség.

Célunk továbbá, hogy diákjaink már a 10. évfolyam végén a vállalkozói kompetenciák referenciakerete belül elérjék minimum az A2 szintet, 11. évfolyam végére az elvárt szint B2, 12. évfolyam végére pedig a C2. Mindezek alapján érettségiző diákjaink képesek lesznek az üzleti terv elkészítésén túl az életben is kamatoztatni megszerzett tudásukat, tehát minden nagyobb probléma nélkül be tudják indítani vállalkozásukat, vagy átvenni egy már bejáratott családi vállalkozást.

Gazdasági alapok

9–10. évfolyam

(NAT 2020 GAZDASÁGI ÉS PÉNZÜGYI KULTÚRA II. tantervhez illeszkedik)

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Bevezetés a piacgazdaságba	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	A döntések mérlegelésének képessége, előnyök-hátrányok felismerése, a modellben történő gondolkodás képessége. A történelemben megismert különböző gazdasági, elosztási rendszerek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Annak felismertetése, hogy mindenkinek szembe kell néznie a szűkösség problémájával és a folytonos döntések meghozatala kényszerével, azaz a gazdálkodás mibenlétének tudatosítása. A döntésképeség fejlesztése a nyert haszon – feláldozott haszon fogalmának alkalmazásával. Különböző elosztási rendszerek megismerésével, értékelésével az emberiség által a múltban és jelenben alkalmazott gazdasági rendszerek azonosítása, a jelenbeli piacgazdaság sajátosságainak megismertetése. Az absztrakciós és modellalkotási képesség fejlesztése: a piac modelljének megalkotásával változások elemzése a piacon; a gazdaság bonyolult, szövevényes kapcsolatrendszerének összefoglalása a főbb szereplők és kapcsolatuk egyszerűsített modelljével. A saját sokoldalú gazdasági szerep tudatosításával az önismeret fejlesztése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Mit jelent gazdálkodni A gazdálkodás mint a közgazdaságtan alapproblémájának megoldása, alapfogalmak, a helyes gazdasági döntés kritériuma. Az áruk és a pénz világában élünk Elosztási rendszerek, a piacgazdaság sajátosságai, alapfogalmi. A piaci mechanizmus működése. Szereplők és kapcsolatok a piacgazdaságban Egy diák gazdasági szerepei, a piacgazdaság modelljét alkotó szereplők és kapcsolatrendszerük.	Konkrét döntések elemzése a nyert haszon, feláldozott haszon szempontjából. A sokféle ismert erőforrás közgazdaságtudományi rendszerezése, a tudományos gondolkodás eszközeinek tudatosítása. Esetjáték: a szűkösség modellezése alapján elosztási típusok kitalálása (egyenlőségi elvre épülő, központi, hagyományokon nyugvó, erőszakon alapuló, piaci alapokon nyugvó elosztás). Saját vélemény megfogalmazása az egyes elosztási típusok előnyének és hátrányának értékelésekor. Modellalkotás mint a megismerés eszközének alkalmazása (piac, piacgazdaság modelljének megalkotása). Összefüggések, törvényszerűségek megállapítása	Földrajz: természeti erőforrások, társadalmi erőforrások, a piac működése. Fizika, kémia: modellek mint a megismerés eszközei. Etika: döntéseink hatása másokra, gazdagok, szegények, adomány. Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: különböző gazdasági rendszerek, a piacgazdaság.

	a piac modelljében. A marketing piaci szerepének felismerése. A piaci mechanizmus (kereslet és kínálat egymásra hatásának) alkalmazása egy döntési játék segítségével. A homo economicus jelentésének felismerése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Döntés, gazdálkodás, szükséglet, termék, szolgáltatás, erőforrás/termelési tényező, szűkösség, jövedelem (munkabér, kamat, profit, bérleti díj, osztalék, járadék), termelő, fogyasztó, elosztási rendszer, piac, piacgazdaság, kereslet, kínálat, ár, piaci mechanizmus, háztartás, állam, külföld, pénzügyi közvetítő.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A mindenható pénz	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Árupénzek a korábbi történelmi korszakokban. Valuták, az euró ismerete, valutaváltás tapasztalata. Infláció a történelemben. Társadalmi, gazdasági változások hatásának árnyalt megközelítése.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A pénzről szerzett korábbi ismeretek rendszerezése, a változások mozgatórugóinak, a mai pénz lényegének, funkcióinak megértetése. A különböző valutákról szerzett tapasztalatok rendszerezése fogalmi szinten. A devizapiaci változásoknak az árfolyamra és a szereplők döntéseire, saját életére gyakorolt hatásának felismertetése. A tapasztalatok rendszerezése az infláció mértékével, kiváltó okaival összefüggésben. Az infláció gazdasági szereplőkre gyakorolt hatásának egyre önállóbb értékelése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok

A kaori kagylótól a bankkártyáig Pénzkorszakok a történelemben. A modern pénz lényege, a pénz- és banktörténet összefüggése. A pénz szerepe és funkciói Ahány ország, annyi bankjegy Valuták, devizák és árfolyamok. Az euró mint az EU közös pénze. Az infláció fogalma, mérése, okai, hatásának értékelése	A pénzről szerzett korábbi ismeretek történelmi és logikai rendszerezése (tanár által adott szempontok alapján kiselőadás, vagy forrásfeldolgozás módszerével csoportban végzett munkával). A mindennapi pénzhasználatban rejlő pénzfunkciók tudatosítása, rendszerezése konkrét esetekből kiindulva (a konkrétban az általános megjelenése). A valuta és deviza eltérő fogalmának gyakorlati jelentősége, a devizapiaci mozgások, a le- és felértékelődés hatásának elemzése konkrét gazdasági szerepekben. A hatások számításokkal történő alátámasztása. Internetes tájékozódás az aktuális devizapiaci információkról, az euró árfolyamáról. Az infláció hatásának, következményeinek differenciált értékelése (konkrét esetekben).	Földrajz: nemzeti és közös valuták, valutaváltás, árfolyamok; az EU és országcsoportjai. Matematika: valutaváltással kapcsolatos számítási feladatok. Etika: egy esemény ellentmondásos hatásai. Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: különböző pénzformák, példák hiperinflációs időszakokra.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Árupénz, munkamegosztás, aranypénz korszaka, pénzhelyettesítő, bankjegy, váltópénz, modern pénz, jegybank, pénzteremtés, készpénz, számlapénz, pénzfunkció (csereeszköz, elszámolási eszköz, fizetési eszköz, felhalmozási eszköz), nemzetközi pénz, valuta, deviza, euró, devizapiac, árfolyam, spekuláció, infláció, inflációs ráta, hiperinfláció, keresleti infláció, költséginfláció.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A háztartások	Órakeret 16 óra
Előzetes tudás	A családi gazdálkodás fogalmának ismerete, saját tapasztalatok mozgósításának képessége.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A család és háztartás fogalmának megkülönböztetése, a bevételek és kiadások háztartás-statisztikai rendszerezése. Annak tudatosítása, hogy a költségvetés-készítés eszköze az erőforrásokkal való tudatos gazdálkodásnak, az ésszerű döntéshozatalnak. A tudatos fogyasztói magatartás erősítése: a fenntarthatóság értelmezései és döntésekben történő megjelenítése a háztartás vásárlói és fogyasztói szokásaiban, pénzügyi tervezésében. A kapcsolat felismertetése a rövid és hosszú távú bevételek és kiadások között, ezzel összefüggésben a megtakarítás és a hitelfelvétel értelmezése.	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Bevételek-kiadások Munkavégzéshez kapcsolódó, tulajdonból származó jövedelmek, társadalmi transferek, egyéb jövedelmek. A folyó kiadások csoportjai, beruházások. Hitelek-megtakarítások A hitelfelvétel oka, célja, költségei. A megtakarítások motívumai, szempontjai. A pénzügyi közvetítők szerepe a megtakarítások és hitelfelvétel összefüggésében. Fizetési technikák A bankszámlák előnyei, típusai, a fizetési forgalom fajtái.	Aktuális magyar háztartás-statisztikai adatok alapján fogalmak és tapasztalatok rendszerezése, összevetése. Háztartási költségvetési sémák segítségével „modellcsaládok” esetének feldolgozása csoportban, a tapasztalatok megosztása és megvitatása. (Különböző gazdasági helyzetű, eltérő jövedelmű családok modellezése alapján a szegénység, gazdagság, rászorultság, szolidaritás értelmezése.) A „modellcsaládok” életében generált változások segítségével a hitelfelvétel és a megtakarítás, valamint a befektetés szempontjainak, feltételeinek, kockázatának egyszerű megközelítése, elemzése. Kamatszámítás alapján betéti megtakarítások értékelése. Kérdőíves felmérés segítségével a tanulók családjai fizetési szokásainak, bankhasználatának bemutatása, a felmerülő fogalmak értelmezése.	Földrajz: fogyasztási szokások változása, okok, következmények. Matematika: kamatszámítás. Technika, életvitel és gyakorlat: a háztartás mint gazdasági formáció.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Költségvetés, munkajövedelem, társadalmi juttatás, méltányosság, adomány, jövedelem-újraelosztás, megtakarítás, öngondoskodás, hozam, biztonság, kamat, kamatláb, kamatos kamat, EBKM, hitelszerződés, THM, hitelfajta, készpénzkímélő fizetés, bankszámla, folyószámla, megtakarítási számla, hitelszámla, átutalás, csoportos beszédési megbízás, internetbank.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A vállalatok	Órakeret 16 óra
Előzetes tudás	Korábbi vállalatlátogatás tapasztalatai, a nemzetgazdasági ágak termelői. Vállalatok a piactudomány modelljében, illetve az iskola környezetében.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A termelés és szükségletek kölcsönhatását, összefüggését, jólétünk alapját biztosító vállalatok lényegének megértése. A folyamatosan változó környezet, a vállalati innováció és kockázat összefüggésének belátása. A vállalkozó és az alkalmazott közötti lényeges különbségek tudatosításán keresztül az önismeret fejlesztése.	

		Annak felismertetése, hogy a gazdasági szereplők megtakarításainak és a vállalatok forrásigényének sikeres összekapcsolását egy jól működő pénzügyi közvetítőrendszer biztosítja. Annak felismertetése, hogy az idegen forrás bevonásának követelménye a jövedelmezően felhasznált hitel. A kritikai gondolkodás, az elemzőképesség fejlesztése.	
Ismeretek		Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Pénz vagy tőke? Az üzleti vállalkozások jelentősége, lényegi jellemzői. A vállalat mint befektetés. A garázscégtől a multinacionális nagyvállalatig A vállalkozások saját és idegen forrásai. A megtakarítások és a vállalatok tőkeigénye. A pénzügyi közvetítők. A vállalkozási formák és lényeges különbségeik. A vállalkozások piaci helyzete és a verseny Versenyhelyzet, oligopóliumok, monopóliumok. Versenyszabályozás Magyarországon.		A vállalatok mint a nemzetgazdaság alappillérei. (Honnan származik, amit fogyasztunk?) A vállalkozó személyének és az üzleti vállalkozás jellemzőinek elemzése, szűkebb, tágabb környezetének modellezése egy konkrét, a tanulók által ismert vállalkozáson keresztül. A „környezeti” változások és a lehetséges vállalati „válaszok” csoportokban történő megvitatása. Külső források bevonásának szimulálása különböző vállalati helyzetekben, a döntési motívumok mérlegelése. A korlátolt és korlátlan felelősség, valamint az egyetemleges felelősség megértésén keresztül a leggyakoribb vállalkozási formák közötti különbségek megértése, a megismertek alkalmazása vállalkozások esetében. A piacformák és a vállalatok helyzetének összefüggése néhány ismert vállalkozás helyzetében. A verseny előnyeinek és ellentmondásainak összegyűjtése, megvitatása. Esettanulmány: egy versenyhivatali döntés értelmezése.	Földrajz: magyar termékek, termelők, hungarikumok, transznacionális vállalatok, működő és pénztőke. Technika, életvitel és gyakorlat: fogyasztóvédelem.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Vásárlói igény, profit, kockázatvállalás, termelési tényező, folyó kiadás, beruházás, versenytárs, szállító, vevő, állam/önkormányzat, egyéb partner, nemzetgazdaság, kultúra, hagyomány, technikai környezet, természeti környezet, világgazdaság, információ, saját forrás, idegen forrás, pénzügyi közvetítő, korlátlan és korlátolt felelősség, egyetemleges felelősség, jogi személy, bt., kkt., kft., rt., egyéni vállalkozás.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az állam	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	Az állam történelmileg megismert funkciói. Az állam és az önkormányzatok mindennapjainkban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Annak megértetése, hogy milyen gazdasági, társadalmi problémák kényszerítették ki az állam aktív szerepvállalását a gazdaságban. Annak felismertetése, hogy az állam gazdasági szerepét jól tükrözi az államháztartás, illetve költségvetés bevételi és kiadási oldala. Párhuzam felismertetése a háztartások felelős gazdálkodása és az állam gazdálkodása között. Annak beláttatása, hogy közös a felelősség és érdek a jól gazdálkodó állam működésének elérésében, ennek révén a felelősségtudat erősítése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Az állam mint gazdasági szereplő Az állam fogalma, feladatkörei napjainkban. Az államháztartás. Az állam pénztárcája Bevételek, adók. Kiadások: vásárlások, transzferek. Az állami eladósodás problémái. Hogyan és miért adózunk? Az adók szerepe, fajtái. A fiskális politika. A potyautas magatartás problémái.	Saját életünkben megélt példákon keresztül az állam/önkormányzat fogalmának és szerepének tisztázása. Vita: kell-e állam az életünkben, a gazdaságban? (Érvek gyűjtése egy disputához.) Az állam bevételeinek és kiadásainak mérlegszerű bemutatása. Egy helyi önkormányzat költségvetési tárgyalásán keresztül a bevételek, kiadások tartalmának, egyensúlyba hozásának dilemmáját megtapasztani (szituációs játék vagy látogatás). Milyen adó fizetésében veszünk részt? – gyűjtés, tudatosítás, számolás, elemzés. Néhány adófajta példáján keresztül a gazdaságpolitikai lehetőségek érzékelése. Kötelességek és jogok kapcsolata az adófizetés és a felhasználás ellenőrzésében.	Földrajz: eladósodás a világban. Technika, életvitel és gyakorlat: adózás, az adórendszer. Etika: egyén és közösség egymásrautaltsága, az egyén felelőssége. Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: az állampolgári felelősség.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Állam, monopólium, externália, közjavak, stabilizáció, újraelosztás, tőkeallokáció, államháztartás, költségvetés, költségvetési politika, adó, állami vásárlás, transzfer, deficit, kincstárjegy, államkötvény, szja, áfa, tao, jövedéki adó, helyi adó, szociális hozzájárulási adó, adómorál, állampolgári felelősség.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A pénzpiac mindenkit összeköt		Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Bankok a történelemben, a családok életében, környezetünkben. A pénzpiacok, a tőzsde nemzetközi szerepe.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Annak megértetése, hogy a gazdaság szereplőinek megtakarításait és forrásigényét a pénzügyi közvetítők hozzák összhangba. A modern bankrendszer főbb szereplőinek, a piacgazdaságban betöltött feladatainak megismertetése, a jegybanki függetlenség jelentőségének megértetése. Annak megértetése, hogy valamennyiünknek közvetlenül vagy közvetve köze van az értékpapírok és a tőkepiac, a tőzsde világához, amelyek a gazdasági vérkeringés nélkülözhetetlen eszközei. Átfogó kép kialakítása a pénzügyi közvetítés főbb szereplőiről, a háztartásokkal való lehetséges kapcsolatukról. A spekuláció gazdasági szerepének megértetése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
Bankrendszer a mai gazdaságban A bankrendszer fogalma, alaptípusai. A jegybank és a kereskedelmi bankok feladatai. A tőkepiac és termékei A tőkepiac fogalma, részvények, kötvények. A tőzsde szerepe és működése. A pénzügyi közvetítők A banki és nem banki pénzügyi közvetítők (intézményi befektetők, egyéb közvetítők: faktorházak, lízingcégek). A PSZÁF.	Megtakarítók és forrásigénylők a gazdaságban – szituációs játék (célja a pénzügyi közvetítés megismerése, szükségességének belátása). Internetes feladat: a jegybank és a kereskedelmi bankok feladatainak összegyűjtése, majd elemzése. Részvénykibocsátás, egy vállalkozás esettanulmánya. Egy aktuális kötvénykibocsátás gazdasági háttere. A chicagói tőzsde születése és a tőzsde fogalma. Gyűjtőmunka, kiselőadás a BÉT-ről. A háztartások kapcsolata a pénzügyi közvetítők világával (befektetési alapok, nyugdíjpénztárak, biztosítók, lízingcégek).	Földrajz: a monetáris világ intézményei. Technika, életvitel és gyakorlat: a családi megtakarítások lehetséges formái, pénzügyintézetek. Etika: egyén és közösség egymásrautaltsága, az egyén felelőssége. Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: pénzügyintézetek.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Egy- és kétszintű bankrendszer, jegybank, kereskedelmi bank, monetáris politika, alapkamat, árstabilitás, likviditás, betéti és hitelügylet, értékpapír, hitelviszony, részesedési viszony, részvény, vagyonhányad, osztalék, szavazati jog, kötvény, árfolyam, befektetési jegyek, biztosító, befektetési alap, tőzsde, brókerház, faktorház, lízingcég, kockázat, hozam, PSZÁF.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Életpályánk pénzügyi döntései	Órakeret 12 óra
-----------------------------------	-------------------------------	-----------------

Előzetes tudás	A családok pénzügyi döntései, gazdálkodási tapasztalatai.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Annak beláttatása, hogy születésüinktől halálunkig áthatják életünket a pénzügyi döntések, ezért fontos tisztában lenni a tipikus döntésekkel, információforrásokkal és a lehetséges segítő intézményekkel. Az előrelátás, mérlegelés, alternatívákban gondolkodás fejlesztése (saját pénzügyi elképzelések, tervek). Az információszerzés és -felhasználás önállóságának növelése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Életpályaszakaszok és ezek pénzügyi összefüggései Mikor és milyen döntések várnak ránk? Információforrások és intézmények a háztartás gazdálkodásának szolgálatában Bankok, biztosítók, nyugdíjpénztárak tőzsde, PSZÁF, civil szervezetek honlapjai, a fogyasztóvédelem intézményei.	Csoportmunka: egy-egy életkori szakaszban milyen pénzügyi döntések várnak rád? A gyűjtött anyag prezentálása, kiegészítése, megbeszélése. Intézménylátogatás/vendég a felvilágosítás szolgálatában (fogyasztóvédelem). Esettanulmányok a fogyasztóvédelem témaköréből. Célzott internetes tájékozódás különböző problémás helyzetek tisztázása céljából. A megoldások megbeszélése. Tájékoztató, felvilágosító kiadványok feldolgozása (MNB, banki ismertetőik...).	Technika, életvitel és gyakorlat: A családok gazdálkodása. Fogyasztóvédelem. Etika: felelősség saját jövőnkért.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Pénzügyi tervezés, megtakarítási számla, számlanyitás, bankkártya, diákhitel, rendszeres jövedelem, hitel (fogyasztási, lakással kapcsolatos), biztosítás, öngondoskodás, nyugdíj-előtakarékosság, ügyfélszolgálat, kalkulátor, PSZÁF, fogyasztóvédelem.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Bankszámláink – bankkártyáink	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Bankszámlatípusok, ezek családi használata, bankkártyákkal és egyéb fizetőkártyákkal kapcsolatos tapasztalatok, ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Annak megértetése, hogy a családi gazdálkodás, a fizetési szokások hogyan függnek össze a bankválasztással és a bankszámlacsomaggal, az igényelt szolgáltatásokkal, a bankkártya típusának kiválasztásával. A kritikai gondolkodás fejlesztése banki kínálatok összehasonlítása során. A biztonsági szabályok és jelentőségük megértetése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Bankszámlanyitás A várható használat és a megfelelő kínálat (banki	Látogatás egy bankfiókban (összegyűjtött előzetes	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: a családi pénzkezelés.

számlacsomag, költségek) összhangba hozása. A döntés főbb lépései. Mire használjuk a bankszámlánkat? A készpénzfelvétel, átutalás, csoportos beszedés, bankszámlakivonat tartalma. E-banking Telefon és internet a kényelem szolgálatában. Technika és biztonság. Fizetés kártyával Bankkártyák és egyéb kártyák (típusok, előnyök, költségek).	kérdésekkel, egy számlanyitás esettanulmánya). Tájékozódás a lakókörnyezet banki szolgáltatásairól, bankszámlacsomagokról. Egy bankszámlaszerződés tartalma (úrlapkitöltés konkrét helyzetre értelmezve). Egy bankszámlakivonat elemzése (pénzügyi partnerek, átutalások, inkasszók, költségek). Kapcsolat a munkáltatóval és a közüzemi szolgáltatókkal. Intelmek, avagy teendők a biztonságos bank- és kártyahasználathoz (gyűjtés, rendszerezés, „kiadványszerkesztés”). A kártyatípusok rendszerezése (pl. miniprojekt keretében).	Informatika: adatvédelem.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Bankszámla, számlacsomag, szerződés, aláírásminta, ügyfél-azonosító, számlaszám, számlavezetési díj, kondíciós lista, tranzakciós díj, számlakivonat, pénzforgalom, átutalás, inkasszó, bankkártya, ATM, POS-terminál, betéti kártya, hitelkártya, terheléses kártya, üzleti vállalkozás kártyái, kiegészítő szerződés, e-banking, telefonos ügyintézés, SMS-szolgáltatás, biztonság, PIN-kód.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az előre hozott vásárlások – háztartások hitelfelvétele	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Hitelfajták. Az eladósodás problémái környezetünkben. Kamatszámítás.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A hitelezési folyamat sajátos szereplőinek, fogalmainak megértetése. Felkészítés a tárgyilagos és felelős hitelfelvételre; számításokkal tudja alátámasztani egy hitelfelvétel megalapozottságát. Egy aláírt hitelszerződés felelősségének, az abból adódó kötelezettségek megértetése. A nem fizető adósokkal kapcsolatos szankciók, az adósságrendezés alapfogalmainak megismertetése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Hitelkínálat – hitelfajták	Hiteltermékek rendszerezése a felhasználási cél, a lehetséges összeg, a futamidő és a hitelfeltételek (biztosítékok, kamat) szerint. Az alternatív megoldások elemzése.	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: a családi pénzkezelés.
Milyen családi/egyéni célt milyen hitellel lehet finanszírozni?		Földrajz: eladósodás.
Hitelkockázatok		

Kamatváltozás, devizaárfolyam-változás, jövedelemcsökkenés (munkanélküliség, betegség, halál). Hitelbiztosítékok Jelzálog, zálog, kezesség. Hitelekhez kapcsolódó pénzügyi számítások Az eladósodás és problémái Késedelmes fizetés, nem fizetés. Etikai és jogi következmények, KHR-lista. Adósságkezelés.	A hitelfelvételről hozott döntés általános algoritmusának közös létrehozása. Kiemelve: a lehetséges kockázatok elemzése, ezek kezelése (esetmegbeszélés alapján stratégiaalkotás, -értékelés). Egy egyszerű hitelszerződés elemzése. (Kapcsolódó fogalmak értelmezése: adós, hitelező, kezes, jogok, kötelezettségek, THM, törlesztőrészlet, fizetési késedelem stb.) Kidolgozott egyszerű számítási feladaton keresztül a hiteltörlesztési módok fajtáinak bemutatása, az eltérések elemzése az adós különböző pénzügyi helyzete szerint. (Előnyök, hátrányok megállapítása.) Esettanulmányok az eladósodás és kezelésének témaköréből. Kiselőadás a diákhitel-konstrukciók által nyújtott lehetőségekről.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Folyószámlahitel, áruhitel, lakáshitel, gépjárműhitel, jelzáloghitel, hitel, kölcsön, zálog, jelzálog, kezesség, THM, kamat, törlesztőrészlet, futamidő, hiteltörlesztési mód (tőketörlesztés, kamat), egyösszegű, lineáris, annuitásos törlesztés, KHR, adósságspirál, teherbíró képesség, adósságrendezés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A háztartások befektetései	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	A takarékoság egyéni, családi céljai, fajtái, lehetséges megoldásai. Értékpapírok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tartalék jelentőségének beláttatása a bizonytalan jövőben. Megtakarítási formák megismertetése a megtakarítási összeg, kockázat, likviditás, hozam, futamidő függvényében, a kapcsolódó fogalmak megértetése. Saját kockázattűrő képességének felismertetése. Döntések alátámasztása (pl. tudjon befektetéseket egyszerű számításokkal alátámasztani).	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok

Megtakarításból befektetés Milyen családi/egyéni cél megvalósítását milyen megtakarítással lehet előkészíteni? Egyes befektetési típusok Betét típusú befektetések és értékelésük. Az értékpapír-befektetések (részvény, kötvény, kockázat, intézményei). Egyéb befektetések. Befektetésvédelem. Befektetésekhez kapcsolódó pénzügyi számítások A pénz időértéke, jelen- és jövőérték-számítás.	Háztartások lehetséges befektetéseinek rendszerezése a befektetés formája, a lehetséges összeg, a futamidő, a hozam, a kockázat szerint. Az alternatív megoldások elemzése. A kockázatmegosztás stratégiája. A bankok által kínált betéttípusú befektetések fajtái és kamatozása (különbségek elemzése számítási feladatok segítségével). Az értékpapír típusú befektetések hozamának és kockázatának elemzése. A tőzsdézés lehetséges stratégiái és a kapcsolódó kockázatok, költségek elemzése. A tőzsdejáték mint a befektetés egy módjának virtuális megélése. (Bekapcsolódás az évente meghirdetett tőzsdejátékok valamelyikébe.) A kockázattűrő képesség mint az önismeretünk része. Internetes tájékozódás a betét- és a befektetésvédelemről: OBA, BEVA, állampapír-befektetések biztonsága. Egyszerű számítási feladaton keresztül a befektetések értékelése a jelenérték és jövőérték segítségével. Egyszerű Cash flow készítése. Esettanulmányok a nem pénzpiaci befektetésekről és a befektetési csalásokról.	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: a családi pénzkezelés. Földrajz: tőkepiac. Matematika: sorozatok, kamatos kamat.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kockázat, hozam, likviditás, diverzifikálás, pénzpiaci, nem pénzpiaci befektetés, műkincspiac, látra szóló betét, határidős betét, kamatos kamat, sávós kamatozás, EBKM, OBA, állampapír, árfolyamkockázat, visszafizetési kockázat, befektetési szolgáltató, BEVA, a pénz időértéke, jelenérték, jövőérték, diszkontálás, nettó jelenérték, megtérülési ráta.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Az öngondoskodás egyéb formái	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Biztosítások a háztartásokban. Nyugdíjasok, betegek ellátása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A biztosítások szerepének megértetése a családok, egyének bizonytalan jövőjében.	

Tájékozottság kialakítása a magyar nyugdíjrendszerről és a nyugdíjcélú előtakarékosági formákról. A felelős, hosszú távú gondolkodás erősítése.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Biztosítások A biztosítások lényege: veszélyközösség, kockázatfelosztás, kármegosztás. A biztosítók mint kockázatokkal kereskedő vállalkozások. Élet- és nem életbiztosítások Egészség-, szakmai felelősségbiztosítás, utas-, lakás-, vagyonbiztosítás, életbiztosítások. Nyugdíjas évek Állami nyugdíjrendszer. Gondoskodás az állami nyugdíj kiegészítéséről.	Statisztikai gyűjtőmunka a családok által kötött biztosításokról. Mit tartalmaz a biztosítási szerződés? Egy konkrét szerződés elemzésével a kapcsolódó fogalmak tisztázása. Az életbiztosítások mint befektetési célú biztosítások elemzése. A biztosítóválasztás algoritmusának összeállítása a védendő terület alapján. Kiselőadás a magyar nyugdíjrendszerről. Lehetséges stratégiák az állami nyugdíj kiegészítésére: ötletgyűjtés, néhány forma értékelése, köztük a NYESZ és az önkéntes nyugdíjpénztári befizetés. Internetes tájékozódás egy önkéntes nyugdíjpénztár honlapjáról.	Matematika: valószínűség-számítás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kockázat, veszélyközösség, kockázatmegosztás, kármegosztás, biztosítási szerződés, kockázatelbírálás, biztosítási esemény, díjfizetés, értékkövetés, felelősségbiztosítás, befektetési egységhez kötött életbiztosítás, nyugdíj, életjáradék, társadalombiztosítás, felosztó-kirovó rendszer, szolgálati idő, önkéntes nyugdíjpénztár, tőkefedezeti elv, hozam, költség, NYESZ, adókedvezmény.	
A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A tanuló ismeri a szűkösségből adódó gazdálkodási, döntési kényszert és értelmezni tudja saját életében és különböző gazdasági helyzetekben a nyert haszon, feláldozott haszon tartalmát. Érti a nemzetgazdaság szereplőinek (háztartások, vállalatok, állam, pénzügyi közvetítők) sajátos feladatait és kapcsolatrendszerüket, fel tudja sorolni saját gazdasági szerepeit. Konkrét helyzetben és általánosítva is értelmezni tudja a piac tényezőinek egymásra hatását és a piaci mechanizmus szerepét a gazdasági döntésekben. Tisztában van a gazdasági döntések etikai vonatkozásával. Ismeri a főbb pénztörténeti korszakokat, érti a mai modern pénz lényegét, formáit és funkcióit. Le tudja vezetni az árfolyamváltozás hatását a jövedelmezőségre, következtetni tud a gazdasági szereplők helyzetének változására. Ismeri és differenciáltan értékelni tudja az infláció gazdasági hatását. Fel tudja sorolni a háztartások bevéletípusait és a folyó kiadások főbb csoportjait, példákat tud mondani háztartási beruházásokra. Érvelni tud a családi költségvetés készítése és hosszú távú egyensúlyban tartása mellett. Példákkal tudja bizonyítani, hogy érti a fenntarthatóság megvalósítását a háztartások és saját vásárlási, fogyasztási, pénzügyi tevékenységében. Ismeri a lakosság korszerű, készpénz nélküli fizetési technikáit. Tisztában van azzal, hogy jólétünk a vállalatok termelésén, innovációs és kockázatvállaló készségén nyugszik. Ismer vállalatokat, vállalkozókat, össze tudja hasonlítani a vállalkozói és alkalmazotti személyiségjegyeket.	

	Érti a leggyakoribb vállalkozási formák lényegi különbségeit. Meg tudja magyarázni, miért van szükség a pénzügyi közvetítőkre a gazdaságban, illetve a vállalatok működésében. Ismer különböző piaci versenyhelyzeteket, ezek előnyeit, problémáit és a versenyszabályozást. Össze tudja foglalni, miért vált szükségessé az állam gazdasági szerepvállalása, ismeri főbb feladatait és azok hatását. Tisztában van azzal, hogy adóbefizetések nélkül az állam nem tudja megvalósítani feladatait, ami kölcsönös felelősséget jelent az állampolgárok és az állam számára. Átlátja a pénzügyi közvetítés nemzetgazdasági szerepét, ismeri főbb intézményeit és ezek feladatát. Érti, hogy mikor kerülhet sor részvény, illetve kötvény kibocsátására. Ismeri a tőzsde gazdasági szerepét és a legegyszerűbb tőzsdei ügyleteket. Fel tudja sorolni, hogy életpályája egyes szakaszaiban várhatóan milyen pénzügyi döntések várnak rá, tudja, hogy tájékozódásához milyen intézmények és internetes platformok állnak rendelkezésére. Ismeri a fogyasztóvédelem fontos területeit. A családi gazdálkodással, a fizetési szokásokkal összefüggésben a bankok kínálatából bankot, bankszámlacsomagot és bankkártyát tud választani. Tisztában van az információbiztonság jelentőségével, technikáival. Fel tudja sorolni a felelős hitelfelvétel legfontosabb szabályait, össze tud hasonlítani azonos célú hitelkínálatokat. Tisztában van az adós hitelszerződésből adódó kötelezettségeivel, a nemfizetés várható következményeivel. Ismer adósságkezelő stratégiákat. Érti a megtakarítás és a hosszú távú pénzügyi tervezés összefüggését, vannak alternatív ötletei a különböző pénzügyi helyzetben kínálkozó pénzügyi és pénzpiacra kívüli befektetésekre. Tisztában van a kockázatokkal és ezek reális értékelésével. Ismeri a befektetőket védő intézményeket. Érti a jövő bizonytalanságainak negatív hatását csökkentő biztosítások fontosabb jellemzőit, fajtáit, ismeri a befektetéssel kombinált biztosítást. Ismeri a magyar nyugdíjrendszer lényegét, tud javaslatot tenni a nyugdíjkiegészítés módjaira.
--	--

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A szint követelményeinek legalább megfelelt értékeléssel való teljesítése.

Etikus vállalkozói ismeretek

(11-12. évfolyam)

(NAT 2020 Etikus vállalkozói ismeretek tantervhez illeszkedik)

2 tanév heti 2 óra

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Csapatépítő tréning	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Előzetes tapasztalat és ismeretek a családon belüli munkamegosztásról. Tapasztalat, illetve saját vélemény megfogalmazása már megismert közösségek, szervezetek, csapatok működéséről.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kommunikációs készség, kreativitás, önbizalom erősítése. Magabiztos, de mások érdekeit is szem előtt tartó szereplés, kulturált véleménynyilvánítás, vita, meggyőzés. A csapatmunka fejlesztése, együttműködő egység formálása. A csapaton belüli „mi-tudat” kialakítása, illetve	

	megegerősítése játékos feladatokon keresztül. A közös munka során felmerülő konfliktusok feloldása.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
Csapatépítés (Kreatív vállalatépítés) tréning: A csapatok az ötleteik és előzetes ismereteik, tapasztalataik alapján felállítanak egy olyan vállalatot, amelyen belül kialakítják a funkciókat, és ezt prezentálják. Gyakorlati feladat: Egy narrátor bemutatja a vállalatot, és ezt követően mindenki prezentálja a saját területét.	
Kulcsfogalmak/fogalmak	Csapatmunka, munkamegosztás, együttműködés, konfliktus, motiváció, prezentáció.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Alapozás: a vállalatok és környezetük	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	Tapasztalat, illetve saját vélemény megfogalmazása a családban és az ismerősi körben-környezetben megismert vezetők, vállalkozók életmódjáról. Vélemény a környezetükben működő vállalkozások munkájáról, annak minőségéről. Tapasztalatok környezetük rendjéről, tisztaságáról, a környezetvédelem kérdéseiről. Milyen vállalkozást hiányolnak környezetükből.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A döntéshozatali képesség fejlesztése: körültekintő választás a különféle vállalkozási ötletek közül. Azoknak a környezeti elemeknek a felismerése és értékelése, amelyek a hatással lesznek a vállalkozás működésére. A kritikus szemlélet fejlesztése a tanulókat körülvevő üzleti és társadalmi környezeti elemek hatásainak megítélésében. A vállalat és környezete egymásra hatását vizsgáló példák tanulmányozása során a problémamegoldó képesség fejlesztése. Útmutató nyújtása az egyes szituációkban rejlő lehetőségek feltárásához, tudatosítva ezzel az egyéni cselekvőképesség adta tág határokat, az egyéni felelősségtudat fontosságának hangsúlyozásával.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
A vállalkozás alapjai A vállalkozás fogalma, és a termék-, illetve a szolgáltatáspiacok. A vállalkozói környezet alapvető bemutatása: mind a szűkebb értelemben vett piaci környezet (vevők, szállítók), mind a tágabban értelmezett társadalmi/politikai/kulturális környezet vizsgálata. Miért kell a gazdaság? Mit csinálnak a vállalkozások? Miért szűnhetnek meg vállalkozások? Hogyan lehet a nehézségeket elkerülni? Mi a siker záloga? Vállalkozók Feladatok és tulajdonságok. Mit csinál egy vállalkozó, milyen alapvető feladatokat lát el? Melyek azok a személyiségjegyek, amelyek egy sikeres vállalkozót jellemeznek? Honnan vegyen vállalkozási ötletet? Hogyan tudja ezt piacképessé tenni? Milyen jogi feltételeket kell megismernie?	Történelem, állampolgári és társadalmi ismeretek: a társadalom összetétele.	

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Etika, etikusság, morál, életmód, életvitel, társadalmi felelősség, termék, szolgáltatás, piac, értékesítés, vevők, szállítók, brain storming, kommunikációs képesség, piac, marketing, veszélyes anyag.
----------------------------	--

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A piac, etika, morál, társadalmi felelősség	Órakeret 18 óra
Előzetes tudás	Tapasztalat, illetve saját vélemény megfogalmazása a tanuló környezetében élő személyek magatartásáról, esetleges példáképek. Véleménynyilvánítás a társadalomban tapasztalt, gazdasággal kapcsolatos jelenségekről.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az ok-okozati összefüggések feltárása során az analitikus-elemző kompetenciák fejlesztése, társadalom-, illetve személyiség-lélektani, valamint egyéni és csoportpszichológiai aspektusokkal kiegészítve. A kreativitás fejlesztése. A pozitív gondolkodás, valamint az egyénben rejlő kreatív energiák minél akadálytalanabb felszabadítása. Az etikus magatartás jellemzőinek bemutatása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A piaci szükségletek felismerése A fogyasztók és igények. Piaci rés vizsgálata. A piacra vonatkozó alapvető összefüggések megismerése. Egy adott vállalkozási ötlet piaci környezetének elemzése. A piacelemzés folyamata. A piac vonzereje. Vevők és fogyasztók. Munkaerőpiac és az alkalmazottak. Pénzügyi szolgáltatások és a tőke. Beszállítók és nyersanyagok. Ingatlanpiac és üzleti ingatlanok. Versenytárselemzés. A marketing: a marketing fogalmi és módszertani kerete. Marketingmix, a tényezők összhangja. Etika, morál és társadalmi felelősség Az etika és morál fogalma, az etikus vállalkozói magatartás fontossága napjaink üzleti világában. Üzleti etika és a vállalkozó, üzleti etika és a szervezeti kultúra. Etikus döntéshozatal. Hogyan hozzunk etikus döntéseket. A vállalkozói döntéshozatal etikai aspektusai. Hogyan alakítja ki egy vállalat az erős szervezeti kultúráját? Megvitatott szituációkon keresztül az egymásnak ellentmondó érdekek közötti értékkonfliktusok és az etikus üzleti magatartásnak megfelelő cselekvési alternatívák tisztázása. Konkrét módszertan és gyakorlat megismerése, amelynek segítségével a meghozandó döntések etikus volta nagyobb biztonsággal és több szempontból ítélhető meg. Brain storming Ötletek és különbségeik. Egy vállalkozás ötletének alapjai. Üzleti lehetőségek azonosítása. A különbségek termék és		Etika: kapcsolatokat, egyén és közösség, magánélet és közélet.

szolgáltatás között. Szezonáltság, trendek és az üzlet fenntarthatósága.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Stratégia, tervezés, versenyelőny, környezettudatosság, globális gazdaság, társadalmi felelősség, egyén-természet-társadalom, vállalkozás, vállalat, vállalati működés, munkamegosztás, csapatmunka, kulcskompetencia.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Menedzsment	Órakeret 24 óra
Előzetes tudás	Tapasztalatok, ismeretek a szülők, ismerősök munkaköréről, konkrét feladataikról. Vezetők az ismerősök között: vélemény tulajdonságaikról. Tapasztalatok a különböző igénybe vett szolgáltatásokról. A használt információk lehetőségei, ezek értékelése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A vállalkozás életében szerepet játszó egyes funkcionális területek: a marketing, a humánerőforrások, az informatika, a termelés stb. feladatainak áttekintése, az egyes funkcionális területek egymáshoz illeszkedésének bemutatása. A struktúrák és a teljesítmény összefüggésének feltárása. A különböző érdekek, az ebből adódó motivációs törvényszerűségek feltárása. A stratégia mint egységes cél fogalmának megismertetése, amely mentén a funkcionális menedzsmentterületek egységbe szervezhetők. A célzott és sokrétű feladatok megoldására szerveződött emberi hálózatok bemutatása: az egyes szervezetek felépítése, struktúrája, vezetők és beosztottak viszonya. Annak megértetése, hogy a munkaerő milyen kulcsszerepet játszik a vállalkozás összteljesítményében.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Piacelemzés A piaci szükségleteknél tanultakból kiindulva a legalapvetőbb piackutatási módszerek, az alkalmazásukra vonatkozó alapvető szabályok megismerése. A piacelemzés folyamata, vevők és fogyasztók. Fogyasztói szükségletek, elvárások, érdeklődés. Munkaerőpiac és az alkalmazottak. Pénzügyi szolgáltatások és a tőke. Beszállítók és nyersanyagok. Ingatlanpiac és üzleti ingatlanok. Marketingmix, helyszín A teljes piac szegmentáció–marketingmix rendszer felépítése, annak logikai szerkezete, lényeges elemei, integrálva a helyszín megválasztásának problémakörét is. A világ fogyasztói sokféleségének megismerési folyamata a célszegmensek számára tervezett marketingmix tárgyalásából kiindulva. A piaci-szolgáltatási folyamatok elemei, a köztük fennálló kapcsolódási pontok feltárása. A működéshez szükséges ingatlan kiválasztása, földrajzi szempontok. Vállalkozói szempontok. Szervezeti felépítés		Informatika: adatgyűjtés internetről. Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: munkavállalói ismeretek. Technika, életvitel és gyakorlat: pályaorientáció, pályaaalkalmasság, munkavállalással kapcsolatos ismeretek.

Szervezeti szabályok. Felső vezetők, középvezetők. Munkatársak, alsóbb szintű vezetők, egyéb beosztotti funkciók. Az alkalmazottakkal való kapcsolat. A szervezeti felépítés mint a célzott és sokrétű feladatok megoldására szerveződött emberi hálózat. A szervezetek felépítése, struktúrája, kapcsolatrendszere, működési mechanizmusa. Beszámolási viszony. Funkciók. Vízszintes és függőleges centralizált és decentralizált szervezetek. Az alkalmazottakkal való kapcsolat elemei. Az alkalmazotti viszony létrejötte. A munkatársi viszony elemei. A munkahelyre történő jelentkezés sikerét elősegítő viselkedésmódok. Az alkalmazotti viszony alakítása. A munkaerőigény meghatározása, munkaerő kiválasztása. Különböző munkacsoportokba, szervezetekbe való beilleszkedés problémakörének megbeszélése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Piac, piackutatás, fogyasztó, statisztika, kalkuláció, marketing, marketingmix. Szervezeti felépítés, munkaerőpiac, önéletrajz, munkamegosztás, motiváció, csapatmunka, önértékelés, önismeret, szociális kompetencia, technológia.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Vállalkozások pénzügyi, számviteli és jogi háttere	Órakeret 24 óra
Előzetes tudás	Elektronikus kommunikációs gyakorlottság. Önismeret (személyes erősségek, gyengeségek, tanulási képességek, ambíciók). A család anyagi lehetőségei és elvárásai. Család vagy a tanuló banki ismerete, kapcsolata. Zsebpénz, egyéni költségvetés (ha van).	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Eligazodás a vállalkozás pénzügyi és számviteli rendszerében és a komplex folyamatok megismerése során az elemzőképesség, a logikus gondolkodás fejlesztése, valamint a különböző helyzetek összefüggéseinek jobb megértése. Az alapvető pénzügyi kimutatások (mérleg, eredménykimutatás, cash flow), azok tartalmának, szerkezetének megismertetése, ennek révén képesség fejlesztése a vállalat alapvető pénzügyi és eredményfolyamatainak átlátására, a köztük levő összefüggések felismerésére. Gyakorlottság növelése a tervezésben.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Kínálat-kereslet és a vállalkozó A klasszikus közgazdaságtan legtöbbet hivatkozott piaci kereslet-kínálati (Marshall-) modelljének megismerése során számos piaci alapfolyamat megértése. Tulajdonosi szerkezet Kizárólagos tulajdon. Társas vállalkozás. Korlátozott társas vállalkozás. Társaságok. Korlátolt felelősségű társaságok. A jogi keretek alapvető jellemzői, az őket létrehozó		Matematika: Számolási algoritmusok, becslés, kerekítés, mértékváltás, százalék és kamatszámítás, grafikonok. Statisztikai adatok jegyzése, rendezése, ábrázolása.

szabályozási igények szerint, a tulajdonlás mellett a felelősségvállalás kérdései. Milyen pénzügyi intézetek fontosak a vállalkozások számára? Hogyan lehet nemzetközi piacokra kilépni? Indulótőke: szükséglet és források technológia, számvitel, cash flow és költségvetés A vállalkozás típusának, méretének és arculatának megválasztása és kialakítása. A technológia megválasztásának szerepe a vállalkozás hosszú távú fenntarthatóságában. A technológia kiválasztásának szempontjai és az időtényező jelentősége, a szükséges indulótőke megállapítása. Az indulótőke előteremtésének forrásai. Banki hitelezés, hitelkérelem, számlanyitás. A számvitel fogalma és szerepe a vállalkozások életében. Gyakorlati feladatok: Tájékozódás a számok rengetegében, mit árul el egy pénzügyi jelentés? Pénzügyi jelentések elemzése esettanulmányok felhasználásával. A cash flow-terv és a költségvetés összefüggései. Cash flow-terv és költségvetés készítésének alapjai. A pénzügyi terv vázlatának elkészítése.	
Kulcsfogalmak/fogalmak	Indulótőke, alaptőke, banki hitel, hitelkérelem, folyószámla, kereslet, kínálat, társulási forma, jogi keret, üzleti terv, számvitel, mérleg, költségvetés, likviditás, pénzügyi terv, cash flow, eredménykimutatás, kalkuláció, technológia.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A 21. század gazdasági kihívásai, stratégiák	Órakeret 14 óra
Előzetes tudás	Információk a gazdaságról, információforrások. Más országok gazdasági helyzetével kapcsolatos információk. Összehasonlítás a hazai tapasztalatokkal.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az stratégiai gondolkodás és a fenntartható versenyelőny fogalmainak megismertetése, a felelős vállalkozói szemlélet kialakítása, erősítése. A nagyobb ívű (társadalmi és globális szintű) problémák, kérdések felvetése, tárgyalása és megoldási lehetőségeik közös megvitatása során a kritikus szemlélet erősítése. A felelősségtudat fejlesztése. Lehetőségek feltárása képességének, a problémamegoldó képesség (probléma felvetése, meghatározása, megoldási alternatívák áttekintése és a legjobb megoldás kiválasztása), az elemzési készség fejlesztése. Az interperszonális kapcsolatok számos területének fejlesztése, valamint a csoportos problémamegoldás gyakorlatának megismertetése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
Fenntartható versenyelőny kialakítása A verseny. A fenntartható versenyelőny. A környezettudatosság és az erőforrásokkal való ésszerű gazdálkodás. A társadalmi felelősség kérdésköre mind társadalmi, mind globális szinten.	Magyar nyelv és irodalom: szövegértés, szövegalkotás, stílus. Matematika: valószínűség-számítás.	
Stratégiai gondolkodás és tervezés		

Az üzleti stratégia. Stratégia és vállalati célkitűzések általi vezetés. A stratégia mint a hosszabb távú gondolkodás alapja. A változó környezethez igazodó vállalati, vállalkozói magatartás különböző kimeneteli változatai. Valószínűségek kalkulálása e változatokhoz, és az így előálló egyes forgatókönyvekhez. Az adott helyzetnek legjobban megfelelő vállalati döntési csomagok tervezése. Prezentációs technikák és prezentációs eszközök a gyakorlatban A legmodernebb, a gazdasági életben feltétlenül szükséges prezentációs technikák elsajátítása. A szóbeli, az írásbeli és a képi kifejezés különböző formáinak, az üzleti kommunikáció alapjainak megismerése és gyakorlása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Stratégia, tervezés, versenyelőny, környezettudatosság, globális gazdaság, társadalmi felelősség, egyén-természet-társadalom, vállalkozás, vállalat, vállalati működés, munkamegosztás, csapatmunka.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Esettanulmányok	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Az előző tematikai egységekben elsajátítottak ismerete	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az eddig megszerzett ismeretek segítségével a saját ötletükhöz hasonló hazai és nemzetközi vállalkozások elemzése. Az elemzés alapján a diákjaink rá tudnak világítani az adott vállalkozás / vállalkozások erősségeire, gyengeségeire, ötleteket tudnak meríteni a saját elképzelésükhöz, és mindezt a társaik (konkurencia) elé tudják tární.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Komplex üzleti terv kidolgozása	Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Az előző tematikai egységekben elsajátítottak ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az eddig tanultak szintézise és alkalmazása komplex üzleti terv csoportos kidolgozása során. Képessé válnak munkájukat megszervezni Egyéni és csoportmunka szervezésének, az idővel és az információval való hatékony gazdálkodás gyakorlása. Tapasztaltszerzés a közönség előtti előadás tartásában.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az üzleti terv kidolgozása Önkéntesen alakuló, egyenként 5 fős csoportokba való szerveződés és a kitűzött projektjellegű feladat kidolgozásának megkezdése. A gyakorlati, projektkidolgozó részben folyamatos konzultációs lehetőség igénybevétele: a felmerülő kérdések megvitatása, a prezentációk előzetes megbeszélése, értékelése, valamint hatékony prezentációs technikák gyakorlása. Az üzleti terv lebontása funkcionális területekre		Etika: az ember és a környezet kölcsönhatása, felelősségérzet. Magyar nyelv és irodalom: szövegértés, szókincs és fogalombővítés, kommunikáció, piktogramok.

A kiválasztott „ötlet”, vagyis üzleti tevékenység kibontása: az egyes funkcionális menedzsmentterületeken jelentkező kérdések megvitatása, feladatok átbeszélése, különös tekintettel a lebonyolítandó piackutatási feladatokra: milyen adatok, milyen szerkezetben kellenek majd az egyes területek kellő megalapozottságú elemzéséhez. Sikertényezők és kreativitás Kulcsfontosságú sikertényezők. A marketingterv összeállítása: piacelemzés, potenciális vevők analízise, célszegmens/ek kiválasztása, és az illeszkedő marketingmix megtervezése. Felkészülés a következő alkalomra: a pénzügyi terv összeállításához szükséges adatgyűjtés/piackutatás aktuális állásának ellenőrzése, az e területen felmerült kérdések tisztázása. A marketingterv, a pénzügyi terv összeállítása: mérleg, eredménykimutatás, cash flow, termelési folyamat, illetve annak kapcsolata a költségkalkulációhoz. Termelési és szolgáltatási logisztika. A vállalkozás kezdeti humánerőforrás igényének felvázolása, majd a fejlődési időszakhoz rendelt HR-terv összeállítása. Vizsga A csoport által alkotott üzleti ötlet köré teljes üzleti terv felépítése, és annak részletes kidolgozása. Választott zsűri előtt, csoportos prezentáció keretében az üzleti terv lényegi elemeinek bemutatása. (A zsűri az ötlet eredetiségétől kezdve az üzleti terv megalapozottságán, annak értő és részletes kidolgozottságán át a prezentáció hatásosságáig és minőségéig minden szempontot mérlegelve választja ki a legjobb üzleti tervet alkotó és előadó csapatot).	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Komplex üzleti terv, összefoglaló, termék/szolgáltatás, piacelemzés, marketingstratégia, személyzet, költség-, ármeghatározás, cash flow-előrejelzés, nyereség- és veszteségszámítás, eredménylevezetés.

Az elméleti áttekintés után diákjaink a „saját vállalkozásukat” megvizsgálják az adott tematikai egységhez kapcsolódó nézőpontból és tapasztalataikkal, kutatásaikkal bővítik a „portfóliójukat”.

A TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI:

A szint követelményeinek legalább megfelelt értékeléssel való teljesítése.

Értékelés módja a gazdasági alapok és azt etikus vállalkozási ismeretek esetében :
Szöveges, három fokú skálán mozog:

- Nem felelt meg
- Megfelelt,
- Jól megfelelt

A prezentációk során az egyéni és a csoportmunka, az eredetiség, a megvalósíthatóság és a szemléltetés minősége kerül értékelésre.

értékelés gyakorisága:
minden tematikai egység elméleti számonkéréssel és prezentációval zárul.

Személyiségfejlesztés

(9-10. évfolyam)

Személyiségfejlesztés

A tantárgy célja, hogy diákjaink szerezzenek egy alaptudást ön-, és társismeret témakörében, megismerjék saját működésük mozgatórugóit, képesek legyenek empatikusan, aktív figyelemmel részt venni egy kommunikációs helyzetben. Továbbá, konfliktusos helyzetekben legyen kellő eszközük és gyakorlatuk asszertíven, erőszakmentesen képviselni a saját álláspontjukat

A tanórák gyakorlat orientáltak, az elméleti tudást, szituációs játékokkal, saját élmény behozatalával mélyítjük

Főbb tematikai egységek és óraszámok

9 és 10. évfolyam 72 - 72 óra (szabad órakeret: 10 óra)

9. évfolyam témakörei és óraszámai:

1. Érzések kialakulása – 7 óra

Hogyan alakulnak ki az érzelmeink? – alapérzés, összetett érzés, nem-érzés

2. Érzések felismerése – 10 óra

A bennünk kialakult érzelmek felismerése, regisztrálása.

3. Érzések kifejezése- 12 óra

Hogyan fejezzük ki magunkat, hogyan beszéljünk az érzéseinkről?

4. Empátia – 13 óra

Az empátia, mint tanulható készség elsajátítása.

Empátia elsősegély gyakorlása.

Hogyan tudok saját magamnak empátiát adni.

5. -Empatikus verbalizáció – 13 óra

Saját érzések kifejezése, értő-érző figyelem gyakorlása.

6. Szükségleteink – 10 óra

Saját szükségleteink felismerése.

Hogyan fejezzük ki azt, hogy adott pillanat mire van szükségünk?

7. Erőszakmentes kommunikáció bevezetés – 3 óra

Az asszertivitás világa – zsiráf és sakál nyelv

tanév végi ismétlés – 4 óra

10. évfolyam témakörei és óraszámai

1. Ön-, és társismeret – 24 óra

DISC rendszer megismerése.

Viselkedési stílusok megismerése.

A különböző stílusok kommunikációja.

különböző stílusok felismerése az öltözködés alapján.

2. Én-állapotok - 12 óra

Az én állapotok megismerése.

Hogyan ismerjem fel és hogyan változtassak negatív én állapotokon

3. Asszertivitás – 12 óra

Hogyan lehetek asszertív?

Az asszertivitás technikájának elsajátítása.

Saját érzések és szükségletek kifejezése, kérdés-kérdés, értő és érző figyelem gyakorlása.

4. Erőszakmentes kommunikáció – 24 óra

Saját érzések kifejezése, értő-érző figyelem gyakorlása.

Én közlés gyakorlása.

Saját szükségleteink kommunikálása.

Hogyan fogalmazzunk meg kérdést, illetve kérést a másik fél irányába.

Hogyan ismerjem fel a másik fél érzelmeit, ezt hogyan fogalmazzam vissza?

Vezetési és prezentációs technikák

(11. évfolyam)

A tantárgy célja, hogy diákjaink megismerkedjenek a főbb vezetői személyiségjegyekkel, a vezető és a beosztottak együttműködési lehetőségeivel. Lássák azt a diákok, hogy a vezető és a beosztottak megfelelő kapcsolata kell ahhoz, hogy egy vállalkozást megfelelően tudjanak működtetni.

Fontosnak tartjuk továbbá azt is, hogy a diákjaink (mint leendő vezetők akár) tudjanak prezentációt tartani, tudják azt előkészíteni, és megvalósítani, fel tudjanak készülni a váratlan helyzetekre is.

Az órákat különböző esetjátékokkal színesítjük.

Főbb tematikai egységek és a felhasználható órakeret:

72 óra (szabad órakeret: 10 óra)

1. Kommunikációs alapok – 24 óra

A verbális kommunikáció megismerése

A nonverbális kommunikáció jellemzőinek megismerése

A különböző stílusok kommunikációja

Az asszertív technikák elsajátítása

2. Prezentáció készítése – 16 óra

Hogyan épül föl, milyen elemekből áll egy tökéletes prezentáció.

Prezentációk készítése megadott témában.

3. Public speaking - 16 óra

A tökéletes előadás technikái

Az asszertivitás technikájának elsajátítása.

Saját érzések és szükségletek kifejezése, kérdés-kérdés, értő-érző figyelem gyakorlása

4. Váratlan és nehéz helyzetek kezelése – 12 óra

Milyen konfliktus helyzetek származhatnak az eltérő viselkedési stílusok között?

5. Előadás – 4 óra

Üzleti kommunikáció

(12. évfolyam)

A tantárgy célja, hogy diákjainkat képessé tegyük az üzleti kommunikáció elméletének és a vállalkozásban használatos módszereinek elsajátítására, amely tartalmát tekintve magában foglalja az elmélet elsajátításán túl a módszerek gyakorlatokon keresztül történő megtanulását is.

A tananyagban az írásbeli és szóbeli üzleti kommunikáció is fontos szerepet kap. Igyekszünk minél több szituációs gyakorlattal is színesíteni az órákat, amelyek az ismeretek elsajátításában is szerepet kapnak.

Főbb tematikai egységek és a felhasználható órakeret:

60 óra (szabadon felhasználható 7 óra)

1. Asszertív kommunikáció – 8 óra

Asszertív technikák.

Rosenberg modell megismerése.

2. DISC kommunikáció – 16 óra

Megtanulni felismerni a különböző viselkedési stílusok kommunikációs sajátosságait.

Szituációs gyakorlatok.

3. Önéletrajz és motivációs levél – 16 óra

Hogyan írjunk önéletrajzot?

Hogyan írjunk motivációs levelet?

4. Interjú technikák – 8 óra

Milyen kérdésekre számítsunk, milyen választ adjunk?

5. Vezetői eszköztár – 12 óra

Blanchard, Goleman, Lewin modellek megismerése.

Értékelés módja a személyiségfejlesztés, üzleti kommunikáció és a vezetési és prezentációs technikák esetében :

Szöveges, három fokú skálán mozog:

- Nem felelt meg
- Megfelelt,
- Jól megfelelt

9. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

9.1. Kiválasztási elvek

Iskolánk digitális iskolaként határozta meg magát, ezért az intézményben a TEAMS és Onenote platformokat használjuk a tudásalkotás fő terepeként. Ennek következtében a kollégák választhatnak digitális tankönyv (NKP oldalon levő, Tankönyvkatalogus.hu-ról letölthető pdf vagy akár egy-egy tananyagmodul egyedi digitális kialakítása) közül. Az állami tankönyvlistán szereplő kiadványok közül is rendelhetnek a kollégák könyveket, ha indokoltnak érzik a nyomtatott változat használatát (pl. biológiai album, függvénytáblázat, irodalmi szöveggyűjtemény, történelmi, földrajzi atlasz stb...)

Az Iskola a nevelőtestület és azon belül az egyes munkaközösségek javaslatára az aktuális tanév hivatalos tankönyvjegyzékében nem szereplő az oktatást segítő kiadványokat, egyéb elektronikus tananyagokat is rendelhet. Ezeket a tananyagokat az alanyi jogon járó ingyenes tankönyvellátásban részesülő tanulók szülei szabad választás alapján rendelhetik meg. Akik a megrendelést a kijelölt határidőre leadták az iskola tankönyvfelelősének, azok a szülők a beszerzési árakat kötelesek megtéríteni.

Minden tanulónak kötelező taneszköz a laptop, melyet a szülők szerzik be a tanuló számára. A fenieken túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van (pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés, számológép stb.).

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév év végi szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetére a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.

Ha lehetséges a taneszköz több éven át használható legyen.

A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

A tankönyvek kiválasztásánál alapvető szempontnak tartjuk, hogy a felmenő évfolyamok tankönyvei, tematikájuk egymásra épüljenek.

A tankönyvek kiválasztásánál a digitális tankönyveket és a tartós tankönyveket kell előtérbe helyezni.

A tankönyvek, taneszközök kiválasztásának módja:

Minden iskolatípusban a munkaközösségek felelőssége a tankönyvválasztás.

A tankönyvválasztás elsődlegesen a hivatalosan tankönyvvé nyilvánított tankönyvekből történik, kivéve, ha indokolt más tankönyv.

A nyomtatott taneszközökön a munkaközösségek döntenek szaktanári ajánlással.

A tankönyvrendelést – a munkaközösségek véleményének kikérésével – az igazgató által megbízott tankönyvfelelős készíti el. Az igazgató tájékoztatja a szülőket a megrendelt tankönyvek köréről, lehetővé teszi, hogy a tankönyvrendelést a szülői munkaközösség véleményezze. Az igazgató elektronikus formában megküldi a tankönyvrendelési adatokat a fenntartónak, és beszerzi a fenntartó írásos egyetértő nyilatkozatát.

A tankönyvrendelés és a tanulók tankönyvellátásának részletes szabályait az SZMSZ szabályozza.

9.2. Ingyenes tankönyvellátás

Jogszábeli háttér:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény

20/2012. EMMI rendelet A nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII törvény

17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet a tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről

Az emberi erőforrások minisztere 21/2015. (IV. 17.) EMMI rendelete a tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 17/2014. (III. 12.) EMMI rendelet módosításáról

A Kormány 1265/2017. (V.29.) határozata

Az alanyi jogon járó ingyenes tankönyvellátás megállapítását az Intézmény a fenti jogszabályok alapján biztosítja, és annak betartásával jár el.

A tanulók és a pedagógusok a tanév során szükséges köteteket, a szükséges pedagógus kézikönyveket a pedagógusok által meghatározott időpontban kölcsönözhetik ki a könyvtárból.

10. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

A Nemzeti alaptanterv (a továbbiakban: Nat) a köznevelés feladatát alapvetően a nemzeti műveltség, a hazai nemzetségek kultúrájának átadásában, megőrzésében, az egyetemes kultúra közvetítésében, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítésében jelöli meg. Feladata továbbá a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése.

Célja továbbá, hogy a családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre neveljen az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt, fejlessze a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges

szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket. Ezáltal járul hozzá ahhoz, hogy a felnövekvő nemzedék

- a haza felelős polgárává válják;
- kifejlődjék benne a hazafiság érzelmvilága;
- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítéletképességre tegyen szert;
- megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában;
- törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására;
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően;
- válják képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre;
- ismerje meg és értse meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat;
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

E célok elérése érdekében a NAT részletesen rögzíti a legfontosabb nevelési célokat, melyek iskolánk Pedagógiai Programjának is szerves részét képezik és a pedagógiai munka alapjaként funkcionálnak.

Az Európa 2000 Gimnázium célja, hogy az alábbi nevelési célokat az iskolai oktatás keretén belül és azon kívül is képviselni tudjuk. Ezért mind az egyes szaktárgyak oktatásában fontosnak tartjuk az elvek megjelenítését - akár a tantárgyi anyag egy részének ezen szempontok szerinti feldolgozása révén, akár az osztályfőnöki órák tematikai egységeinek kijelölése során -, mind az iskolán kívüli programok megvalósításakor is célunk e szempontok alkalmazása, az értékek közvetítése a diákok és családjaik számára.

A fenti pedagógiai célok megvalósulásának érdekében célunk olyan oktatásszervezési megoldásokat előnyben részesíteni, melyek a tanulók belső motivációit megmozgatják. Ezért projektmunka, gyűjtőmunka, egyéni beszámoló, kiscsoportos tevékenységek választása, vállalása illetve kötelező megoldása is színesíti oktatási palettánkat. A sok szakkör, egyéni mentorálás mind a gyengébb mind a kimagasló diákok számára lehetőséget ad a tanulási folyamat fejlesztésére. Mindez magával hozza a tanulói cselekvések intenzitásának növekedését, amit a DÖK szerepének biztosításával is elérünk. Lehetőséget adunk diákjainknak, hogy negyedévente értékeljék munkájukat és iskolán kívüli programok segítségével is fejlődjenek, a DÖK pedig meglepetés-programokat szervezhet a diákok javaslatai alapján. Mivel diákjaink sokféle szociokulturális háttérrel rendelkeznek, ezért célunk az előzetes ismeretek megismerése, beépítése a tanulási folyamatba, s a szaktanárok segítségével célunk a tévedések kiigazítása, s a diákok tudásának a megfelelő oktatási szinthez illő átrendezése.

A frontális munkamódszer mellett az IKT-eszközök intenzív használata és digitális irányú elmozdulás (digitális napló, tesztelő, digitális tankönyv stb...) mellett a tanórai tevékenységeket is differenciáltuk. A csoport- és páros munka mellett a kooperatív technikák is beépülnek az oktatási folyamatba a hagyományos frontális módszertan mellett.

A diákok egyéni érdeklődésének és aktivitásának megfelelően a tanári kar tagjai a feladatokat is differenciáltan határozzák meg ott, ahol erre lehetőség nyílik. Biztosítjuk a különleges bánásmódot igénylő diákok számára a megfelelő szakvélemény alapján javasolt egyéni eljárást, s komoly célunk a tehetséges diákok kibontakoztatását elősegíteni versenyek és szakmai programok révén.

Mivel minden diákunk az iskolai közösség, az alma mater tagja, ezért a tanulási esélyeket a házirendben rögzített módon biztosítjuk, s lehetőséget adunk az egyéni fejlesztésre, tehetséggondozásra és képességfejlesztésre is.

Iskolánkban a 2019-20-as tanévtől bevezettük a digitális oktatást, melynek alapelvei, céljai hasonlóak a MAGYARORSZÁG DIGITÁLIS OKTATÁSI STRATÉGIÁJÁ-ban megfogalmazottakkal.

10.1. Az erkölcsi nevelés pedagógiai célként való megfogalmazása

A tanári kar példamutató hatása mellett az osztályfőnöki órák kiemelt feladata az erkölcsi érzék fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért érzett felelősségérzet kialakítása. Ezt minden tanárnak és az iskola dolgozóinak együttesen kell a Házirendben lefektetett alapelvek folyamatos elvárásával megvalósítaniuk. Emellett egyes tanórákon (pl. Etika, Média és kommunikáció, Magyar

irodalom, Történelem) a tananyag vonatkozó részeinél felhívjuk egy-egy jelenség etikai vonatkozásaira a figyelmet.

Az erkölcsi nevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Alapvető követelmény az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén. Természetes dolog, hogy az iskolai etikus viselkedés minden órán elvárás is diákjaink irányába, ami kiterjed a nem megengedett segédeszközök alkalmazásának tilalmától az iskolatársakkal szembeni toleráns viselkedés elvárásáig. Ezen szempontokat részletesen az iskolai házirendben határozzuk meg. Minden tanórán célunk az önfegyelem, a képzelőerő és az intellektuális igényesség kialakítása a teljes oktatási-pedagógiai folyamat során.

10.2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés és az Állampolgárságra, demokráciára nevelés pedagógiai céljai

Ezen két pedagógiai célt tanórai és tanórán kívüli keretekben is fejlesztjük, hangsúlyozzuk. Projektmunkákban, szakköri tevékenységek révén és tanórai keretben (osztályfőnöki, történelem és állampolgári ismeretek, földrajz, idegen nyelvek), de az irodalmi és média-ismeretek oktatásakor sem lehet kikerülni a fenti célok megvitatását, értékelését, a nézőpontok ütköztetését. Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. A külföldi iskolákkal való kapcsolattartás és a diákok személyes tapasztalatszerzései a partnerországok családjainál lehetőséget nyújtanak arra, hogy a fenti célokat beépítsük az osztályfőnöki és szaktárgyi órák tematikáiba. Mivel diákjaink iskolánkban érik el 18. életévüket, ezért célunk, hogy öntudatos felnőttként, aktív állampolgárként hagyják el iskolánkat, akik ismerik nemzetük múltját, s értékelik őseik tetteit és a tanulságokat levonva készülhetnek a jövő döntéseire.

A tanórai kereteken túl az iskolai programok során ismerik meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait tanulóink. A jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságának megismerése nem merülhet ki a tantervi ismeretek átadásánál. Az iskolai programok, teremdekorációs verseny és más tanórán kívüli tevékenységek lehetőséget teremtenek arra, hogy a fenti célok megvalósítása életszerű, izgalmas, a diákokat megmozgató lehessen. E célból az iskolai életben támogatjuk a DÖK kezdeményezéseit, melyek célja kapcsolódik a pedagógiai program részeihez. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve megismerik történelmét, sokszínű kultúráját. Ehhez segíti hozzá iskolánk alapítványa diákjainkat, hogy a tanulmányi kirándulások költségeihez alapítványi támogatást biztosít, hiszen a kirándulások teszik igazán élővé a megtanult tananyagot, s hasznossá az ismereteket. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie. Mindezek eszmei alapja a megkülönböztetés, a kirekesztés, továbbá a szegregáció valamint a bűnbakkeresés fogalmi tisztázása, és annak bemutatása az egyes történelmi korszakokban, hangsúlyozva, hogy az európai-keresztény kultúrkörben a szegregáció és az arra épülő mindenféle hátrányos megkülönböztetés tilos. A zsidó kultúra, mely európaiságunk egyik tartópillére szintén lényeges hangsúllyal szerepel az új ismeretanyagok átadásában.

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Iskolánk

megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket. A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértetése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások a fentebb jelzett tanórák és tanórán kívüli tevékenységek során. Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

10.3. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Az iskolánkban folyó nevelő-oktatói munka lehetővé teszi a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. E cél elérése érdekében fontosnak tartjuk az iskola-szülő kapcsolat szorosra fűzését a szülői értekezletek mellett fogadóórák szülői tréningek és a digitális napló segítségével szeretnénk információkat megosztani diákjainkkal és szüleikkel. A személyes kapcsolatok kialakítása érdekében támogatjuk, hogy iskolán kívüli programjaink és pedagógiai munkánk megismerése érdekében a szülők is részt vehessenek rendezvényeinken, s betekintést nyerhetnek munkánkba a nyílt napok során. Emellett az osztályfőnökök, szaktanárok és iskolapszichológus, az iskolai diákönkormányzat és az ezt patronáló ifjúságvédelemmel foglalkozó kolléga bármikor elérhető diákjaink számára. A szakórákon és a szünetekben is célunk, hogy diákjaink képessé váljanak érzelmeik hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra.

Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához. E célokból segítünk diákjaink pályaorientációs kérdéseinek megoldásában, egyfajta karrierterv közös kialakítása az utolsó évek célja, ahol a szülőkkel együtt – felmérve a tanuló képességeit, érdeklődési körét – az osztályfőnök, szaktanárok, egyéb szakemberek (pl. pszichológus) segítségével segítséget nyújtunk a felelős döntés meghozatalában. A megfelelő önismeret elsajátítását iskolánk 7szokás programja is alapozza és támogatja.

10.4. A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is. Ezért osztályfőnöki órákon, társadalomismeret keretében, biológia órán és választott szakkörökön keresztül a fenti célok megvalósítása egyik kitüntetett feladatunk. Emellett tanításon kívüli programokon (pl. Egészségnap, délutáni előadások stb...) is felhívjuk diákjaink figyelmét az őket is érintő problémákra. A DÖK szerepe a

rendkívüli programokban nagyon fontos számunkra, hiszen a diákok érdeklődésének megfelelő programok kiválasztása közös érdekünk.

10.5. A testi és lelki egészségre nevelés

Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együtttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és -megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Biológia, testnevelés, osztályfőnöki órák és délutáni foglalkozások, iskolán kívüli tevékenységek, pszichológusi, önismereti csoportok, szakkörök segítségével, a szülők bevonásával építjük be a fenti célt iskolai életünkbe. Az iskolán kívüli problémák (pl. drog, egészségtelen táplálkozás, dohányzás stb...) hatásai komoly feladat elé állítják pedagógusainkat, akik személyes példájukon felül külső szakemberek bevonásával is segítik diákjainkat a helyes döntések és életmód választásában. Az iskolai élet alapjait szabályozó házirend segít abban, hogy diákjaink konfliktuskezelő és társas tevékenysége szabályozott, a helyes döntések irányába fejlődő legyen. A tanulásmódszertan oktatása, az egészséges életmód, a sportköri tevékenységek lehetőséget adnak arra, hogy diákjaink stressz-kezelése, testi higiéniájuk és viselkedési szokásaik, káros szenvedélyekkel kapcsolatos attitűdjük megváltozzék. Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere, hogy a komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati tematikáját úgy kell megalkotni, hogy igazodjon a tanulók életkorához, elvárásához és magas szintű szakmai elvárásokhoz egyaránt.

10.6. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Az új NAT alapcéljaként jelölte meg, hogy minden diák az érettségi megszerzése előtt folytasson önkéntes tevékenységet, melyet iskolánk is támogat. Úgy véljük, biztosítani kell diákjainknak azt a szabadságot, hogy érdeklődésüknek leginkább megfelelő területen bontakoztassák ki a fenti célokat. Ezért támogatjuk a diáktanári rendszert tehetséges tanulóink számára, illetve a lakóhely, épített környezet megóvása érdekében az önkéntes dekorációt, utcarendezést, növényültetést. Mivel fontosnak érezzük a karitatív, szociális érzékenység fejlesztését, ezért gyűjtéseken is részt vesznek diákjaink, ahol határon túli és kórházba kerülő gyerekeknek gyűjtenek ruhát, játékokat. A fentiek alapján az 50 órás önkéntes munkát aktívan, a diákok érdeklődésének megfelelően szervezzük meg, s így a diákok saját élmény alapján lesznek képesek megismerni a fenti csoportokat.

1.1.13 10.6.1. Közösségi szolgálat

Az iskola a középiskolai tanulók számára a hatályos köznevelési jogszabályok szerint megszervezi az érettségi bizonyítvány kiadásának feltételül előírt közösségi szolgálat teljesítésének lehetőségét. A közösségi szolgálat szervezését és koordinálását az igazgató által kijelölt pedagógus végzi. A jelentkezés, a teljesítés és annak dokumentálása a hatályos jogszabályok és az intézményi eljárásrend szerint történik.

10.7. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életteréül szolgáló környezethez, annak fenntartható megóvásához és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és

begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához. A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretének és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek terrénumának egyre nagyobb szerepet kell biztosítani. Iskolánk alapításától kezdve nagy hangsúlyt fektet diákjaink nevelésében arra, hogy az őket körülvevő épített környezet megővására törekedjenek, kulturáltan használják az intézmény létesítményeit. Immár hagyományossá vált, hogy mindenki megtervezheti saját osztálya dekorációját és azt létre is hozhatják diákjaink, így is növeljük otthonosság-érzésüket. Osztályfőnöki órákon és az iskolai élet kezdetén, a kilencedik évfolyamon megismertetjük diákjainkat az iskolai élet hagyományaival és a környezettudatos magatartási mintákkal (pl. szelektív hulladékgyűjtés, takarítás elősegítése, villanyok lekapcsolása, ablakok becsukása stb...) Emellett fontosnak érezzük a globális környezeti problémák oktatásának megjelenítését a tantárgyi keretekben (földrajz, biológia, történelem stb...) és a DÖK segítségével az tanításon kívüli programokon is. Felmenő rendszerben elindítjuk a Fenntarthatóság tantárgyat 2025/26 tanévtől.

10.8. Pályaorientáció

Iskolánk diákjait minden szaktanár az iskolába lépés kezdetétől segíti a képességeinek és vágyainak legmegfelelőbb szakma, hivatás elérése felé vezető úton. Osztályfőnöki órákon pszichológus segítségével mérjük fel diákjainkat. Önismereti csoportot hozhatnak létre, s a szakközépiskolai diákjaink szakmai gyakorlaton ismerkednek meg választott szakjaik és a munka világa közötti kapcsolatokkal. Betekintést nyernek a munkahelyek működésébe és szakmai referenciához juthatnak szorgalmukkal. A munka világa által megkívánt készségek fejlesztését szolgálják az osztályon belüli és osztályok közötti versenyek, kooperatív tevékenységek megszervezése és lebonyolítása is.

10.9. Gazdasági és pénzügyi nevelés

Osztályfőnöki órákon, közgazdaságtan és történelem órákon is kitérünk mind a családok, mind az állam pénzügyeire, s célunk diákjaink tájékozódásának fejlesztése a pénz világában, a munka világában. Fontosnak érezzük, hogy felelősséget vállaljanak saját sorsukért és anyagi döntéseik minden következményéért. A családi költségvetés fogalmától kiindulva az állami költségvetés összetétele, mértéke és részeinek megismerésén át eljuthatunk a tudatos állampolgári lét egy újabb hangsúlyos dimenziójának kialakulásáig. A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

10.10. Médiatudatosságra nevelés

Iskolánk média szakiránya, a kötelező informatikai és média tanórák, magyar nyelvtan és osztályfőnöki órák, a kollégák rendszeres IKT-eszközhasználata és a tantermek TV-vel és részben digitális táblával való ellátása lehetővé teszi, hogy diákjaink a magyar átlagnál szélesebb kontextusban látják a média befolyásoló szerepét.

10.11. A tanulás tanítása

Iskolánk minden tanórán és minden tanára segíti diákjainkat az egyéni képességeknek megfelelő és hatékony tanulási technikák kialakítására. Minden kezdő évfolyamra járó diákunk részt vesz tanulástechnikai órákon, ahol lehetőséget kapnak a különféle ismeretsajátítási rendszerek megismerésére és saját, egyéni, de eredményes tanulási technikáik kiépítésére. Az iskolai oktató-nevelői munka során bármikor fordulhatnak diákjaink tanáraikhoz, akik megkísérlik tudásuk legjavát adva fejleszteni a problémás területeket, és továbbépíteni a sikeres irányokat. Iskolapszichológus segíti a kudarcot érző diákok önbecsülésének fejlesztését, s az eredményes tanulási módszertan kiépítése

érdekében diáktanári rendszerrel is segítjük diákjainkat, akik délutánonként eredményes diákok gyakorlatából, tanácsaiból is tudnak fejlődni.

10.12. További nevelési feladatok

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével; a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásával;
- az egészséges életvitel kialakításához az egészségtan gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni;
- az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani;
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása,
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat;

10.13. Kulcskompetenciák

10.13.1. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során. Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókincs
- verbális és nonverbális kommunikációs képesség
- funkcionális nyelvtan
- életkori sajátosságnak megfelelő nyelvi ismeretek
- hallott és olvasott szöveg értése és szöveg alkotása
- különböző típusú szövegekben való tájékozódás
- információk feldolgozása
- segédeszközök megfelelő használata (könyvtárhasználat, digitális technika, média, stb.)

- érvelés képessége
- empátikus képesség
- esztétikai érzék
- kíváncsiság
- tantárgyra jellemző szaknyelv használata

10.13.2. Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően.

Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

A Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (KER) szerinti B1 szintű nyelvtudás elsajátítása a 12. évfolyam végén az első idegen nyelv terén olyan elvárásként jelenik meg, melyre az idegen nyelv belépésének első évfolyamától kezdve tudatosan és szisztematikusan kondicionálni kell a tanulókat.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókincs
- funkcionális nyelvtan
- nyelvi stílusok ismerete
- szóbeli interakciók főbb típusainak ismerete
- az idegen nyelv nyelvtani szerkezetének és rendszerének ismerete
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, etnikai másság elfogadása

10.13.3. A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is.

E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

megfelelő segédeszközök használata

- az igazság tisztelete
- a dolgok logikus okának (kauzalitás) és érvényességének megkeresése
- mindennapokban használható tudás
- problémamegoldó készség
- lényeglátás
- kíváncsiság
- egyénileg, társsal és csoportban való munkálkodás
- kreativitásanalízis - szintézis

- matematikai fogalmak ismerete
- alapvető törvényszerűségek nyomon követése: az egyes elméleti modellek igazolása a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján
- összefüggések felismerése
- tudjon érvelni, követni és értékelni tudja az érvelése folyamatát
- meg tudja megindokolni matematikai úton az eredményeket
- bizonyítások megértése
- matematikai eszköztudás szerepe a természettudományi és műszaki életpályára való szocializálás terén
- matematikai kommunikációs készség

10.13.4. Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának.

E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

A természettudományos nevelés és oktatás terén a témaanyagok gyakorlatközpontú, a tanulók életkori sajátosságaihoz adekvát módon illeszkedő megközelítése hozzájárul a motiváció hatásosabb felkeltéséhez, valamint a természettudományi és műszaki életpályára történő szocializációhoz.

Mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás és a fejlesztés terrénumában kiemelt fontosságú a komplex eszközök használata, a módszertan és az oktatásszervezési formák változatossága, így a természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő fejlesztése.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- összefüggések felismerése és kifejezése
- lényeglátás
- fogalomalkotás
- esztétikai érzék
- kreativitás
- rendszerszemléletű gondolkodás az alkalmazhatóság praktikumának vonatkozásában
- logikai képességek
- rajzoló készség
- tervezés és kivitelezés
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, a nemzetiségek és a nyelvi-vallási etnikumok szerepének értékelése, a másság elfogadása
- kíváncsiság
- környezettudatosság
- környezet- és természetvédelem
- egészséges életvitel
- nemzeti tudat megalapozása
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra

- az egyén legyen képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során
- bepillantás a jelen főbb kutatási tevékenységeibe
- gyakorlatias módon tudja a tudását felhasználni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, problémamegoldásaiban, egyéni és közösségi célok elérésében
- legyen kritikus az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben

10.13.5. Digitális kompetencia

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- eszközök megismerése, használata
- szövegszerkesztési ismeretek
- információkeresés és kezelés
- kritikai gondolkodás az innováció területén
- kreativitás
- munka világában való eligazodás
- együttműködés képessége
- élethosszig tartó tanulás
- etikus Net használat

A digitális iskola jegyében a Microsoft 365 (TEAMS ÉS ONENOTE felületek a kapcsolattartás és a tananyagmegosztás felületei) digitális platformon túl a Socrative, Mentimeter, Playposit stb., programokat is használjuk. Az újfajta tanulásszervezési folyamatok miatt előnyben részesítjük a csoportos, páros, egyéni projekt alapú munkaformákat, melyeket a digitális eszközök használatával teszünk kompetencia alapú és kommunikációt, együttműködést fejlesztő tevékenységgé.

10.13.6. A tanulás kompetenciái

Minden műveltségi területen a hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti.

A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- motiváció
- saját tanulási stratégia megismerése és alkalmazása
- önismeret
- önértékelés, illetve mások objektív értékelése

- figyelem
- segédeszközök használata

10.13.7. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá, ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani.

Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- egészséges életvitel
- mentális egészség
- magatartási szabályok alkalmazása
- kommunikációs képesség

Empátia

- szolidaritás
- érzelmi intelligencia fejlesztés
- problémamegoldó képesség
- európai tudat
- az egyetemes és a magyar történetben a népcsoportok, nemzetiségek nemzetalkotó szerepének megismerése és értelmezése
- a nyelvi-vallási etnikumok történelemformáló jelenléte (különös tekintettel a zsidóság szerepére a magyar és az egyetemes történelem vonatkozásában)
- nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely a más népekkel, elsősorban a vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást magába foglalja
- stressz és frusztráció kezelése
- változások iránti fogékonyság
- együttműködés
- magabiztosság
- érdeklődés
- személyes előítéletek leküzdése
- az egyén cselekvési lehetőségei a diktatúra, az elnyomás kényszerpályáján: az etikailag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és emberségünk ellen
- kompromisszumra való törekvés
- annak felismerése, hogy az európai-keresztény kultúrkörben a szegregáció és az arra épülő mindenféle hátrányos megkülönböztetés tilos, mi több: bűn

Mindezeket a „7 szokás” életvezetési programmal egészítjük ki, illetve hangoljuk össze.

10.13.8. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínákozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek
- kihívások felismerése, értelmezése
- a gazdaság működésének átfogóbb megértése
- a pénz világában való tájékozódás
- a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeinek ismerete
- tervezés, szervezés, irányítás
- vezetés
- delegálás
- az elemzés
- a kommunikálás
- a tapasztalatok értékelése
- kockázatfelmérés és vállalás
- egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés

10.13.9. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, mely minden műveltségterületen jelentkezik.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiség elleni, azzal megalkuvó vagy tevékenesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

A magyar nyelv és irodalom műveltségterületen különösen az irodalom, a dráma, a bábjáték, a művészetek műveltségterületen a zene, a vizuális művészetek, a tárgyak, épületek, terek kultúrája, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó és a mozgóképfotó fontosságának elismerése.

10.13.10. További releváns kompetenciaterületek

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő nevelési területek fejlesztése áll pedagógiai munkánk középpontjában:

Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benn a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is

Környezettudatos magatartásra nevelés, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrálna
Társkapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása
Tanulásiirányítás – önálló tanulásra való nevelés
Szabadidő szervezése a környezeti nevelés követelmények figyelembevételével
Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás
Értékeorientációk, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája
Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok (pl. zsidóság) diszkriminációjára.

11. Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon.

Az iskola a mindennapos testnevelés lehetőségét a helyi tanterv óratervében meghatározott kötelező testnevelés órákon, valamint a szabadon választható diáksportkörtől foglalkozások keretében biztosítja az iskola tanulóinak.

Iskolánk tanulói számára a mindennapi testedzést a következő foglalkozások biztosítják:

Heti 5 kötelező testnevelési óra felosztása: 3 testnevelési óra a tantervi anyag elsajátítására, 2 óra sportkör a sportjátékok elsajátítására, gyakorlására.

A testnevelés órák keretében: korcsolya oktatás is folyik.

A testnevelés és a sportkörök órák részvétele és értékelése alól felmenthető az a tanuló, aki **igazolt versenysportoló és a sportegyesületi edzései heti rendszerességgel elérik a köznevelési intézmény által előírt testnevelésórák időtartamát és fizikai terhelését**, ha a szülő (vagy nagykorú tanuló) **írásos kérelmet nyújt be az iskola igazgatójához**. A kérelemhez csatolni kell:

- a sportegyesület által kiállított **hivatalos igazolást** a versenyzői státuszról,
- az edzések **heti óraszámáról és rendszerességéről** szóló dokumentumot
- versenyengedélyt

Az iskola igazgatója dönt a kérelemről.

A hét minden napján szervezett sportkör-foglalkozások vannak, melyek tevékenységébe a tanulók alkalmasságukkal is bekapcsolódhatnak.

Iskolai sportkör foglalkozásokat különféle sportágakban a tanulók igényeinek megfelelően tartunk.

A sportolás, testnevelés helyei: tornaszoba, liget: atlétika, labdarúgás, kézilabda, röplabda, kosárlabda, asztalitenisz sportágaknak megfelelő sportlétesítmények együttműködési megállapodás alapján (pl. Műjégpálya, konditerem, stb.) Az iskolai sportkör alól **legfeljebb heti két óra váltható ki a sportról szóló törvény szerinti igazolt sportolói jogviszonyban álló versenyző tanuló kérelme alapján – versenyengedély birtokában** – a sportszervezet keretei között szervezett edzéslátogatás igazolásával, amennyiben a testnevelésórát közismereti tanóra nem előzi meg vagy nem követi. (első óra, vagy utolsó óra lehet csak, vagy ha a sportkör egybeesik az edzéssel.)

Minden évfolyamon a testnevelés órák keretében oldjuk meg a könnyített és gyógytestnevelési feladatokat.

A gyógytestnevelési feladatokat szakképzett gyógytestnevelő tartja a szakorvos által kiszűrt tanulóknak.

11.1. Az iskolai sportkör foglalkozásai

Az iskolai sportkör tagsága az iskola tanulóiból áll. Az iskolai sportkör tagság a tanulói jogviszonnyal keletkezik és más iskolába való átvétellel szűnik meg.

Az iskolai sportkörben a foglalkozások sportcsoportokban folynak.

A sportcsoportokat a tanulók érdeklődésének, az egészség megőrzésének, a sport alapvető feladatainak és céljainak figyelembevételével alakítjuk ki, úgy, hogy a hét minden napján legyen foglalkozás.

A sportcsoportok feladatai:

- a rendszeres játék, sportolási, testgyakorlási és versenyzési lehetőségek biztosítása;
- az intézményen belüli játékok, vetélkedők, versenyek megszervezése;
- túrák, táborok szervezése;
- a vezetőség által meghatározott egyéb feladatok ellátása;
- a csoport munkájának népszerűsítése;
- az iskolai mindennapos testnevelés feladatainak ellátása;
- a tehetségek gondozása, indokolt esetben átirányítása külső sportegyesületekbe.

Az iskolai sportkör tevékenységét az iskola igazgatójának felkérésére a sportkör vezetője, a testnevelő tanárok irányítják, az egy évre szóló szakmai program célkitűzéseinek végrehajtása érdekében. A szakmai programot a diákok igényeinek felmérésére és a diákönkormányzat véleménye alapján készítik el.

11.2. A sportkör és a vezetőség kapcsolatai

A sportkörrel kapcsolatos teendőket az igazgató által megbízott testnevelő tanár látja el.

Megszervezi a sportköri foglalkozásokat, valamint a tanulók számára a mindennapos testnevelés feltételeit.

A sportkör saját szervezeti és működési szabályzata szerint működik.

Az iskola igazgatója és a sportkör vezetője havonta egy alkalommal folytat megbeszélést a sportkörrel kapcsolatos tevékenységekről. A sportkör vezetője félévente írásos beszámolót készít az iskola igazgatójának a sportköri munka értékeléséről.

Az iskola az éves munkatervét úgy határozza meg, hogy a tanulók számára a mindennapos testedzés lehetősége biztosított legyen.

12. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

12.1. Nem kötelező tanórai foglalkozások rendje

Iskolánk minden év március 15-ig elkészíti és közzé teszi a tájékoztatót azokról a tantárgyakról, amelyekből a tanulók nem kötelező módon plusz órát, emelt óraszámot választhatnak.

A tájékoztató tartalmazza, hogy a választható órákat előreláthatóan melyik pedagógus fogja oktatni.

Az emelt szintre bejutás feltételei a tanuló teljesítménye, a szaktanár javaslata, illetve a szülő írásbeli kérelme.

A tanulók május 20-ig adhatják le írásban – a tanuló és a szülő aláírásával, formanyomtatványon a tantárgyválasztással kapcsolatos döntésüket.

A nem kötelezően választott tanórai foglalkozások az értékelés és mulasztás tekintetében kötelező tanórai foglalkozásnak minősülnek. A félévi és évvégi értékelésnél szöveges értékelést alkalmazunk: nem felelt meg, megfelelt, jól megfelelt értékeléssel.

Ha a tanuló kérelmére a nem kötelező tanórai foglalkozásra felvételt nyert, a tanítási év végéig köteles azon részt venni. Rendkívüli esetben, a szülői írásbeli kérvény alapján az Igazgató dönthet a részvétel alóli felmentésről.

Május 20-a után, a következő tanévre vonatkozó tantárgyválasztás csak a tanuló és a szülő írásbeli kérelme alapján módosítható, igazgatói engedély alapján.

A csoportok indítása a jelentkezők számától, illetve az iskola személyi feltételeitől függ. A csoportok indításáról az igazgató dönt, a munkaközösség vezetőik véleményének kikérésével.

Tantárgy-, foglalkozás-, tanárválasztás eljárásrendje

A választható tanórákra, tanórákon kívüli foglalkozásokra szülői nyilatkozatok alapján jelentkezhet a tanuló.

Eljárásrend:

- a választható tanórák – szülői nyilatkozat alapján, igazgatónál
- a szakkör-, sportkör – tanulói jelentkezés alapján a választott tanárnál, szakkörvezetőnél történik.

A választott tantárgy tanóráin való részvétel, szakkörökön való részvétel a tanév végéig kötelező, a részvétel alól különösen indokolt esetben az igazgató adhat felmentést.

12.2. Projektoktatás

Iskolánkban a projektoktatási módszert a tanórákon a pedagógusok egyéni választása alapján egyes témakörök feldolgozásának megsegítése céljából alkalmazzák. A digitális oktatás bevezetésével lehetőség nyílik a projektoktatás minél hatékonyabb alkalmazására minden tantárgyon belül.

Mit várunk a projekttevékenységtől?

- az önálló aktivitás fejlődését,
- a kritikai gondolkodás, a problémamegoldó képesség, a megfigyelőképesség fejlődését,
- a csapatmunkában történő munka tanulását, elsajátítását,
- a lényegre törő jegyzetelés elsajátítását,
- a szakanyagok gyűjtésének, szelektálásának módszerét megtanulják diákjaink,
- megtanuljanak egy-egy témát komplex módon feldolgozni,
- a számítógép és egyéb informatikai, digitális eszközök készség szintű használatát a munka szempontjából,
- az adott helyzethez, környezethez történő alkalmazkodó készség fejlődését,
- a tanár-diák viszony ember közelebbé válását

Fontos feladata a tantestületnek, hogy minél szélesebb körben, minden tantárgynál alkalmazzák a módszert.

13. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a hosszabb tanítási-tanulási folyamatba illeszkedő tanítási óra.

A tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontos a tanulók motiválása, a tanulói aktivitás biztosítása és a differenciálás.

A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartsuk.

A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.

Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. E feladat megoldását a tanítási órákon az alábbi tanítási módszerek és szervezeti formák segítik:

A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így – elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél – a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.

A szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a felzárkóztató órák;
- tandíjmentesség
- ösztöndíj adományozása
- a felzárkóztató foglalkozások;
- az iskolai könyveinek, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai;
- a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése;
- rendszeres pszichológiai segítségnyújtás, iskolapszichológus
- a továbbtanulás irányítása, segítése;

Iskolai szociális munkás tevékenysége

- kulturális programok és kirándulások támogatása;
- szoros kapcsolat a gyermekjóléti szolgálattal, nevelési tanácsadóval, szakszolgáltatókkal, annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítséget kapjanak

Gyermekevédelmi koordinátor által „Komplex Gyermekevédelmi Program” működtetése.

13.1. Az iskola gyermekevédelmi irányelve, az iskolai bántalmazás megelőzése

Az Európa 2000 Gimnázium elkötelezett a gyermekek védelme iránt, így tevékenységébe professzionálisan emelte be a jelenleg elérhető, leghatékonyabb eszközöket. Iskolai gyermekevédelmi irányelvet készített, mely tartalmazza:

A gyermekek védelmében alkalmazott jogszabályokat

A gyermekek bántalmazásának legfontosabb jeleit és felismerésüket

A gyermekevédelmi jelzőrendszer működését

Az iskolában elvárt biztonságos környezet megteremtésének feltételeit

Egyértelmű felelősségi köröket a gyermekevédelmi irányelvvel és konkrét esetek kezelésével kapcsolatban

A gyermekevédelmi irányelv elkészítésével egyidejűleg, illetve azt kiegészítve:

- információs,
- szociális készségfejlesztő,
- érzékenyítő,
- bullying prevenciók tréningeket, csoportfoglalkozásokat szervez mind a tanulók, mind a pedagógusok számára.

Célja, hogy tovább erősítse, az iskolában alkalmazott gyermekevédelmi szemléletet és gyakorlatot, a pedagógusok szociális/gyermekevédelmi kompetenciáit tovább képezze, hogy a jövőben is a legnagyobb biztonsággal tudják képviselni a gyermekek védelmét.

Az iskolai bántalmazás megelőzése, anti bullying:

Az első pontban ismertetett elemeken túl, az Európa 2000 Gimnázium magas szinten biztosítja a tanulók informálását a közösségi együttélés szabályairól, a bántalmazással szembeni zéró toleranciáról.

Az intézményen belül:

- bántalmazás ellenes belső pedagógus csapatot működtet
- plakátokat helyez el a bullying ellenes szemléletről

- lehetőséget biztosít a gyermekek számára névtelen jelzésre
- kommunikál a diákönkormányzaton keresztül
- kommunikál közvetlenül az osztályközösségeken belül
- életkori sajátosságokhoz igazítva szervezi a bullyingal kapcsolatos csoportfoglalkozásokat a tanulók számára

A gyermekvédelmi irányelv program megvalósítását, felülvizsgálatát, a bántalmazás ellenes teamek és csoportfoglalkozások működését szociálpedagógus szakember, iskolai szociális munkás végzi.

A fegyelmi eljárásokban is alkalmazza az iskola a gyermekvédelmi szemléletet. Minden olyan diáknak, aki fegyelmi vétségeket követ el, lehetősége van segítő szolgáltatást igénybe venni, annak érdekében, hogy tanulmányait lehetőség szerint biztonságban és nyugalomban, fegyelmi vétségektől mentesen tudja folytatni.

Intézményünkben resztoratív konfliktuskezelési technikákat is alkalmazunk.

A resztoratív konfliktuskezelés esetén mindig a közösség egy konkrét tagjának vagy tagjainak okozott sérelemből indulunk ki és nem egy adminisztratív szabály (pl. házirend) megszegésére hivatkozunk. Tesszük ezt azért, hogy a gyerekek valóban átérzhessék és megérthessék, hogy mit okoztak társuknak és bekövetkezhessen a belátáson alapuló jóvátétel.

A módszer tehát a tények mellett alapvetően az érzelmekkel dolgozik. Ez biztosítja egyrészt, hogy a sérelmet okozóban az adott, megszegett norma valóban megszilárduljon, interiorizálódjon (a büntetés ugyanezt nem éri el), illetve a sérelmet elszenvedett megkönnyebbülhessen, megélhesse a másik fél valódi megbánását és a saját megbocsátásának érzését.

A resztoratív eszköztár nem csak a problémás helyzet közvetlen érintettjeivel dolgozik, hanem mindenkivel, akire a károkozás bármilyen formában hatott. Ez biztosítja egyrészt a kollektív felelősségvállalást az eset rendezése során, illetve lehetővé teszi a közösség számára, hogy visszajelzést adjon és megvédje normáit.

„A resztoratív gyakorlatok legnehezebb feladata az emberi kapcsolatok helyrehozása és építése. Azáltal, hogy a formális és informális resztoratív eljárások támogatják érzelmeink és a minket ért hatások kimondását, érzelmi köteleink és kapcsolataink kialakulását segítik elő a tanulókkal.” (Wachtel, 2000) Emiatt, nem egy módszert, hanem egy szemléletet értünk a resztoratív gyakorlatok alatt, amelynek különböző technikái vannak (1.Ábra).

Ezeknek a technikáknak a bevezetése és hatékony gyakorlása időigényes mivel kiterjed az érzelmeket tükröző kommunikációtól egészen a strukturált, jóvátételt eredményező megbeszélésekig és amely folyamatában kezeli és előzi meg a súlyos konfliktusok kibontakozását és gondoskodik a jó közösség kialakításáról és fenntartásáról.

Resztoratív iskolai stratégia

14. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

14.1. A helyi mérési, értékelési rendszer

Az értékelés alapelvei:

Az értékelési rendszer kialakítása során döntőnek tekintjük az objektivitásra és a megbízhatóságra való törekvést. Az összegző osztályzatokat össze kell kapcsolni a segítő fejlesztő értékeléssel, amelynél fontos a tanulók személyiségjegyeinek, életkori sajátosságainak a figyelembe vétele.

Az osztályozás a tanuló értékelésének része legyen. Az érdemjegyek és osztályzatok megállapítása nem lehet a fegyelmezés, büntetés eszköze.

Az érdemjegyet minden esetben dokumentáljuk a digitális naplóban. A tanuló félévente a tanterv heti óraszámával arányos számú osztályzatot kap, ami nem lehet kevesebb havi egy osztályzatnál.

A tanulók teljesítményének értékelése negyedévente, tantárgyanként egy-egy osztályzattal történik. Az év végi osztályzatok megállapításánál az egész évi teljesítményt figyelembe kell venni, de a negyedéves záró jegyek és az év végi vizsgajegyek átlaga alapján van lehetőség a szaktanárnak a mérlegelésre.

Az ellenőrzés és az azt követő értékelés legyen:

- pedagógiailag kifogástalan
- tartalmazzon elég segítő információt
- folyamatos, rendszeres, tervszerű és aktuális
- módszertanilag változatos – ügyelve az írásbeli és szóbeli számonkérés helyes arányára
- konkrét, objektív és igazságos, kevés szubjektív tényezőt tartalmazzon,
- lehetőség szerint kollektív, vegye figyelembe az osztályközösség véleményét is

Az értékelést megalapozó ellenőrzés célja:

- a tanulói teljesítmények, a tanulási folyamat eredményességének minősítése
- a tanuló aktuális tudásszintjével, esetleges hiányosságaival való szembesítése,

- a tanulók önértékelési képességeinek kialakítása,
- a személyiség fejlesztése

Iskolánk egyaránt fontosnak tartja a bemeneti méréseket, a folyamatellenőrzést és a kimeneti vizsgáztatást. Rendszerbe foglalásuk, működésük lehetővé teszi a tanulói teljesítmények folyamatos figyelemmel kísérését, a hiányok időbeli észlelését, korrigálását, az iskolai munka hatékonyságának mérését, fejlesztését. Ennek alapelvei:

14.2. Bemeneti mérés

Célja az iskolába történő felvétel vagy átvétel lehetőségének megállapítása

Az iskolába lépés feltételei

- a hat évfolyamos képzésben az általános iskola 6. osztályának sikeres befejezése után,
- a négy évfolyamos képzésben a 8. osztály sikeres befejezése után léphetnek a tanulók iskolánk 9. évfolyamára.

Az iskolába lépés további feltétele a sikeres felvételi vizsga. Az iskola a saját felvételi eljárása során két tárgyból – magyar nyelvből és matematikából – a központi felvételi írásbeli tesztet írja elő. Az elbírálásnál az általános iskolai osztályzatokat és a szóbeli meghallgatás eredményeit is figyelembe vesszük a részletes felvételi szabályzat alapján.

A felvett tanulók szeptemberben idegen nyelvből, az idegen nyelvi munkaközösség által meghatározott szintfelmérő dolgozatot írnak. Ennek eredménye alapján történik az 1. idegen nyelvi kezdő, újrakezdő, középhaladó, haladó csoportok kialakítása.

14.3. Átvétel másik iskolából:

Az átvétel az iskolai férőhelyek, az osztálylétszám függvénye.

A tanulóval és a szülővel való beszélgetés alapján, és a tanulmányi eredményei alapján, két próbahét után tudjuk fogadni a más iskolából átjelentkező tanulókat. Az átvétel előtt az igazgató kikéri a leendő osztályfőnök, és az osztályban tanító kollégák véleményét. Ezután dönt a tanuló felvételéről.

14.4. Folyamatmérés

A folyamatmérés célja, hogy az adott évfolyam tanulmányi tantervi követelményi szintjéhez viszonyítva átfogó képet adjon a tanulói teljesítményekről több, kiemelt fontosságú tantárgyból.

A tanulók a mérési eredmények alapján maguk is megítélhetik helyüket a teljes évfolyam tanulmányi rangsorában. A folyamatmérés rendszerének, illetve az eredmények értékelésének pedagógiai célkitűzése, hogy a tanulók szembesülve a vizsgahelyzet okozta fizikai, lelki megterheléssel tapasztalataik alapján eredményesebben teljesítsenek a tanulmányokat lezáró érettségi vizsgán, így az évek során megtanulnak vizsgázni, a vizsgára hatékonyan felkészülni, a helyes időbeosztást elsajátítani, a helyes tétel-felépítést valamint a szóbeli vizsga helyes kommunikációját.

14.5. Számonkérések formái

Szóbeli feleltetés, előzetes bejelentés nem szükséges.

Röpdolgozat, előzetes bejelentés nem szükséges (a követelményszintet a szaktanár határozza meg).

Témazáró, előzetesen bejelentett időpontban.

Félévi, évvégi vizsga: összefoglaló jellegű az addig tanult tananyagból előzetesen bejelentett időpontban. Egy tanév 4 negyedévre oszlik (kivéve a végzős évfolyam, ahol három negyedévből áll az év). A negyedéveket tantárgyanként az adott munkaközösség döntése alapján az elért eredmények súlyozott átlaga alapján zárjuk le a vizsgaszabályzat alapján.

A 6 és 8 évfolyamos képzésben az 7.-8. évfolyamokon nincs negyedéves értékelés, csak félévi és évvégi bizonyítványt kapnak a tanulók. A félévkor és évvégén szöveges értékelést is kapnak a tanulók minden tantárgyból.

14.6. Az év végi vizsgák rendszere

Célunk, hogy előre tervezhető módon és kiszámítható elvárásoknak megfelelően készüljenek tanulóink a tanév során, s egyértelmű legyen mindenki számára, hogy az egymásra épülő ismeretek miatt csak a folyamatos munkával és teljesítménnyel lehet elérni a kiváló teljesítményt.

A negyedéves értékelési rendszer, azaz az, hogy minden év négy negyedéből áll alkalmas a tanulók folyamatos motivációjának fenntartására, s ehhez járulnak hozzá az év végi vizsgarendben szerzett eredmények. Amennyiben tanulóink három elégtelen negyedéves értékeléssel rendelkeznek, akkor az éves munkájuk is elégtelen minősítésű lesz.

Az év végi vizsgákat egy hét alatt bonyolítjuk le.

A részletes vizsgaszabályzat a dokumentum 5. fejezetében található, azon szempontok alapján zajlik a vizsgarendszer működtetése.

14.7. Próbaérettségi

A végzős évfolyamon a 4. negyedévben próba érettségit tesznek hallgatóink, ahol az érettségi értékelésének megfelelően értékeljük a teljesítményüket, s az egész éves érdemjegyben két negyedévi eredményként számítjuk be.

A próbaérettségi során a végzős diákok idegennyelv, magyar nyelv és irodalom és történelem tantárgyak esetén az érettségi jelentkezéskor választott szintnek megfelelő feladatlapot töltenek ki és ennek megfelelően az adott szintű érettségi értékelési rendszere a mérvadó az értékelés során.

14.8. Választható közép-, és emelt szintű érettségi vizsgatárgyak

A középiskolai követelmények teljesítése után tehető le az érettségi vizsga. A közép- és emelt szintű érettségi követelményei, a vizsga szerkezete, tematikája országos szinten, központilag meghatározottak.

Idegen nyelvből előrehozott érettségit tevő tanulóinknak osztályozó vizsgát kell tenniük az érettségi tantárgy összes, általuk addig el nem végzett évfolyamának anyagából. Érettségi vizsgát megelőzően követelménynek számít a próba érettségi letétele is. Előrehozott érettségire bocsátás feltétele idegen nyelvből a középfokú B típusú nyelvvizsga megléte

Tanulói igény esetén az iskola köteles megszervezni a középszintű érettségi vizsgát minden olyan vizsgatárgyból, amely a helyi tantervében szerepel. Tanulói igény esetén a tanulói jogviszony fennállása alatt az iskola köteles fogadni az emelt szintű érettségi vizsgára történő jelentkezést minden olyan vizsgatárgyból, amelyből a tanuló jogosult érettségi vizsgát tenni. (100/1997. (VI.13.) Korm.rend. 5.§)

Előrehozott érettségi vizsga a tanulói jogviszony fennállása alatt, az érettségi bizonyítvány megszerzése előtt egyes érettségi vizsgatárgyból első alkalommal letett érettségi vizsga, amely letehető (100/1997. (VI.13.) Korm.rend. 9.§)

a) a 12. § (1) bekezdésében meghatározott idegen nyelvekből a középiskolai tanulmányok teljes befejezését megelőző második tanév május-júniusi vizsgaidőszakában, valamint az azt követő vizsgaidőszakokban, továbbá

b) olyan érettségi vizsgatárgyból, amelyeknél a tanuló számára az adott vizsgatárgy vizsgájára való jelentkezés feltételeinek teljesítéséhez szükséges tantárgy, tantárgyak tanítása a középiskola helyi tanterve szerint a középiskolai tanulmányok befejezését megelőző tanévek valamelyikében lezárul, először a középiskolai tanulmányok teljes befejezését megelőző második tanév május-júniusi vizsgaidőszakában, valamint az azt követő vizsgaidőszakokban.

Intézményünkben előrehozott érettségit legkorábban 11. évfolyamban a tavaszi vizsgaidőszakban tehet a tanuló. Ettől eltérni szülői kérésre igazgatói engedéllyel lehet.

A 2026. május-június érettségi vizsgaidőszaktól kezdve mindenkire egységesen az új vizsgakövetelmények érvényesek.

Az Európa 2000 Gimnázium Pedagógiai Programja alapján a **következő tantárgyakat** érinti a jogszabályi hivatkozás a 11. évfolyam (4, és 6 évfolyamos 2020NAT) a 2026. május-június érettségi vizsgaidőszaktól.

1. A 100/1997. (VI. 13.) Korm. Rendelet 9.§ 3.b pontja alapján osztályozó vizsga nélkül választható tantárgy: **kémia, fizika, biológia, földrajz, vizuális kultúra, ének-zene**
2. 100/1997. (VI. 13.) Korm. Rendelet 9.§ 3.a pontja alapján osztályozó vizsga letételével választható tantárgy: **idegen nyelv**

Az Európa 2000 Gimnázium Pedagógiai Programja alapján a **következő tantárgyakat** érinti a jogszabályi hivatkozás a 11. évfolyam (8 évfolyamos 2012NAT) a 2026. május-június érettségi vizsgaidőszakban.

1. A 100/1997. (VI. 13.) Korm. Rendelet 9.§ 3.b pontja alapján osztályozó vizsga nélkül választható tantárgy: **kémia, földrajz, vizuális kultúra, ének-zene**
2. 100/1997. (VI. 13.) Korm. Rendelet 9.§ 3.a pontja alapján osztályozó vizsga letételével választható tantárgy: **idegen nyelv**

Az iskola a következő választható tárgyak esetében készíti fel tanulóit az érettségi vizsgára:

Közép és emelt szintű: földrajz, biológia, fizika, kémia, művészetek: mozgóképkultúra és médiaismeret (a kötelező vizsgatárgyakon felül a 100/1997. (VI.13.) Korm.rendelet 6. § (4) pontja alapján).

Emelt szintű: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, angol nyelv, spanyol nyelv.

14.9. Az ellenőrzés-értékelés módja és formái

Módjai:

- szóbeli, összefüggő felelet, kiselőadás, beszélgetés, vita, érvelés, stb.
- írásbeli, témazáró dolgozat, tudáspróba, feladatlap, teszt, röpdolgozat, projekt munka, téma kifejtése, gyűjtőmunka, team-munka stb.
- gyakorlati: sportteljesítmény, egyes tantárgyakból gyakorlati feladatok megoldása

Formái:

- diagnosztikus
- formatív
- szummatív

Diagnosztikus értékelés célja: helyzetfeltárás, az egyénre, csoportra szabott

Nevelési- oktatási stratégia kialakítása.

Formatív értékelés célja: a folyamat közbeni irányítás, segítség, korrekció szöveges formában, mindig a gyermek konkrét tennivalóját jelöljük ki.

Szummatív értékelés célja: összegzés, adott téma, tantárgy, időszak vagy tanév eredményességének megállapítása.

Írásbeli feladatok értékelése

Az iskolai írásbeli számonkérések nem jelenthetnek túlzott megterhelést a tanulók számára.

Egy napon kettőnél több átfogó, ún. témazáró dolgozatra nem kerülhet sor.

A témazáró dolgozat íratását a szaktanár egy héttel a dolgozatírás előtt bejelenti, a tanulókkal is közli.

A megírt dolgozatokat a szaktanár 10 munkanapon belül kijavítja.

Az értékelés módjai:

- szöveges értékelés

- háromfokozatú szöveges értékelés
- öt-fokozatú értékelés
- százalékos értékelés

Az írásbeli és gyakorlati feladatokat pontszámokkal kell ellátni. A pontszámok meghatározásánál fokozott gondot fordítunk az elvárt feladatelemek nehézségeire. A feladatlapot összeállító tanárnak a feladatok elkészítésével egy időben javítókulcsot kell készíteni.

Az értékelés rendszere részletesen az 5. fejezetben található.

Háromfokozatú szöveges értékelés:

- **Nem felelt meg**
- **Megfelelt**
- **Jól megfelelt**

Minden tagozatos tárgyat szövegesen értékelünk, kivéve a Média tagozaton az érettségi letételéhez szükséges Mozgókép és médiaismeret tantárgy értékelését, és a fenntarthatóság tantárgyat melyet érdemjeggyel értékelünk.

Szöveges értékelés

6 és 8 évfolyamos gimnáziumi osztályokban minden tantárgyból az érdemjegyek mellett szöveges értékelést is kapnak a tanulók tanév végén a 7-8. évfolyamokon félévkor is.

Minden évfolyamon magatartásból és szorgalomból kapnak szöveges értékelést.

Szóbeli értékelés:

Arab számmal 5 fokozatú értékelési rendszert alkalmazunk. Az elégtelentől (1) a jelesig (5) terjednek a fokozatok.

Az osztályzatok

Szóbeli feleletek értékelése osztályzattal.

Jeles (5): ha a tantervi követelményeknek színvonalasan eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot és azt képes alkalmazni. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is vissza tudja adni a szabályt. Tud szabadon, önállóan beszélni.

Jó (4): ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat követ el.

Közepes (3): ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, hibákkal tesz eleget, nevelői segítségre, javításra, kiegészítésre szorul. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni.

Elégséges (2): ha a tantervi követelményeknek hiányosságokkal tesz csak eleget, de a továbblételemhez szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik.

Elégtelen (1): ha tantervi követelményeknek tanári útbaigazítással sem tud eleget tenni. Súlyos hiányosságai vannak. A tantervi minimumot sem tudja. Feladatait nem készíti el.

14.10. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

Az otthoni írásbeli feladatok kijelölésénél alapvető szempont az arányos terhelésre való törekvés, a szaktanárok önmérséklete és egymásra figyelése.

Az otthoni felkészülésre adott feladatok tantárgyanként 15-25 perc alatt elkészíthető kell legyen. Az írásbeli feladatok kapcsolódjanak az órai elvégzett munkához, a gyakorlás célját szolgálják,

típusfeladatok, melyekkel a készségek elsajátítása a cél. Az otthoni feldolgozásra kiadott feladatokat érdemjeggyel is lehet értékelni a szaktanár döntésének megfelelően, ezek többszöri elmulasztása szankciókat von maga után, melyekről a szaktanár előzetesen tájékoztatja a tanulókat.

A szóbeli otthoni feladatok kijelölésénél egyrészt a tananyag megértésére, logikai feldolgozására kell helyezni a hangsúlyt, másrészt a nyelvi kommunikáció fejlesztésére az adott téma önálló előadása által. Ezen kívül bizonyos tantárgyakból úgynevezett memoriterek indokolt feladni (irodalom, nyelvek, stb.).

Tanulóink elégedettségét és elégedetlenségét a Munkatervben meghatározottak szerinti tartalommal és gyakorisággal mérjük. Ezen mérésekből kiderül, hogy tanulóink átlagos napi felkészülése 1 és 2 óra között van, amely megfelelőnek mondható. Ha azt tapasztaljuk, hogy ez az érték túllépi a 2 órát (iskolai, vagy osztály szinten), akkor az iskolavezetés (osztályszinten az osztályfőnök) feladata, hogy feltárja ennek okait és intézkedéseket tegyen a tanulók magas otthoni leterheltségének visszaszorítására

14.11. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban évfolyam szintű csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, a matematikát, történelmet és a magyar nyelv és irodalom tantárgyakat, bizonyos esetekben a testnevelést. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

Az évfolyam szintű csoportbontás célja, hogy a lehetőségekhez képest közel azonos képességű tanulók kerüljenek egy csoportba, ahol a pedagógusok a tanulók képességeit, terhelhetőségét, a tantárgy iránti fogékonyságukat, érdeklődésüket maximálisan figyelembe tudják venni. Ennek következtében a lassabban haladók is képesek a minimum követelmények teljesítésére, sikerélményeik vannak. A gyorsabban haladó, a tantárgy iránt érdeklődő tanulók képességeit eredményesebben tudják hasznosítani, nehezebb feladatokkal tudnak az órákon foglalkozni, számukra is biztosított a kihívás a tantárgy tanulása során.

A csoportbontások tantárgyait és évfolyamait az igazgató határozza meg a tanév elején.

A választható tantárgyak esetében a választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne. A választható tantárgyakat nem felelt meg, megfelelt, jól megfelelt szöveggel értékeljük.

15. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A testnevelés egyike azon tárgyaknak, amelyek kötelező tárgyként szerepelnek az iskolában. A jó fizikai állapot nem csak a sportban és a testnevelésben játszik fontos szerepet, hanem nélkülözhetetlen a boldogabb és teljesebb élet elérésében is.

Az egyik fontos feladat megállapítani az egyén fizikai állapotát a megelőzés, a terhelhetőség, az egyes feladatok meghatározása végett. Olyan mérési módszert kell alkalmazni, amely rövid idő alatt elvégezhető és megközelítően pontos képet ad a mért egyén pillanatnyi fizikai fittségéről.

Az 5-18 éves tanulók fizikai állapotának felmérésére szolgáló próbarendszer

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A fizikai és motorikus képességek mérésére alkalmas tesztek:

- egyszerűek
- kevés szerigényűek, és bárhol végrehajthatók
- megmutatják a tanulók fizikai felkészültségének mértékét

A tesztek évente kétszer tanév elején ősszel, és tanév végén májusban végezzük.

Először az izomerő tesztet vagy izomerőt mérő tesztek és utoljára az állóképességi futást végezzük.

A tanulóknak mindig megfelelő pihenési időt kell hagyni, a tesztek között.

A motiváció nagyon fontos, miért végeztetjük.

Összehasonlítási lehetőséget nyújtunk hol áll a tanuló (személyre szólóan):

- tavalyi eredményhez képest
- vagy év elejéhez képest
- vagy az osztályátlaghoz képest.

Igény esetén szülőknek tájékoztatás: hogy tisztán lássanak és ösztönözhessek gyermekeiket fizikai fittségük fejlesztésére.

Ha kéri az iskolaorvos, illetve a Központi Adatfeldolgozó elküldjük az értékelést.

Iskolánkban egyszerű vizsgálati módszerként a terhelhetőség/egészség szempontjából leglényegesebb kondicionális képességek méréséhez a HUNGAROFIT módszert alkalmazzuk.

Ez a tesztrendszer terhelhetőség/egészséggel összefüggő objektív mérés.

Alapmérések a HUNGAROFIT módszer minősítéséhez:

Dinamikus ugróerőmelyből távolugrás páros lábbal talajon bemelegítő ugrások után 3 kísérleti lehetőségből a legjobb teljesítmény egyenkénti mérése, vonal és az utolsó nyom (sarok) közötti távolság 1 cm-es pontossággal.

Dinamikus erő-állóképesség fejlesztése:

hanyattfekvésből felülés térdérintéssel és visszaereszkedés

hasonfekvésből törzsemelés- és leengedés folyamatosan

Mindkettő gyakorlatot kifáradásig (max. 4 perc) darabszámra mérjük.

A vizsgált tanulók torna vagy egyéb, de nem puha szőnyegen végzik a gyakorlatot tornateremben, párokban a testnevelő irányításával. Stopper órával mérjük, sípszó jelzi a kezdést és a max. időt (4 perc).

Aerob alap-állóképesség mérése:

Képességmérés Cooper teszt 2000 m

12 perc alatt hány métert tud lefutni

A vállöv és a karizmok erő-állóképességének mérése:

Mellső fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás, folyamatosan kifáradásig

Kiegészítő mérések:

Testmagasság

Testsúly

Szükséges eszközök: orvosi személymérleg 0,5 kg-os pontossággal mérünk, illetve magasságmérő cm-es beosztással.

A kiegészítő mérések, adatok felvétele nem tartozik a tanár feladatai közé, de sok hasznos információt ad (tanárnak, szülőknek) a tanuló egészséges életvitelének alakításához, formálásához.

A próbák elvégzését az elért teljesítmény értékelését, a pillanatnyi fizikai állapot minősítését, a tanulók egyre aktívabb közreműködésével a mérési és értékelési útmutató alapján kell elvégezni.

A mért adatokat a megadott értékelési rendszer alapján pontozzuk, összesítjük és egyénre szólóan értelmezzük az egyes minősítő kategóriákat

pl.	0	–	20,5 p	→	igen gyenge,
	21	–	40,5 p	→	gyenge
	41	–	60,5 p	→	kifogásolható
	61	–	80,5 p	→	közepes
	81	–	100,5 p	→	jó
	101	–	120,5 p	→	kiváló
	120,5	–	140,0 p	→	extra

A próbák elvégzését mindig előzze meg általános és speciális bemelegítés!

A teljes próbarendszert egy (max. két) héten belül el kell végezni.

Fel kell készíteni a tanulókat, hogy ne szorongjanak, ne szenvedjenek futás közben.

Meg kell értetni velük, hogy az emberek nem csak különféle - testi biológiai, fiziológiai – adottságokkal születnek, hanem még az egészséges tanulók pillanatnyi fizikai állapota között is igen lényeges az eltérés. El kell érni, hogy ne legyen szégyenérzete senkinek azért, mert jelenleg esetleg gyengébb fizikai állapotban lévők csoportjába tartozik, de tanári segítség mellett igyekezettel, akaraterővel felzárkózhat. Meg kell értetni velük, hogy egyéni képesség szerinti testneveléssel 2-3 év alatt fel tudja számolni a hiányosságait.

Minden mérést a testnevelő irányítja, ellenőrzi. Figyel a balesetveszélyre, a feladatot végzők és a várakozó tanulók tartózkodási helyére.

A mérések befejeztével az útmutatóban lévő évfolyamonkénti és egyéni, összesített minősítő adatlapokat kitöltve írásbeli értékelést kapunk iskolánk tanulóinak fizikai állapotáról.

Pontérték-táblázat: a mindennapi tevékenység során leginkább igénybe vett izomsorok erejének, erő-állóképességének méréséhez.										
9. osztály (15 éves korúak)										
Pont- érték	Helyből távolugrás páros lábbal (m)		Hanyatt- fekvésből felülés (db)		Fekvőtámasz		Hason fekvésből törzsemelés és leengedés (db)		Cooper-teszt (12 percig futás)	
	lány	fiú	lány	fiú	lány	fiú	lány	fiú	lány	fiú
1	1,31	1,45	31	35	2	5	24	28		
2	1,34	1,48	36	40	4	7	28	32		
3	1,37	1,51	41	45	6	10	32	36		
4	1,4	1,54	46	50	8	13	36	40		
5	1,43	1,57	51	55	10	16	40	44		
6	1,45	1,6	56	60	12	19	44	48		
7	1,48	1,63	61	65	14	22	48	52		
8	1,51	1,66	66	70	16	25	52	56		
9	1,54	1,69	71	75	18	28	56	60		
10	1,57	1,72	76	80	20	31	60	64		
11	1,6	1,75	81	85	22	34	64	68		
12	1,63	1,78	86	90	24	37	68	72		
13	1,66	1,81	91	95	26	40	72	76		
14	1,69	1,84	96	100	28	43	76	80		
15	1,72	1,87			30	46				
16	1,76	1,9				48				
17	1,8	1,93				50				
20-25									1300-1340	1530-1570
26-30									1360-1390	1590-1620
31-35									1410-1450	1660-1700
36-40									1470-1510	1720-1760
41-45									1540-1560	1790-1810

46-50								1580-1620	1830-1850
-------	--	--	--	--	--	--	--	-----------	-----------

Pontérték-táblázat: a mindennapi tevékenység során leginkább igénybe vett izomsorok erejének, erő-állóképességének méréséhez.

10. osztály (16 éves korúak)

Pont- érték	Helyből távolugrás páros lábbal (m)		Hanyatt- fekvésből felülés (db)		Fekvőtámasz		Hason fekvésből törzsemelés és leengedés (db)		Cooper-teszt (12 percig futás)	
	lány	fiú	lány	fiú	lány	fiú	lány	fiú	lány	fiú
1	1,34	1,48	36	40	4	7	28	32		
2	1,37	1,51	41	45	6	10	32	36		
3	1,4	1,54	46	50	8	13	36	40		
4	1,43	1,57	51	55	10	16	40	44		
5	1,45	1,6	56	60	12	19	44	48		
6	1,48	1,63	61	65	14	22	48	52		
7	1,51	1,66	66	70	16	25	52	56		
8	1,54	1,69	71	75	18	28	56	60		
9	1,57	1,72	76	80	20	31	60	64		
10	1,6	1,75	81	85	22	34	64	68		
11	1,63	1,78	86	90	24	37	68	72		
12	1,66	1,81	91	95	26	40	72	76		
13	1,69	1,84	96	100	28	43	76	80		
14	1,72	1,87	100	105	30	46	78	84		
15	1,76	1,9			32	48				
16	1,8	1,93				50				
17	1,84	1,96				52				
20-25									1340-1370	1570-16100
26-30									1380-1410	1620-1660
31-35									1420-1470	1670-1720
36-40									1480-1540	1730-1790
41-45									1550-1580	1800-1830
46-50									1590-1640	1840-1870

Pontérték-táblázat: a mindennapi tevékenység során leginkább igénybe vett izomsorok erejének, erő-állóképességének méréséhez.

11. osztály (17 éves korúak)

Pont- érték	Helyből távolugrás páros lábbal (m)		Hanyatt- fekvésből felülés (db)		Fekvőtámasz		Hason fekvésből törzsemelés és leengedés (db)		Cooper-teszt (12 percig futás)	
	lány	fiú	lány	fiú	lány	fiú	lány	fiú	lány	fiú
1	1,37	1,51	41	45	6	10	32	36		
2	1,4	1,54	46	50	8	13	36	40		
3	1,43	1,57	51	55	10	16	40	44		
4	1,45	1,6	56	60	12	19	44	48		
5	1,48	1,63	61	65	14	22	48	52		
6	1,51	1,66	66	70	16	25	52	56		
7	1,54	1,69	71	75	18	28	56	60		
8	1,57	1,72	76	80	20	31	60	64		
9	1,6	1,75	81	85	22	34	64	68		
10	1,63	1,78	86	90	24	37	68	72		
11	1,66	1,81	91	95	26	40	72	76		
12	1,69	1,84	96	100	28	43	76	80		
13	1,72	1,87	100	105	30	46	78	84		
14	1,76	1,9	104	110	32	48	80	88		
15	1,8	1,93			34	50				
16	1,84	1,96				52				
17	1,86	1,99				54				
20-25									1370- 1400	1610-1650
26-30									1410- 1460	1660-1710
31-35									1470- 1530	1720-1780
36-40									1540- 1570	1790-1820
41-45									1580- 1630	1830-1860
46-50									1640- 1690	1870-1920

Pontérték-táblázat: a mindennapi tevékenység során leginkább igénybe vett izomsorok erejének, erő-állóképességének méréséhez.
12. osztály (18 éves korúak)

Pont- érték	Helyből távolugrás páros lábbal (m)		Hanyatt- fekvésből felülés (db)		Fekvőtámasz		Hason fekvésből törzsemelés és leengedés (db)		Cooper-teszt (12 percig futás)	
	lány	fiú	lány	fiú	lány	fiú	lány	fiú	lány	fiú
1	1,4	1,54	46	50	8	13	36	40		

2	1,43	1,57	51	55	10	16	40	44		
3	1,45	1,6	56	60	12	19	44	48		
4	1,48	1,63	61	65	14	22	48	52		
5	1,51	1,66	66	70	16	25	52	56		
6	1,54	1,69	71	75	18	28	56	60		
7	1,57	1,72	76	80	20	31	60	64		
8	1,6	1,75	81	85	22	34	64	68		
9	1,63	1,78	86	90	24	37	68	72		
10	1,66	1,81	91	95	26	40	72	76		
11	1,69	1,84	96	100	28	43	76	80		
12	1,72	1,87	100	105	30	46	78	84		
13	1,76	1,9	104	110	32	48	80	88		
14	1,8	1,93	108	120	34	50	82	92		
15	1,84	1,96			36	52				
16	1,86	1,99				54				
17	1,88	2,01				56				
20-25									1400-1450	1650-1700
26-30									1460-1520	1710-1770
31-35									1530-1560	1780-1810
36-40									1570-1620	1820-1850
41-45									1630-1680	1860-1910
46-50									1690-1740	1920-1970

Pontérték-táblázat: a mindennapi tevékenység során leginkább igénybe vett izomsorok erejének, erő-állóképességének méréséhez.

13. osztály (19 éves korúak)

Pont-érték	Helyből távolugrás páros lábbal (m)		Hanyatt-fekvésből felülés (db)		Fekvőtámasz		Hason fekvésből törzsemelés és leengedés (db)		Cooper-teszt (12 percig futás)	
	lány	fiú	lány	fiú	lány	fiú	lány	fiú	lány	fiú
1	1,43	1,57	50	55	10	16	40	44		
2	1,45	1,6	56	60	12	19	44	48		
3	1,48	1,63	61	65	14	22	48	52		
4	1,51	1,66	66	70	16	25	52	56		
5	1,54	1,69	71	75	18	28	56	60		
6	1,57	1,72	76	80	20	31	60	64		
7	1,6	1,75	81	85	22	34	64	68		

8	1,63	1,78	86	90	24	37	68	72		
9	1,66	1,81	91	95	26	40	72	76		
10	1,69	1,84	96	100	28	43	76	80		
11	1,72	1,87	100	105	30	46	78	84		
12	1,76	1,9	104	110	32	48	80	88		
13	1,78	1,93	108	115	34	50	82	92		
14	1,84	1,96	112	120	36	52	84	94		
15	1,86	1,99			38	54				
16	1,88	2,01				56				
17	1,9	2,03				58				
20-25									1420-1470	1670-1720
26-30									1480-1540	1730-1780
31-35									1550-1590	1790-1830
36-40									1600-1640	1840-1880
41-45									1650-1690	1890-2300
46-50									1700-1760	2310-2350

Gyógytestnevelés

Az iskoláskorú tanulónál, de felnőtt korban is a preventív torna fokozza az ellenálló képességet, kiküszöböli a mindennapi élet ártalmait.

A testi nevelésnek a korrekció és a fejlesztés mellett, van egy további részfeladata is: a szervezet aktív megerősítése, amely az egészség gyengülésének, elvesztésének megelőzését, a prevenciót biztosítja. A preventív (megelőző) tornával megelőzhetők az elváltozások, ezért a preventív torna a testnevelés részét képező gyógytestnevelési kategóriák alapja.

Gyógytestnevelési kategóriák:

Könnyített testnevelés (I. kategória);

Gyógytestnevelés (II. kategória);

Átmeneti vagy végleges felmentés testnevelés alól (III. kategória).

Iskolánkban olyan testnevelő tanárt is alkalmazunk, akinek gyógy-testnevelő képesítése is van. Ez elősegíti, hogy szakszerű ellátásban részesüljenek a rászoruló tanulók.

15.1. Az iskola egészségnevelési elvei

Az egészségfejlesztéssel összefüggő pedagógiai feladatok részletes, irányadó szabályozását a jelen Pedagógiai Program 2.5.5. pontja tartalmazza; a jelen fejezet az ott foglaltakat egészíti ki a tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerekkel.

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg.

Az egészséges életmód, életszémélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe be kell épülni. Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága
- az értékek ismerete
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamat
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészség megőrzésben
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- a tanulás és a tanulás technikái
- az idővel való gazdálkodás szerepe
- a rizikóvállalás és határai
- a szenvedélybetegségek elkerülése
- a tanulási környezet alakítása
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége

Az egészségnevelési programban szereplő lényeges témák:

- az egészséges táplálkozás témái
- a szenvedélybetegségekkel való foglalkozás
- a szexuális felvilágosítás-nevelés, a családtervezés alapjai, az AIDS prevenció
- a betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat)
- a testi higiénia
- a környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés)
- a személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás,)
- a testedzés, a mozgás, a helyes testtartás

Az iskolai egészségnevelés összefügg a tanári magatartással, gondossággal, az intézmény szervezetségével.

Gondoskodni kell az osztálytermek megfelelő, rendszeres szellőztetéséről

Megfelelően tájékozódni kell az iskola a tanulók tanulást is befolyásoló egészségi állapotáról, a rész képesség zavarokról.

Az osztálytermek berendezése az egészségügyi szempontoknak meg kell hogy feleljen.

/világítás, szék- asztalmagasság, számítógépek elhelyezése/

A napi munkarend, az órarend tervezésénél az iskola gondoskodik a mozgásigény kielégítéséről

A másik terület, melyen iskolánk komoly eredményeket könyvelhet el, az egészségnevelés és a prevenció, a megelőzés területe. A következő, prevenciós tevékenységek, prevenciós események kapnak rendszeresen teret iskolánk életében.

Drogprevenciós előadás leszokott szenvedélybetegek bevonásával.

Tiszta jövőért alapítvány – kortárssegítő képzés.

Egyéb non-profit szervezeteken keresztül megvalósuló drogprevenciós rendezvények, előadások.

Iskolánk drogprevenciós stratégiájának megfelelően szervezzük az előadásokat.

A különféle tantárgyi tematikák (biológia, kémia, földrajz tantárgy) közé beépül az egészségtudatos szemlélet. Biológia tantárgyon belül az egészségtan modulban valósul meg az egészségfejlesztés, egészségtudatos magatartás kialakítása.

Számos egyéb program és esemény szolgálja az erőszakmentes és egészségtudatos szemlélet hatékonyabb kialakítását és erősítését. Ezek közül a diákok biztonsága érdekében alkalmazott eljárások a következők:

A szigorú házirend, fegyelmi pontrendszer és következetes fegyelmi eljárási rendszer alapvető keretét adja meg az iskola működésének. Az iskolai fegyelmi bizottság metodikájában rögzített a szabálysértések

több résztvevő általi meghallgatása, a történetek több szempontból való megvizsgálása, s a szabálysértővel való szerződéskötések lehetővé teszik az aktív felelősségvállalás erősítését.

Mindezeket kiegészítő, egyéb alkalmazott eljárások: a minden pedagógus számára kötelezően előírt folyosó és teremüyeleti rendszer. Az iskola rendezett, tiszta, modern és „támogató” környezet alapfeltétele a tanulók biztonságos iskolai életének, és ez intézményünkben adott.

Ezekkel összhangban, a célokhoz rendelhető feladatokat három fő komponens mentén határozzuk meg. A biztonságos pedagógiai környezet és a tanulók biztonságának kérdése három biztonsági tényező együttes biztosításával valósítható meg. E három biztonságstratégiai tényező a fizikai, a szellemi és a lelki környezet biztonságának együttese.

Az egészségtudatosság célkitűzései

15.2. Fizikai biztonság környezete

Ez a tényező együttesen jelenti a már adott, épített és természeti fizikai környezetet és a hozzáadni kívánt, céljaink között meghatározott új tervek megvalósításait. A biztonsági komponens keretét az évente felülvizsgált, megújított és a hivatalos hatóság által jóváhagyott tűz-, és balesetvédelmi szabályzat adja.

A fizikailag biztonságot nyújtó környezet terén adott, az iskola felújított, elkerített, „védő” épülete, udvarával, tantermeivel, folyosóival és barátságos udvarával. Ehhez az épített környezethez társul a szűk természeti közeg (fák, virágok, növények). Ez utóbbi területen az iskola felé vezető járdán és közvetlenül az iskola kapujának környékén és az előkertben természetes növényzet kialakítását valósítjuk meg. A balesetmentes közlekedés elősegítése és fenntartása érdekében, útburkolati felfestések segítségével kívánjuk segíteni a balesetmentes közlekedést, figyelmeztetni a forgalomban résztvevő járműveket a tanulók jelenlétére. A célok között szerepel egy iskolarendőr vagy egy önkéntesek személy alkalmazása az iskola környékén, aki nemcsak a balesetmentes közlekedést, de biztonságot is garantálja. Változatos, tanulási időn kívüli iskolai programok, lehetőségek (iskolai mozi, csocsó és ping-pong játék lehetőségek) biztosítunk diákjaink számára.

Az adott fizikai környezetet kiegészíti az ún. „hozzáadott környezet”, ami diákok munkáival (pl. teremdíszítés, teremfestés, faliújságok) létrehozott és általuk gondozott környezetet jelenti. Ez nemcsak színesíti a komplex iskolai képet, de közösségi szervezővé is válik, növelve ezzel biztonságérzetet.

Tervet készítettünk az iskolánk utcájában élő lakókkal és itt működő vállalkozókkal karöltve, diákjaink munkáját alkalmazva az egészséges és tiszta utcai környezet kialakítására, a folyamatos rendfenntartásra (parkosítás, szemétyűjtés stb.) a „Vigyázzunk környezetünkre, külső értékeinkre” programcsomag segítségével.

Intézményünkben „Egészségtudatos büfé” működik, amely elvnek megfelelően nincs kóla, nincs energiatital, sem egyéb egészséges táplálkozást károsító élelmiszer.

Az egészségtudatos és környezettudatos magatartás terén kiemelt szerepet játszik a fizikai környezet terén, a tavalyi évben bevezetett szelektív hulladékgyűjtési programunk és annak eredményes alkalmazása. Végző célunk, hogy az iskolai környezet – úgy a természeti, mint a mesterséges - a harmóniát, a kiegyensúlyozottságot sugallja.

15.3. Szellemi környezet

A meghatározás közérthetőbben a pedagógiai környezet biztonságát szolgáló szabályok, módszerek és eljárások rendszerét jelentik. Ezek biztosítják iskolánk szűk és széles körben vett közösségének (diákok, pedagógusok, szülők, valamint a belső és külső szervezetek szereplőinek) a biztonságát.

Közülük elsődleges, és az iskolai rendszer keretét adja intézményünk házirendje. Ebben nemcsak az intézmény alapműködése van szabályozva, de külön hangsúly helyeződik szigorú szabályok (dohányzás, alkohol- és egyéb tudatmódosító szerek fogyasztása ellen való szigorúan következetes fellépés, a káros, személyiség-, és közösségromboló hatások hangsúlyozásával) által a biztonságra és az egészséges környezet biztosítására. Iskolánk nagy hangsúlyt helyez a következetes, és jól felépített fegyelmi

rendszerre, ami garantálja a diákok egymáshoz való jó viszonyát és a tanulók-pedagógusok nyugodt mindennapi életét.

Ehhez szorosan kapcsolódik, hogy iskolánk jogi környezetét tekintve egy demokratikus elvek alapján működő oktatási intézmény, amely lehetőséget biztosít a diákoknak, diákközösségeknek szabad véleménynyilvánításra. Iskolánkban aktívan működő Diákönkormányzat – DÖK van, melynek házirendben rögzített szerepe és lehetőségei vannak az iskolai életben való erős szerepvállalásra (programszervezés és lebonyolítás, tantestületi értekezleteken való részvétel, fegyelmi eljárásban való megfigyelés, véleményezés stb.). Iskolánk nyitott az alternatív vitarendezés alkalmazására. Honlapunkon (www.europa2000.hu) működő chatszolgáltatás révén lehetőség van a nyílt, az internet adta lehetőségeket alkalmazó, szabad véleménynyilvánításra, amely mindenki számára (diákok, szülők) elérhető.

Biológia tantárgy keretében valósítjuk meg az egészség tantárgyi modul alkalmazását (egészségfejlesztés, egészségtudatos magatartás kialakítása).

A változatos szakköri lehetőségeknek – iskolaidő utáni diákfoglalkozások – köszönhetően a gyerekek foglalkoztatása túlnyúl a hagyományos iskolai idő keretein, és megvalósíthatóvá válik a „második otthon” koncepciónk is, ami a tanulók személyes biztonság érzetét közvetve növeli. Ezt egészítik ki és teszik színesebbé, a már említett szórakoztató iskolai programok (iskolai mozi, csocsó és ping-pong, valamint egyéb játék lehetőségek a DÖK koordinációjával). Külön kell hangsúlyozni az aktív és eredményes iskolai sportszakkört, az egyesületi (Központi Sport- és Ifjúsági Sport Egyesülettel - KSI-vel együttműködő) sportolási lehetőségeket, melyek az egészségtudatos szemlélet egyértelmű megvalósulásai.

Hasonló jelentőséggel bír az erőszakmentes felfogást erősítő, sőt azt a gyakorlatban kialakító és alkalmazó pszichológiai és önismereti szakkör működése. Ennek keretében a résztvevő diákok (egy délutáni teázással egybekötött) konfliktuskezelésben, problémafelvetésben és megoldásban vesznek részt, melynek pozitív hozadéka nem csak az egyén, de a közösség szintjén is kiemelkedőek, növelve a „biztonságos iskola” érzetét.

Ezen programok, illetve az általunk is széles körben elsajátított és alkalmazott eljárások és módszerek közé építettük be az egészségtudatosság és agressziómentesség terén alkalmazott modern módszerek bevezetését, mely újszerű szemléletek megvalósítása, illetve iskolánk e szemléletben történő átalakítása megkezdődött a diákok, a pedagógusok és a szülők együttes bevonásával. Az alkalmazott módszerek és eljárások terén széles körben is alkalmazható módszertani sokszínűsége törekszünk.

3.27.3. Lelki biztonság

Egyik fő célunk az iskola rendszerének pszichés védelmét szolgáló folyamatok, szemléletek, módszerek tervezése és erősítése. Megteremtjük, illetve tovább fejlesztjük iskolánkban a szervezet egészét (diák-tanár-szülő) érintő, pszichés egyensúlyt szolgáló attitűdöket, inter- és intrapszichikus folyamatokat. Kortárskapcsolatok fokozott figyelmével egyértelmű cél, a nyílt kommunikáció és a konfliktuskezelés.

Az itt említettek, többek között a következő területeket fejlesztjük:

- A konstruktív konfliktuskezeléshez szükséges képességek
- Értékkonfliktusok, erkölcsi dilemmák
- Önismeret, pozitív énkép kialakítása
- Egészséges önérvényesítés (asszertivitás)
- Mások elfogadása (sztereotípiák, előítéletek, diszkrimináció)
- Eredményes kommunikáció (gátló jelenségek, segítő technikák)
- Együttműködés és versengés
- A problémamegoldó stratégia lépései, gyakorlása

15.4. A stratégia operatív megvalósítása

„Jó gyakorlat” adoptálása és beépítése a tanmenetekbe, különös tekintettel az agresszió-, és konfliktuskezelés terén elért új eredményeket és kidolgozott modern eljárásokat ideértve.

Együttműködés az iskola utcájában élő lakókkal és itt működő vállalkozókkal karöltve, diákjaink munkáját alkalmazva az egészséges és tiszta utcai környezet kialakítására.

Fokozott figyelmet fordítunk a rendfenntartásra (parkosítás, szemétygyűjtés stb.) a „Vigyázzunk környezeti értékeinkre” programcsomag segítségével.

Figyelemfelhívó feliratokat, táblákat, festett jelzéseket helyezünk ki az iskola környékére (útburkolatra) a biztonságos közlekedés megvalósítása érdekében.

Diákjaink számára rendszeres sportolási lehetőséget biztosítunk.

Együttműködések erősítése (szülők, diákok, szociális szféra).

A pedagógusok konfliktus megoldó készségeinek fejlesztése.

A gyermek- és ifjúságvédelem alapeszközeinek, a szakellátás intézményeinek nagyobb szerepvállalása Inkluzív iskolai nevelés kialakítása;

Az iskola életében is megjelenő alternatív vitarendezés, a mediáció gyakorlatának elterjesztése;

Személyiség- és képességfejlesztésen alapuló iskolai nevelés kiterjesztése minél magasabb évfolyamokra;

Segítő szakemberhálózat (iskolaorvos, védőnő, pszichológus, mentálhigiénés szakember, családsegítő, stb.) kiépítése;

Hatékony szabadidős tevékenység működtetése. Az önkéntes és elsősorban stressz oldó pedagógiai eszközként működő művészeti és sporttevékenységek gyakorlásához szükséges személyi és tárgyi feltételek megteremtése;

Tudatos szociális kompetenciafejlesztés, életpálya építés segítése hivatásos tanácsadók közreműködésének biztosítása révén.

Az imént említett feladatok során elsődleges szempont, egy olyan komplex, intézményi szinten alkalmazott egészségnevelési szemlélet megvalósítása, amely elsődleges működtető elvként szolgál az iskola számára.

15.5. Komplex intézményi mozgásprogram

Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fitsségi és más sportprogramokon).

A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.

Az egész napos iskolai (szabadidős) és egyéb foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-a erejéig a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.

Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).

Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és tanulószobai időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.

Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.

A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.

Az osztályfőnöki foglalkozásokon tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.

A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

15.6. Hosszú távú iskolai drogprevenciós stratégia

A szenvedélybetegségek jelenlétéhez kapcsolódó események és káros hatások elleni erőfeszítések, ártalomcsökkentés valamennyiünk közös érdeke, mert összetett jelenségként és problémaként, veszélyeztetik az egyén, a családok és a közösségek egészséges működését és biztonság érzetét. Hosszú távú iskolai drogprevenciós stratégiánk célja, a drogproblémák kialakulásának, a fogyasztásnak és függővé válásnak a megelőzése, a szerfogyasztás megszüntetése, a kockázatok, kapcsolódó ártalmak csökkentése, az egyén, a családok és közösségek jóllétének és egészségi állapotának javítása, biztonságérzetének növelése. Drogprevenciós stratégiánk alapvetően multidiszciplináris modell, mely sokféle tudományterület eredményeire, bizonyítékaira támaszkodik, hogy a beavatkozás megtervezése során az elvégzendő feladatok és az elérendő célok érdekében használja a szükséges módszereket és eszközöket. A beavatkozás céljaként alapvetően a fiatalok drogokat kipróbáló attitűdjének, kockázatkereső magatartásának változását, és a megküzdési stratégiák fejlesztését tartjuk elsődlegesnek. Az iskolai drogprevenciós stratégia elsősorban a pszichoaktív szerek lehetséges fogyasztóit a problémás viselkedést, és a már használók magatartását kívánja kedvezőbb irányba befolyásolni, de ismerve a függőséget okozó más magatartásformákkal hasonlóságot mutató háttér okokat, tágabb értelemben a szenvedélybetegségek mögött lévő családi egyéni problémákra is reagálni kívánunk.

Célok

Bármely legális, vagy illegális pszichoaktív szer használata összetett és sokszereplős jelenség, többféle okra visszavezethető folyamat, mely egymást is erősíteni képes kockázattal jár a fiatalok, családjaik és a közösségek életében. Bármely stratégia csak akkor lehet hatékony, ha magát a szerhasználatot és a viselkedés okait, kockázatait együttesen kezeli. A fő cél egy olyan drogprevenciós stratégia megvalósítása, ahol a résztvevők számára lehetőség nyílik nyílt és átfogó megközelítésben kezelni a kábítószer-problémák okait, hatásait, a lehető legnagyobb nyereséget elérve, az egyének, a családok életében és a közösségek számára. Ezt a fő célt a szenvedélybetegségek kialakulását magyarázó és meghatározó hátérelméletek általános bemutatásával lehet elérni, ahol a legális, illegális, lágy és kemény jelzők magyarázása helye a valós okok és a valódi kérdések vitathatók meg. Cél a fiatalok egészségi állapotának javítása, a megküzdési stratégiák fejlesztése, hogy a szermentes élet kialakításának reménye egy választható alternatíva lehessen a legális és illegális drogfogyasztással szemben, valamint adott esetben a már jelen lévő droghasználat mértékének, kockázatának és kárainak csökkentése, a tényeken alapuló és közösségi beavatkozások segítségével. Az egészségi állapot javítása során elérendő cél az egészségfejlesztés, az egyén számára megfelelő ellátás biztosítása, az igénybe vehető információk hozzáférhetőségének növelése és elérésének biztosítása, a közösség érzékenyítése és bevonása a drogproblémák kezelésébe. A kockázatok csökkentésének célja a legális drogok fogyasztásának megszüntetése, vagy csökkentése, az illegális drog-fogyasztás elkezdésének megakadályozása, vagy minél későbbi életkorban való kipróbálása, az egészség károsodásának, az életminőség romlásának megelőzése és a társadalmi kockázatok csökkentése. A hosszú távú iskolai drogprevenciós stratégia tervezése és végrehajtása azért cél, mert a rászoruló, hátrányos helyzetű, vagy fokozott kockázatnak kité fiatalok szükségleteinek és egészségi állapotuknak megfelelő beavatkozás, a feladatok elvégzésének szintjén és a célok elérése érdekében kiemelkedő jelentőségű és szükséges. Iskolánk addiktológus szakember közreműködésével az alábbi feladatokat valósítja meg:

Feladatok:

- I. - Konzultáció – pedagógusokkal
- II. - Attitűd felmérés - teszt kitöltése, értékelése elektronikus formában a fiatalok drogfogyasztással kapcsolatos attitűdjének felmérésére. Az attitűd felmérésére szolgáló kérdőívet pedagógus vezetésével, az osztályfőnökök támogatásával és a kortárssegítők aktivista közreműködésével a drogprevenciós programban résztvevő diákok töltik ki.
- III. - Konzultáció szülőkkel

Azért tartjuk fontosnak a szülőkkel való találkozást és a konzultáció lehetőségét, mert általában a szülők sokáig semmit nem vesznek észre abból, hogy a gyermek rég elszívta az első cigarettát, túl van az alkohol hatásának megismerésén, talán túl van az első szexuális kapcsolatán, és számtalan dolgot ismer saját élményből, a kábítószeres világról. Eközben a szülők nem rendelkeznek hasonló részletes ismeretekkel, gyakran semmit nem tudnak a drogok fajtáiról, tüneteiről, következményeiről. Tapasztalatunk szerint leginkább abban szenvednek hiány, hogy mi az oka a gyermek kábítószer-fogyasztásának, hogyan lenne érdemes megközelíteni a problémát, mit tehetnek ellene, kihez fordulhatnak tanácsért adott esetben. Több figyelmet kell fordítanunk a családtagok felvilágosításra, mert a drogfogyasztás a kapcsolatok, alapvetően a családi kapcsolatok betegsége! Ha megpróbálunk beavatkozni a fiatalok kábítószer-fogyasztáshoz való viszonyába, és kedvezőbb helyzetbe szeretnénk eljuttatni őket, akkor a család felvilágosítása és felkészítése, - akár mint kibocsátó, akár mint fogadó közeg -, kihagyhatatlannak tűnik.

IV Tréningek a diákoknak

1. Életmódfejlesztő-tréning: A szenvedélyproblémák közös gyökerei.
 2. Életmódfejlesztő-tréning A pszichoaktív szerek fogyasztásának okai - mi lenne, ha nem jutnál hozzá?
 3. Életmódfejlesztő tréning A vágyak és a lehetőségek távolsága - valós szükségek és a kommunikációs szűrőink
 4. Életmódfejlesztő tréning A valódi változás lépései
- V. Kiértékelés Attitűdváltás felmérése - teszt kitöltése, értékelése

15.7. Az iskola környezeti nevelési elvei

Az iskola működése környezeti nevelés szempontból

A tantestület nagy része mindennapi oktató-nevelő munkájában jelenleg is foglalkozik környezeti nevelési kérdésekkel a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokon egyaránt. Azokat a kollégákat, akik ebben még nem vesznek részt, fokozatosan be kell vonni a feladatok megvalósításába.

A környezeti nevelés jelenlegi színterei iskolánkban

A tanórai hagyományos oktatásszervezésben

A tanulók önálló feldolgozó munkájának egy része kapcsolódik közvetlenül a környezeti nevelés egyes témaköréhez. A feldolgozott témát a tanulók bemutatják társaiknak, alsóbb évfolyamokon a későbbiekben tanulhatnak belőle a diákok. (minden tantárgy)

A tanórai tananyag feldolgozás során kiemelt szerepet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások. (minden tantárgy)

A szemléltetésben alkalmazzuk a hagyományos, az audiovizuális és interaktív informatikai lehetőségeket egyaránt.

Fontosnak tartjuk az egyes tanórákon a kísérletezést, mely lehetőséget ad a konkrét tapasztalatokra, az egyes folyamatok elemzésére, következtetések megfogalmazására. (természetismeret, kémia, fizika, biológia, földrajz)

Nem hagyományos tanórai keretben

Minden osztályunk részt vesz év közben intézmény vagy múzeumlátogatáson. A kiválasztáskor figyelembe vesszük a kapcsolódó tantárgyi tananyagot és a tanulók életkori sajátosságait, érdeklődési körét.

Különböző akciókban veszünk részt: pl. papírgyűjtés, újrahasznosítható hulladékok gyűjtése.

Hagyományos sport és egészségnapunkat két alkalommal rendezzük meg. (tanév eleje és vége) ahol lehetőség nyílik a környezet megismerésére, az egészségnevelés keretén belül sportversenyek megrendezésére.

Minden évben feltáratlan barlangtúrát szervezünk, melynek alkalmával a tanulók bepillanthatnak a föld alatti világba, és megismerhetik annak természetét, formakincseit. Megismerhetik Budapest hévizeinek, gyógyvizeinek kialakulási folyamatát.

Minden tanévben a kerület általános iskoláinak 7.8. osztályos tanulói számára természetismereti versenyt hirdetünk, melynek feladatai között fontos szerepet kap a környezeti nevelés is.

Minden évben az iskola teljes tanulóinak részvételével Velencei tavi biciklitúrát szervezünk.

15.8. Erőforrások

Humán belső erőforrások

Iskolavezetés. Minden egyes iskolai környezeti nevelési programot támogat. Anyagi forrásokat teremt azok megvalósításához. Ösztönzi a pályázatok írását. Aktívan részt vesz az egyes programokban.

Tanárok. Kidolgozzák és a tantárgyakba beépítve tanítják az egyes környezeti tartalmakat. Feladatuk, hogy környezettudatos magatartásuk, munkájuk példaértékű legyen a tanulók számára. Megszervezik az egyes iskolai és iskolán kívüli környezeti nevelést segítő programokat. Pályázatokat írnak. Ötleteikkel segítik az iskolavezetés munkáját.

Iskolaorvos. Előadásokat tart az egészséges életmódról, környezeti ártalmakról. Segíti a tanárok munkáját. Tanácsokat ad a pedagógusoknak egyes egészségnevelési kérdésekben.

Védőnő. Segíti a pedagógusok munkáját az egészségnevelés terén. Előadásokat, gyakorlatokat tart a tanulóknak. Segíti az iskolai mentálhigiénés munkát.

Iskolapszichológus. Felméréseivel, azok elemzésével segíti a környezetnevelési munkát, a testi-lelki egészség megóvását és megőrzését.

Iskolatitkár. Támogatja a tanárok munkáját az egyes programok háttérének szervezésével. Feladata, hogy csökkentsük a felesleges papírfelhasználást a fénymásolás során.

Technikai dolgozók. Feladatuk a programok tárgyi feltételeinek biztosítása, az iskola épületének folyamatos karbantartása, takarékos üzemeltetése, a higiénia a tisztaság fenntartása. Az iskolai kert karbantartása.

Diákok, DÖK Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére, figyelmeztesse társait a kulturált környezetkímélő magatartásra. A tervezett éves programokon tevékenyen, hatékonyan vesznek részt, önálló kutatásokat végeznek, programokat kezdeményezhetnek.

Szülők. Fontos, hogy a szülők is megerősítsék gyermekeiket az iskolában elsajátított környezettudatos magatartás terén. Ezért nélkülözhetetlen az iskola és a szülő szoros kapcsolata. Ennek érdekében a szülők részt vehetnek az iskolai tanórán kívüli és iskolán kívüli környezeti nevelési programokon. Munkájukkal tevékenyen bekapcsolódhatnak a programokba. Ötleteikkel, javaslataikkal segítik a munkát. Ennek következtében az ő szemléletük is formálódik, így az iskolai környezeti nevelés túlmutat az iskola falain.

Külső erőforrások, együttműködések

Fenntartó. Az igazgató feladata a fenntartóval való szoros kapcsolat, kölcsönös együttműködés a környezeti nevelési programok megvalósításának érdekében.

Környezeti neveléssel foglalkozó intézmények. A tanórai és tanórán kívüli környezeti programok színesebbé és tartalmasabbá, életszerűbbé tétele érdekében fontos a különböző intézmények meglátogatása. Kiemelkedő fontosságúak a múzeumok, nemzeti parkok, botanikus kertek, állatkertek. Minden tanulónak évente legalább egyszer részt kell vennie környezeti témájú intézménylátogatáson.

Hivatalos szervek. A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javaslatukra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.

Anyagi erőforrások

Költségvetés. Az iskola az éves költségvetéséből biztosítja:

minden évben olyan felújításokat melyek a környezetbarát és kulturált környezet megteremtését, továbbá a környezetkímélő működést szolgálják,

a környezeti nevelési munkához szükséges eszközök, illetve szakkönyvek vásárlását,

a környezeti témájú versenyek, kiállítások megrendezését, jutalmazását,

az egyes környezeti nevelési programok, intézménylátogatások, erdei iskolai programok, kirándulások költségei egy részét

Külső anyagi erőforrások

Pályázatok. Az iskola minden pedagógusának feladata a pályázatok írása, melyben az iskola vezetése segítséget nyújt. Az elnyert összeget teljes egészében az önrésszel együtt arra a területre kell fordítani, amire a kiírás szólt.

15.9. Jövőkép- alapelvek-célok

15.10. Hosszútávú célok

A környezet az emberiség közös öröksége, melynek megőrzése, fenntartása és javítása közös kötelesség, az általános emberi egészségvédelem és az ökológiai egyensúly védelmének része. Minden egyes ember saját viselkedésével, különösen mint fogyasztó, hozzá tud járulni a környezet védelméhez.

A környezeti nevelés három területet fejleszt: a kognitív területet, az etikai dimenziót és a tevékenységet. Ezen területek fejlesztése elsősorban az iskola ezen belül a pedagógusok feladata. Iskolánk környezeti nevelése, az oktatás tartalma és módszerei az alábbi egyetemes célok elérését kell, hogy segítsék a hosszú távú fennmaradás és fenntarthatóság érdekében. A környezeti nevelésnek képessé kell tenni a diákokat:

a környezetvédelem szükségességének felismerésére,

az egyetemes Természetnek, mint létező értéknek tiszteletét és megőrzését, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt, annak a ténynek a jobb megértésére, hogy az emberiség jóléte a környezet állapotának és a természet megújuló képességének függvénye,

egy pozitív jövőkép befogadására, és ennek megvalósításához szükséges készségek megszerzésére,

annak a tudásnak az elsajátítására és azoknak a fogalmaknak a megalapozására, amelyeken keresztül megérthetők a Föld főbb egyensúlyainak fenntartására alapul szolgáló biofizikai, gazdasági és társadalmi folyamatok,

a környezeti problémák kialakulásában szerepet játszó tényezők összetettségének felismerésére,

a környezetbarát életmód gyakorlati megtapasztalására,

azoknak az értékeknek a megszerzésére, amelyekkel az állampolgárok tudatos és felelős döntéseket hozhatnak.

15.11. Az iskola jövőképe

Szeretnénk, ha iskolánk megtartaná, és tovább erősítené azt a környezetét, ahol diákok, pedagógusok, szülők egyaránt jól érzik magukat. A tanítás, tanulás folyamata egy nyugodt, békés, harmonikus környezetben folya továbbra is. Ennek érdekében még inkább hangsúlyozni kell az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód kialakítását az oktatásban. Interaktív módszerek segítségével kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozásra, konfliktuskezelésre és megoldásra képes készségeket kell kialakítani. A fenti célok érdekében erősíteni kell a hatékony tanulási, tanítási stratégiák kialakítását. Törekedni kell arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet, s benne az embert. A kémia, földrajz, biológia, fizika tantárgyak terén már kialakult az együttműködés. A természettudományos tantárgyak összhangjának megteremtésén túl kapcsolatot kell teremteni a humán területekkel is.

15.12. Alapelvek

A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk:

az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása;

az ökológiai gondolkodás kialakítása;

rendszerszemléletre nevelés;

fenntarthatóságra nevelés;

tapasztalatokon alapuló környezeti nevelés;

alapvető emberi szükségletek;

a környezetetika hatékony fejlesztése;

tolerancia és segítő életmód;

az egészség és a környezet összefüggései;

emberi jogok;

demokrácia;

globális összefüggések megértése;

létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák.

15.13. Rövidtávú célok

Rövidtávú céljaink kialakítása során azt vettük figyelembe, hogy a hosszú távú célok elérésének érdekében milyen konkrét lépéseket kell megtennünk.

Szaktárgyi célok

a környezeti nevelés és oktatás minden tantárgyban konkrétan jelenjen meg.

Növelni kell a hétköznapi problémák megjelenítését a szakórákon

Erősíteni kell a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységesen lássák az egy témához kapcsolódó ismereteket;

Még több versenyen kell indítani a tanulókat, ami természettudományi témájú;

Legyenek a tanulók környezetük védelmezői

fejleszteni kell a tanulók problémamegoldó gondolkodását, növelni kell az önálló ismeretszerzési képesség kialakítását- megalapozva az élethosszig tartó tanulást

Hagyományok

Kialakított hagyományokat ápolni kell (éves munkaterv alapján):

természettudományos vetélkedők

kiállítások szervezése

spotnapok szervezése

Feladatok a célok elérése érdekében

a helyi tantervben a környezeti nevelés feladatainak megjelölése

projektek kidolgozása, melyekkel erősítjük a tantárgyközi kapcsolatokat

a pedagógusok képzéseken, továbbképzéseken való részvétele

takarékoskodásra szoktatás vízzel, villannyal, papírral, egyéb eszközökkel

a rongálások csökkentése az épületben és környékén

egyre változatosabb tanítási módszerek alkalmazása a tanórákon

"zöldebb" iskola megteremtése (még több növény)

"tisztá, igényes osztályterem" verseny minden tanévben

újrahasznosítható hulladékok gyűjtése évente több alkalommal

Rövid távú célok	Feladatok	Sikerkritériumok
A környezeti nevelés és oktatás minden tantárgyban jelenjen meg!	A helyi tantervben és a tanmenetekben a környezeti nevelés feladatainak és alkalmazni kívánt módszereknek a megjelölése	Az iskolai élet egészét átfogó környezeti nevelés valósul meg: átdolgozott tanmenetek, több környezeti nevelési tartalom változatosabb tanítási, tanulási módszerek
Növelni kell a hétköznapi problémák megjelenítését szakórán!	A tananyaghoz kapcsolódóan olyan feladatokat, otthoni gyakorlatokat, gyűjtőmunkát kell adni, amelyek elősegítik a hétköznapi életben való eligazodást.	Tanulóink naprakészek lesznek az aktualitások terén. Gyakorlati, korszerű és alkalmazható tudásra tesznek szert ezáltal.
Erősíteni kell a tantárgyközi kapcsolatokat, hogy a tanulók egységesen lássák az egy témához kapcsolódó ismereteket!	Projektek kidolgozása (Pl: "Az EU környezetvédelme", "Természetvédelmi területek hazánkban, hozzá kapcsolódó kultúrtörténeti értékek"	A széttagolt ismeretek rendszerszemlélettel kapcsolódnak össze. Egyre több tanuló vesz részt projektmunkában. Az elkészült munkák kiállításai

		sikerélményhez juttatják a tanulókat.
Még több természettudományhoz kapcsolódó versenyen kell indítani a tanulókat!	Meg kell szervezni, hogy egy szaktanár nyomon kövesse a versenyfelhívásokat, tanulóknak kiírt pályázatokat.	A versenyekre, pályázatokra való felkészülés során még több ismeretre tesznek szert a tanulók. Esetleges jó eredményeik növelhetik önbizalmukat, kedvüket a további tanuláshoz. Példát szolgáltathatnak más társaiknak ezáltal.
Legyenek a tanulók környezetük védelmezői!	Ültessenek virágokat, cserjéket, fákat, gondozzák azokat, ügyeljenek az iskola kertjére és gondozzák, etessék télen a madarakat	Szebb, tisztább iskolai környezet kialakulása. A tanuló kötődik az általa kialakított környezethez, ezáltal fokozódik a környezet védelmének elhivatottsága.
Fejlesszük a tanuló problémamegoldó gondolkodását, növelni kell az önálló ismeretszerzési képesség kialakítását, megalapozva ezzel az élethosszig tartó tanulást!	A természettudományos tantárgyakon belül is növelni kell az önálló tanulást. Az elkészült műveket értékelni kell, és lehetőséget kell adni azok bemutatására	Egyre több tanuló kér feladatot, tart kiselőadást, ír esszét. Összekapcsolja a számítógép, az internet használatát a szaktárgyi feladatok elvégzésével.
Meglévő hagyományainkat a természeti neveléshez kapcsolódóan ápolni kell! Újakat kell kialakítani.	Az éves munkatervben tervezni kell a már meglévő hagyományos programokat, és bővíteni kell azokat: -természettudományos vetélkedők - kiállítások - jeles napok - nyári táborok, - hulladékgyűjtési akciók, - - intézmények látogatása.	Még több tanórán kívüli tevékenységen, iskolán kívüli programon vehetnek részt a tanulók. Ezek által is bővül az ismereteik köre. Ha ismeri környezetét, jobban szereti, kötődik hozzá, megóvja.

15.14. Tanulásszervezési és tartalmi keretek

A környezeti nevelés terén minden olyan módszert meg kell ragadnunk, melyek elősegítik, hogy diákjainkban egységes kép alakuljon ki az őket körülvevő világról. A környezeti nevelés összetettségét csak komplex és szintén összetett módszerekkel lehet közvetíteni Ennek érdekében az alábbi lehetőségeink vannak:

terepmunka: táborokban, tanulmányi kirándulásokon, sport napon,

kézműves foglalkozások: jeles napokon, művészeti oktatás keretében, táborokban

akciók: papírgyűjtés, újrahasznosítható hulladék gyűjtése, játékok gyűjtése, pályázatok, kiállítások,

intézménylátogatás: múzeum, állatkert, természetvédelmi terület, botanikus kert, víztározó, atomerómű, barlangtúra

projektek: természetvédelmi területek, savas eső, levegőszennyezés

versenyek: házi versenyek szervezése, természettudományos vetélkedő, részvétel külső versenyeken, versenyek kiírása más iskoláknak

nyári táborok: evezős, kerékpáros, hegyi

jeles napok: télapó, karácsony, húsvét

külföldi tanulmányi utak: nyelvtanulás során a hagyományok ápolására, az épített környezet megismerése, évmilliók nyomában tanulmányúton a tanulók egyéni tapasztalata alapján nyílik lehetőség a régmúlt élővilágának tanulmányozására

15.15. Módszerek

A környezeti nevelés hatékonysága nagymértékben függ azoknak a módszereknek az alkalmazásától, amivel a tanulók ismereteit kívánjuk kialakítani. Olyan módszereket kell alkalmazni, melyek változatossá, színessé teszik az ismeretszerzést és átadást, melyek alkalmasak a tanulók önálló munkájának fejlesztésére. Fejlesztik a tanulók kreativitását, a problémamegoldó gondolkodás képességének kialakítását. Elősegítik a komplex ismeretek megszerzésének lehetőségét.

Tanórákon és tanórán kívüli foglalkozásokon alkalmazott módszerek:

játékok: különböző szituációs, memóriafejlesztő, kombinációs, érzékelést fejlesztő, bizalomerősítő, ráhangolást segítő, kapcsolatteremtést segítő

modellezés: működő modellek készítése, előrejelző modellezés

riport módszer: fotóriportok, kérdőíves felmérés, projekt módszer

terepgyakorlati módszerek: térképkészítés, egyszerű megfigyelések, mérések, célzott megfigyelésekaktív, kreatív munka: akció gyűjtések, madáretetés, rend-és tisztasági versenyek, rekonstrukciós munkák természetvédelmi munkák

közösségépítés: csoportszervezés a környezeti nevelés érdekében

művészi kifejezés: vizuális művészet a környezeti nevelésben, irodalmi alkotások készítése, zeneművészet, fotóművészet, a tanulók önkifejezése a művészetek terén, esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése

15.16. Taneszközök

Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához nélkülözhetetlenek. Folyamatos feladata, hogy szélesíteni akár az eszközök, szakkönyvek körét, pótolni az elhasználódottakat és figyelni a fejlesztéseket e téren. A digitális eszközök segítségével kitarul a diákok előtt az egész világ, szimulációkhoz, weboldalakhoz hozzáférve kutathatnak és elemzhetnek globális, lokális környezeti jelenségeket és problémákat.

15.17. Kommunikáció

A környezeti nevelési programnak igazán akkor van jelentősége, ha tanulóink a megszerzett ismereteiket a mindennapokban tevékenyen használni tudják, ha része lesz életüknek és tovább tudják adni azokat. Ezért a kommunikáció legkülönbözőbb módjai nélkülözhetetlenek. A tanulókat meg kell tanítani a megszerzett ismereteik közlésére. Elvégzett munkájukról, ismereteikről számot kell adniuk adni írásban és szóban egyaránt. Ezt elősegítve a tanórán és tanórán kívül az alábbi kommunikációs formákat alkalmazzuk:

kiselőadás tartása;

házi dolgozat készítése;

poszterek készítése, kiállítás szervezése;

faliújságok készítése;

szórálapok készítése;

különböző környezetvédelmi cikkek feldolgozása;

környezetvédelemmel foglalkozó TV, rádiós műsorok ismertetése;

különleges élő, és élettelen természetben előforduló értékek, ritkaságok felkutatása, bemutatása

16. Minőségfejlesztés és továbbképzés

A szakmai tartalmakat az egyes tantárgyak helyi tantervébe építjük be, ezért mérésre is ott kerül sor. Az éves környezeti és nevelési munkaprogramot minden évben beépítjük az iskolai éves munkaprogramjába. A félévi és év végi értékelő nevelőtestületi értekezleten az iskolai munkaterv ezen része is megvitatásra, értékelésre kerül.

A pedagógusok számára az élethosszig tartó tanulás elengedhetetlenül fontos úgy szakmai mint módszertani téren egyaránt.

Évente egy pedagógus részt vesz külső intézmények által szervezett környezeti nevelési továbbképző programon. Saját bemutató óráinkon igyekeznek a tapasztalt kollégák mintákat adni a módszerekről és tartalmakról egyaránt.

17. A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelési

A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelése szöveges értékeléssel történik.

A szöveges értékelést az osztályfőnök készíti el a tanulót tanító kollégák véleményének kikérésével. A szöveges értékelést a tanulónak a bizonyítvánnyal együtt nyomtatott formában az iskola bélyegzőjével az osztályfőnök aláírásával ellátva kell kiadni. A szöveges értékelés a bizonyítvány mellékletét képezi.

Az év végi bizonyítványba a jegyzet rovatba az alábbi megjegyzés kerül: " a bizonyítvány a ...sz. írásbeli értékeléssel együtt érvényes."

17.1. Szorgalom értékelésének egységes szabályai

A szorgalom értékelésénél figyelembe kell venni:

az egyéni képességeket, az eredmények eléréséhez szükséges befektetett munkát,

- a tanuláshoz való hozzáállást,
- a tanuló órai aktivitását,
- kötelezőn felüli önkéntes munkavállalást,
- versenyeken való részvételt
- a digitális napló bejegyzéseit.

17.2. Magatartás értékelésének egységes szabályai

A magatartás értékelésénél figyelembe kell venni:

- a tanuló tanárnak nyújtott önkéntes segítségét, felajánlást,
- a közösségben végzett munkát,
- az iskolával szemben tanúsított elkötelezettséget is
- a digitális napló bejegyzéseit,
- a fegyelmi pontrendszert
- társaival, tanáraival és az iskola dolgozóival szembeni viselkedést, kommunikációt

17.3. A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

Jutalmazási és ösztönzési rendszer

A kiemelkedő teljesítményt elért tanulói közösségek és tanulók jutalomban és dicséretben részesíthetők. Formáit a nevelő testület és a diákönkormányzat alakítja ki.

A tanulói dicséretetek fokozatai:

Osztályfőnöki, szaktanári

Az osztályfőnök, szaktanár kiváló munkáért, eredményért az osztályközösségben végzett munkáért a tanulót osztályfőnöki és szaktanári dicséretben részesítheti az osztály előtt, s erről a szülőt digitális napló, illetve az osztályfőnök elektronikus formában értesíti.

Szaktárgyi dicséret

Félévkor és év végén az egyes tantárgyakban elért kimagasló eredményért szaktárgyi dicséretet adhat a szaktanár. /bejegyzés a bizonyítványba/

Tantestületi dicséret /bejegyzés a bizonyítványba/

Igazgatói dicséret

Az átlagost jóval meghaladó, az iskola hírnevét öregbítő teljesítményért adható /bejegyzés naplóba/

17.4. Fegyelmezés iskolai elvei

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy
- a tanulói házirend előírásait megszegi, vagy
- bármely módon árt az iskola jó hírnevének büntetésben lehet részesíteni

17.5. Az iskola fegyelmező fokozatainak rendje és a jóvátételi eljárás

A fegyelmezést egységesen kezeljük.

Az iskola a következő fegyelmező intézkedéseket határozza meg:

1. Szóbeli figyelmeztetés

2. Fegyelmező pontok kiszabása

3. Minősített (súlyos és vétkes kötelezettségszegés) esetekben és/vagy 60 fegyelmező pont elérése esetén az 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet szerinti fegyelmi eljárás lefolytatását kezdeményezheti.

Szóbeli figyelmeztetések

Az Európa 2000 Gimnázium kiemelten fontosnak tartja a pozitív pedagógiai célzatú, partnerségi kapcsolaton alapuló problémamegoldást, ezért az iskolai élet szereplőit a közös tiszteleten alapuló kommunikációval és példamutatással megváltoztatható beavatkozásra ösztönzi. Ebben segítségül hívható bármely az iskolában oktató pedagógus, vezetőségi tag és az iskolai segítő team. A szóbeli figyelmeztetés külön nyilvántartásra nem kerül.

Fegyelmező pontok kiszabása

Amennyiben szóbeli figyelmeztetéssel és azok körébe tartozó módszerekkel nem sikerül a házirendsértő magatartáson változtatni, úgy a diák fegyelmező pontokban részesíthető. A fegyelmező pontok követése mind a diák, a szülő és a tantestület számára is jól átlátható, figyelemfelkeltő szereppel bír.

A fegyelmező pontok rögzítését minden alkalommal meg kell, hogy előzze a diák tájékoztatása a fegyelmező pont beírásáról. A szülő automatikus rendszerüzenetet kap a fegyelmező pont létrejöttéről. A tanuló kötelezettségeinek súlyos és vétkes megszegését jelenti, amennyiben 60 fegyelmező pontja összegyűlik és nincs aktív/teljesített jóvátételi vállalása.

Az alábbi táblázatban az egyes tevékenységeikért kiszabható iránymutatás található, melynek keretein belül a pedagógus, az elkövetett vétség súlyának, ismétlődésének és a szóbeli figyelmeztetések sikertelenségének mérlegelése után, szabadon dönthet.

1-5 pont	6-10 pont	11-15 pont	16-25 pont	26-35 pont

berendezések nem rendeltetésszerű használata (károkozás nélkül)	mobiltelefon használata (fix 10 pont)	iskolai tanárok méltóságának és jogainak megsértésére tett kísérlet.	iskola épületének, vagy külső rendezvény helyszínének engedély nélküli elhagyása	tiltott eszközök birtoklása tanítási időben
osztály- és csoportszerződések és/ vagy a tanári kérések figyelmen kívül hagyása	tanóra nagymértékű, folyamatos zavarása	pedagógusok méltóságának és jogainak megsértésére tett kísérlet.	engedély nélküli elhagyása	szándékos károkozás
fej- és fülhallgató és egyéb médiaeszközök engedély nélküli használata	tanóra engedély nélküli elhagyása	szélsőséges ideológiák hirdetése	dohányzás, vagy dohányzást imitáló eszközök használata az iskola területén, vagy külső iskolai programok helyszínén	fizikai agresszió
engedély nélküli étkezés a tanórán	szportpálya/szaktanterem használati rendjének megsértése	kötelességmulasztás iskolai rendezvényeken		
a kulturált együttléti szabályainak megszegése	kötelességmulasztás az iskolai rendezvényeken	szervezőjeként		
	működésképes laptop hiánya			
	Vizsgán, ünnepségeken nem megfelelő öltözködés			
	online tanórai szabályok megszegése			

Az osztály- és csoportszerződésekben rögzíthető a kölcsönös együttműködés és az eredményes tanulás érdekében pl.: a kulturált viselkedés elvárt szabályai, rágózás, illetlen magatartás, órai étkezés

Súlyos kötelezettségszegések, minősített esetek:

- az iskola tanulói, nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának súlyos megsértése
- az iskolai tanulóival, nevelőjével, vagy alkalmazottjával szembeni rendszeres, visszatérő vagy szándékos verbális, és/vagy súlyos fizikai agresszió
- az iskola tanulóival, pedagógusával szemben tanúsított, online térben történő abuzív magatartás (privát szféra megsértése, rágalmazás, online zaklatás, cyberbullying)
- A pedagógusokkal és a segítő szakemberekkel folytatott egyeztetés és támogatás ellenére is folyamatosan fennálló, sértő, bántó, nem együttműködő magatartás
- illegális eszközök és szerek terjesztése

Minősített esetekben a fegyelmi eljárást megelőző, 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet szerinti egyeztető eljárás keretein belül van lehetőségük jóvátételi vállalásra, amennyiben annak törvényben szabályozott feltételei fennállnak

Jóvátételi lehetőségek

Azon diákoknak, akiknek a tanév során megközelítette, vagy elérte a fegyelmi pontjaik száma a 40-et, az iskola lehetőséget biztosít arra, hogy a fegyelmező intézkedések mellett jóvátételi törekvéseik is

megjelenjenek a tantestület előtt. A jóvátétel célja, a diák és az iskolai közösség együttműködésének javítása, a fegyelmi eljárás büntetései helyett a helyreállításra helyezve a fókuszot.

Az érintett diáknak, kiskorú esetén a szülő beleegyezésével indítványoznia kell a tantestület felé a kérelmét, mely szerint szeretne jóvátételt. A kérelemben meg kell jelölni, hogy milyen vállalásokat tud tenni, illetve azok megkezdésének és tervezett lezárásának idejét. A jóvátételi eljárást sikeresen teljesítő diák számára a fegyelmi tárgyalás megindításának ponthatára 60-ról 70-re változik. A tantestületet jóvátételi ügyekben a Békés Team pedagógusai képviselik. A kérelmeket az iskola gyermekvédelmi koordinátorának vagy valamely Békés Team tanárnak lehet személyesen, vagy email formájában eljuttatni (gyermekvedelem@europa2000.hu). A gyermekvédelmi koordinátor összeköti a feleket és kérés esetén segítséget nyújt a diáknak, hogy vállalásait megfogalmazza, teljesíteni tudja.

Az alábbi táblázatban egy irányadó ajánlás található. Minden jóvátételi eljárásban résztvevő diák mentorálást kap egy Békés Team tagtól, annak az érdekében, hogy az összegyűjtött fegyelmező pontokkal összhangban legyen a felajánlott vállalás. Pl. pedagógus órájának megzavarásáért több esetben is pontot gyűjtő diák, a személyes jóvátételek közül, míg az iskolában dohányzó, szemetelő, esetleg rongáló diák, a közösséget érintő vállalásokat preferálja.

	személyes	osztályközösséget érintő	iskolai közösséget érintő	mobiltelefon használat miatt
Példák, ajánlások	pedagógus által meghatározott egyéni megbízások óratartás a tanár útmutatásával módszertani segédanyagok készítése fokozott figyelem fejlesztése az udvariasság, figyelmesség elérése érdekében	programszervezés szemétszedés osztálytárs támogatása közösségi aktivitások (kiemelt, kijelölt feladatok) diáktanár szerep	szemétszedés növénylocsolás iskolai programon kiemelt feladatot teljesíteni	Uralom a mobilom – 4 alkalmas csoportfoglalkozás

Azon diáknak, akiknek 40 pontja mobiltelefon használatból gyűlt össze, alkalma nyílik jóvátételi lehetőség elindítására, amely ez esetben egy 4 alkalmas, tanítási időn túli foglalkozást foglal magában, melynek elnevezése: „uralom a mobilom”. Ha ezzel a lehetőséggel nem él és eléri a 60 pontot, akkor kötelezővé válik számára a 4 alkalom teljesítése. Amennyiben ezt nem teljesíti a fegyelmi bizottság értesítést kap és ezt a körülményt a fegyelmi határozat meghozatalakor figyelembe veszi.

Sajátos nevelési igényű szakvélemény alapján fejlesztésen résztvevő diákok esetében a fejlesztőpedagógusokkal való egyeztetés után ettől el lehet térni.

A Békés Team jóváhagyása után, a diák megkezdheti a vállalásainak szervezését, végrehajtását

17.6. A fegyelmi vétség, a fegyelmi eljárás a fegyelmi működése

A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a tanulóval szemben a magasabb jogszabályokban előírtak szerint fegyelmi eljárás is indítható. A fegyelmi eljárás megindításáról az iskola igazgatója dönt. A fegyelmi pontrendszerben 60 pontot elérő diákkal szemben automatikusan fegyelmi eljárás indul.

A fegyelmi tárgyaláson átesett diák újabb vétség elkövetése után azonnal fegyelmi bizottsági eljárás alá kerül.

A fegyelmi tárgyalást a Fegyelmi Bizottság kezdeményezi és folytatja le.

A fegyelmi eljárás rendjét, a fegyelmi ügyben eljáró testület összetételét, valamint a fegyelmi büntetésről való döntés szabályait a hatályos köznevelési jogszabályok és az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata határozza meg.

Az iskola a fegyelmi és kártérítési ügyek tekintetében a Köznevelési Törvény 58 §. alapján jár el, a Fegyelmi Bizottság működését és a fegyelmi eljárást a Nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet szabályozza.

A Fegyelmi Bizottság az eljárás alapján a következő fegyelmi büntetéseket határozhatja meg:

- Megrovás
- Szigorú megrovás
- Szigorú megrovás vállalási szerződéssel
- Meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, illetőleg megvonása
- Áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba vagy iskolába
- Eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától
- Kizárás az iskolából

Fegyelmi büntetés mellett még egyéb az előző pontban felsorolt szankciók is alkalmazhatók.

Az iskola támogat minden olyan diákot, aki fegyelmi vétségét követően, a házirendet sértő magatartását nem folytatja tovább, - különös tekintettel a másokat bántó, sértő cselekedetek azonnali beszüntetésére! -, mely alapvető feltétele a helyreállító szemléletnek, konfliktuskezelésnek. Támogatását a segítő team bevonásával, a problémás viselkedés felismerése, belátása, megváltoztatása érdekében nyújtja.

Az iskolából való eltávolítást a fegyelmi bizottság abban az esetben alkalmaz, ha a tanuló következetesen, hosszabb időn át megtagadja az együttműködést, nem veszi igénybe a felkínált pedagógiai, pszichológiai segítséget.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben - vétség súlyára való tekintettel el lehet érni.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

A fegyelmi eljárás részletes szabályait az Intézmény SZMSZ-e tartalmazza.

18. Felnőttoktatás

18.1. Az iskola pedagógusainak küldetésnyilatkozata

Intézményünk a felnőttoktatási tagozatán, a tanköteles koron túli, illetve az életkoruk miatt a nappali tagozatos oktatási formából kieső tanulók számára teremt lehetőséget a tanulmányok folytatására vagy pótlására. Oktató-nevelő munkánkkal második esélyt biztosítunk tanulóinknak egy korszerű, széleskörű műveltség megalapozására és a hiányok pótlására. Az érettségi megszerzésével tanulóink megerősíthetik, vagy mobilizálhatják munkaerő-piaci helyzetüket, vagy új szakmákat sajátíthatnak el.

Az iskolában folyó oktató-nevelő munka értékközpontú. Emberséges, az értékeket és az egyéniséget tisztelő légkörben neveljük és oktatjuk a tanulókat. Meggyőződésünk, hogy csak a tanár és a tanuló közös munkájával és az iskolafenntartó által nyújtott biztos háttérrel érhetünk el eredményeket.

Iskolánkban 2013 szeptemberétől jelenik meg a képzési forma, nevezetesen a tanulók elfoglaltságához igazodó (esti,) munkarend szerint működő felnőttoktatási tagozat.

A felnőttoktatásban célunk egyrészt az, hogy az érettségire, illetve szakmai vizsgára – az iskola típusának megfelelően – praktikus, az életben és a munkaerőpiacon is használható, „felnőtttes” módon készítsük fel tanulóinkat, másrészt, hogy a társadalom számára hasznos tudással és az önálló tanulás képességével rendelkező, önmaguk tudásában megerősödött felnőtteket adjunk a magyar társadalomnak. Kiemelt feladatunk a munkájuk és családjuk mellett iskolapadba ülők személyre szabott segítése, támogatása a tanulmányok során.

Az érettségire való felkészítés oktatói munkája mellett hangsúlyt helyezünk a tanulók nevelésére, személyiségük formálására, önfejlesztésük elősegítésére.

18.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A felnőttoktatási tagozaton oktató-nevelőmunkánk célja az erkölcsi értékeket tisztelő, érdeklődő, tájékozott, egyéni életében sikerre törekvő, a társadalmi közösségekben értékes, szerepeit, feladatait ismerő és vállaló állampolgárok nevelése. Fontos szempont a korszerű ismeretkörök beemelése, a készség- és képességjellegű követelmények előtérbe állítása, valamint az irreálisan szélesre duzzadt ismeretanyag mennyiségének csökkentése, az egyes diszciplínák közötti koherencia megteremtése. Képzésünkben az általános műveltséget megalapozó, kiterjesztő és elmélyítő oktató-nevelő munka folyik. Tantárgyi és tantárgyközi tartalmak és tevékenységek révén elsajátítható tudást közvetítünk, továbbfejlesztve a tanulók kommunikációs és tanulási képességeit is. Tanulóinkban igyekszünk kialakítani az úgynevezett élethosszig tartó tanulás igényét és képességét.

A tantestület tagjai magukénak vallják azt az értékrendet, amelyek alapján oktatási-nevelési céljaink elérhetők. Az értékek létrehozásában és érvényesítésében teret kapnak a következők:

- az emberi együttélés általánosan elfogadott szabályai;
- polgári társadalom normái;
- az egyetemes és nemzeti kultúra értékei;
- a nemzettudat;
- az európaiság;
- a demokrácia;
- egyéni, közösségi értékek;
- műveltség, tudás, önképzés;
- minőség és igényesség;
- sikerorientáltság, versenyképesség;

- erkölcsi értékek;
- esztétikai értékek;
- természeti értékek.

A felnőttoktatás tipikus alapfeladataiból adódó célok felkészíteni a tanulókat:

- az érettségi vizsgára;
- szakmai vizsgára;
- a felsőfokú tanulmányok megkezdésére;
- a munkaerőpiacon történő előnyösebb elhelyezkedésre.

A felsorolt célok megvalósításának módszerei, eszközei

A felnőttoktatás jellegéből, a tanórák számából és a tanulók összetételéből fakadóan az iskolai oktató-nevelőmunka leglényegesebb módszerei azok, amelyek az otthoni önálló tanulást segítik, erősítik, nevezetesen az előadás, tanulói kiselőadás, magyarázat és szemléltetés. Ennek egyik munkaformája lehet a frontális osztálymunka, de a módszerek között megjelenik a páros-, csoport- vagy osztálymunkában folyó vita, megbeszélés, projektek, kooperatív és szociális technikák.

18.3. A felnőttoktatásban személyiség- és közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladataink:

- a tanulók önismeretének fejlesztése, a korábbi iskolai kudarcok kompenzálása;
- a tanulók együttműködési készségének fejlesztése;
- a felelős társadalmi magatartás kialakítása, jogok és kötelességek összetartozásának tudatosítása;
- figyelem és érdeklődés felkeltése, műveltség, tudás, tanulás utáni vágy kialakítása, fenntartása;
- önálló tanulás képességének fejlesztése, az önképzés igényének kialakítása;
- egészséges, együttműködésre is képes versenyszellem kialakítása, fejlesztése;
- problémamegoldó, logikus gondolkodás fejlesztése;
- egészséges és kulturált életmód igényének kialakítása;
- elősegíteni, hogy az osztályok pozitív szocializációt megvalósító közösségekké alakuljanak.

A közösségfejlesztési terv

A felnőttoktatásban iskolai oktató-nevelőmunkánk elsődleges színtere a tanítási óra és a felzárkóztató, felkészítő foglalkozások.

18.4. A tanórán kívüli nevelés szerepe

A felnőttoktatásban a tanórán kívül, amennyiben arra speciális igény van, akkor tanfolyamot szervezünk. A tanfolyamon való részvételért térítési díj kérhető.

Tanórán kívüli tevékenységként az osztályok szervezhetnek önköltséges színházlátogatást, tanulmányi kirándulásokat és egyéb iskolán kívüli közös programokat.

18.5. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Az iskola, a felnőttoktatás közoktatási feladatait ellátva lehetőséget biztosít arra, hogy a már nem tanköteles korú felnőttek általános műveltséget szerezzenek, elmosódott vagy leértékelődött tudásukat felelevenítsék és pótolják. A feladat jellegéből adódóan nagy szerepet kap az egyéni bánásmód és türelem, az önképzés és egyéni tanulási stratégiák kialakítása és támogatása, az együttérzés képességének növelése, a csoport összetartásának erősítése, az önálló teljesítmények értékelése, motiválása, a szociális kompetenciák fejlesztésével.

18.6. A tehetség, a képesség kibontakozását segítő tevékenység

Iskolánk a felnőttképzésben figyelembe veszi a tanulók közötti fejlettségbeli, fejlődésbeli, adottságbeli és érdeklődésbeli különbségeket. A tanulók előismereteinek feltérképezése után a pedagógiai tervezésbe beépül a differenciált fejlesztés. Változatos módszertani megoldások alkalmazására törekszünk. A tehetséges tanulók önálló munkákkal, projektekkel, kiselőadások tartásával kapnak lehetőséget képességeik és tehetségük kibontakoztatására. Továbbtanulási szándékukat erősítjük, felkészülésüket egyénre szabott módon segítjük.

18.7. Osztályfőnök és szaktanárok ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatai:

A felnőttoktatásban tanulóink már munkában álló felnőttek mégis fontos feladatnak tartjuk az ifjúságvédelmi feladatokat, különösen a fiatal felnőttek esetében.

Iskolánk alapvető feladata az ifjúságvédelem területén:

- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit,
- meg kell keresni a problémák okait,
- segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
- a felmerült problémákkal kapcsolatban a tanulókat a megfelelő szakemberhez kell irányítani.

Fiataljainkat különösen a szenvedély-betegségektől, kiemelkedően a terjedő drog használatától kell védeni, ezért nagy gondot fordítunk a prevencióra. Ez folyamatos és következetes feladatot is jelent egyben, különös tekintettel a megelőzésre és a tájékoztatásra.

Az iskola kiemelt feladatának tartja a család védelmét is, ezért évente egy alkalommal külső szakembert szeretnénk meghívni a célból, hogy előadást tartson a fenti témákban. Az előadáson elhangzottak segíthetik közéleti munkájukban már dolgozó felnőtt diákjainkat is.

Hangsúlyt helyezünk arra, hogy az élet-, és pályatervezési ismereteket tanulóinkkal elsajátíttassuk, és ennek keretében napirenden tartsuk az egészséges életmód fontosságát. Acsaládi életre nevelésre és a káros szenvedélyek kialakulásának megelőzésére illetve leküzdésére, kitüntetett figyelmet fordítunk.

18.8. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Tanulmányi támogatás a felnőttoktatásban

Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;

A tanuló kapja meg az éves anyag minimumát. Ez tartalmazza a pedagógiai program ide vonatkozó bekezdéseit, a tankönyvek bizonyos, kijelölt részeit, kijelölt feladatait. Ez sokat segíthet a tanulónak és a tanárnak is egyaránt.

Tanulóink között valószínűsíthető, hogy tömegesen ez a probléma nem jelentkezik. Ennek ellenére gondolnunk kell arra, hogy esetenként segítenünk kell, különösen az iskola vezetésének, az egyes tanulók szociális gondjaik megoldásában közösen a munkáltatóval az estiképzésben résztvevő diákok esetében.

Kapcsolatfelvétel és-tartás a szolgáltató intézményekkel, családvédelmi és szociális intézetekkel:

Nevelési Tanácsadó,

Családsegítő Szolgálat,

Gyermekjóléti szolgálat,

Fővárosi szenvedélybeteg fiatalok ellátásával foglalkozó intézmények,

Lelki Elsősegély, Drog Stop, Kék Pont, Kék vonat, T+T Humán Szolgáltató,

Fővárosi speciális szakiskolák,

Nemzeti Egészségfejlesztő Intézet.

18.9. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Iskolánk, a tanulási kudarcnak kitett felnőtt tanulók felzárkóztatását nagyon fontos, komplex problémakörnek tartja, ugyanis az esetek nagy hányadában azok a felnőtt tanulók vallanak kudarcot tanulmányaik során, akik valamilyen szempontból már korábbi, valamely iskolában szerzett negatív tapasztalatokkal rendelkeznek. Számukra többszöri alkalommal konzultációs lehetőséget biztosít minden szaktanár, és az érettségi vizsga előtt külön foglalkozásokat tartanak. Tanárainknak be kell tartani a fokozatosság elvét, az életkori és egyéni sajátosságokat is.

Tanulóink esetében a tanulási folyamatban fontos szerephez jut a tanulói közreműködés és az önálló tanulás, mely által a tanuló maga is felelőssé válik saját előrehaladásáért. A különböző tanulási technikák és stratégiák elsajátítása segíti őket abban, hogy számukra fontos egyedi problémákat tanári segédlet nélkül is képesek legyenek megoldani. Annak érdekében, hogy a tanulók, a számukra legkedvezőbbet választhassák, természetesen meg kell ismerkedniük a tanulási formák, módszerek és különböző médiumok (pl. újság, magnó, videó, internet stb.) sokszínűségével.

Kedvező adottságokkal rendelkezünk a személyre szóló bánásmód, a felzárkóztatás és a tehetséggondozás terén.

Igyekszünk megteremteni azokat a körülményeket, amelyek – a lehetőségekhez képest – biztosítják tanulóink harmonikus testi, szellemi, szociális, érzelmi és erkölcsi fejlődését.

Valljuk, hogy a legnagyobb segítség a tanulóknak a lelkiismeretes pedagógiai munka.

Célunk az, hogy megfelelő feltételeket biztosítsunk egy széles tudásbázis megteremtéséhez, motiváljuk és megtanítsuk tanulóinkat az önálló ismeretszerzés módjaira, illetve arra, hogy az elsajátított új ismereteket alkalmazni is tudják. Ebben a folyamatban az iskola maximálisan figyelembe veszi a tanulók érdekeit, és ehhez igyekszik megszerezni, velük kialakítani a partneri viszonyt.

Iskolánk pedagógiai szemlélete értelmében mindent megteszünk azért, hogy legalább a tantárgyi minimum szintre felkészítsük felnőtt tanulóinkat, amely feltétele a sikeres érettségi vizsga letételének. Éppen ezért szükség esetén a tanárok és tanulók külön kérésére bármilyen tantárgyból lehetőséget biztosítunk – a heti maximális időkeretet szem előtt tartva a hiányos ismeretek és készségek pótlására, fejlesztésére, és az alkalmanként egyénkorrepetálásra is.

18.10. Együttműködés a tanulókkal

A felnőttoktatás során elérendő célunk, hogy az iskolában olyan hangulat legyen, hogy a tanuló és a pedagógus egyaránt jól érezze magát. A tanulási folyamat két szereplőjének kapcsolatában nyilvánuljon meg az egymás iránti tisztelet, megbecsülés, egymás munkájának elismerése. A tanulók elsőrendű érdeke az eredményes tanulás, az érettségire bocsátás és az érettségi követelményeinek teljesítése. Iskolánk akkor működik eredményesen, ha a tanulók igényeire épít, és figyelembe veszi érdekeiket. Fontos tehát a tanár és tanuló szoros együttműködése. A tanár módszereit úgy alakítja és változtatja, hogy azokkal a tanulási folyamatban optimális eredményt érjen el. Mindehhez szüksége van a tanulók visszajelzéseire, a kölcsönös tájékoztatáson, őszinteségen és bizalmon alapuló interakciókra. A tanuló saját személyes és tanulási problémáival is csak ilyen kapcsolat megléte esetén fordulhat bizalommal tanárához. Az osztályok év elején osztálybizalmi választanak. Az osztálybizalmi képviseli az osztályt, a tantestület és az iskola vezetése rajtuk keresztül tájékoztatja a tanulókat.

18.11. A felnőttek tantárgystruktúrája

Az esti oktatásban a Központi kerettantervek szerint folyik az oktatás. Az egyes tantárgyaknál a szabadon felhasználható időkeretet elsősorban felzárkóztatásra, hiányosságok pótlására, a tananyag elmélyítésére használjuk fel.

Bevezető a 9–12. évfolyam számára
Magyar nyelv és irodalom 9–12. évfolyam
Angol nyelv 9–12. évfolyam
Német nyelv 9–12. évfolyam
Matematika 9–12. évfolyam (esti tagozat)
Történelem 9–12. évfolyam
Biológia 9–10. évfolyam
Fizika 9–10. évfolyam (esti tagozat)
Kémia 9–10. évfolyam
Földrajz 9–10. évfolyam
Természettudomány 11. évfolyam
Művészetek 11–12. évfolyam
Dráma és színház 12. évfolyam

Tervezési időkeret:
 9-11. évfolyam 36 hét.
 12. évfolyam: 31 hét

Tantárgyak	Évfolyam/ óraszámok	Évfolyam/ óraszámok	Évfolyam/ óraszámok	Évfolyam/ óraszámok
	9.	10.	11.	12.
Munkarendek	Esti	Esti	Esti	Esti
Magyar nyelv és irodalom	3	3	3	3
Matematika	3	3	3	3
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Természettudomány			2	
Kémia	1	1		
Fizika	1	1		
Földrajz	1	1		
Biológia	1	1		
I. Idegen nyelv (angol)	2	2	3	3
II. Idegen nyelv	1	1	2	2
Művészetek			0,5	1
Digitális kultúra	1	1	0,5	
Mozgóképkultúra és médiaismeret vagy Dráma és színház				1
Osztályközösség-építés	1	1	1	1
Esti Összes óraszám	17	17	17	17

Esti oktatás munkarendje szerint folyik a tanítás, ha a tanulók teljesítik a nappali oktatás heti óraszámainak legalább ötven százalékát, de nem érik el a kilencven százalékát. Levelező oktatás munkarendje szerint folyik az oktatás, ha a heti órák száma eléri a nappali oktatás heti óraszámának legalább 10 százalékát, de nem éri el az 50 százalékot.

A felnőttoktatás követelményei nem térnek el a nappali rendszerű iskolai oktatás követelményeitől, hiszen a felnőttoktatásban résztvevők is központi állami vizsgára készülnek fel, közép- vagy emelt szintű vizsgakövetelmények alapján tesznek érettségi vizsgát. Ezért az egyes tantárgyak követelményei, tantervei megfelelnek a nappali tagozat tanterveivel az óraszámok kivételével.

Az esti munkarend szerint tanulók heti 3 alkalommal járnak iskolába. Osztályzataikat évközi feleletek és dolgozatok alapján szerzik. A tanítási órákat a „Haladási naplóban”, az érdemjegyeket az „Osztályozó naplóban” kell nyilvántartani. A tanév végén az osztály tanulmányi eredményeiről „Osztályozó ív” készül.

18.12. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei, figyelembe véve a tankönyv ingyenes igénybevétele biztosításának kötelezettségét

A felnőtt-oktatásban a forgalomban lévő tankönyvek közül az önálló tanulást jobban elősegítőket ajánljuk a tanulóknak. A tankönyvekről a szaktanárok javaslata alapján, az igazgató a dönt. A kiválasztáskor többek között figyelembe vesszük a következőket:

- tartalmilag legyen kidolgozott, szakmailag igényes;
- tartalma lehetőleg fedje le az adott tantárgy adott évfolyamra vonatkozó tantervét, lehetőség szerint ne kelljen egyéb segédkönyveket használni);
- legyen jól alkalmazható különböző képességű tanulók számára;
- legyen motiváló, kreativitásfejlesztő;
- legyen igényes kivitelezésű;
- legyen elfogadható az ára.

A tankönyvek listáját a faliújságon helyezzük el.

A tankönyveket a tanulók önállóan szerzik be.

18.13. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

Az adott évfolyam minimális tantervi követelményeinek teljesítése valamennyi tárgyból.

Az esti munkarendű oktatásban tanórai feleletek és dolgozatok útján szerzett érdemjegyek alapján történik az évfolyam elvégzését igazoló bizonyítvány kiállítása.

Más iskolából történő átvételről az igazgató dönt.

Ha a tanuló a tanév végén valamely tantárgyból vagy tantárgyakból „elégtelen” minősítést kap, a tanév végéig (augusztus 31-ig) javítóvizsgát tehet. A javítóvizsga bizottság előtt történik az egész évi tananyagból.

18.14. Beszámoltatás és számonkérés az iskola felnőttoktatási tagozatán

Az esti munkarendű oktatásban a számonkérés tanév közben folyamatosan, a nappali képzésben elfogadott elvek alapján, dolgozatok, házi dolgozatok, feleletek, kiselőadások és projekt munkák formájában történik. Tantárgytól függetlenül félévenként legkevesebb három osztályzat alapján állapítjuk meg a tanulók félévi osztályzatát úgy, hogy az I. félévben szerzett osztályzatok teljes mértékben beleszámítanak az év végén megállapított osztályzatba. Amennyiben a tanuló valahány vagy egyetlen tantárgyból sem szerzett elegendő osztályzatot a lezáráshoz, osztályozó vizsgán adhat számot tudásáról.

A számonkérés formái levelező munkarendű oktatásban:

évfolyam	I. beszámoló	II. beszámoló	Osztályozó vizsga
9.	Írásbeli	Szóbeli	írásbeli: matematika, informatika szóbeli: művészeti ismeretek, társadalomismeret Írásbeli és szóbeli: fizika, kémia, biológia, földrajz, magyar nyelv és irodalom, történelem, angol
10	Szóbeli	Írásbeli	
11	Írásbeli	Szóbeli	
12	szóbeli	írásbeli	

Az írásbeli számonkérés időkerete:

Beszámoló: 45 perc minden tantárgy esetében, kivétel a magyar nyelv és irodalom, ahol 60 perc.

Osztályozó vizsgák: 60 perc minden tantárgy esetében, kivétel a magyar nyelv és irodalom, ahol 90 perc.

A beszámoló, vizsgák írásbeli részét a szaktanárok egy héten belül kijavítják és értékelik. Ez a tanuló számára nyilvános. A szóbeli beszámoló és vizsgák nem nyilvánosak.

A tanulmányi teljesítmény értékelése ötfokú skálán történik. A teljesítmény követelményeiről, azok kritériumairól a szaktanár az év elején köteles tájékoztatni a tanulókat.

A beszámoltatás és vizsgáztatás rendjét és rendszerét a gimnázium „Vizsgaszabályzata” részletesen szabályozza.

A tanulmányokat érettségi vizsga, vagy szakmai vizsga zárja le, melyet a mindenkor érvényes vizsgaszabályzatok szabályoznak.

18.15. Jelentkezés a felnőttoktatási tagozatra

- tanköteles kor betöltése, (aki tanulmányait az általános iskola első évfolyamán az 1997/98. tanévben, illetve azt megelőzően kezdte meg); 1998/1999-től 18. év betöltése szükséges; illetve a szakképzésben a törvényi szabályozásnak megfelelő
- a köznevelési törvény felnőttoktatásra vonatkozó aktuális szabályozása alapján
- minimum az általános iskola 8. osztályának eredményes elvégzését igazoló bizonyítvány bemutatása;
- az iskola által kiadott jelentkezési lap kitöltése.

Átvétel azonos iskolatípusból közvetlenül, más iskolatípusból különbözeti vizsgákkal lehetséges. A felvételtől és a felsőbb évfolyamba lépéshez szükséges különbözeti vizsgákról az igazgató vagy az igazgatóhelyettes dönt.

A felvett tanulókról „Beírási napló”-t és „Törzslapot” kell vezetni.

18.16. A felnőttképzési tagozat óraterveire vonatkozó rendelkezések

A NAT-ban szereplő kulcskompetenciák és az ezekre épülő ún. kiemelt fejlesztési feladatok a felnőttoktatás jellegéből adódóan egyrészt beépülnek az alaptantárgyakba, másrészt érettségi vizsga, szakmai vizsga előtt modulszerűen választható módon a felkészülést segítik.

Az esti oktatás munkarendje szerint folyó oktatás esetében a tanórák számának a kerettantervben a nappali rendszerű oktatás munkarendje szerinti kötelező tanórai foglalkozások legalább ötven százalékát, levelező oktatás esetében legalább tíz százalékát el kell érnie.

A tanuló kérésére az igazgató engedélye alapján a felnőttképzésben résztvevő tanulók nappali munkarend szerinti oktatásban vehetnek részt. Amennyiben a számuk nem haladja meg a 12 főt azonos évfolyamon, úgy külön osztályt az iskola nem indít. Ebben az esetben a nem felnőttoktatás azonos osztályában teljesítik tanulmányaikat.

18.17. A NAT-ban szereplő kulcskompetenciák

A programban az egyes tantárgyak tanítása során a megújított Nemzeti alaptanterv (Nat) tartalmait kell szem előtt tartani.

a/ A kommunikációs kompetenciák kialakításának és fejlesztésének az a célja, hogy az egyes tantárgyak tanulása során a tanuló elképzeléseit, terveit megoszthatja társaival, véleményét ütközteti, a különbségek tisztázásával konszenzusra jut. A tanórákon (és az iskolán kívüli kapcsolatokban) a csoportban végzett feladatmegoldás során a tanulónak együttműködési készségeit fejlesztve lehetősége nyílik építő jellegű párbeszédre, az emberi kapcsolatok kommunikáción keresztül történő alakítására. A fejlesztés során figyelembe kell venni

egyrészt a tanulók előzetes ismereteit,

másrészt azokat a követelményeket, amelyeket az 1-8. évfolyam tantárgyi rendszere meghatároz.

A program újdonsága, hogy bár nem azonos óraszám, de a felnőttek is két idegen nyelvet tanulnak.

b/ A digitális kompetenciák fejlesztésével olyan értékrendet közvetítünk, melynek szerves része a környezet folyamatos észlelése, az információhoz jutás, az információk értékelése, beépülése a hétköznapi életbe. A tanulók számára az 4-8. évfolyamon már elindult ennek a területnek a fejlesztése, ezért a tervezés során

egyrészt figyelembe kell venni a korábban már tanított tartalmi elemek és ezekre építve kell a programot szervezni,

másrészt azok számára, akik korábban különböző okok miatt ilyen képzésben nem részesültek, célszerű a korábbi ismeretanyagot beépítve kidolgozni a programot.

c/ A matematikai, gondolkodási kompetenciák kialakításának és fejlesztésének az a célja, hogy az iskolai és az iskolán kívüli világban a (felnőtt)tanulók a tanult ismeretek szintetizálásával és gyakorlati

alkalmazásával képesek legyenek megoldani minden olyan feladatot, amely hozzájárulhat a sikeres életpálya megvalósításához. Emellett a célok eléréséhez széles körű, differenciált tevékenységrendszert alkalmaz, mellyel megalapozza a tanulók természettudományos és műszaki műveltségét és érdeklődését s végül segíti a mindennapi életben felmerülő problémák megoldását. A fejlesztés során figyelembe kell venni

egyrészt a tanulók előzetes ismereteit,

másrészt azokat a követelményeket, amelyeket az 1-8. évfolyam tantárgyi rendszere meghatároz

d/ A személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztésének a legfontosabb célja az, hogy a tanuló a másokkal közösen végzett csoportos gyakorlati alkotótevékenységek révén szerezzon tapasztalatot a csoporttagokkal (családtagokkal, barátokkal, munkatársakkal) tervezett együttműködés kialakításának lehetőségeiről és a csoporton belüli vezetői, illetve végrehajtói szerepekről.

e/ A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái:

A cél, hogy a (felnőtt) tanulóban az iskolai tevékenysége során erősödjön a cselekvő tudatosság, amely hozzájárul a munkájára vonatkozó igényességhez, saját (és családja) életvitelének aktív alakításához, fejlesztéséhez.

Cél a tanulók életében felmerülő komplex gyakorlati problémák megoldási készségének kialakítása, a cselekvés általi tanulás és fejlődés támogatása.

A felnőttoktatási tagozaton, a tantárgyfelosztásba beépítve az alábbi választható tantárgyak középszintű érettségi vizsgájára készítjük fel a tanulókat:

fizika

kémia

földrajz

biológia

történelem és állampolgári ismeretek

angol

Az emelt szintre történő felkészítés a szabad sáv terhére lehetséges az óratervben felsorolt tantárgyakból.

18.17. A felnőttoktatás vizsgaszabályzata

Rendelkezései a tagozaton megszervezett és lebonyolított beszámolókra és vizsgákra vonatkoznak, az értékelés szabályait nem tartalmazza.

18.17.1. Vizsgatípusok:

Különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát annak kell tennie, aki a tagozat 10-11-12. évfolyamára azzal a feltétellel nyert felvételt, hogy a korábbi bizonyítványából hiányzó tantárgyakból vizsgát tesz. A hiányzó tantárgyak a tanulóval történt egyeztetés alapján a jelentkezési lapon kerülnek feltüntetésre. A különbözeti vizsga minden tantárgyból írásbeli, kivétel az informatika, amelyből gyakorlati vizsga van. A vizsgán az adott évfolyam(ok) teljes tanévi követelményeit kérjük számon. Különbözeti vizsgát a tagozat augusztus végén és szeptember hónapban szervez. A vizsgára a tanuló egyénileg készül fel. A különbözeti vizsga szeptember végéig egy alkalommal (a megadott vizsgaidőszakban) javítható és pótolható.

Osztályozó vizsga

A más sajátos munkarend tanulói júniusban osztályozó vizsgát tesznek. Az osztályozó vizsgára a vizsgát megelőző konzultáción kell jelentkezni. A vizsgákért a jelentkezéssel egy időben vizsgadíjat kell fizetni. Az osztályozó vizsga javítható, de nem pótolható.

Amennyiben a tanuló osztályozó vizsgát tesz, az év végi érdemjegy meghatározásakor a korábban szerzett jegyeit nem vesszük figyelembe. Az osztályozó vizsgát írásban kérelmezni kell az osztályozó

vizsgák kezdetét megelőző hét hétfő 17.00 óráig. A kérelmet az igazgató határozatban bírálja el. Az osztályozó vizsga javítható, de nem pótolható.

Pótvizsga

Augusztus végén pótvizsgát az tehet, akinek fennáll a tanulói jogviszonya, A pótvizsga az év végi osztályozó vizsgával azonos módokon, feltételekkel és követelményekkel zajlik. A pótvizsgával szerzett érdemjegy megállapításakor az év közti jegyeket nem vesszük figyelembe. A pótvizsgát írásban kérelmezni kell a tanév utolsó napját megelőző munkanap 17.00 óráig. A kérelmet az igazgató határozatban bírálja el. A pótvizsga egyszeri vizsga, nem javítható, nem pótolható.

Előrehozott osztályozó vizsga

Intézményünk a tanév rendjében meghatározott időpontokban

„egész évfolyamos” előrehozott osztályozó vizsgákat szervez szeptemberben és januárban azon tanulók számára, akik tanulmányaik gyorsítása érdekében egyénileg kérelmezik azt a vizsgák kezdetét megelőző hét hétfő 17.00 óráig. A kérelmet az igazgató határozatban bírálja el. A határozat átvételekor a tanuló a vizsgák szabályainak tudomásulvételéről nyilatkozatot ír alá és tantárgyanként vizsgadíjat fizet, amelynek mértékéről az intézmény vezetője tanév elején dönt és tájékoztatja a tanulókat.. A vizsgára a tanuló egyénileg készül fel, ezzel kapcsolatban az intézményt semmiféle feladat és felelősség nem terheli. Az „egész évfolyamos” előrehozott vizsgák csak a megadott időszakban tehetők le, nem pótolhatók. Az előrehozott osztályozó vizsgák javításának rendje: a szeptemberi vizsga szeptember végéig, a januári vizsga január végéig a megadott napokon javítható. A vizsgán megszerzett érdemjegyeket külön bizonyítvány-lapra kell felvezetni. A bizonyítványba be kell jegyezni az engedélyező határozat iktatási számát is.

Amennyiben a tanuló minden tantárgyból legalább elégséges (2) érdemjegyet szerzett, felsőbb évfolyamban folytathatja tanulmányait. A felsőbb évfolyamon tanultak bepótlásáról a tanuló egyénileg gondoskodik.

Amennyiben a tanuló egy vagy több tantárgyból elégtelen (1) érdemjegyet szerzett, tanulmányait csak az évfolyam megismétlésével folytathatja. Ennek módja a tanuló munkarendje követelményeinek teljesítése a tanév rendjében meghatározott időben és módon.

Ai iskola „néhány tantárgyas” előrehozott osztályozó vizsgákat szervez április hónapban azon tanulók számára, akik februárban előrehozott érettségi vizsgára jelentkeztek. A vizsgákat írásban kérelmezni kell a vizsgák kezdetét megelőző hét hétfő 17.00 óráig. A kérelmet a tagozatvezető határozatban bírálja el. A határozat átvételekor a tanuló a vizsgák szabályainak tudomásulvételéről nyilatkozatot ír alá és tantárgyanként vizsgadíjat fizet, amelynek mértékéről az intézmény vezetője tanév elején dönt és tájékoztatja a tanulókat..

A vizsgára a tanuló egyénileg készül fel, ezzel kapcsolatban az intézményt semmiféle feladat és felelősség nem terheli. A „néhány tantárgyas” előrehozott vizsgák csak a megadott időszakban tehetők le, nem pótolhatók. A vizsgán megszerzett érdemjegyeket a tanuló bizonyítványában új lapra és később a felsőbb évfolyam bizonyítványába is be kell vezetni. A bizonyítványba be kell jegyezni az engedélyező határozat iktatási számát is. Amennyiben a tanuló által megszerzett érdemjegy bármely tantárgyból elégtelen (1), a tanuló augusztus hónapban javító vizsgát tehet.

Javító vizsga

Javító vizsgát az az esti munkarendű tanuló tehet, akinek az év közben szerzett érdemjegyeinek átlagolásából származó év végi érdemjegye egy vagy több tantárgyból elégtelen lett.

A javító vizsga az év végi osztályozó vizsgával azonos feltételekkel és követelményekkel zajlik. Az év végi érdemjegyet javító vizsga csak az augusztus végi vizsgaidőszakban, a megadott időpontokban tehető le. A javító vizsgára külön jelentkezni nem kell. A vizsgák időpontját és helyét a tagozat irodája előtti hirdető táblán (és lehetőség szerint honlapunkon) közöljük.

Javítóvizsgát tehet az a felvett tanuló is akinek a különbözeti vizsgán egy vagy több érdemjegye elégtelen lett. A különbözeti javító vizsga minden tantárgyból írásbeli, kivétel az informatika, amelyből gyakorlati vizsga van. A különbözeti vizsgák szeptember végéig javíthatók a megadott időpontokban.

A javító vizsga egyszeri vizsga, nem javítható, nem pótolható.

Vizsgák összefoglaló táblázata

Vizsga elnevezése	Jelentkezés	Vizsgaidőszak	Javítása	Pótlása
Különbözeti vizsga	május-júniusi beiratkozáskor	augusztus vége	szeptember végéig	szeptember végéig
	augusztusi beiratkozáskor	szeptember		
Osztályozó vizsga „más sajátos munkarendben”	a vizsgát megelőző konzultáción	június	augusztusban	nem pótolható
„Egész évfolyamos” előrehozott osztályozó vizsga	írásbeli kérelemmel a vizsgák kezdetét megelőző hét hétfő 17.00 óráig	szeptember	szeptember végéig	nem pótolható
		január	január végéig	
„Néhány tantárgyas” előrehozott osztályozó vizsga	írásbeli kérelemmel a vizsgák kezdetét megelőző hét hétfő 17.00 óráig	április	augusztus	nem pótolható
Pótvizsga	írásbeli kérelemmel a tanév utolsó napját megelőző munkanap 17.00 óráig	augusztus	nem javítható	nem pótolható
Év végi javító vizsga	nem kell	augusztus	nem javítható	nem pótolható
Különbözeti javító vizsga	nem kell	augusztus-szeptember	szeptember végéig	szeptember végéig

18.17.2. Általános szabályok

A beszámolók és vizsgák előkészítése

A vizsgabizottságok

A beszámolók és vizsgák jegyzőit az igazgató jelöli ki, a vizsgabizottságot a kérdező ill. a javító tanárok alkotják. Amennyiben a tárgyi és személyi feltételek ezt lehetővé teszik, a kérdező ill. javító tanárok azok, akik az osztályban tanítanak, ettől eltérés lehetséges. A bizottság elnöke az igazgató helyettes, illetve akadályoztatása, érintettsége esetén adott vizsgára megbízott pedagógus.

A vizsgatételek

A tanév elején szeptember 30-ig kell nyilvánosságra hozni a vizsgák tematikáját, tételsorát minden képzési formában, minden évfolyamon és minden osztályban. Ez a szaktanár felelőssége. Az írásbeli vizsgák dolgozatait és a szóbeli tételsorokat a szaktanár állítja össze, a tagozatvezető hagyja jóvá. A leadás határideje: a vizsgák kezdete előtti hét. Az írásbeli feladatlapok a vizsgák megkezdéséig titkosak. A témakörök kialakítása a felnőttoktatási munkaközösségen belül az egyes tantárgyakat tanító kollegák megbeszélésén alapul, de nem kötelező egységes tétel- és feladatsorokat alkalmazni. A feladatsorokat minden tanévben módosítani kell, a tapasztalatoknak megfelelően.

A sokszorosítás és egyéb technikai teendők – az ezekre vonatkozó tagozatvezetői utasítás figyelembevételével mellett – a szaktanárok feladata.

A tanév elején a szaktanárok azt is közlik az osztályokkal, hogy az egyes beszámolók órai vagy otthoni munkával, projekt-munkával kiválthatók-e. Ennek szabályairól a szaktanár tájékoztatja a tanulókat.

A vizsgák iratai

A kijelölt jegyző feladata a különbözeti-, javító és pótló vizsga, valamint az osztályozó vizsga, előrehozott osztályozó vizsga osztályozóíveinek elkészítése és a bizonyítványok kiállítása az igazgatóhelyettes ellenőrzésével.

Az iskolatitkár feladata a különbözeti-, javító- pótló- és az osztályozóvizsgák írásbeli felügyeleti jegyzőkönyvének elkészítése.

A vizsgák időpontja

A beszámolók és a vizsgák a tanév rendjében és a tagozati munkatervben meghatározottak alapján kerülnek megszervezésre. Ennek ütemezése már a tanév elején a tanulók rendelkezésére áll. A részletes, tantárgyakra, napokra és órákra lebontott ütemezést a tanulók legkésőbb a vizsgák kezdete előtt 3 héttel a hirdetőtáblán kifüggesztett formában (és lehetőség szerint az iskola honlapjáról) megismerhetik.

A számonkérés formái és időkerete

Az esti munkarendű oktatásban a számonkérés évközi dolgozatok és feleletek formájában történik. A szaktanár köteles a számonkéréssel kapcsolatos elképzeléseit, elvárásait és a tananyag szakaszolását a tanulókkal a tanév kezdetén közölni.

Az írásbeli számonkérések időpontját legalább egy héttel megelőzően közölni kell.

A tanuló lezárásához szükséges érdemjegyek száma tantárgyanként:

óraszám < 37 tanóra/tanév (fizika, kémia, biológia, földrajz, művészeti ismeretek, társadalomismeret):	2 jegy/félév
óraszám 35-74 tanóra/tanév (magyar irodalom, magyar nyelvtan, történelem, matematika, informatika):	3 jegy/félév
óraszám > 74 tanóra/tanév (angol):	4 jegy/félév

A szaktanár köteles az adott félévre vonatkozóan többszöri számonkérési lehetőséget biztosítani, hogy minden tanuló számára biztosított legyen a megfelelő számú érdemjegy megszerzése.

Amennyiben a tanuló, a számonkérésen nem vesz részt, az érdemjegyek tekintetében közvetlenül hátrány nem érheti, de figyelemmel kell lennie arra, hogy a megfelelő számú érdemjegyet a félév végéig megszerezze. A tanuló feladata, hogy a tanárt ezzel kapcsolatban megkeresse, a lehetőségekről érdeklődjön. A számonkérés – a tanár döntése alapján – pótolható, azonban ennek kezdeményezése elsősorban a tanuló feladata.

Az I. félév lezárásához szükséges érdemjegyek megszerzésére utoljára az I. félév utolsó hetében van lehetőség. Amennyiben a tanuló teljesítménye érdemjegyek hiányában nem értékelhető, tanulói jogviszonya megszűnik.

Amennyiben a tanuló II. félév lezárásához szükséges megfelelő számú érdemjegyet nem tudja megszerezni, a tanítási év végén osztályozó vizsgát tehet.

A tanuló jelenléte esetén nem tagadhatja meg az évközi írásbeli dolgozat megírását vagy a szóbeli feleletet. Amennyiben ez történik, az adott tanóra igazolatlan mulasztásnak minősül.

Az augusztus végi javító vizsgák formái, feltételei és követelményei is megegyeznek az év végi osztályozó vizsgáival.

Az osztályozó- javító- és pótvizsga formái a következők:

Évfolyam	Osztályozó-, javító- és pótvizsgák
9.	írásbeli és szóbeli: magyar nyelv, irodalom, történelem, angol írásbeli: matematika, művészeti ismeretek, fizika, kémia, földrajz, biológia
10.	írásbeli és szóbeli: magyar nyelv, irodalom, történelem, angol szóbeli: művészeti ismeretek, fizika, kémia, földrajz, biológia írásbeli: matematika

11.	írásbeli és szóbeli: magyar nyelv, irodalom, történelem, angol írásbeli: matematika, művészeti ismeretek, fizika, kémia, földrajz, biológia gyakorlati: informatika
12.	írásbeli és szóbeli: magyar nyelv, irodalom, történelem, angol szóbeli: művészeti ismeretek, írásbeli: matematika gyakorlati: informatika

A beszámolók, vizsgák időkerete

Az írásbeli számonkérés időkerete:

45 perc minden tantárgy esetében, kivétel a magyar nyelv és irodalom, ahol 60 perc.

A szóbeli számonkérés időkerete: Az angol kivételével minden tantárgy esetében felkészülési idő áll a tanuló rendelkezésére. A vizsga akkor érvényes, ha a tanuló tételt húzott és a vizsgáztató asztalánál megkezdte feleletét. A szóbeli felelet maximális időkerete 10 perc.

A beszámolók és vizsgák minden vizsganapon 15.30-kor kezdődnek a közzétett időbeosztásnak megfelelően.

A beszámolókat és vizsgákat úgy kell időzíteni, hogy 20.45 után új felelet nem kezdhető, csak megkezdett felelet fejezhető be.

18.17.3. A vizsgák menete

Írásbeli vizsga

A felügyelőtanár általában az adott tantárgyat tanító, a tétel- és feladatsorokat összeállító szaktanár. Más tanár is elláthatja a feladatot, ebben az esetben a teljes írásbeli vizsgaanyagot személyesen kell megkapnia a szaktanártól. Ennek felelőse mindig az a szaktanár, akit helyettesítenek.

Az írásbeli dolgozatokat a szaktanár az írásbelit követő héten kijavítja, az érdemjegyet a szaktanári lapra felvezeti és a tanulók tudomására hozza.

Az osztályozó vizsgák osztályzatait a tanár legkésőbb a vizsgák zárását megelőző napig kijavítja, az eredményeket a szaktanári ívbe, osztályozóívbe, különbözeti- vagy javítóvizsga esetén a jegyzőkönyvbe rögzíti. A vizsgaeredmények kihirdetése csak azok rögzítése és a vizsgabizottság döntése után lehetséges.

A tanulók a vizsgaeredmények kihirdetését követően 3 napig tekinthetik meg a kijavított dolgozatokat.

Szóbeli vizsga

A tanulók vizsgáztatása érkezési sorrendben történik. Egy nap több osztály szóbeli vizsgájára is sor kerülhet.

Egy nap egy osztály/egy tanuló maximum 4 tantárgyból tehet szóbeli vizsgát.

Egy vizsgateremben maximum 4 tanuló lehet bent egyszerre, a többiek vagy a tantermen kívül várakoznak vagy más tantárgyból, másik vizsgaterembe mennek vizsgázni. Az utolsó előtti felelő köteles megvárni, amíg az utolsó vizsgázó elmondja feleletét.

A beszámolókon a szaktanár egyedül, az osztályozó vizsgán 3 fős vizsgabizottság vizsgáztat.

A vizsgázó a tanév elején kiadott tételsorból húz tételt, abból a felkészülési idő alatt vázlatot ír, majd feleletét önállóan a vázlat segítségével elmondja. Bizonyos tantárgyak esetében a tanuló a felkészülés során előre rögzített módon segédeszközöket használhat. A felelőt minimum 15 perc felkészülési idő illeti meg, amit saját kérésére rövidíthet. Az angol nyelv szóbeli vizsgáján felkészülési idő nincs, a vizsgázó a feleletet a terembe való belépéskor megkezd.

Amennyiben az osztályozó vizsgán a tanuló teljes tájékozatlanságot árul el a témából, egy alkalommal póttételt húzhat.

A kérdező tanár legkésőbb a vizsgák zárásáig az eredményeket a szaktanári ívbe, osztályozóívbe, különbözeti- vagy javítóvizsga esetén a jegyzőkönyvbe rögzíti.

A tanulmányi teljesítmény értékelése ötfokú skálán történik.

19. Az integráltan nevelhető – sajátos nevelési igényű tanulókra vonatkozó – fejlesztő programok

A többségi intézményekben megvalósuló (integrált) nevelés, oktatás

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk. Az együttnevelést megvalósító intézményünk többet vállal, magasabb értéket kínál, mint részvétet és védettséget. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, önmagához mért fejlődése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

Az iskola vezetője támogatja pedagógusai részvételét az integrációt segítő szakmai programokon akkreditált továbbképzéseken.

Az iskolánk pedagógusainak, valamennyi dolgozójának, gyermek- és szülői közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.

Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

A nyitott tanítási-tanulási folyamatban megvalósuló tevékenység, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai – esetenként egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus, aki:

a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait;

egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus – konduktív nevelés esetén konduktor – együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;

a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;

egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres; alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;

együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő – a tanuló fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező – gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, iskolapszichológus:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
- javaslatot tesz a fogyatékoság típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
- segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában,
- ismerteti a speciális eszközök használatát, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
- javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
- figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében,
- javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;

- együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
- terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon – egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben –, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra;
- segíti a befogadó pedagógust az egyéni értékelés kialakításában, a gyermek önmagához mért fejlődésének megítélésében;
- segíti a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolását.

Az intézményünk ha szükséges igénybe veszi az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait, az utazó gyógypedagógiai hálózat működtetésére kijelölt intézmények segítségét.

A fogyatékoság típusa és foka szerint:

A látássérült (aliglátó, gyengénlátó) tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A hallássérült (siket, nagyothalló) tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A beszéd fogyatékos tanulók iskolai fejlesztése

Pszichés fejlődési - tanulási, figyelem- zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése

A látássérült (aliglátó, gyengénlátó) tanulók iskolai fejlesztésének elvei

Intézményünk aliglátó, illetve gyengénlátó tanulók integrált oktatását vállalja.

19.1. A látássérült tanuló

A látássérülés a szem, a látóideg vagy az agykérgi látóközpont sérülése következtében kialakult állapot, mely megváltoztatja a tanuló megismerő tevékenységét, alkalmazkodó képességét, személyiségét.

Gyógypedagógiai szempontból azok a tanulók látássérültek, akiknek látásteljesítménye (vízusa) az ép látáshoz (vízus: 1) viszonyítva két szemmel és korrigáltan (szemüveggel) is 0–0,33 (látásteljesítmény 0–33%) közötti. Látássérült az a tanuló is, akinek a látótere - tekintése fixációs pontjától mindkét irányban legfeljebb 10°, azaz teljes szélességében legfeljebb 20°.

Ezen belül:

aliglátók azok a tanulók, akik minimális látással rendelkeznek: fényt érzékelők, ujjolvasók, nagytárgylátók (vízus: fényérzés –0,1);

gyengénlátók azok a tanulók, akiknek az életvitelét nagymértékben korlátozza a csökkent látásteljesítmény (vízus: 0,1–0,33).

A látásukat praktikusán kismértékben használó aliglátó tanulókat elsősorban a tapintó-halló életmód, a látásukat praktikusán jól használó aliglátó tanulókat és a gyengénlátó tanulókat a látó-halló (tapintó) életmód jellemzi.

A pedagógiai fejlesztés szempontjából elsődlegesen a látásélesség és a látási funkciók ismerete fontos, de a pedagógusnak tájékozottnak kell lennie

- a látássérülés kórokáról, a látássérültség kialakulásának időpontjáról;
- a szemészeti állapot – prognózisjavuló vagy romló tendenciájáról, a pedagógiai látásvizsgálat eredményéről, a gyermek intelligenciájáról, személyiségvonásairól.

A látássérüléshez gyakran társulhat egyéb fogyatékoság is (pl. mozgás-, hallás- és értelmi fogyatékoság, részképesség-kiesés, autizmus).

A nevelés-oktatás szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszer minden esetben a tanulók állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

1.1.14 A látássérült tanulók iskolai fejlesztése

A látássérült tanulók fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

A látássérült tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményünk az iskoláztatás során több fontos feladat megoldását vállalja: nemzeti műveltség átadását, az egyetemes kultúra közvetítését, a szellemi- érzelmi fogékonyság, az erkölcsi érzék elmélyítését, valamint ezeken túl az esélyegyenlőség biztosítását a látássérülésből és az esetleg csatlakozó fogyatékoságból adódó hátrányok leküzdésével. A fejlesztési feladatok megtervezésekor, a módszerek kiválasztásánál figyelembe kell venni, hogy a látás csökkent volta miatt a látássérült gyermek ismeretszerzését a külvilág iránti látó beállítódás helyett más – haptikus (bőr- és mozgásérzékelés együttese) és hallási – beállítódás is jellemzi. Fontos az ép érzékszervek – hallás, tapintás, szaglás, ízérzékelés – fejlesztése, valamint a meglévő látás használatának tanítása.

Az aliglátás és a gyengénlátás nemcsak a tanulás terén okoz eltéréseket, hanem nehezítettek a mindennapi élet tevékenységei (a tájékozódás, a közlekedés, az önkiszolgálás) is. Mindez pszichésen megterhelő, emiatt gyakran személyiség- és szocializációs zavar is kialakulhat (önállótlanúság, lassú reakciókészség, passzivitás, önbizalomhiány, elkülönülésre való hajlam vagy túlzott önérvényesítő magatartás, indulatoság, téves eszmék).

A pedagógus fokozott odafigyeléssel, egyéni bánásmóddal és a közösség segítségével tudja mindezt korrigálni.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A látássérült tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai megegyeznek a Nat-ban alkalmazott szakaszolással.

Az eltérő életkori jellemzők miatt a személyiségfejlesztésnek speciális feladatai vannak az alábbiak szerint.

Az önállóság fejlesztése, illetve – a különböző fokú látásteljesítménnyel rendelkező tanulók esetében különösen – a látás kihasználását maximálisan segítő speciális optikai segédeszközök használata iránti igény kialakítása.

Az érdeklődés irányítása a látóképesség szempontjából reális pályaválasztási területek felé.

Az akarat tulajdonságok (céltudatosság, kitartás) kialakítása az önálló tanulás és a későbbi munkavégzés céljából.

Az önfejlesztés igényének kialakítása különösen az ismeretszerzés terén és az egyéni tehetség kibontakoztatásában.

Az önbizalom és az önkritika egyensúlyának megteremtése, reális énkép kialakítása.

Az egészségvédő magatartás szokásainak továbbfejlesztése, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

Az egyéni igényeknek megfelelő közvetlen környezet tudatos át-, illetve kialakításának ismerete.

Az integrált nevelés-oktatás során különös figyelemmel kell lenni a következőkre:

A látássérült tanuló vegyen részt olyan egyéni fejlesztésekben, amelyekre állapotából fakadóan szüksége van. Ennek megvalósításához a szakértői javaslat nyújt támpontot, illetve igénybe vesszük a látássérültek iskoláiban létrejött egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények által biztosított szolgáltatásokat. A vak és gyengénlátó tanulók külön nevelését ellátó intézményekben működő EGYMI-k integrációt támogató tevékenysége kiterjed a látássérült tanulóakra, családjukra és pedagógusaikra, az őket befogadó közösségekre, esetenként a látássérült tanulókkal kapcsolatba kerülő egészségügyi, hivatali dolgozókra.

A látássérült tanulók optimális fejlődése érdekében a pedagógiai programban kell megfogalmazni a szükséges speciális feltételeket és feladatokat (tantervi kiegészítések, eszköz, segédeszköz, segédletek, differenciálás, az értékelés, minősítés, a követelmény egyénre szabott formái stb.).

A befogadó többségi iskola tantestületének elkötelezettségét a látássérült tanuló nevelésére, oktatására vonatkozó információk megszerzésére, alkalmazására, pedagógusai továbbképzésére tett intézkedései biztosítják. Különösen jelentős az osztályfőnök szerepe, az osztályban tanító pedagógusok tájékoztatásában a tanuló sajátos nevelési igényeiről.

A látásukat praktikusán kismértékben használó aliglátó tanulók iskolai fejlesztése

Az aliglátó tanulók nevelése-oktatása során a Nat-ban meghatározott nevelési célok megvalósítása általában lehetséges.

1.1.15 Fejlesztési területek - nevelési célok

Az aliglátó tanulók nevelésében a Nat-ban leírt fejlesztési területek, nevelési célok az irányadóak. A nevelési célok elérését a tanulók szemészeti és pszichés állapota egyénileg befolyásolja. A célok sérülésspecifikus tartalmakkal egészülnek ki.

Az erkölcsi nevelés

A súlyos látássérült tanulókat nevelő pedagógusok segítsék növendékeiket látássérülésük feldolgozásában, életvezetési problémáik megoldásában – ezzel támogatva harmonikus, értékes emberi kapcsolatok kiépítésére képes, emberi méltóságukat megőrző személyiségük kialakulását.

A tanulók önismeretének fejlesztése irányuljon az önbizalom növelésére (Pl.: a vak, aliglátó tanulók megismertetése a társadalmi megbecsülést, hírnevet szerzett látássérült emberek életútjával, sikereikkel - elősegíti társadalmi beilleszkedésüket, pozitív életszemléletüket.).

Az erkölcsi nevelés hozzájárul a tanuló önállóságra törekvésének erősítéséhez, a munka világában való érvényesülés igényének kialakításához.

A nevelés hatására a tanulóban ébredjen igény arra, hogy viselkedésükkel járuljanak hozzá a látássérült emberek pozitív társadalmi megítélésének erősítéséhez.

Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés

Az aliglátó tanulók sajátítsák el a nemzeti, kulturális örökségünk megismerésének sajátos, a látássérült embereket segítő módjait is, pl. tapintható tárlatok, akadálymentes weblapok látogatása.

Tanulják meg a könyvtárak látássérült személyeknek nyújtott szolgáltatásainak igénybevételét.

Ismerjék meg a tanulók az Európai Unióról a vak emberek számára készült, esélyegyenlőséget biztosító kiadványokat, hangos könyveket.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Az aktív állampolgárrá válás érdekében a tanítványok ismerkedjenek meg a fogyatékos személyek jogairól szóló egyezményekkel, az esélyegyenlőség biztosításáról szóló jogszabályokkal.

A tanulók aktív részvételére építő tanítás során alakuljon ki bennük motiváltság és beállítódás ez irányú önálló ismeretszerzésre.

Tartsák számon a látássérültek érdekvédelmi szervezeteit.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az aliglátó tanulóknak fel kell készülniük arra, hogy – látássérülésük ellenére felelősek saját biztonságuk, sorsuk és életpályájuk alakításában.

A látássérült gyermekeket, fiatalokat hozzá kell segíteni a kulturált magatartás elsajátításához, a fogyatékosokat eltérő módon toleráló közösségekben jó emberi kapcsolatok kialakításához.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az aliglátó gyermekek ismerjék meg látássérülésük kórokat, az ebből eredő következményeket, fizikai terhelhetőségüket (pl. nehéz súlyok emelésének kerülése, megerőltető testmozgás mértéke).

Tisztában kell lenniük azzal, hogy a balesetek elkerülése csak megfelelő tájékozódási és közlekedési ismeretek birtokában lehetséges (pl. a megszokott haladási irány betartása a közvetlen környezetben, egyértelmű/állandó/száma jellegzetes stb. támpontok szerinti tájékozódás, a hosszú fehér bot használatának elsajátítása nagyobb térben).

Ügyelniük kell a szem higiéniájának betartására, a fülészeti problémák mielőbbi kezeltetésére, a rendszeres orvosi ellenőrzés szükségességére.

Az egészséges életmódra nevelés segítse az aliglátó tanulókat a betegségek megelőzésében, egészség megőrzésében.

Az aliglátó gyermekek számára is fontos a rendszeres mozgás, testedzés.

Ismerjék az egészséget károsító tényezőket, a helyes táplálkozás előnyeit.

Kerüljék – majd a felnőtt élet során is – a káros függőségeket (pl. alkohol, kábítószer, dohányzás).

Szakember - (gyógy)pedagógus (és gyógytornász/gyógytestnevelő)segítsége teszi lehetővé a jobb mozgásállapot kialakítását, a járási, testtartási hibák, túlmozgások megszüntetését.

A családi életre nevelés

Az önálló életvitelhez szükséges ismeretek, szokások folyamatosan alakíthatók ki. Fontos feladat a látássérült emberek életvezetéséhez szükséges rend szeretetének és megtartásának kialakítása.

A családi életre való felkészítésben figyelmet kell fordítani a következő témákra: pozitív családminták, a családalapítás feltételei, a látássérülés szerepe a közös élet alakításában, felelősségteljes gyermekvállalásra, gyermeknevelésre készül a látássérülés figyelembevételével.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A pedagógusok személyiségfejlesztő munkája járuljon hozzá, hogy a vak, aliglátó tanulóban is kialakuljon más emberek iránti empátia, segítő magatartás.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

Az aliglátó tanulók számára minél több közvetlen tapasztalatot szükséges biztosítani a természeti, társadalmi valóságról.

A természeti és a technikai környezet kölcsönhatásainak megfigyeltetése modellezés révén is lehetséges.

A látássérült tanulóknak legyen lehetőségük bekapcsolódni a környezet óvásába. (Pl.: akadálymentesen használhassák az iskolai szelektív hulladékgyűjtőt.)

Pályaorientáció

A tanulók ismerjék meg (szemészeti, fizikai állapotukat figyelembe véve) az általuk eredményesen, sikeresen végezhető munkaterületeket, foglalkozásokat.

Az iskola a változó társadalmi feltételekhez történő alkalmazkodás érdekében a tanulóknak lehetőséget ad az önkorrekciónak, az együttműködés képességének fejlesztésére, a rugalmas gondolkodás elsajátítására.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Az aliglátó tanulók korlátozott munkavállalási lehetőségei miatt fokozottan szükséges pozitív attitűdjük kialakítása az értékteremtő munka, a munkalehetőségek keresése iránt.

A pedagógusok fordítsanak kellő figyelmet a gazdálkodás képességének alapozására. A tanulók váljanak képessé a pénzfajták felismerésére, életkoruknak megfelelően fejlődjön a pénzzel való bánni tudás képessége.

Médiatudatosságra nevelés

A tanulók az önálló ismeretszerzés érdekében szerezzenek jártasságot az internet-használatban képernyőolvasó programmal.

Ismerjék az információözönben és a közösségi portálokból rejlő veszélyeket is.

A tanulás tanítása

A tanítási-tanulási folyamatban építeni lehet arra, hogy a vak, aliglátó gyermekek figyelme sok esetben a folyamatos gyakoroltatás eredményeként koncentráltabb, emlékezetük terjedelme jobb, mint látó társaiké.

Az iskolai évek során sajátítsák el az önálló tanulást segítő speciális eszközök készség szintű használatát (pl. beszélő számítógép, olvasóeszközök, Braille-kijelző).

Ismerjék meg a Magyar Elektronikus Könyvtárat.

A pedagógusok segítsék a tanulók egyénre szabott tanulási stratégiájának kialakítását.

A kulcskompetenciák fejlesztése

A látásukat praktikusán kismértékben használó aliglátó tanulók iskolai nevelésének-oktatásának is alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés. A látássérült tanulóknak is szükségük van azokra az ismeretekre,

képességekre, attitűdökre, melyek birtokában alkalmazkodni tudnak a változásokhoz. A Nemzeti alaptantervben és a választott kerettantervben megjelenő tartalmak speciális ismeretekkel, képességekkel, attitűdökkel egészülnek ki.

Anyanyelvi kommunikáció:

Az aliglátó gyermek ismeretsajátításában elsődleges szerepe van a verbális kommunikációnak. Törekedni kell arra, hogy a bő szókincs mögött tényleges tartalom legyen. Azokon a területeken, amelyek csak vizuálisan érzékelhetők (pl. színek, fények, fényképek, festmények, távolság, monumentalitás érzékelése), a fogalmi általánosításokat, az árnyaltabb kommunikációt sokoldalú megközelítéssel, érzékeltetéssel lehet kialakítani.

A metakommunikáció használata (fej- és testtartás, a beszélő felé fordulás, távolságtartás, gesztus, mimika stb.) következetes nevelői ráhatással, különféle helyzetekben történő sok gyakoroltatással sajátítható el.

Az aliglátó tanuló legyen képes a kommunikációs helyzetek értelmezésére, a metakommunikáció részleges, tudatos elsajátítására, tudjon szóban és írásban a helyzetnek megfelelően kommunikálni.

Tudjon információt szerezni virtuális csatornákon keresztül: használja a látássérültek számára kifejlesztett speciális szoftvereket.

Tanuljon meg udvariasan segítséget kérni és elfogadni.

A pozitív attitűd magában foglalja a nyilvánosság előtti magabiztos megszólalásra való törekvést.

Idegen nyelvi kommunikáció:

Az idegen nyelv tudásával elősegíthető az esélyegyenlőség megvalósulása a társadalmi beilleszkedésben. Az oktatás során nagy hangsúlyt kap a hallás utáni tanulás, az adott idegen nyelv pontírásának elsajátítása. A vak tanuló sajátítsa el az önálló tanuláshoz szükséges eszközök használatát is.

Matematikai kompetencia

A speciális szemléltetés és tapintható segédeszközök használatával a súlyos látássérült tanuló képes elsajátítani a matematikai ismereteket, az alapkészségek megfelelő szintjére tud jutni.

A matematika iránti pozitív attitűd magában foglalja azt a felismerést, hogy a világ rendje megismerhető. Segíti a mindennapi élet során adódó problémák megoldására való nyitottságot.

Természettudományos kompetencia

A látását praktikusán kismértékben használó aliglátó tanuló a természet jelenségeit, folyamatait a valóságos tapasztalat során, a valóság megismeréséhez szükséges átalakított eszközök használata segítségével ismeri meg, pl.: domború ábrákat, térképeket, modelleket használ.

Az így szerzett tudás birtokában a látássérült személy is képes cselekedni a fenntartható fejlődés feltételeinek biztosításáért.

A sérülésspecifikus szemléltető eszközök a látássérült tanulóban is kialakítják az érdeklődést a természeti jelenségek megértése iránt.

Digitális kompetencia

Az aliglátó tanuló esélyegyenlőségének megvalósulása a tanulásban feltételezi az IKT eszközeinek használatát.

A tanulót a szabályos tízujjas gépirás tudása, a speciális képernyőolvasó programok, a látássérült embereket érintő weboldalak ismerete és használata segíti az információs társadalomba való aktív bekapcsolódásban.

Szociális és állampolgári kompetencia

A súlyosan látássérült tanuló harmonikus életvitele szempontjából kiemelt jelentőségű a jó kommunikációs képesség kialakítása, a stressz-, frusztráció- és konfliktuskezelés.

Személyes és szociális jóléte érdekében rendelkezzen saját szembetegségével kapcsolatos ismeretekkel, legyen képes a higiéniai szabályok követésére, a tudatos egészségmegőrzésre.

A pozitív attitűd magában foglalja a látássérült személyek jogainak, pozitív diszkriminációs lehetőségeinek, segítő szervezeteinek az ismeretét.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A látássérült egyén boldogulásához szükséges a képességeit figyelembe vevő egyéni tervek készítésére, életpálya – építésre való képesség, az általa választható foglalkozások körének ismerete, az alkalmazkodás a változó, kínálókozó lehetőségekhez.

Pozitív attitűdjéhez tartozik a sikerorientáltság, az eltökéltség a tanulással, a munkával kapcsolatos céljai elérése érdekében.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Az aliglátó ember esztétikai, művészeti tudatossága magában foglalja azt a felismerést, mely szerint kreativitása kifejezésére előnyös kiemelkedő területként kezelni a zenét és az irodalmat.

Pozitív emberi viszonyai alakításában hasznos, ha a látássérült egyén képes kis segítséggel saját külső megjelenésének esztétikumát biztosítani.

A hatékony, önálló tanulás

Az aliglátó tanuló képes kitartóan tanulni, ha ismeri saját képességeit, személyiségének erős oldalait. A leghatékonyabb tanulási módok elsajátításával, egyéni tanulási stratégia kialakításával alkalmassá válik az aliglátásból fakadó hátrányok leküzdésére.

A tanuló legyen tisztában azzal, hogy eredményességének alapfeltétele a következetes rend megtartása környezetében, taneszközei között.

Sajátítsa el a tanulást segítő különleges eszközök (pl.: pontírógép, abakusz, számítógép kiegészítő programokkal, stb.) készség szintű használatát.

A pozitív attitűd folyamatosan fennálló motivációt, fejlett teherbíró-, alkalmazkodó és kudarcűrő képességet feltételez.

A NAT és a választott kerettanterv alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

A helyi tanterv készítésénél a Nat-ban és a választott kerettantervben foglaltak az irányadók, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók fejlődésének függvénye.

A helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők, a tanítási-tanulási folyamat azonban zömében speciális pedagógiai módszerrel és eszközzel irányított. A tanulók minden esetben saját számítógéppel rendelkeznek, melyet a tanórákon segédeszközként, esetekben tankönyv, munkafüzet helyett használnak.

1.1.16 Az egyes műveltségi területekre vonatkozó ajánlások:

Magyar nyelv és irodalom

A műveltségi területen belül az írás-, olvasásrendszert a vak emberek számára a Braille-féle pontírásrendszer alkotja. Elsődleges feladat az írásos közlés és az olvasás Braille-féle alaprendszerének megismertetése, eszközi használatának kialakítása. Ehhez speciális eljárásokra, módszerekre és eszközökre van szükség (pl. hatrekeszes dobozok, gombás-, szögestábla, pontírógép).

Egyéb speciális feladatok:

a pontírógép helyes használatának megtanítása,

segítségadás a metakommunikáció értelmezésében, alkalmazásában,

a Braille-könyvtár, a hangos könyvtár és a digitális könyvtár megismertetése.

A többségi iskolában történő nevelés során többlet idő biztosítása szükséges az írás-olvasás jelrendszerének elsajátításához, valamint a köznevelési törvényben meghatározott egyéb alkalmakkor.

Idegen nyelvek

Az idegen nyelv elsajátításához meg kell tanítani annak pontírási betűhasználatát, valamint az elektronikus szótár kezelését. Az ismeretsajátításban hangsúlyosabb szerepet kap a hallás útján történő nyelvtanulás.

Matematika

A matematika tanítása során elsődleges:

- a számemlékezet fejlesztése, illetve a fejben történő műveletvégzés, a fejszámolás tempójának fokozatos erősítése,
- a négy alapművelet írásban történő végzése helyett az abakusz nevű speciális számolóeszköz használata,
- a logikus gondolkodást fejlesztő és a kombinatorikai feladatok minden témakörön belül nagyobb arányú szerepeltetése.
- egyéb speciális matematikai eszközök használata, pl.: adaptált körző; vonalzó, speciális koordinátatábla,
- a Braille matematikai jelek írásának, olvasásának megtanítása.

A geometria-tanítás célja a praktikus ismeretek bővítése. A szerkesztés, mértani modellezés speciális eszközökkel történik (mértani testek, speciális körzők, vonalzók, speciális rajztábla fóliával, stb.).

Módszertani szempontból a folyamatos tevékenykedtetés kap kiemelt szerepet.

Ember és társadalom; Ember és természet; Földünk és környezetünk

E műveltségi területek esetében cél, hogy a tanulók tájékozódni tudjanak a természeti és társadalmi környezetben, minél több közvetlen tapasztalatot, állandóan bővíthető ismeretet szerezzenek a természeti és társadalmi valóságról.

A műveltségi területekhez kapcsolódó tantárgyak nyújtsanak sokoldalú lehetőséget a megfigyelőképesség, az emlékezet fejlesztéséhez, az információszerezés korlátozottsága következtében hiányos fogalmak tartalmi gazdagításához, a tapasztalati bázis kiszélesítéséhez. Ezért fontos, hogy sok konkrét érzékeltetéssel tényleges fogalmak alakuljanak ki a tanulóknál.

A tapintásos ismereteken túl jelentős szerepet kapnak a hangok által közvetített információk, szemléltetések.

A földrajz és történelem valamint a természetismereti tantárgyak oktatásánál speciális szemléltető eszköz a domború térkép, illetve a domború ábra – ám az ezeken történő tájékozódás sok előkészítést, gyakorlást igényel.

A társadalmi ismeretek tekintetében meg kell ismertetni a tanulókkal a látássérültekre vonatkozó jogszabályokat és érdekvédelmi szerveződéseket.

Az erkölcsstan keretében szerzett speciális ismeretek segítsék hozzá a vak, aliglátó tanulókat látássérülésük feldolgozásához is, valamint tanulják meg, hogyan élhetnek a pozitív diszkrimináció lehetőségeivel.

Művészetek

E műveltségi terület esetében a fejlesztési feladatok módosítására van szükség: a tárgy- és környezetkultúrára koncentráltan, illetve a művészeti alkotásokra vonatkozóan a vizuális érzékelés helyébe a tapintással történő érzékelés lép.

A vizuális kultúra keretében az alkotás elsősorban a domborúrajz elsajátítását jelenti, ami a síkban speciális módon készített ábrák elemzésével, értelmezésével, létrehozásával a többi szaktárgy (pl. geometria, földrajz, fizika, kémia) tanításához nyújt segítséget, fejleszti a tanulók absztrakciós készségét, képességeit. Speciális eszközei: fólia, rajztábla, vonalhúzó, körzők, sablonok stb. Ugyancsak kiemelt jelentőségű a térbeli ábrázolás alkalmazása (modellek, agyagozás stb.).

A zenei nevelés keretében a hangjegyek rögzítése a Braille-kotta segítségével történik. A szolmizálás kézjeleit módosított formában lehet alkalmazni.

A médiaismeret műveltségi részterületét hang által közvetítő médiarendszerek dominanciája jellemzi.

Informatika

A műveltségi terület anyaga kiegészül a gépirással, a speciális hangkijelzéssel ellátott számítógép megismerésével. Ezen eszközök használatával olyan alapismeretek, jártasságok birtokába juttatjuk a vak, aliglátó gyermekeket, melyek segítik a látókkal való kapcsolat létesítését, a mindennapi életben adódó írásbeli ügyeik intézését. A „beszélő egységgel” vagy Braille-sorral kiegészített számítógépek, Notebook-ok kezelésének elsajátítása hasznos a továbbtanulás, az önálló ismeretszerzés szempontjából. A könyvtári ismeretek tartalmazza a Braille-, valamint az elektronikus könyvtárak használatát.

Életvitel és gyakorlat

A műveltségi terület alapját a Nat-ban megfogalmazottak jelentik, fokozottabb hangsúlyt kapnak azonban a személyiségállapothoz igazított életviteli technikák. Jelentős a szerepe a látó személyekkel, közösségekkel való nyelvi és szociális érintkezésnek.

A gyakorlati ismeretek tekintetében kiemelt szerepet kap a látássérültek pályaválasztását is megalapozó technikák beépítése a tananyagba.

A speciálisan a látássérült személyek részére készült vagy adaptált háztartási eszközök (pl.: kenyérvágó, folyadékszintjelző, aláírószablon) használatának elsajátítása előkészíti a tanulókat az önálló életvitelre.

Testnevelés

A rendszeres fizikai aktivitás az aliglátó tanulók nevelésében is kiemelt cél. A műveltségi területnek kiemelten kell szolgálnia az intenzív mozgás- és tájékozódásfejlesztést, a mozgásbiztonság kialakítását. A tartáshibák megelőzésére, korrigálására beépíthető a gyógytestnevelés tananyaga.

Fontos, hogy a tanuló ismerkedjen meg a látássérültek sportolási lehetőségeivel (csörgőlabda, úszás stb.).

1.1.17 Pedagógiai és egészségügyi célú habilitáció, rehabilitáció

A pedagógiai és egészségügyi célú habilitáció, rehabilitáció céljai és feladatai a kötelező oktatás teljes vertikumában azonos súllyal jelentkeznek, azaz a nevelés-oktatás teljes folyamatába be kell épülniük. Az egyéni igények szerint külön habilitációs, rehabilitációs foglalkozások szervezése is szükségszerű, melyek a döntően individuális jelleg miatt egyéni vagy kiscsoportos foglalkoztatási formában valósíthatók meg.

A habilitáció, rehabilitáció főbb területei:

- az ép érzékszervek működésének intenzív fejlesztése (pl.: hallás);
- a meglévő látás megőrzése, fejlesztése – látásnevelés –, optikai segédeszközök használata;
- beszédhiba-javítás; a nyelvi, kommunikációs készségek fejlesztése;
- intenzív mozgásfejlesztés
- tapintás, finommozgás, a kézügyesség fejlesztése, a Braille-írás, -olvasás technikájának gyorsítása,
- a testkultúra kialakítása, a testtartási hibák javítása (pl. fejlőgátás, túlmozgások korrigálása) súlyosabb eseteknél gyógytornász, szomatopedagógus bevonásával,
- életviteli technikák
- a közlekedést, tájékozódást segítő ismeretek konkrét élethelyzetekben történő elsajátítása, alkalmazása (tájékozódás-, és közlekedéstanár segítségével a fehér bot technikájának elsajátítása); környezetkialakítás,
- mindennapi tevékenységek (önkiszolgálás, háztartás, stb.),
- a speciális tan- és segédeszközök használatának gyakoroltatása;
- a személyiségzavarok megelőzése, ha szükséges, pszichológus segítségével (helyes önértékelés, önfogadás, alkalmazkodási képesség fejlesztése, megfelelő társas kapcsolatok kialakítása);
- a leendő munkahelyen és hivatalos helyeken követendő helyes viselkedéskultúra kialakítása.
- a tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása.

1.1.18 A gyengénlátó és a látásukat praktikusan jól használó aliglátó tanulók iskolai fejlesztése

A gyengénlátó és a látásukat praktikusan használó aliglátó tanulók nevelése-oktatása során a Nat-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges.

A gyengénlátó, aliglátó tanulóknak a tanuláshoz és a mindennapi életben való boldoguláshoz - látásteljesítményükhöz igazodó mértékben - különleges technikák elsajátítása szükséges: elektronikus olvasógép, speciális optikai segédeszközök, látássérültek számítástechnikai segédeszközei, programjai használata, szükség szerint Braille írás-olvasás, tájékozódás hosszú fehér bottal stb. E technikák ismeretanyaga az egyéni fejlesztési terv része.

A megfelelő eszközrendszer biztosítása mellett (teremvilágítás, egyéni megvilágítás, speciális tanulóasztal, tankönyvkiválasztás, speciális füzet, megfelelő íróeszköz) a követelmények mennyiségi és minőségi teljesítése a gyengénlátók tanulók egyéni adottságai szerint várható el. Ennek érdekében több gyakorlati lehetőségre és alkalmanként több időre van szükség.

A gyengénlátó és a látásukat praktikusan használó aliglátó tanulóiskolai nevelésének-oktatásának is alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés. A gyengénlátó, aliglátó tanulóknak is szüksége van azokra az ismeretekre, képességekre, attitűdökre, melyek birtokában alkalmazkodni tud a társadalmi környezet változásaihoz. A Nemzeti alaptantervben megjelenő tartalmak speciális ismeretekkel, képességekkel, attitűdökkel egészülnek ki.

Fejlesztési területek - nevelési célok

A gyengénlátó, aliglátó tanulók nevelés-oktatása során a Nat-ban meghatározott nevelési célok megvalósítása javarészt lehetséges, de mindenkor figyelembe kell venni, hogy a tanulók egyéni adottságai többnyire eltérnek az ép tanulók adottságaitól. Mindkét csoportba tartozó tanulók számára biztosítani kell a tanuláshoz és a társadalmi beilleszkedéshez szükséges speciális ismeretanyagot (speciális technikák és eszközök használata stb.) és a készségfejlesztést (önálló tanulásban használható eljárások, lényegkiemelés, megtartó emlékezet növelése, szóbeli kifejezőképesség gazdagítása, célszerű munkaszokások kialakítása, vizuális megfigyelőképesség fejlesztése stb.). A nevelési célok sérülésspecifikus tartalmakkal egészülnek ki.

Az erkölcsi nevelés

A gyengénlátó, aliglátó tanulókat nevelő pedagógusok segítsék növendékeiket látássérülésük feldolgozásában, életvezetési problémáik megoldásában – ezzel támogatva harmonikus, értékes emberi kapcsolatok kiépítésére képes, emberi méltóságukat megőrző személyiségük kialakulását.

A tanulók önismeretének fejlesztése irányuljon az önbizalom növelésére (Pl.: a tanulók megismertetése a társadalmi megbecsülést, hírnevet szerzett látássérült emberek életútjával, sikereikkel - elősegíti társadalmi beilleszkedésüket, pozitív életszemléletüket.).

Az erkölcsi nevelés hozzájárul a tanulók önállóságra törekvésének erősítéséhez, a munka világában való érvényesülés igényének kialakításához.

A neveléssel a tanulóknak igény ébreszthető arra, hogy viselkedésükkel járuljanak hozzá a látássérült emberek pozitív társadalmi megítélésének erősítéséhez.

Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés

A gyengénlátó, aliglátó tanulók sajátítsák el a nemzeti, kulturális örökségünk megismerésének sajátos, a látássérült embereket segítő módjait is, pl. tapintható tárlatok, akadálymentes weblapok látogatása.

Tanulják meg a könyvtárak látássérült személyeknek nyújtott szolgáltatásainak igénybevételét.

Ismerjék meg a tanulók az Európai Unióról a látássérült emberek számára készült, esélyegyenlőséget biztosító kiadványokat, hangos könyveket.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Az aktív állampolgárrá válás érdekében a tanítványok ismerkedjenek meg a fogyatékos személyek jogairól szóló egyezményekkel, az esélyegyenlőség biztosításáról szóló jogszabályokkal, tartsák számon a látássérültek érdekvédelmi szervezeteit.

A tanulók aktív részvételére építő tanítás során alakuljon ki bennük motiváltság és beállítódás ez irányú önálló ismeretszerzésre.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A gyengénlátó, aliglátó tanulók személyiségfejlődésének alakulásában alapvető szerepe van a megfelelő tanulási környezet kialakításának. Jelentős annak tudatosítása, hogy mindannyian felelősek saját biztonságuk, sorsuk és életpályájuk alakulásában.

A látássérült gyermekeket, fiatalokat hozzá kell segíteni a kulturált magatartás elsajátításához, a fogyatékosságokat eltérő módon toleráló közösségekben jó emberi kapcsolatok kialakításához. Értelmi képességeik mellett érzelmi intelligenciájuk fejlesztése is szükséges személyes és szakmai sikereik érdekében.

Támogatást igényel a látássérülés tényének feldolgozása, az ebből adódó személyiségproblémák felismerése, kompenzációs készségek tudatos fejlesztése.

A testi és lelki egészségre nevelés

A gyengénlátó, aliglátó tanulók ismerjék meg látássérülésük kórokat, az ebből eredő következményeket, fizikai terhelhetőségüket (pl. nehéz súlyok emelésének kerülése).

A tanulók sajátítsák el a higiénés szabályokat, a szem óvásának, tisztán tartásának módját, tartsák be a látáskímélő előírásokat.

Ismerjék meg a szembetegségek miatt javasolt és ellenjavallt mozgásformákat, sportokat.

Sajátítsák el a sportolás során is szükséges optikai segédeszközök helyes használatát (pl.: úszószemüveg).

Feladat a gyengénlátásból, aliglátásból fakadó fokozott balesetveszély megelőzése.

A gyerekek, fiatalok ismerjék az egészséget károsító tényezőket, a helyes táplálkozás előnyeit.

Kerüljék – majd a felnőtt élet során is – a káros függőségeket (pl. alkohol, kábítószer, dohányzás).

Szakember - (gyógy)pedagógus (és gyógytornász/gyógytestnevelő) segítségével teszi lehetővé számukra a jobb mozgásállapot kialakítását, a járási, testtartási hibák, túlmozgások megszüntetését.

A családi életre nevelés

Az önálló életvitelhez szükséges ismeretek, szokások folyamatosan alakíthatók ki. Fontos feladat a látássérült emberek életvezetéséhez szükséges rend szeretetének és megtartásának kialakítása.

A családi életre való felkészítésben figyelmet kell fordítani a következő témákra: pozitív családminták, a családalapítás feltételei, a látássérülés szerepe a közös élet alakításában, felelősségteljes gyermekvállalásra, gyermeknevelésre készülés a látássérülés figyelembevételével.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A pedagógusok személyiségfejlesztő munkája járuljon hozzá, hogy a gyengénlátó, aliglátó tanulóban is kialakuljon más emberek iránti empátia, segítő magatartás.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A gyengénlátó, aliglátó tanulók számára minél több közvetlen tapasztalatot szükséges biztosítani a természeti, társadalmi valóságról.

A természeti és a technikai környezet kölcsönhatásainak megfigyeltetése modellezés révén is lehetséges.

A vizuális megfigyelés, képzelet, emlékezet fejlesztése előkészíti az adaptált ábrák; diagramok; grafikonok értelmezését; térképek használatát.

A látássérült tanulót is hozzá kell segíteni a környezettudatos viselkedés elsajátításához.

Pályaorientáció

A tanulók ismerjék meg (szemészeti, fizikai állapotukat figyelembe véve) az általuk eredményesen, sikeresen végezhető munkaterületeket, foglalkozásokat.

Az iskola a változó társadalmi feltételekhez történő alkalmazkodás érdekében a tanulóknak lehetőséget ad az önkorrekciónak, az együttműködés képességének fejlesztésére, a rugalmas gondolkodás elsajátítására.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A gyengénlátó, aliglátó tanulók korlátozott munkavállalási lehetőségei miatt fokozottan szükséges pozitív attitűdjük kialakítása az értékteremtő munka, a munkalehetőségek keresése iránt.

A pedagógusok fordítsanak kellő figyelmet a gazdálkodás képességének alapozására. A tanulók váljanak képessé a pénzfajták felismerésére, életkoruknak megfelelően fejlődjön a pénzzel való bábni tudás képessége.

Médiatudatosságra nevelés

A tanulók az önálló ismeretszerzés érdekében szerezenek jártasságot az internet-használatban képernyőolvasó programmal.

Ismerjék az információözönben és a közösségi portálokban rejlő veszélyeket is.

A tanulás tanítása

Az iskola feladata a látásos megismerésben fennálló nehézségek kompenzálását segítő eljárások megismertetése, alkalmazásuk begyakoroltatása. Olyan tudást kell kialakítani, hogy a tanulók aktívan tudjanak szerepet vállalni a számukra kedvező külső feltételek, körülmények kialakításában.

Az optikai segédeszközök (szemüveg, távcsőszemüveg, különböző nagyítók, elektronikus olvasókészülék stb.), és az önálló tanulást segítő speciális szoftverek alkalmazásának megtanítása.

A tanulók sajátítsák el az iskolai könyvtár, az internet használatát, ismerjék meg a Magyar Elektronikus Könyvtárat.

A látásteljesítményhez igazodó, egyénre szabott tanulási stratégia, célszerű rögzítési módszerek kifejlesztése.

A hatékony tanulás módszereinek elsajátíttatása magában foglalja a csoportos tanulás módszereinek, így a kooperatív tanulási technikáknak a megismertetését is.

A pedagógusok teendője, hogy segítsék a tanulók egyénre szabott tanulási stratégiájának kialakítását.

1.1.19 A kulcskompetenciák fejlesztése

Anyanyelvi kommunikáció

A gyengénlátó, aliglátó tanuló számára a megfelelő látási kontroll hiányának következtében nehezített a kommunikáció, a metakommunikáció által terjedő információk érzékelése, megértése, feldolgozása és alkalmazása. Tanári irányítással képessé válik a kommunikációban használt paralingvisztikai eszközök használatára (a beszédhang minőségének változtatása, az arckifejezések, gesztusok alkalmazása).

A tanuló az ismeretszerzés és az írásos kommunikáció során, szükség esetén a látássérültek számára kifejlesztett speciális szoftvereket használ.

A pozitív attitűd kialakítása magában foglalja a nyilvánosság előtti magabiztos megszólalásra való törekvést.

Idegen nyelvi kommunikáció

A gyengénlátó és az aliglátó tanuló esélyegyenlőségét növeli a társadalmi beilleszkedésben az idegen nyelv tudása.

Száma számára is szükséges a szövegfajták széles körének ismerete (irodalmi szövegek, újságcikk, honlap, levél, stb.), segédeszközök (jegyzetek, ábrák, térképek) használata szövegek megértéséhez, alkotásához.

A kompetencia része a tanulását könnyítő optikai segédeszközök készségszintű használata.

A pozitív attitűd magában foglalja az idegen nyelvek iránti érdeklődést.

Matematikai kompetencia

Speciális szemléltetés és segédeszközök biztosítása mellett a gyengénlátó, aliglátó tanuló is ismeri és használja a matematikai jeleket, képleteket, modelleket, geometriai ábrákat, grafikonokat.

Természettudományos kompetencia

A gyengénlátó, aliglátó tanuló kompetenciája kiterjed a gyengénlátással kapcsolatos biológiai és fizikai ismeretekre is.

Digitális kompetencia

Az ismeretek kiegészülnek a szabályos, tízujjas gépírás elsajátításával.

A digitális kompetencia felöleli a speciális képernyőnagyító-, olvasó programok használatát, a látássérült embereket érintő weboldalak ismeretét is.

A tanuló képes a számára megfelelő tanulási/munkakörnyezet kialakítására, ahhoz segítség kérésére: megfelelő méretű monitor, másolóállvány, egyedi megvilágítás, speciális program, stb.,

Szociális és állampolgári kompetencia

A saját szembetegséggel kapcsolatos ismeretek megszerzése, higiéniai szabályok betartása, a látáskímélő életmód kialakítása.

Fokozott figyelem a konstruktív kommunikáció képességének kialakítására, mások bizalmának elnyerésére, eredményes stressz-, frusztráció-, és konfliktuskezelésre.

A látássérült személyek jogainak, pozitív diszkriminációs lehetőségeinek ismerete.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A gyengénlátó és az aliglátó tanuló, fiatal érvényesüléséhez egyéni életpálya – építésre való képesség.

A sikerorientáltság, az innovációra való hajlam kialakítása.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

A gyengénlátó és az aliglátó tanuló látóképességétől függ képi gondolkodása, ábrázolási, önkifejezési készsége.

Élményei, érzései színvonalas kifejezése erős kontrasztos hatást biztosító képalkotó technikák elsajátításával, a megfelelő rajzeszközök használatával, aliglátás esetén pedig agyag mintázásával, plasztikával biztosítható.

Tudatosuljon benne hogy társas kapcsolatai alakításában jelentősége van saját külső megjelenése esztétikumának is.

A hatékony, önálló tanulás

Az egyénileg szükséges optikai segédeszköz ismerete, készségszintű használata az önálló tanulás feltétele.

A tanuló képes szokásrend kialakítására a megfelelő tanulási környezet megteremtésében: emelhető asztallapú munkaasztal, megfelelő világítás, optikai eszköz biztosítása, stb.

A hatékony tanulás feltétele a személyiség és a látássérülés szempontjából leghatékonyabb tanulási módszerek begyakorlása.

A pozitív attitűd folyamatosan fennálló motivációt, fejlett teherbíró, alkalmazkodó és kudarcűrő képességet feltételez.

1.1.20 A Nat és a választott kerettanterv alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

A helyi tanterv készítésénél a Nat-ban és a választott kerettantervben foglaltak az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók fejlődésének függvénye.

A helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi tartalmak a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők. Minden műveltségi terület oktatásában érvényesüljön a látásteljesítményhez igazodó szemléltetés, a látássérülés tényét figyelembe vevő munkakörülmények kialakítása, a látóképesség kihasználására nevelés, valamint speciális tantárgyi módszertani eljárások alkalmazása, szükség esetén a feladatok megvalósításához hosszabb időkeretek kijelölése, az egyéni adottságok figyelembe vétele az értékelés során.

Az egyes műveltségi területekre vonatkozó ajánlások:

Magyar nyelv és irodalom

Az ismeretanyag elsajátításához rövidebb terjedelmű olvasmányok (kötelező olvasmányok) választása indokolt lehet, de a hosszabb művek esetében a hangos/digitális könyvek olvasása is megvalósítható. Az

olvasási tempót, a hangsúlyos olvasást érintő követelmények meghatározásakor szükséges a látásteljesítmény figyelembevétele.

Többször idő biztosítása szükséges a helyesírási szótárak, lexikonok, a könyvtárak használatának megtanítására, az egyéni szükséglet szerint alkalmazott olvasókészülék, nagyító használatának begyakorlására.

Kiemelt feladat a gyengénlátó, aliglátó tanulók segítése a metakommunikáció értelmezésében, önálló alkalmazásában.

Idegen nyelvek

Az idegen nyelvek tanulása a gyengénlátó és az aliglátó tanulók számára a látó társadalomba való beilleszkedést és az esélyegyenlőséget is célozza. Ennek érdekében kiemelten fontos a mindennapokban előforduló nehezített élethelyzetek gyors megoldását lehetővé tevő (információkérés, tájékozódás, segítségkérés, fejlett kommunikációs készség kialakítása az idegen nyelv használatában) tartalmak beépítése a helyi tantervbe.

A tanítás-tanulás folyamatát a hallás utáni tanulás hangsúlya jellemzi, ezért a hallási figyelem és az emlékezet fejlesztése szükséges.

Az információs és kommunikációs technikák alkalmazási képességének fejlesztése, az elektronikus szótár használatának megtanítása javasolt.

Matematika

A gyengénlátó, aliglátó tanulók matematika oktatásának is kiemelt területe a biztos számolási készség kialakítása, hangsúlyt fektetve a fejszámolási készség fejlesztésére, az ismerethordozók (feladatgyűjtemények, táblázatok, számológépek) használatára.

A tanítás során használt eszközök, módszerek és a követelmények meghatározásakor kiemelten figyelembe kell venni az alábbiakat:

szemléltetéshez és a tanulói munkához gyakran speciális (adaptált) eszközöket kell használni (speciális vonalzó, körző stb.);

a követő, alkotó képzelet fejlesztéséhez használt diagramok, grafikonok, ábrák legyenek könnyen áttekinthetők, kontrasztos színűek,

a mérés, szerkesztés jelentősen függ a látássérülés mértékétől, ezért a pontosság szempontjából szükséges engedményeket tenni.

a geometria tanítása során a vizuális észlelés lehetőség szerinti kiegészítése tapintásos megismeréssel.

Az értékelés során engedmények tehetők a mérés pontossága, grafikonkészítés, térbeli építések, írásbeli munkák esztétikuma terén.

Ember és társadalom

A térben, időben történő tájékozódáshoz szükséges az adaptált történelmi térképek, használata, a térképjelek ismerete.

Az interneten történő információgyűjtés során szükség esetén optikai segédeszköz, speciális képernyőnagyító-, olvasó szoftver alkalmazása.

A műveltségi terület tartalmának meghatározásakor az alábbiak beépítése szükséges:

a gyengénlátó, aliglátó tanuló ismerje meg a látássérültekre vonatkozó jogi szabályozást,

az erkölcsstan keretében szerzett speciális ismeretek segítsék hozzá a gyengénlátó, aliglátó tanulót sérülése feldolgozásához is, valamint tanulja meg, hogyan élhet etikusan a pozitív diszkrimináció lehetőségeivel,

ismerje a látássérültek érdekvédelmi szerveződéseit.

Ember és természet

A tanulók vizuális megfigyelőképességének fejlesztésével, széles tapasztalati bázis biztosításával (hallás, szaglás, tapintás kiegészítő szerepe) érhető el a tervszerű megfigyelés elsajátítása.

Az IKT lehetőségeinek kihasználása: pl. kísérletek követése lassítási-nagyítási, gyors megismétlési lehetőséget biztosító videókkal.

A teljes látást igénylő jelenségek megismertetése csak az ismeret szintjén szükséges (egyes fizikai, kémiai, biológiai jelenségek, pl. fénytán).

A tananyagba szükséges beépíteni a gyengénlátással kapcsolatos fizikai és biológiai ismereteket, valamint lehetőséget kell adni a tanári és a tanulói kísérletekben való aktív részvételre. A fizikai és kémiai műveltség tartalmak feldolgozása során gyakran szükséges a kísérletek adaptálása, gyengénlátó, aliglátó tanulók által követhetővé tétele (láthatóvá tétel, védőszemüvegek használata), önálló vizsgálódások, megfigyelések egyéni segítése.

A követelmények tekintetében – a balesetek elkerülése érdekében – a tanulói kísérleteknél egyéni elbírálásra van szükség.

Földünk és környezetünk

A tartalom feldolgozása során biztosítani kell a gyengénlátó, aliglátó tanulók számára használható térképeket - (lényegkiemelő, kontrasztos, esetenként tapintható jelzések stb.).

Színvak tanulók számára speciális jelzések a térképeken.

Filmek, fotók bemutatásához besötétíthető terem szükséges.

A követelményeknek ismeretanyag szempontjából teljes körűen, de a gyengénlátó, aliglátó tanulók által használt eszközzel kell eleget tenni.

Aliglátó tanuló számára engedmény adható a térképről történő helymeghatározás leolvasásában, távolságmérés pontosságában.

Művészetek

A gyengénlátó, aliglátó tanuló az élet minden területén több nehézséggel küzd, mint az ép társai, ezért a készségek, képességek fejlesztése mellett kiemelten fontos a művészetek személyiségformáló hatása. Az ének-zene ismeretanyagában a hallásos tanulás kerül előtérbe. A zenei jelrendszer megismeréséhez egyéni segítségnyújtás, gyakran nagyított kotta szükséges. Aliglátó tanulók értékelésekor a kottaolvasásban a vizuális tájékozódás nehezített volta miatt engedményeket kell tenni.

A rajz és vizuális kultúrán belül a síkbeli ábrázolás mellett – elsősorban az aliglátó tanulók esetében – a hangsúly a térbeli plasztikus megjelenítésre (mintázás, makett, agyagozás stb.) helyeződik.

Fokozottan szükséges az erős kontrasztos hatást elérő, a jó minőségű eszközök biztosítása a látássérült gyermek számára megfelelő vizuális élmény megszerzéséhez.

A szerkesztési feladatoknál a pontosság terén engedményeket kell tenni.

A színvak, színtévesztő tanulók rajzeszközeit színmegjelöléssel kell ellátni. A szerkesztési feladatoknál a pontosság a látásteljesítmény függvényében követelhető meg.

Informatika

A szabályos gépirás tanítása a gyengénlátó, aliglátó tanulók esetében kiemelten fontos annak érdekében, hogy a mindennapi életben adódó írásbeli feladataikat (dolgozat, önéletrajz stb.) esztétikus külalakban készíthessék el. A számítástechnika tanítása során az aliglátó tanulók számára a képernyő adaptálása vagy speciális képernyő nagyító-, olvasó programok alkalmazása szükséges.

A könyvtárhasználat az iskolai könyvtár használatára korlátozódik azzal a kiegészítéssel, hogy a gyermekek tanuljanak meg ismeretlen könyvtárban segítséget kérni és ezúton tájékozódni. Lehetőség szerint ismerjék meg az elektronikus könyvtárat és igénybevételét, a látássérülteket érintő információkat közlő weboldalakat.

Életvitel és gyakorlat

A műveltségi terület alapját a Nat-ban megfogalmazottak jelentik, fokozottabb hangsúlyt kapnak azonban a személyiségállapothoz igazított életviteli technikák.

A műveltségi terület tartalmába mindazon ismeretek beépülnek, melyek a gyengénlátó tanulók mindennapi életvezetéséhez, mind teljesebb önálló életviteléhez szükségesek, illetve alakítják későbbi pályaválasztásukat.

A gyengénlátó, aliglátó tanulók pályaaorientációja szempontjából fontos, hogy hatékony fejlesztést kapjanak technikai jellegű munkafolyamatok tervezéséhez, kivitelezéséhez, munkakultúrájuk megalapozásához.

Időtöbblet biztosítására van szükség a különböző anyagok többoldalú érzéketi megismerésére, az adaptált eszközökkel történő mérésre az egyéni igényeknek megfelelően.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a balesetmentes szerszámhasználatra, a látássérült emberek életvitelét segítő speciális eszközök használatára (beszélő mérleg, adaptált tűbefűző, mérőszalag, stb.).

Bizonyos munkatevékenységeknél tekintettel kell lenni a szintévesztő, színvak tanulók különleges igényeire.

Speciális tartalmakkal egészül ki a közlekedési ismeretek, a háztartáskultúra témaköre.

Az értékelés során kapjon hangsúlyt a tanuló önmagához mért fejlődése, figyelmet az esetleg csatlakozó mozgássérülés.

Testnevelés

A gyengénlátó, aliglátó tanulók az állapotuknak megfelelő speciális mozgásnevelésben vesznek részt.

A rendszeres fizikai aktivitás kiemelt cél. A helyi tanterv a testnevelésnek a Nat-ban és a választott kerettantervben meghatározott fejlesztési feladatai közül tartalmazza a nem ellenjavalltat, valamint a diagnózis ismeretében ajánlott speciális tartalmakat, beépítve a gyógy-testnevelési eljárásokat.

A speciális tartalmak kialakításánál figyelemmel kell lenni:

a mozgásbiztonság kialakítására, a mozgás-látás koordinációjának fejlesztésére, a tájékozódó képesség fejlesztésére,

a helyes testtartást segítő gyakorlatokra és a meglévő mozgásszervi betegségek korrekciós gyakorlataira.

A követelmények meghatározása mindig a gyermek egyéni állapotától függ, a látásteljesítmény, a szembetegség kihatásai és a társuló mozgásszervi betegség figyelemvételével.

Amennyiben lehetőség van rá, meg kell ismertetni a gyengénlátó, aliglátó tanulókat a látássérültek sportolási lehetőségeivel és biztosítani kell az abban való részvételt (pl. atlétika, csörgőlabda, úszás).

1.1.21 Pedagógiai és egészségügyi célú habilitáció, rehabilitáció

A pedagógiai és egészségügyi célú habilitáció, rehabilitáció céljai és feladatai a kötelező oktatás teljes vertikumában azonos súllyal jelentkeznek, azaz a nevelés-oktatás teljes folyamatába be kell épülniük. Mindamelllett az egyéni igények szerint külön habilitációs, rehabilitációs foglalkozások szervezése is szükséges, melyek a döntően individuális jelleg miatt egyéni vagy kiscsoportos foglalkoztatási formában valósíthatók meg. A gyengénlátó, aliglátó tanulók habilitációs, rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozásai általában a következő területeket érintik:

- látásnevelés (a látási funkciók fejlesztése, optikai és elektronikus segédeszközök használata),
- speciális IKT ismeretek átadása (pl.: gépírás, nagyító-, beszélő szoftverek, laptop használat)
- mozgáskorrekció (finommozgás, nagymozgás),
- az olvasási készség fejlesztése,
- tájékozódásra nevelés (tájékozódás vizuális támpontok alapján, tájékozódás hosszú fehér bottal, közlekedési önállóság),
- személyiségkorrekció,
- diszlexia, dysgraphia, diszkalkulia,
- logopédiai ellátás,
- gyógytestnevelés,
- mindennapos tevékenységek (önkiszolgálás, egészségmegőrzés, speciális munka- és háztartási eszközök használata)
- a tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása.

A hallássérült (nagyothalló) tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A hallássérült tanuló

A hallássérült tanulónál – a hallás hiánya vagy csökkenése miatt – a szokásostól eltérhet a nyelvi kommunikáció (beszédértés, szövegértő olvasás szókincs, nyelvi szerkezetek értése és használata, hangzó beszéd stb.) fejlettsége, ennek következtében a megismerő tevékenység és a teljes személyiség

fejlődése is megváltozhat. A tanuló nyelvi kommunikációja intenzív fejlesztést igényel, mert ennek szintje általában nem korrelál életkorával, hallásállapotával – melytől pozitív és negatív irányú eltérés is lehet.

A nagyothalló tanulónál (a beszédhangok frekvenciatartományában mért hallásveszteség 30–45 dB közötti; közepes nagyothallás: esetén a beszédhangok frekvenciatartományában mért hallásveszteség 46–65 dB közötti; súlyos nagyothallásnál a beszédhangok frekvenciatartományában mért hallásveszteség 66–90 dB közötti) A nagyothalló tanulónál a hallás csökkenése akadályozottságot jelent a hangzó beszéd elsajátításában és értésében. Ennek mértéke a súlyos kommunikációs zavartól a normál nyelvhasználat megközelítésének szintjéig terjedhet.

A hallássérült tanulók többségi iskolában történő együttnevelése

A nevelés-oktatás szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

A többségi iskolában történő együttnevelés a szülő/gyógypedagógus/pedagógus közös döntését igényli az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembe vételével.

Az együttnevelés nem lehet formális, a befogadó iskolának szükséges változtatásokat végrehajtani a valódi befogadás érdekében, így pl. a módszer és eszközrendszerben (differenciálás, egyéni képességek figyelembe vétele stb.), az óraszervezésben, a probléma megoldásában, a teljes tantestület szemlélet változásában.

A gyógypedagógus partner a megoldásokban. Az iskola akkor válik valódi befogadóvá (inkluzív iskola), amennyiben a tanítási programok, a pedagógiai szemlélet és felkészültség, a szervezés, a tárgyi és személyi feltételek igazodnak a gyermek speciális szükségleteihez.

Az integrált nevelés-oktatás során különös figyelemmel kell lenni a következőkre:

Az adott tantestület pozitív hozzáállása, bevonódása és toleranciája fontos tényező

.Az adott iskola pedagógiai programjának, illetve tantervének elkészítésekor figyelembe kell venni a hallássérült gyermek speciális fejlesztési igényeit a tananyag, a követelmény, az értékelési mód és a speciális módszertan tekintetében.

Külön gondot kell fordítani arra, hogy a tanuló minden segítséget megkapjon hallássérüléséből, gyengébb nyelvi kommunikációs kompetenciájából, fogalmi gondolkodásából eredő hátrányának és ezzel összefüggő esetleges tanulási nehézségének leküzdéséhez.

A többségi pedagógusnak az értékelésnél figyelembe kell vennie a hallássérülés következményeként fellépő kommunikációs nehézségeket, a szókincs esetleges elmaradását, a szóbeli, írásbeli kifejezőkészség gyengébb voltát, az abban előforduló grammatikai hibákat és kiejtési problémákat.

Ne legyen az értékelés része olyan követelmény, mely a tanuló sérüléséből következően nem teljesíthető halló társaival azonos szinten vagy módon (hosszú memoriter, hangsúlyos, ritmusos versmondás, tollbamondás utáni esetleges hibák stb.) Értékelésüknél az egyéni fejlesztési terv követelményeit figyelembe kell venni.

Az együttműködés során a befogadó pedagógusközösség vállalja, hogy:

- segíti a gyermek beilleszkedését a közösségbe;
 - konzultációs, hospitálási és osztálytermi együttműködési lehetőséget biztosít a gyógypedagógus számára;
 - a jogszabályokban foglaltak érvényesítése során mindent megtesz a hallássérült gyermek sikeres integrációja érdekében;
 - megszervezi a törvényben meghatározottak szerint a szükséges egyéni korrekciós órákat.
-
- Az együttműködés során a szurdopedagógus/utazótanár vállalja, hogy:
 - tájékoztatás nyújtással segíti a befogadó pedagógus-, gyermek-, és szülői közösségek az intézmény többi pedagógusának felkészítését a hallássérült gyermek érkezése előtt, majd beilleszkedése során;

- konzultációval segíti a pedagógusok, az oktató/nevelő közösség munkáját a hallássérült gyermek sajátosságainak megértésében;
- hospitál a gyermek osztályában;
- segítséget nyújt a befogadó intézmény órai munkájához;
- nyomon követi a gyermek fejlődését;
- egyéni fejlesztés során fejleszti a gyermek kommunikációs kompetenciáját;
- esetlegesen koordinálja a rehabilitációs munkában résztvevő szakemberek munkáját.,
- rendszeresen kapcsolatot tart a szülővel.

Az eredményesség érdekében szükség van a szülők aktív közreműködésére valamint a szülők és az iskola együttműködésére.

Az integráltan tanuló hallássérült gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz, illetve a hallássérülés tényéből következik (pl. audiológiai gondozás).

Ennek megszervezéséhez a szakértői javaslat, a fogyatékoság típusa szerint illetékes gyógypedagógiai módszertani intézmények részéről történő folyamatos tanácsadás nyújt segítséget.

A Nat és a választott kerettanterv alkalmazása a hallássérült (nagyothalló) gyermekek nevelése-oktatásában

1.1.22 Kiemelt fejlesztési feladatok

A hallássérült tanulók nevelésében a Nat-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvényei.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A hallássérült tanulókat segíteni kell abban, hogy érzékszervi fogyatékoságukkal együtt élve, önmagukat elfogadva a munka világának aktív részesévé, kiegyensúlyozott személyiségekké váljanak a sikeres társadalmi beilleszkedés céljából (alul-és felülértékelés, reális énkép, önértékelés). Tanulják meg, hogy felelősek saját sorsuk, életpályájuk alakításában.

A családi életre nevelés

A halló családba született sajátos nevelési igényű gyerekek esetében sokszor megváltoznak a szerepek. A megfelelő önismeret és a reális énkép kialakításával, a pozitív családminták bemutatásával a hallássérült tanulók esetében értékeket alakíthatunk ki.

Médiatudatosságra nevelés

Az ismeretszerzésben kiemelkedő szerepe van a vizuális csatornának. Törekedni kell arra, hogy az ezen az úton szerzett ismeretek tartalma valósághű legyen, és hogy az ismeretanyag a fogalmi általánosításokat, az árnyaltabb kommunikációt is fejlessze.

A komplex ismeretanyagon nyugvó fejlesztési feladat feltételezi a térben, időben, tartalmakban eltérő összefüggések felismerését. Mindezek súlyos gondot okozhatnak a kommunikációjukban akadályozott hallássérülteknek. A szókincs és a fogalmak bővítése, a nonverbális úton szerzett ismeretek, fontos részét képezik az egyéni szükségletekhez igazított fejlesztésnek. Szükséges a társadalmi kapcsolatépítés és a kapcsolattartás formáinak megismertetése, elsajátítása, gyakorlása. Fontos a hallássérültek számára készült feliratozott műsorok, filmek használata.

Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés

Az identitástudat kialakítása a kulturális örökségek megismerésén keresztül, életkoruknak megfelelő gyakorlat orientált módszerekkel.(pl. tárgyi emlékek, múzeumlátogatások) történjen.

Szemléletük, nyitottságuk alakításában nagy jelentőséggel bír, ha kommunikációs lehetőségeikkel kapcsolatot tudnak teremteni tágabb környezetükben élő sorstársaikkal. (pl. internet, pályázatok,

szabadidős tevékenységek, kulturális rendezvények) Közvetlen élmények nyújtásával kell ismereteket adni a hazánkon kívüli kulturális kincsek megismeréséhez.

Fenntarthatóság, környezettudatosságra nevelés

Minél fiatalabb életkortól kezdődően tevékeny részvétellel, megfigyelés útján kell hatékonyan eljuttatni a tanulókat a környezet alakításának, megóvásának és fontosságának felismeréséhez. (pl. interaktív tananyagok alkalmazása, természetben töltött programok) Tudatos pedagógiai segítséggel kell lehetővé tenni minél több vizuálisan jól érzékelhető, saját élményen alapuló ismeretek gyűjtését.

A tanulás tanítása

A hallássérült gyermekek tanulási folyamatát lényegesen nehezíti különböző mértékű kommunikációs akadályozottságuk. A tanulással kapcsolatos speciális igényeik, lehetőségeik (emlékezet, annak struktúrája, dysphasiás jegyek, részképességszavarok stb.) feltárására építve valósítható meg az egyénre szabott fejlesztés. Az iskolai évek során sajátítsák el az önálló tanulást segítő eszközök (pl. számítógép, internet, elektronikus könyvtár) készség szintű használatát. A hatékony tanulás módszereinek elsajátíttatása magában foglalja a csoportos tanulás módszereit, a kooperatív tanulási technikát vagy a távoktatás elsajátítását, megismerését.

A testi és lelki egészségre nevelés

A hallássérült tanulókat szükséges megismertetni – az életkoruknak, esetleges társuló fogyatékoságuknak megfelelő szinten – azokkal az okokkal, melyek hallássérülésüket, illetve annak következményeit okozták. El kell sajátíttatni a tanulókkal a nélkülözhetetlen hallásjavító eszközök használatát, valamint azokat az egészségügyi ismereteket, melyekkel biztosítható számukra hallásmaradványuk aktivizálása. Életmódjuk, életvitelük alakításában hangsúlyos szerepe van komplex kommunikációs lehetőségeik fejlesztésének (hallásmaradvány kihasználása, szájról olvasás, pontos jelnyelvi ismeretek). Szükséges, hogy felismerjék a környezetben előforduló káros szokásokat, hogy az ártalmas magatartási formákat ne vegyék át. Ismerjék meg saját értékeiket, hogy életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket tudjanak hozni, képessé váljanak a környezet és munkaerőpiac elvárásainak megfelelő társadalmi integrációra.

- A hallássérült gyermek számára a mozgás, a testedzés olyan kompenzációs terület, ahol kommunikációs hátrányaikkal is jelentős sikereket érhetnek el. Emellett a sport segíthet a belső feszültségeik levezetésében, így segítve az indulatok kezelését.

- A mozgás, a testedzés hozzájárulhat a hallássérüléssel esetlegesen együtt járó egyensúlyproblémák kezeléséhez.

- A hallássérült gyermekek, nyelvi korlátozottságuk miatt kevesebb információval rendelkeznek a világról, bizonytalanságuk, befolyásolhatóságuk miatt jobban ki vannak téve veszélyeztető hatásoknak. Ezért fontos a szexuális nevelés, a szenvedélybetegségeket megelőző programok, illetve a biztonságos internethasználat megismertetése.

- Az érzelmek, indulatok, belső feszültségek verbális kifejezésének nehezített volta miatt fontos, hogy legyen lehetőségük ezek nem verbális módon való kifejezésére akár a művészetek (képzőművészet, tánc) akár a sport terén. A társadalomba való beilleszkedésüket segítve meg kell ismertetni velük az érzelmet, az indulat kifejezés társadalmilag elfogadott verbális és nonverbális formáit.

- Tanuljanak meg segítő szakemberekhez fordulni (pszichológus, stb.)

Pályaorientáció

Az iskolai fejlesztések során kiemelt feladat a lehető legnagyobb önállóság elérése. Lényeges azoknak az eljárásoknak, módszereknek, tevékenységeknek a megkeresése, és működtetése, amelyek a tanuló életének minden színterén az önálló életvitel kialakítását segítik, gyakoroltatják. Alapvető fontosságú feladat mindazon személyiségjegyek feltárása, melyek a tanulók további sorsát döntően befolyásolhatják. Ezek fejlesztése jó esélyt adhat arra, hogy pályaválasztásuk sikeres legyen. Segíteni kell őket, hogy reálisan mérjék fel a hallássérülésükből adódó akadályozó tényezőket.

Reális énképük, önismeretük kialakítása segíti a számukra megfelelő, elérhető szakma tanulását, majd a munka világába, azon keresztül a társadalomba való beilleszkedésüket. Ehhez rendszeres integrációs gyakorlatra van szükségük, ahol megismerhetik a hallók világát (pl. kapcsolattartás halló közösséggel,

kommunikáció gyakorlása „természetes” közegben, illemszabályok, írott és íratlan törvények megismerése).

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tapasztalatszerzés hiánya, a nevelés során gyakran kialakuló másoktól függő életforma indokoltá teszi a terület hangsúlyozott fejlesztését. A gazdasági és pénzügyi ismeretek, az életkornak megfelelő pénzzel való bánásmódra tanítás a hallássérült tanulók későbbi beilleszkedését szolgálja.

1.1.23 A kulcskompetenciák fejlesztése

A Nat-ben és a választott kerettantervben megjelenő tartalmak speciális ismeretekkel, képességekkel egészülnek ki, így a kompetenciák fejlesztésénél ezeket is figyelembe kell venni.

Anyanyelvi kommunikáció

Az ismeretek megértését segíti a változatos szemléltetés, saját élményen alapuló tevékenységbe ágyazott anyanyelvi fejlesztés, a digitális technika nyújtotta lehetőségek kihasználása. A társas kapcsolatokban, a társadalmi és kulturális tevékenységek során a különböző kommunikációs helyzetekben társadalmilag elvárható, helyes viselkedési formák értelmezése, megértése nyelvi kifejezése valósítható meg. A mindennapi helyzetekben előforduló metakommunikációt tanulják meg helyesen értelmezni. Tudjanak írásban kommunikálni. Fontos a pozitív attitűd kialakítása, mely segíti a nyilvánosság előtti magabiztos megszólalásra való törekvést.

Kiemelt feladatok

- a beszédértés fejlesztése
- a szövegértő olvasás fejlesztése
- konkrét tapasztalatokon alapuló szókincsfejlesztés
- a beszéd használata
- az írásbeli kifejezés fejlesztése

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelv elsajátítására való képességet jelentősen befolyásolja a hallássérült tanuló hallásállapota, szókincse, nyelvi kommunikációs szintje. Az idegen nyelv tanulásánál a gyermek egyéni képességeihez alkalmazkodva a nyelv megismerése és elsajátítása, illetve a köznapi élethelyzetekben, vagy egy adott szakmával kapcsolatos kifejezések megértése és használata lehet a cél.

Matematikai kompetencia

A matematikai gondolkodás fejlesztését a hallássérülés következtében kialakult szűkebb szókincs, és az alacsonyabb nyelvi szint jelentősen befolyásol/hat/ja. A gondolkodás kevésbé flexibilis, esetenként gondot okozhat az egyes témakörök, feladattípusok, műveletek közötti váltás. A matematikai fogalmak értelmezését segíthetik a mindennapi élethelyzetek (pl.: vásárlás, mérés, bankolás, térbeli tájékozódás, tapasztalatok) tanórai modellezése valamint verbális megfogalmazása. Kiemelt jelentőségű a speciális szemléltetés és a segédeszközök használata.

Az auditív csatorna részleges vagy teljes kiesése miatt a matematikai kompetencia kialakulásához több időre, rendszeres gyakorlásra, ismételésre van szükségük.

Természettudományos és technikai kompetencia

A hallássérült gyermek/fiatal a környezetéről elsősorban a látás útján szerez információkat. Fontos, hogy az egyes természeti folyamatok megértését, szemléltetés, modellezés, tényleges cselekedtetés, kísérletezés útján segítsük. (Pl.: terepasztalok, tanulmányi séta, kirándulás, természetfilmek, digitális tananyagok, interaktív tábla használata).

Digitális kompetencia

A hallássérültek egyik legfontosabb információszerzési, illetve kommunikációs eszköze a számítógép és ezen keresztül az internet. Használatát nehezíti szűkebb szókincsük és szövegértési nehézségük. Ebből adódóan kiemelt feladat a keresőprogramokkal való megismertetésük, melyek segítenek a lényegkiemelésben és az írott szöveg megértésében. Mivel a hallássérült tanulók erősen motiváltak a digitális eszközök használatában, ezt a motivációt ajánlott kihasználni más tanórákon is. Ajánlott a szabályos tízujjas gépirás elsajátítása (gépirást tanító program). Az ok-okozati összefüggéseket nehezen ismerik fel, ezért szükséges az IKT használatának során felmerülő valós és virtuális kapcsolatokat megkülönböztetésének oktatása.

A hatékony, önálló tanulás

A hallássérült tanuló önértékelése esetenként nem reális, szókincs és beszédértési nehézségei miatt az önálló tanuláshoz szükséges képességek kialakítása nagyobb figyelmet igényel. Munkába állásuk, karrierépítésük a kommunikációs lemaradásuk miatt nehezített, ezért ajánlott megtanítani őket munkájuk értékelésére, tanácsok, információk kérésére. A különböző tanulási technikák megismertetése elengedhetetlen (szótárak, lexikonok, ezek digitális változatainak használata). Fontos az önálló ismeretszerzés igényének kialakítása (lehetőség szerint könyvtár).

Szociális és állampolgári kompetencia

A hallássérült gyermeket/fiatalt támogatni kell sérülésének, és ebből adódó esetleges hátrányainak elfogadásában, az esetenként kialakuló konfliktusok és stressz kezelésében. A megfelelő társas kapcsolatok kialakításának képessége nagy szerepet játszik, az udvarias viselkedés és a későbbi társadalmi beilleszkedés során. Individuális beállítódásuk, gondolkodásuk miatt fontos a közösségi beilleszkedés szabályaira nevelés.

Érdekvédelmi ismereteik alkalmazása, az őket megillető támogatási rendszer valamint jogi lehetőségeik érvényesítésének ismerete elengedhetetlen.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

Minél korábbi életkorban (5. osztálytól) fontos az iskolák életpálya építést megalapozó, pályaaorientációs tevékenysége, hogy a hallássérült tanulók és szüleik megismerjék a választható szakmák körét, a továbbtanulási lehetőségeket. Kellő figyelmet kell fordítani a sikerorientáltságra, innovációs készség kialakítására.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

A hallássérült tanulók esztétikai nevelése, ízlésük formálása nem csak személyiségük színesebbé tételét szolgálja, hanem fontos eszköze társadalmi beilleszkedésüknek, önkifejezésüknek is. A művészeti ágak közül elsősorban a vizuális kultúra, a manuális tevékenységek (festés, agyagozás, szövés, bőrtárgy készítés, fotózás, kézimunka, gyöngyfűzés, ékszerkészítés) lehetnek az önkifejezés eszközei, melyek a későbbi megfelelő pályaválasztást is befolyásolhatják.

1.1.24 A nagyothalló tanulók pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációja

A pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs foglalkozásokat a gyermek állapotához igazodóan egyéni vagy kiscsoportos formában kell megszervezni.

Nagyothalló tanulók esetében az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban a folyamatos otológiai és audiológiai ellátásra irányul, melyet számukra iskolai keretekben szükséges biztosítani. A nagyothalló tanuló fokozottabban támaszkodik a látására, ezért annak védelme a fülészeti ellátással azonos fontosságú.

Nagyothalló tanulóknál kiemelten fontos a mentálhigiénés gondozás, a pszichológiai ellátás.

Pszichológiai habilitáció, rehabilitáció:

- társuló zavarok korai diagnózisának segítése, szakemberekhez irányítás, a megfelelő minél korábbi terápiához való jutás támogatása;

- a társuló zavarok következtében kialakuló másodlagos sérülések kialakulásának megelőzése;
- másság megélésének, a sérültség elfogadásának segítése,
- sikertelen integráció esetén önbizalom erősítése, a negatív élmények feldolgozása;
- az akadályozott kommunikáció miatt nehezített az érzelmek, indulatok kezelése, a belső feszültségek levezetése;
- a nyelvi akadályozottság miatt nehezített a konfliktusok kezelése, nem állnak rendelkezésre a megfelelő nyelvi formulák, minták;
- a család támogatása a sérült gyermek nevelésében, ezzel segítve az autonóm, egészséges személyiség alakulását;

A tanulók intézményen kívüli pszichológiai ellátása - különösen súlyosabb kommunikációs problémák esetén, és diákotthoni bentlakás esetén - nehezített. Ezért indokolt intézményen belüli pszichés megsegítésük.

Az ellátás elsődleges feladatai:

- a hallássérülésnek és az azzal összefüggő akadályozott kommunikációnak a személyiség fejlődésre tett kedvezőtlen hatásának megelőzése, csökkentése;
- szükség esetén – akut krízis, személyiségzavar, magatartászavar, beilleszkedési nehézségek, iskolai vagy családi konfliktusok, egyéb pszichés problémák (szorongás, pszichoszomatikus problémák stb.) kezelése;
- társuló zavarok (pl. hiperaktivitás, autizmus, tanulási zavar) korai diagnózisának segítése, szakemberekhez irányítás, a megfelelő minél korábbi terápiához való jutás támogatása;- a nyelvi kommunikáció döntő befolyással bír nemcsak afogalmi gondolkodásfejlődésére, hanem a lelki életegészségére, a személyiség alakulására is. Ezért alapvető pedagógiai fejlesztési cél a lehetőség szerinti legkorábbi időponttól kezdett szakszerű szurdologopédiai ellátás.

Az egyéni anyanyelvi nevelés keretében történik:

- a nyelvi kommunikáció megindításának támogatása,
- a beszédfejlődés természetes vonulatának bejárása, az érthető, megközelítően természetes ritmusú beszéd kimunkálása.
- a még hiányzó beszédhangok kialakítása, automatizálása illetve a meglévő hibás hangok korrekciója,
- a szupraszegmentális elemek megfelelő használatának tudatosítása, a helyes beszédprozódia állandó gyakorlása,
- a grammatikai, pragmatikai hiányosságok korrekciója
- a szókincs folyamatos bővítése, a szavak, kifejezések értelmezése, melyek hiányában a jó beszédprodukció elérése lehetetlen.

A cochleáris implantáció-hallásjavító műtéten átesett gyermekek rehabilitációja, habilitációja, amelynek célja a speciális hallás-és beszédfejlesztés annak érdekében, hogy a környezet hangjainak felismerésétől a beszédhangok differenciálásán keresztül a beszédértés és az érthető beszéd birtokába jussanak. Mindezzel cél a minél korábbi integráció.

Speciális intézményi oktatás esetén az integrált iskolai és iskolán kívüli életre történő felkészítés biztosítása is feladat.

A képességprofilnak megfelelően kell kidolgozni és megvalósítani az egyéni fejlesztési tervet, melybe lényeges beépíteni a diszfáziás tünetek kezelésére specifikusan kidolgozott eljárásaként bevált Affolter-Heldstab-féle módszert.

Az „Integrációs gyakorlat” célja, hogy a halló társakkal végzett közös tevékenységek, közösen szerzett élmények során felismerjék azokat a kapcsolódási pontokat, melyek segítségével a nagyothalló

gyermek egyenértékűnek tekinthetik magukat a hallókkal. Ennek érdekében szükséges a kezdő évfolyamokban a halló gyermekekkel való érintkezés, kapcsolattartás megkezdése, beépítése a hallássérült gyermekek életébe, a későbbiekben a középső évfolyamokon a többségi iskolában nevelődő gyermekekkel, gyermekcsoportokkal való növekvő gyakoriságú együttlét, együtt-tanulás, együtt-sportolás stb., az utolsó két évfolyamon pedig a pályairányítás, a pályaválasztás, az ezzel kapcsolatos elméleti és gyakorlati ismeretek, tevékenységek végzése.

Kiemelt feladat a tehetséggondozás, melynek keretében megvalósul az átlagnál jobb nyelvi képességekkel rendelkező tanulók anyanyelvi kompetenciáink kiemelt fejlesztése a következő területeken:

- a szövegértési és szövegalkotási automatizmusok kialakítása az egyes szövegtípusok szerkezeti és jelentéstani jellemzőinek felfedeztetésével;
- a kommunikáció tudatos stratégiáinak felépítése különféle közlési helyzetekben és szövegtípusokban;
- a kommunikációs magatartásmódok és tevékenységek egyszerre kreatív és normatív használata;
- a nyelvi problémaészlelés képességének folyamatos fejlesztése;
- az egyéni közlési stratégiák kialakítása és használata;
- a nem verbális önkifejezés képességének fejlesztése, illetve a partner nem verbális jelzéseinek értelmezése.

2. A kiemelkedő matematikai – logikai gondolkodással bíró tanulók matematikai kompetenciáinak fejlesztése és szövegértési kompetencia – szintjének olyan szintre emelése, amely képessé teszi őket a matematikai szöveges feladatok megértésére.

3. Az anyanyelvi és a kiemelkedő egyéb kompetenciák mind magasabb szintű és szélesebb körű birtoklásának elősegítése minden műveltségi területen, amely képessé teszi tehetséges tanulóinkat a verbális, hangzó és képi kommunikáció eszközeinek és kódjainak, a különböző információhordozók üzeneteinek megértésére és feldolgozására, ezzel az önálló tanulás képességének gyakorlására.

1.1.25 A beszéd fogyatékos tanulók iskolai fejlesztése

A beszéd fogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei, célja és kiemelt feladatai

A beszéd fogyatékos tanuló iskolai fejlesztésében, speciális nevelési igényeinek kielégítésében elsőbbséget kell biztosítani az ép beszélő környezetben integráltan történő oktatásnak a kiemelt figyelmet igénylő tanulók (különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű) személyi és tárgyi feltételeivel is rendelkező többségi általános iskolában. Ez biztosíthatja a tanulók számára a felfelé nivellálást segítő pedagógiai környezetet.

A beszéd fogyatékos tanulók beszéd és nyelvi fejlesztése egyéni fejlesztési terv alapján komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történik. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, logopédiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció a beszéd fogyatékoság jellegétől függ.

A beszéd fogyatékos tanuló a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs tevékenységet, továbbá az országos szakértői és rehabilitációs tevékenységet végző intézmény szakvéleménye alapján adott tantárgy(ak), tantárgyrész(ek) értékelése alól mentességben részesülhet.

a) A beszéd fogyatékos tanulók fejlesztésében törekedni kell a pszichológiai és fiziológiai tényezők összhangjára, a személyiség és a beszéd működés kölcsönhatására, funkcionális összefüggésrendszerére.

b) A fejlesztés legyen tudatos és tervszerű, melynek során a beszéd állapotának felmérésétől az egyénre szabott terápiás terv meghatározásán át a tudatos módszerválasztáson túl a komplexitás és a folyamatkövetés is megvalósul.

- c) A módszerek megválasztásakor az életkor, a kognitív készségek, a szocioadaptív viselkedés és a szociokulturális környezet sajátosságainak figyelembevétele szükséges.
- d) A fejlesztésében meghatározó a sokoldalú percepciók fejlesztés, melynek során a kinezteziás, a hallási, a látási, a beszédmotorikus benyomások egymást erősítve fejlődnek.
- e) Fontos a transzferhatások tudatos kihasználása. Mivel a nyelvi és kognitív képességek kölcsönhatásban állnak, komplex fejlesztéssel a terápia hatékonysága fokozható.
- f) A beszéd fogyatékos tanulók nevelése, oktatása az osztályban megvalósuló, szakmailag megalapozott, differenciált foglalkoztatás mellett megköveteli az egyéni és csoportos foglalkozások változatos szervezeti kereteit.
- h) A fejlesztést a szülők támogató együttműködése segíti. A terápiában – a minél gyorsabban automatizált jó beszéd szint elérése érdekében – a tanulóval kommunikáló valamennyi felnőtt legyen partner.

1.1.26 Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai megegyeznek a NAT-ban alkalmazott szakaszolással.

A többségi iskolában történő együttnevelés

A beszéd fogyatékos, beszéd- és nyelvi fejlődésben akadályozott tanulók integrált oktatását felvállaló iskolának inkluzív pedagógiai szemlélettel és a különleges nevelési, oktatási, fejlesztési igény személyi és tárgyi feltételeivel kell rendelkeznie.

Az inkluzív iskola ismeri a fogyatékosokból eredő hátrányokat és biztosítja, hogy a beszéd fogyatékos gyermekek a szükségleteiknek megfelelően hozzájussanak azokhoz a pedagógiai többlétszolgáltatásokhoz, amelyek a hátrányok leküzdését segítik.

A gyermek harmonikus személyiségfejlődése érdekében a pedagógusok, a logopédus és a szülő szorosan együttműködik.

1.1.27 A NAT alkalmazása

Fejlesztési területek, nevelési célok

A beszéd fogyatékos tanulók nevelésében a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok, az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő képességek az irányadók, de azok fejlődési útjai, módjai, és kialakulásuk időtartama módosulhat.

Erkölcsei nevelés, az önismeret és társas kultúra fejlesztése

Az önismeret fejlettsége, a reális énkép nagymértékben segít a nyelvi deficit leküzdésében és a társadalmi integrációban. Ehhez a mindennapok során fontos az önbizalom fejlesztése, a belső kontroll erősítése. Az alapvető erkölcsi normák és erkölcsi szabályok elsajátítása segíti a beilleszkedést a közösségben történő harmonikus együttműködést, a társas kapcsolatok kialakulását. A közösségért végzett munka fejleszti az értékrendet.

Nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelés, állampolgárságra, demokráciára nevelés, családi életre nevelés, felelősségvállalás másokért, önkéntesség, fenntarthatóság, környezettudatosság, gazdasági és pénzügyi nevelés, média tudatosságra nevelés.

Hazánk történelmének és jelen eseményeinek megértésén keresztül képessé kell tenni a tanulókat a társadalmi folyamatok megismerésére, a társadalmi színtereken való eligazodásra. Fel kell készíteni a felnőtt lét és a tágabb környezet megismerésére, az állampolgári jogok és kötelezettségek érvényesítésére. Kiemelt feladat az önálló családi életre való felkészítés, az erkölcsi normák és harmonikus családi minták közvetítése. Nagy jelentőséggel bír az együtt érző, segítő attitűd kialakítása, a szociális érzékenység és az önkéntes feladatvállalás képességének kialakítása. A tanulóknak ismeret kell szerezni a célszerű gazdálkodás, pénzhasználat, fogyasztás és környezettudatosság területén. A beszéd fogyatékos tanulók esetén kiemelt jelentőséggel bír, hogy használni tudják az ismeretszerzés legmodernebb eszközeit (pl. internet).

A fenti kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása során a beszédfigyelmű tanuló esetlegesen felmerülő szövegértési problémái, absztrahálási, lényeg-kiemelési nehézségei jelentenek nehézséget. Rövidített, tömörebb, képpel, segédeszközökkel támogatott szövegekkel segítheti a pedagógus a tanuló munkáját. Fontos, hogy az alapfogalmak megértését, memorizálását egyénre szabott módszerek támogassák. Fontos a kifejezőkészség állandó fejlesztése és a kommunikáció iránti igény kialakítása. Kiváló lehetőséget nyújt erre az interperszonális készségek fejlesztése, a szociális érzékenység kialakítása, az együttműködésre való képesség fejlesztése, a különféle konfliktuskezelési eljárások elsajátítása.

Testi és lelki egészségre nevelés

A pedagógusnak segíteni kell a tanuló beszéd és nyelvi zavarának reális megismerésében, elfogadásában, szociális kapcsolatainak fejlesztésében. Kiemelt feladat a tanuló önismeretének fejlesztése, a tanuló motiválása a beszédhibája leküzdésére, ugyanakkor felkészítése az esetleges visszaesésekre, azok kezelésére, valamint arra, hogy az esetleges maradandó tünetekkel később is teljes életet tudjon élni.

A kommunikációjában korlátozott tanuló sokszor nehezebben tudja érzelmeit verbálisan kifejezni, külön figyelmet kell fordítani az érzések megfelelő kezelésére, kifejezésére.

Az egészséges és tudatos életmód kialakítása, a káros szenvedélyek megelőzése kiemelt feladat.

Biztosítani kell a tanuló számára a rendszeres mozgásélményt, a rendszeres testedzést.

Médiatudatosságra nevelés

Az információszerezésben, tanulásban, szociális-kommunikációs fejlesztésben az informatikai eszközök segítő szerepe kiemelkedő. A számítógép írástechnikai segédeszközként tanulási és munkaeszköz a beszéd útján nehézségekkel kommunikáló tanuló számára.

A médiatudatosságra nevelés segít tájékozódni a valóságos és virtuális világban.

Pályaorientáció

A beszédfigyelmű tanuló készségeinek képességeinek alapos feltérképezése szükséges a felnőtt életre történő felkészítéséhez. A kapcsolatteremtés és fenntartás képességének javítása alapvető feladat. Cél a szociális kompetencia további önálló fejlesztésének kialakítása. A felső tagozatban tantárgyak tananyagtartalmainak közvetítése során a pedagógusok ismertessék meg a beszédfigyelmű gyermekkel a különböző szakmákkal kapcsolatos elemi ismereteket. Legyen reális képük a társadalmi munkamegosztásról.

Tanulás tanítása

A beszédfigyelmű tanulóknál fontos az egyénre szabott motivációk kialakítása, az egyéni tanulási stratégiák feltárása. Az informatikai eszközök, egyéni ismeretsajátítási programok tanulás során történő megfelelő és tudatos alkalmazásának beszédfigyelmű tanuló esetében kiemelt szerepe van.

Kulcskompetenciák fejlesztése

A beszédfigyelmű tanuló nevelése, oktatása, fejlesztése a Nemzeti Alaptantervben megfogalmazott, az iskolai nevelés-oktatás közös értékeire épül. Alapelveiben, céljaiban illeszkedik a NAT-ban megjelenő kulcskompetenciákhoz, a kiemelt fejlesztési tartalmakhoz.

Ahhoz, hogy a beszédfigyelmű tanuló a kulcskompetenciák birtokában eredményesen alkalmazkodhassanak a mindennapi élethelyzetekhez, figyelembe kell venni a tanuló egyéni sajátosságait.

Anyanyelvi kommunikáció

Kiemelt fontossággal bírnak az alábbi területek:

- a grammatikai rendszer tudatos felépítése, megerősítése, mind a beszélt, mind az írott nyelv területén, figyelembe véve a beszédfigyelműség által érintett területeket
- az expresszív beszéd fejlesztése, kommunikációs stratégiák kiépítése, gyakorlása, megerősítése, beszéd tudatosság kialakítása

- a beszédértés és olvasás értés fejlesztése mind a beszélt, mind az írott nyelv területén, elősegítve a mindennapi és az irodalmi szövegek befogadását, majd az azokkal való továbbdolgozás, továbbgondolkodás lehetőségének biztosítását
- amennyiben a szövegfeldolgozás is érintett, különösen fontos a szisztematikus, a nyelv különböző szintjeit elemenként értelmező, a tanulót tapasztalati úton információhoz juttató oktatás
- a nyelvi kódrendszer értelmezésének, működésének megtámogatása, mind a bemenetnél (beszédhangok differenciálása, hangkapcsolatok észlelése), mind a feldolgozásnál (szó, grammatika, mondat, bekezdés, szöveg)
- a mentális lexikon folyamatos fejlesztése az életkor és a beszédfogyatékoság sajátosságainak függvényében, a fogalomalkotás kialakítása
- számítógépes programok használata (helyesírás ellenőrző program, stb.)
- a beszédfogyatékos gyermek motiválása a tananyag és a tanuló közötti emocionális viszony kialakításával
- a pragmatika elemeinek közvetítése és használatának tudatosítása a gyermekek kommunikációjában
- a nem verbális kommunikáció elemeinek közvetítése és használatának tudatosítása a gyermekek kommunikációjában

Idegen nyelvi kommunikáció

Cél az idegen nyelv szókincsének, fonológiai és helyesírási sajátosságainak, valamint nyelvi kódrendszerének tudatos felépítése, a szóbeli és az írásbeli kommunikáció fejlesztése, figyelembe véve a beszédfogyatékoság által érintett területeket.

A beszédfogyatékos tanulók nyelvoktatása során a multiszenzoros technikák (auditív-, vizuális-, verbális-, drámatechnikák) használata, valamint a verbális és nem verbális kommunikációs csatornák (gesztikulációs-vizuális) egyidejű alkalmazása kiemelten fontos.

A nyelvórákon szerepet kapnak a koncentrációt és az emlékezetet fejlesztő gyakorlatok, melyek a szókincs, a kiejtés és a nyelvtani szabályok elsajátításában közvetve és közvetlenül is segítséget nyújthatnak.

Helyesírási, olvasási és szövegértési problémákkal küzdő beszédfogyatékos tanulók esetében főleg a szóbeli kommunikáció magabiztos használatának elsajátítása a cél. Az írásbeli kommunikáció használatát, a differenciált fejlesztés mellett, a számítógépes olvasó- és helyesírás-ellenőrző programok is segíthetik.

Fontos pedagógiai cél a beszédfogyatékos tanulók természetes gátlásainak feloldása az idegen nyelv kommunikációs helyzetben történő használata során.

Matematikai kompetencia

A legfőbb cél a problémamegoldó gondolkodás minél több elemének fejlesztése, konkrét cselekvésekhez kötött helyzetekben. Egyes esetekben számolni kell a grammatikai szint sérülésével, ami szövegértési nehézségekben nyilvánul meg, ezt fokozhatja a szimbólumok megértésének, illetve a verbális absztrakciónak a fejletlensége. A mennyiségekkel és a számossággal kapcsolatos ismeretek tanításakor, a szám- és műveleti fogalmak kialakításakor (pl. a számok közötti viszonyok, relációk megértési nehézségei esetén, stb.) különös figyelmet kell fordítani a megfelelő tempó kialakítására, és építeni kell a tanulók maximális együttműködésére, a mozgással társított szemléltetésre, az eszközhasználatra és az analóg cselekedtetésre. A geometriai ismeretek, az arányosság témaköreinél tekintettel kell lenni a vizuális észlelés nehezítettségére, a téri tájékozódás zavarára. A matematikai gondolkodás fejlesztése speciális szemléltetéssel és tananyagokkal, vagyis az interaktív tábla és digitális tananyagok lehetőség szerinti alkalmazásával valósulhat meg.

A matematikai szakkifejezések és a szaknyelv használatának fokozatos megkövetelése a szóbeli kifejezés erősítésének különösen erőteljes eszköze.

Természettudományos és technikai kompetencia

Az oksági kapcsolatok felismerése, a tanult összefüggések alkalmazása gondot okozhat azokban az esetekben, ahol, az olvasott szöveg megértése vagy a verbális absztrakció akadályokba ütközik. Rövidített, tömörebb, képpel, segédeszközökkel támogatott szövegek alkalmazása szükséges az egyes összefüggések mechanikus memorizálásának megsegítésére.

Tanulónként eltérő lehet az az absztrakciós szint, ahol be tudnak kapcsolódni a természettudományos jelenségek értelmezésébe. A kritikai gondolkodás képességének fejlesztése többnyire kis lépésekben valósítható meg. A mindennapi tapasztalatokból kiindulva kell törekedni arra, hogy a tanulónak a jelenségek mind szélesebb körébe legyen betekintésük, az egységes természettudományos világkép kialakítása érdekében. Eredményes tanári stratégia lehet a természeti jelenségeknek alternatív módon, több fogalmi szinten, az összes érzékszerv bevonásával való közvetítése.

Szisztematikusan építkezve kell támaszkodni az internetre, amelynek segítségével a legkülönbözőbb természettudományos ismeretek audio-vizuális formában hozhatók közel a beszédfigyatekos tanulókhoz.

Digitális kompetencia

Ezen a területen a beszédfigyatekos tanulók jó eséllyel tudnak problémákat megoldani, mivel az informatikai eszközök használatában a beszédfigyatekosság kevés hátrányt jelent. Feladatunk azoknak a digitális programoknak a megismertetése, melyek megkönnyítik az ismeretszerzést, az interperszonális kapcsolatépítést. Amennyiben a szóbeli kifejezőképesség sérült, a számítógép alternatív csatornaként működhet a mindennapi kommunikációban. Hozzásegíthetjük a tanulókat, hogy a rendelkezésükre álló információs társadalom technológiáit használják a maguk segédeszközeként a számukra szükséges területeken.

Főként az írott szöveg megértésére, lényegkiemelés képességére van nagy szükség, mert ezek segítségével alakíthat ki új kommunikációs stratégiákat. Az információgyűjtés- és keresés, a multimédiás tartalmak kezelése a beszédfigyatekosok számára körülhatárolható, jól teljesíthető feladat, ezért építhetünk a tanulók erős motivációjára. Egyes ikonok, szóképek felismerésével, speciális alapfogalmak, kifejezések megtanulásával olyan eszközök birtokába jut, amivel önállóan is tud tájékozódni a digitális világban. A tanuló érzékelje azt a folyamatot, hogy az információk gyűjtése, majd az azokkal való továbbdolgozás miként vezet új digitális tartalmak kialakulásához. A pedagógus feladata, hogy a tanulók figyelmét a konkrét eszközök és szoftverek használatán, illetve a kommunikáció élményén túl arra irányítsa, miként lehet az információs társadalomban a beszédfigyatekosságból eredő hátrányokat minimalizálni.

Súlyos diszgráfia és helyesírászavar esetében felső tagozaton „laptop füzet” használatának bevezetése azt követően, hogy a gyermeket a klaviatúra használatára megtanítottuk

Szociális és állampolgári kompetencia, kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia

Cél az adaptív viselkedés kialakítása, fejlesztése, a beszédfigyatekos tanulók támogatása abban, hogy az őt körülvevő társadalmi és gazdasági környezet eseményeit képes legyen feldolgozni, szükség esetén azok menetébe bekapcsolódni. Az oktatás folyamán fontos a fokozatosság mellett a gyakorlati bemutatás, illetve az ismeretek szituációs helyzetekben való kipróbálása, az érzelemdús, szubjektív elemeket megmozgató, a mindennapi tapasztalatahoz köthető társadalmi feladatok szemléltetése, a tanulók közvetlen megszólítása, bevonása a feladathelyzetbe. A tanuló mindig lássa maga előtt a folyamatot, a kiindulástól kezdve a végkifejletig, értse benne szerepét, esetleges feladatát, képes legyen esetlegesen a társadalmi folyamatok őt személyesen érintő részében érdekeit érvényesíteni.

Fontos hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalásra, az értékelésre, az érvelésre.

A pedagógus feladata, hogy felébressze a gyermek motivációját arra, hogy részt vegyen a szociális kommunikációban, képes legyen véleményét vitában, eszmecserében képviselni (ütköztetni, egyeztetni stb.), illetve az őt körülvevő világban tájékozódni. Fokozatosan el kell sajátítania a beszédfigyatekos tanulónak azt a képességet, hogy rátaláljon a megfelelő kommunikációs stratégiára, képes legyen az egyedi kommunikációs helyzetekhez alkalmazkodni.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai tudatosság, a művészeti kifejezőképesség egy kiegészítő kommunikációs eszközt ad a beszédfigyatekos tanulók kezébe. A kreativitás, a problémafelismerő - és megoldó képesség, a képzelet, a képi gondolkodás fejlesztésére kiváló lehetőséget biztosít a művészeti nevelés. Ezen a kompetenciaterületen az ízlés, a nyitottság, az empátia, az érzelmi élet gazdagítása a kommunikáció minden szintjét fejleszti.

A művészeti nevelés értékközvetítő, értékteremtő, egyben személyiségformáló szerepe a kommunikációjában zavart tanuló társadalmi integrációját segíti elő.

A megfigyelőképesség, tér- és időérék fejlesztése a látvány és a mozgás ábrázolásával, térbeli rendezés; szín-, forma- és szerkezeti érzék alakítása lehetőséget biztosít a beszédfigyatekos tanuló speciális készségfejlesztésére.

A hatékony, önálló tanulás

A beszédfigyatekos tanulók esetében az önálló tanulás elengedhetetlen feltétele a könyvtári ismeret, informatikai tudás, az értő olvasás, szövegfeldolgozás. Az önálló ismeretszerzést, az információ megfelelő szűrését, feldolgozását, egyénre szabott módszerekkel, a mindennapi életből vett gyakorlati helyzetek cselekvéses vagy vizuális modellezésével segíthetjük. A szövegfeldolgozás, az új információk rendezése során fontos szerephez kell jutnia a gondolkodási képességek fejlesztésének, mind a képzeleti, mind a fogalmi gondolkodás terén.

A pedagógus feladata az új ismeretek megszerzése iránti interiorizálódott motiváció kialakítása.

1.1.28 A NAT és a kerettantervek alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

A helyi tanterv készítésénél a NAT-ban és a választott kerettantervben foglaltak az irányadók, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő képességek (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók fejlődésének függvénye.

A helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők. Ha a tanulót állapota akadályozza, akkor az Irányelvben megadott módosítások figyelembevételével javasolt a helyi tanterv elkészítése.

Az egyes műveltségi területekre vonatkozó ajánlások:

Magyar nyelv és irodalom

A műveltségi területhez kapcsolódó tananyagtartalmat, a fejlesztésre fordított időt a sérülés jellege, mélysége, prognózisa befolyásolhatja. A Magyar nyelv és irodalom, a Művészetek, a Testnevelés és sport, valamint az Élő idegen nyelv fejlesztési feladatainak megvalósítása kíván nagyobb figyelmet, a beszédfigyatekosság típusától függően az egyes témakörök között hangsúlyeltolódások válhatnak szükségessé. Néhány szempont azonban általánosítható:

olvasás-, írástanítási módszerként beszédfigyatekos tanulók esetében a hangoztató-elemző, szótagoló olvasástanítási módszer ajánlott;

a súlyos beszédfigyatekos tanulók anyanyelvi fejlesztésében hosszabb begyakorlási, érési szakaszok tervezendők;

az anyanyelvi fejlesztés, gondozás a nevelés minden színterén és helyzetében, az oktatás teljes időtartama alatt központi szerepet játszik.

Művészetek. Testnevelés és sport

Mindkét műveltségi terület jól szolgálja a fejlesztés másik nagy területének, a téri orientáció, mozgás-, ritmus-, beszédkoordináció követelményeinek megvalósítását. A dráma és a tánc kiemelt szerepet kap a rehabilitációs célú feladatok megvalósításában is.

Idegen nyelvek

A beszédfigyatekosság típusához igazodó módszerek – pl. dadogók esetében az írásbeliség, diszlexiás tanulóknál pedig az auditív módszerek – elsőbbségét szükséges biztosítani.

Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció és rehabilitáció

Az egészségügyi rehabilitáció formái

Audiológiai vizsgálat és ellátás

Foniatríai vizsgálat és ellátás.

Gyerme-neurológiai vizsgálat és ellátás.

Szemészeti vizsgálat, ellátás

Pszichológiai vizsgálat, pszichoterápia.

Gyógyúszás.

Gyógytorna.

Relaxációs tréningek.

A pedagógiai rehabilitáció ajánlott tevékenységformái

A) Logopédiai egyéni és csoportos terápia.

B) Szenzoros integrációs terápiák (olyan mozgásos lehetőség, amelynek segítségével az éretlen vagy sérült idegrendszer a saját aktív részvételével fejlődik)

C) Kommunikációs tréningek (a beszéddel és kommunikációval kapcsolatos tudatosság kialakítása)

D) Bábtérápia (személyiség és önértékelés fejlesztés, konfliktuskezelés kommunikációs zavar esetén)

E) Drámaterápiás foglalkozások (azon gyermekek számára, akiknél a beszéd- és nyelvi problémák hátterében vagy következtében pszichés problémák állnak)

A) Logopédiai egyéni és csoportos terápia a leggyakoribb kórformák esetében

A beszédfigyafatékos tanuló az iskolai oktatás keretében, annak részeként vesz részt a beszéd technikai és tartalmi fejlesztését szolgáló logopédiai terápiás foglalkozáson. A beszédfigyafatékosság eltérő kórformái szerint a rehabilitációs feladatok is eltérőek.

5.4.5. A Nyelvi fejlődési zavar (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia – maradványtüneteként beszédgyengesség)

Az ép értelmű és ép érzékszervű gyermek beszéd illetve nyelvi produkciója jelentős mértékben elmarad a biológiai életkorához képest. Az akadályozott illetve hiányos nyelvi produkció a nyelv többszintű sérülésében a beszédészlelés, beszédmegértés, valamint a nyelvi kifejezés területén jelentkezhet.

A terápia célja:

A nyelvi közlés feldolgozás és kifejezőkészség többszintű összetevőjének (beszédészlelés, és beszédmegértés, valamint a tiszta, pontos artikuláció, szókincs, nyelvtani rendszer, szóbeli és írásbeli kifejezőkészség) sokoldalú, intenzív differenciált fejlesztése, amely specifikusan egyéniesített jellegű.

A logopédiai terápia feladata:

- a mozgások (beszédmozgások és finommotorika) speciális fejlesztése,
- grammatikai rendszer rendezése, fejlesztése, verbális munkamemória fejlesztése
- a beszédre irányuló figyelem és emlékezet fejlesztése,
- az aktív és a passzív szókincs bővítése,
- verbális és nonverbális kifejezőkészség fejlesztése,
- a gondolkodási stratégiák fejlesztése
- a beszédészlelés és -megértés fejlesztése,
- az olvasás/írás/helyesírás zavar megelőzése.

A/2 Dadogás

A beszéd összerendezettségének zavara kommunikációs zavar, amely a ritmus és az ütem felbomlásában és a beszéd görcsös szaggatottságában jelentkezik. A dadogás terápiája komplex (logopédiai, orvosi, pszichológiai), egyénre szabott terv alapján zajlik.

A logopédiai terápia célja:

relaxációs gyakorlatok

- cselekvéshez kötött beszédindítás,
- helyes légzéstechnika kialakítása,
- mozgás- és ritmus- és beszéd koordináció fejlesztése,
- a beszéd automatizált elemeinek technikai fejlesztése és javítása,
- a beszédhez szükséges motiváció megteremtése, az önismeret és önértékelés fejlesztése
- a dadogó és környezete közötti pozitív kapcsolatok kialakításának elősegítése.

A/3 Hadarás

A beszéd összerendezettségének zavara, melyre a rendkívüli gyorsaság, a hangok, a szótagok kihagyása, összemosása (tapasztása), a pontatlan hangképzés, a monotónia, az egyenetlen beszédritmus és a beszédhangsúly hiánya jellemző. A hadaráshoz gyakran társul a könnyen elterelhető figyelem és érdeklődés. A hadarás terápiája komplex (logopédiai, pszichológiai) egyénre szabott terv alapján zajlik.

A logopédiai terápia célja:

- a beszédfigyelem fejlesztése,
- helyes légzéstechnika kialakítása,
- beszéddallam és beszédritmus fejlesztés
- az artikulációs bázis ügyesítése
- beszédhangsúly gyakorlatok
- a normális tempójú és ritmusú beszéd automatizálása
- a beszéd prozódiai elemeinek tudatosítása
- az állandó önkontroll kiépítése és fejlesztése

A/4 Diszfónia

A hang illetve hangképzés zavara, a beszéd során a hangszín rekedt, a hangképzés kemény, préselt, és a hangteljesítmény lényeges csökken. A diszfónia terápiája komplex (logopédiai, orvosi, pszichológiai), egyénre szabott terv alapján zajlik.

A logopédiai terápia célja:

- a tiszta egyéni beszédhang kialakítása és a folyamatos spontán beszédbe való beépítése,
- a hangminőség és az anatómiai-élettani viszonyok további romlásának megakadályozása.

A/5 Orrhangzós beszéd

Az élettani nazális rezonancia kórosan megváltozik.

Legsúlyosabb esetei az ajak- és/vagy szájpadasadékok következtében alakulnak ki. A szájpadasadékkal gyakran együtt jár az enyhe fokú nagyothallás.

Az orrhangzós beszéd terápiája komplex (logopédiai, orvosi, esetenként pszichológiai), egyénre szabott terv alapján zajlik.

A logopédiai terápia célja:

- a beszédizomzat fejlesztése
- a légyszájpada izomzat működésének fokozása
- a kóros, nazális rezonancia megszüntetése, illetve csökkentése
- a beszédartikuláció javítása az anatómiai viszonyok figyelembe vételével

A/6 Olvasás/írás/helyesírás tanulási zavara (verbális tanulási zavar esetén)

Az intelligencia szinttől független gyenge olvasási és írásteljesítmény.

A logopédiai terápia célja:

- mozgáskoordináció és ritmusérzék fejlesztés
- iránydifferenciálás, téri észlelés fejlesztése
- beszédészlelés fejlesztése

- fonológiai tudatosság fejlesztése
- a tévesztett betűk differenciálása, a folyamatos olvasás automatizálása
- a beszédemlékezet és figyelem fejlesztése
- szövegértés fejlesztése: beszéd- és nyelvi fejlesztés
- grafomotoros készség fejlesztése, írás- és helyesíráskészség javítása

A/7 Számolás tanulási zavara (verbális tanulási zavar esetén)

Az intelligenciaszinttől független gyenge számolási teljesítmény.

A logopédiai terápia célja:

- képességfejlesztés (mozgás, észlelés, kognitív és tanulási funkciók fejlesztése)
- szám- és műveleti fogalmak kiépítése (számosság, számérzék, analóg mennyiség rendszer; alpműveletek)
- alapvető mennyiségi és matematikai ismeretek kialakítása
- matematikai fogalmak megértése és használata
- matematikai szimbólumok tartalmi azonosítása
- matematikai szövegértés fejlesztése
- geometriai alapismeretek
- idői tájékozódás

1.1.29 A halmozottan sérült beszéd fogyatékos tanuló

A beszéd- és nyelvi teljesítmények súlyos zavarai egy-egy tanulónál halmozottan is előfordulhatnak. Nem ritka a nyelvfejlődési zavar hadarás-dadogás együttese. Az iskolai szakaszban ehhez olvasás-, írás-, helyesírás-, számolási nehézség társulhat. A tünetek megjelenhetnek párhuzamosan, de előfordul a tünetváltás jól ismert jelensége is, amikor pl. a kiejtés javítását, javulását követően dadogás, hadarás lép fel. Ilyen esetekben a fejlesztési elvekre épülő terápiák tudatos alkalmazása a rehabilitáció döntő tényezője. Más esetekben a beszéd fogyatékosághoz társuló mozgásszervi, érzékszervi, pszichés fejlődési zavarai nehezítik a fejlesztést. A velük való foglalkozás a logopédia és a társuló fogyatékoság gyógypedagógiai módszereinek kombinációjával, egyéni fejlesztési terv alapján történik, személyre szabott értékeléssel.

1.1.30 Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének elvei

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz

- diszlexia,
- diszortográfia,
- diszkalkúlia,
- diszgráfia és diszpraxia, mint a motoros képességek fejlődési zavara, valamint ezek maradványtüneteinek fennállása,

- a fentiek együttjárása miatt a kevert specifikus tanulási zavarok;
- hiperaktivitás és figyelemzavar;

A normalitás övezetébe tartozó értelmi összteljesítményük mellett megjelenő teljesítmény és viselkedészavaraik a pszichikus képességek egyenetlen fejlődésének következtében alakulnak ki, és gyakran mutatnak az idegrendszeri folyamatok diszharmonikus szerveződéséből eredő együttjárást. Minthogy gyakran élnek át kudarchelyzetet, az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség, elutasítás, illetve önértékelési zavarok, különböző jellegű beilleszkedési problémák alakulhatnak ki. Ezek a sajátosságok az életkor előrehaladásával a társadalmi beilleszkedés szempontjából fokozott veszélyeztetettséget idézhetnek elő.

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének jelei a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében abban is megmutatkozik, hogy

- a tanulók általában fáradékonyabbak, a meteorológiai változásokra érzékenyebbek,
- az átlagnál, nehezebben tűrhetnek zajokat, viselik el a várakozás, kivárás okozta feszültséget, aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak,
- gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, esetleg egyedüllétre, támasznyújtásra,
- fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat, valamint
- a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

1.1.31 Pszichés fejlődési - súlyos tanulási, figyelem- zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztése

A fejlesztés alapelvei

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése a szakértői bizottság szakvéleményére épülő egyéni fejlesztési terv alapján, egyéni sajátosságaik, szükségleteik figyelembevételével, a szülővel és a tanulóval történő megbeszélést követően történik.

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro, ill. makrotervezés) tájékoztatni kell az osztálymunkában résztvevő pedagógusokat, szaktanárokat, különös tekintettel a gyermek osztályfőnökre.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni szükséges a további célkitűzések megtervezését megelőzően.

Az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a tanuló fejlődését, előrehaladását segítő számonkérési, értékelési formákat; indokolt esetben, a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből - az értékelés és minősítés alól mentesítés adható.

A pszichés fejlődési zavar miatt sajátos nevelési igényű tanulók oktatása intenzív terápiás céllal szervezett időszakos különnevelés keretében (pl. logopédiai osztályban, tagozaton), valamint a többi tanulóval együtt, integrált nevelés, oktatás keretében történhet.

– Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat

- a tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása.
- a pozitív énkép és önértékelés kialakítása,
- a tanulás iránti motiváció és a kudartűrő képesség növelése,

1.1.32 A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai specifikus tanulási zavarok esetén

A pszichés fejlődési zavar körébe tartozó jelenségeket, így az iskolai tanulási és viselkedési problémák kialakulását különböző tényezők idézhetik elő. Ezért a specifikus tanulási zavar valamint a viselkedésszerveződés zavarának megállapítása sokrétű, differenciáldiagnosztikai irányultságú állapotfeltárást igényel a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok részéről.

A specifikus tanulási zavarok esetében a tanulók alapproblémája, hogy jó értelmi képességeik ellenére az olvasással (diszlexia), a helyesírással (diszortográfia), az írásmozgással (diszgráfia) és a számolással (diszkalkúlia) kapcsolatban az iskolai oktatás során feltűnő nehézségek jelentkeznek, általános értelmi képességeik és tanulási teljesítményeik között alulteljesítés formájában lényeges különbség áll fenn. Ennek az eltérésnek a hátterében a megismerési képességek különböző zavarai állnak, amelyek az olvasás, az írás, a helyesírás vagy a számolás területén önálló, (körülírt) vagy kevert típusú zavar (együttjárás) formájában jelenhetnek meg.

Diszlexia- az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat elő.

Jellemzői

- a hang-betű kapcsolat kialakulásának nehézsége
- hiányos fonológiai tudatosság: nehezített a beszédhangok megkülönböztetése, hangok, szótagok sorrendjének, rímek felismerésének nehézsége
- értelmes és értelmetlen szavak helyes/hibás olvasásának különbözősége
- gyenge rövid távú emlékezet, a hallott szöveg pontatlan és részleges feldolgozása
- rendhagyó szavak szabályosítása olvasásnál
- írott szavak felbontása a szavakat alkotó hangelemekre
- vizuális felismerési zavarok, vizuálisan hasonló betűalakok esetén

A fejlesztés célja:

A fejlesztőmunka specifikus olvasászavar esetén alakítsa ki a tanuló mindenkorai osztályfokának megfelelő értő olvasás készségét, segítse az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- a betűbiztonság és az összeolvasási készség,
- a fonológiai tudatosság,
- a rövid távú emlékezet,
- az auditív, vizuális és mozgáskoordináció fejlesztése,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő analízáló-szintetizáló módszerrel
- az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,
- az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával
- speciális olvasástanítási program alkalmazása
- az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

Diszortográfia – a helyesírási képesség zavara, nagy gyakorisággal társul diszgráfiával, de az együttjárástól függetlenül egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak

Jellemzői:

a centrális auditív feldolgozás, a fonémafeldolgozás zavara

- beszédhangok nehezített megkülönböztetése a fonetikai, fonológiai jellemzők pl. (időtartam, zöngésség mentén)
- helyesírási hibák halmozódása
- a tollbamondás utáni írás hibái
-

A fejlesztés feladata:

- a fonológiai tudatosság és beszédészlelési képesség
- a rövidtávú emlékezet fejlesztése
- a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása
- a figyelem és az önértékelési képesség fejlesztése

1.1.33 Diszgráfia - az írás grafomotoros jellemzőinek zavara

Jellemzői

- csúnya, torz, nehezen olvasható íráskép
- szaggatott betűalakítás és betűkötések
- rossz csukló, -kéz, -ujjtartás, az íróeszköz helytelen fogása, görcsösség
- egyenetlen ritmusú, strukturálatlan íráskép, formai és aránybeli hibák
- kialakulatlan kézdominancia
- lassú tempójú írás, központozás, hiánya, nagybetűk használata és betoldása a kisbetűk közé
- továbbá: fonológiai-nyelvi jellemzők zavara (nyelvtan, mondatszerkezet, helyesírás)

A fejlesztés célja:

A specifikus írászavar javításának feladata az iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő írás készséggel rendelkezzen, képes legyen azt a kommunikáció egyik formájaként használni ismeretszerzés, tudásgyáritás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

A fejlesztés feladatai:

- a mozgáskoordináció fejlesztése különös tekintettel a manipulációs mozgásokra
- a testséma biztonságának kialakítása,
- a vizuomotoros koordináció fejlesztése
- az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló írás kivitelezés)
- a ritmus, a nyomás, és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése
- sikertudat kialakítása

1.1.34 Diszkalkulia - a számolási képesség specifikus zavara

A specifikus számolási zavar a különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége.

Jellemzői:

- a szimbólumok felismerésének és tartalmi azonosításának nehézségei
- a mennyiségfogalmak kialakulásának hiányosságai,

- a mennyiségfogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a számsor- és szabályalkotás zavara
- a téri és síkbeli viszonyok érzékelésének hiányosságai
- helyiérték megértésének, műveleti jelek értelmezésének, halmazok, mennyiségek összehasonlításának nehézségei
- szerialitási zavar, számlálási és becslési képesség hiánya
- számértékek szimbólikus funkciójának értelmezési nehézségei
- mennyiség és arab szám megfeleltetés és a számértékek összehasonlításának nehézsége
- számjegyekre vonatkozó lexikai hibák
- komplex aritmetikai műveletek értelmezésének problémái
- gyenge verbális emlékezet, a számmemória és az általános memóriateljesítmény különbsége
- figyelemzavar

A fejlesztés célja:

A specifikus számolási zavar esetén a fejlesztő munka feladata iskolás korban, hogy a tanuló a mindenkori osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a számolási-matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein. A számolás elkülönülten szerveződő képességrendszer, amelynek számos kapcsolata van a beszéd, az olvasás és az írás rendszereivel, ezért a számolási zavarok a specifikus tanulási zavarok és nyelvi zavarok különböző megjelenési formáival együtt járhatnak.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, elmaradásuk vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése
- Matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása
- a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
- a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése,
- a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása,
- a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése
- segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása
- a diszkalkúlia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása
- az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása

1.1.35 Hiperaktivitás és figyelemzavarok

A pszichés fejlődés zavarainak egyik alcsoportját alkotják azok a sajátos nevelési igényű tanulók, akik nagyfokú impulzivitásukkal, a célirányos, tartós figyelem zavarával küzdenek. A hiperaktivitás és/vagy figyelemzavar megállapítása többlépcsős diagnosztikus folyamat eredménye, szülői és tanári kérdőívek kitöltését, közvetlen megfigyelést, speciális differenciáldiagnosztikai vizsgálatok elvégzését követően.

Jellemzői

- szóródó, terelhető figyelem, hosszabb ideig nem képes összpontosítani
- komplex feladatokra nem képesek szervezett választ adni, az elterelő ingereket gátolni

- az impulzivitás következtében kialakuló meggondolatlan viselkedés, eseteként düh, haragreakciók
- motoros nyugtalanság (babrálás, széken hintázás, ülőhely elhagyása, stb)
- megkezdett tevékenység befejezetlensége
- ingersorozatok hibás kivitelezése
- tantárgyi alulteljesítés (főként, nyelvi, számolási feladatokkal kapcsolatban)
- én-bizonytalanság, másodlagos pszichés tünetek

A fejlesztés célja

- a figyelemszabályozás és a viselkedés egyensúlyának megteremtése
- A fejlesztés feladatai
- team munka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés
- speciális figyelem-tréning
- a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése
- fokozott egyéni bánásmód
- az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése
- feladatok idői struktúrájának megtervezése és kivitelezése
- motiválás, sikerélmény biztosítása

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a NAT-ban rögzítettektől. A helyi tantervben indokolt lehet az első évfolyam két tanévi időtartamra történő széthúzása. Ebben az esetben az első tanév az intenzív prevenció, a szakszerű funkciófejlesztés, a pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának az időszaka a gyógypedagógiai korrekciós-kompenzáló-terápiás módszerek alkalmazásával.

A NAT alkalmazása

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges.

Kiemelt fejlesztési feladatok

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhat.

A NAT alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

A helyi tanterv készítésénél a NAT-ban foglaltak az irányadóak, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak, és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) mindenkor a tanulók egyéni fejlődésének függvénye.

A helyi tantervben az egyes tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők, a tanítási-tanulási folyamat azonban zömében speciális pedagógiai módszerrel és eszközzel irányított.

A helyi tanterv kiemelten kezelje az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését. E feladatok minden műveltségterületen meg kell, hogy jelenjenek. Célzottan szerepet kaphat az Ember és társadalom, a Művészetek és ezen belül a Dráma és tánc fejlesztési feladatai között. A beszédészlelés és beszédmegértés, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése, az olvasásértés fejlesztése a Magyar nyelv és irodalom műveltségi terület fejlesztési feladatai között kap kiemelt szerepet.

Az Idegen nyelvek tanításánál a nyelvoktatás auditív módszereinek előtérbe helyezése javasolt. A Művészetek műveltségi területen belül a komplex művészeti terápia, a drámapedagógia, az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztésének kiemelt szerepe van. A Testnevelés és sport műveltségi terület fejlesztési feladatainak megvalósítása során szenzoros integrációs programok és terápiák beállítása és/vagy gyógyúszás, valamint logopédiai ritmika alkalmazása is javasolt. A Matematika területén a kompenzációs lehetőségek, speciális módszerek alkalmazása segíti az eredményes fejlesztést. Azoknál a tanulóknál, akiknél a sajátos nevelési igény oka a hiperaktivitás, a figyelemzavar, indokolt a korszerű, rugalmas szervezeti keretek és módszerek előtérbe helyezése a helyi tanterv készítésénél.

Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban a pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába. Ebből a szempontból fontos a gyermekneurológiai, a fülészeti, valamint a szemészeti vizsgálat, szükség esetén az érzékszervi gyógyítás. A gyógypedagógiai tanár, terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt.

Legitimációs záradékok

A pedagógiai program módosítását a Szülői Munkaközösség véleményezte, elfogadásra javasolja.

Budapest, 2026. augusztus 31.

SZMK Elnöke

A pedagógiai program módosítását Diákönkormányzat véleményezte, elfogadásra javasolja.

Budapest, 2026. augusztus 31.

DÖK Elnök

A nevelőtestület a 2/2026 sz. határozatával elfogadta a 2026. augusztus 31-én kelt pedagógiai program módosítását a 2026. augusztus 31- i tantestületi értekezlet jegyzőkönyve szerint.

Budapest, 2026. augusztus 31.

Fegyő István
nevelőtestület nevében

A pedagógiai program módosítását a 2/2026.sz.határozatával jóváhagyta.

Budapest, 2026.augusztus 31.

Papp András
igazgató

A pedagógiai programot a nevelőtestület 2026. augusztus 31-én elfogadta, az igazgató jóváhagyta. Az Európa 2000 Oktatási Központ Alapítvány, mint az Intézmény fenntartója, a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26. § (1) bekezdése és 83. § (2) bekezdés g) pontja alapján egyetért a pedagógiai program azon tartalmaival, amelyek a jogszabályokban előírt kötelező ellátáson túli többletköltséggel járó feladatokra vonatkoznak.

Budapest, 2026. augusztus 31.

Bori Márk
Kuratórium Elnöke

